

શ્રી વૃદ્ધિ-નેમિ-અમૃત-અંધમાલા અંક-૧૮

શ્રી સિદ્ધચક્ર-નવપદ આરાધન વિધિ.

[સચિત્ર]

[તેમાં નવે પદોનું સૂત્ર ને શબ્દ અર્થ, તથા વિધિ, દેનિ-
ક્રિયા વિધિ, ચોરક પ્રકારી પૂજા, શ્રી નવચક્રની નવને પૂજાના,
સત્તર બેડી પૂજા, સ્તુતિ, ચૈત્યવદનો, ચતુર્થો, વેળો, શ્રી
સિદ્ધચક્ર અંત્રોદ્યાન વિશ્વમતી સમગ્ર જ્ઞાતિ શ્રી ગિરિ-
ચક્ર-આરાધન સાચા વિધિ આમથી તે ।

નવપદ સ્વરૂપના લેખક :

પૂ. વિદ્વદ્વર્ધ મુનિશ્રી ધુરંધરવિજયજી મં

—: પ્રકાશક :—

—: સંપાદક :—

પૂ. મુનિરાજ શ્રીનિરંજનવિજયજી મં

કિંમત-૨-૮-૦

પ્રાપ્તિસ્થાન

મુખ્ય પ્રાપ્તિસ્થાન— (૨) જસવંતલાલ ગિરધરલાલ મ.
શાહ બાલુભાઈ રૂગનાથ. ૧૨૩૮, રૂપામુરચદની પે-
જમાદારની શેરી. અમદાવાદ.
ભાવનગર

(૩) ચંદુલાલ જેઠાલાલ ખભાતવાલા.
C/O મેધરાજ પુસ્તક ભંડાર, ૬ ગોડીશ આલ. ૧
પાયધુની, મુંબાઈ.

આ પુસ્તકમાં ગ્રેસ જન્ય તથા સંશોધન જન્ય
તથા દષ્ટિજન્ય જે કાંઈ ભૂલ ચૂક હોય તે સુધારીને
વાચવા બલામણુ છે તેમજ અગત્યની ભૂલ હોય તે
પ્રકાશકને જણાવવા કૃપા કરશે.

પ્રથમ આવૃત્તિ.

શ્રી વીર. નિ. સંવત-૨૪૭૫
વિક્રમ-સંવત-૨૦૦૫
જેઠ શુદ્ધ પૂર્ણિમા.

મદ્રક—ગોવિંદલાલ મોદનલાલ જાની.
શ્રી કૃતિ પ્રિન્ટરી, ૬ રતનપોળ—અમદાવાદ.

પ્રકાશકીય નિવેદન

આમે શુદ્ધિમાં અને એવ શુદ્ધિમાં એમ બંનેમાં એ વખત
 રક્ષકની એાળી આરામય છે. એવા પુસ્તકોની એાળી
 આ આરામન કાળે આગવોદાની નાખ્યાનો સાદો
 માળો છે. ને એવ આરામને નાખ છે એવળ નાખ્યા વાળી
 ટુક ન નાખે પણ વિદિની શુદ્ધિ ને રસ પણ વાળો છે.

આ એાળીના આરામન વિવિ-વિગતને નમનમતાને
 કા અનેક પ્રકારિત થયા છે. દુષ્ટમાં ને વિવિગતની એમ
 પુસ્તકોની વાળી છે. ને સર્વ પુસ્તકોમાં આ પ્રકારન
 થકને વિશેષ કાળેાળી થકે ને એ વિવિગતનું કાળેાળી
 નવીન સમજવકે એ એક વાસ્તવિક નિવેદન છે.

પુસ્તકની એાળતા છેલી છે ને એવળ ના કાળેાળી આ
 તામાં એક કરતાં વધારે કાળેાળી વાળાવનું થયા છે ન
 નામે આગાલી થીને.

કલિપાત્રમાં નવન પ્રમાણમાં શુદ્ધિદાયકનું આગા-
 લી થકે આ નવનપ્રમાણ ને એવાવતા કાળેાળી
 છે ને.

વિષય

પૃષ્ઠ

તૃતીય દિવસે અધ્યાપનીય વેદનીય ક્રમ નિવારણાર્થ

તૃતીય પૂજનપદ્ધતિ ૮૨-૯૦

પાંચમો વિભાગ (પૃષ્ઠ ૯૧-૧૦૫)

ત્રી ઉપાધ્યાય પદની ઓળખાણ	..	...	૯૧-૯૩
ત્રી ઉપાધ્યાય પદનું આરાધન રૂપ બોદે	.		૯૩
ત્રી ઉપાધ્યાય પદનું આરાધન નીલવર્ણે કેમ ?	..		૯૪
ઉપાધ્યાય પદના આરાધકની ભાવના	...		૯૪
ત્રીયા દિવસની વિધિ તથા ખમામમણાના દ્વંદ્વા	..		૯૫
ત્રી ઉપાધ્યાયના રૂપ ગુણ	..	..	૯૫-૯૬
ચતુર્થ દિવસે અધ્યાપનીય વેદનીય ક્રમ મંદનાર્થ			
ચતુર્થ પૂજનપદ્ધતિ	...		૯૬-૧૦૫

છઠ્ઠો વિભાગ (પૃષ્ઠ ૧૦૬-૧૨૧)

આયુષ્યપદની ઓળખાણ	..		૧૦૬-૧૦૮
આયુષ્યપદનું આરાધન રૂપ પ્રકારે શા માટે ?	..		૧૦૮
આયુષ્યપદનો વાર્ણ સ્થાન શા માટે ?	...		૧૦૮-૧૧૦
આયુષ્યપદના આરાધકના અભિવાદ			૧૧૦
આયુષ્ય દિવસની વિધિ તથા ખમામમણાના દ્વંદ્વા			૧૧૦
આયુષ્યપદનું રૂપ ગુણ	.	..	૧૧૧-૧૧૨
પચમ દિવસે અધ્યાપનીય આયુષ્ય ક્રમ મંદનાર્થ			
પચમ પૂજનપદ્ધતિ	...		૧૧૨-૧૨૧

સાતમો વિભાગ (પૃષ્ઠ ૧૨૨-૧૩૭)

આયુષ્યપદનું આરાધન			૧૨૨-૧૨૪
આયુષ્યપદનું આરાધન	..		૧૨૪
આયુષ્યપદનો આરાધકની ભાવના	...		૧૨૪-૧૨૫
આયુષ્યપદનું આરાધન	...		૧૨૫

વિષય	પૃષ્ઠ
૬૦ હજી દિવસની વિધિ તથા ખનાનના પ્રાન્ના દેવા...	૧૦૬
૬૧ દર્શન પદના ૬૭ ગાનુ ...	૧૦૬-૧૦૮
૬૨ ૧૮ દિવસ અન્નપત્રીના નામ કર્મ અન્નાય ...	
૧૪૫ પ્રજાપત્ત ...	૧૦૮-૧૦૯

આર્યના વિભાગ (પૃષ્ઠ ૧૩૮ થી ૧૪૨)

૬૩ શ્રી ગાન પદનુ અરૂપ ...	૧૩૮-૧૩૯
૬૪ શ્રી ગાન પદનુ આરમ્ભ ...	૧૩૯
૬૫ ગાન પદનો પ્રારંભ ત્રી ગાથી ...	૧૪૦
૬૬ ગાનપદનો આરમ્ભ ...	૧૪૦-૧૪૧
૬૭ આર્યના દિવસની વિધિ તથા ખનાનના પ્રાન્ના દેવા ...	૧૪૧
૬૮ ગાનપદના ૫૧ ગાનુ ...	૧૪૧-૧૪૨
૬૯ આર્ય દિવસ અન્નપત્રીના નામ કર્મ અન્નાય ...	
૧૪૭ પ્રજાપત્ત ...	૧૪૨-૧૪૩

અર્યના વિભાગ (પૃષ્ઠ ૧૪૩ થી ૧૪૭)

૭૦ શ્રી ગાન પદનુ અરૂપ ...	૧૪૩-૧૪૪
૭૧ શ્રી ગાન પદનુ આરમ્ભ ...	૧૪૪
૭૨ શ્રી ગાન પદનો પ્રારંભ ત્રી ગાથી ...	૧૪૫
૭૩ શ્રી ગાન પદનો આરમ્ભ ...	૧૪૫
૭૪ આર્યના દિવસની વિધિ તથા ખનાનના પ્રાન્ના દેવા ...	૧૪૫
૭૫ ગાન પદના ૬૭ ગાનુ ...	૧૪૫-૧૪૬
૭૬ આર્ય દિવસ અન્નપત્રીના નામ કર્મ અન્નાય ...	
૧૪૯ પ્રજાપત્ત ...	૧૪૬-૧૪૭
૭૭ આર્યના દિવસ ...	

દશના વિભાગ (પૃષ્ઠ ૧૪૮ થી ૧૫૨)

૭૮ શ્રી ગાન પદનુ અરૂપ ...	૧૪૮

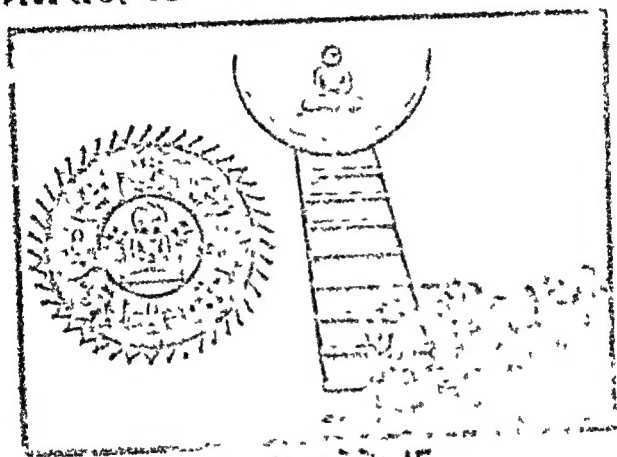

॥ अहं नमः ॥

॥ तिजयचित्रयचक्रं मिदचक्रं नमामि ॥

॥ श्री गौतमस्वामिने नमः ॥

श्रीसिद्धयुक्त-नवपद-आराधन विधि.

ॐ श्री गौतम ॐ

श्री सिद्धयुक्ती आराधना या गादे ?

यस्य प्रभावाद् विजयो जगता, यतात्मनो भक्तिभूति आगमः ।
परम वेदमन्त्रोद्भवा सदाय, सा सिद्धयुक्ता विदधात् निर्मलम्

येना प्रभावात् विजयः जगते, ते, यतात्मनो भक्तिभूति
पुण्यनी जगतायाः सदाय - सा, यतात्मनो भक्तिभूति आगमः ।
परमा एतद्भवा, सा सिद्धयुक्ता विदधात् निर्मलम्
सिद्धि-ने कर्मा यदायाः ।

પરિણામી અને અપરિણામી—વિશ્વમાં પદાર્થો બે પ્રકારના છે, પરિણામી અને અપરિણામી. પરિણામી એટલે વિવિધ ફેરફારને પામનારા, સંયોગોને આધારે જેમાં પરિવર્તન થાય છે એવા. અપરિણામી એટલે પરિવર્તન નહિ પામનારા, સંયોગોની જેના ઉપર કશી પણ અસર નથી થતી એવા. પાણી, સ્ફટિક, આત્મા વગેરે પદાર્થો પરિણામી છે. આકાશસ્તિકાય, ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય આદિ અપરિણામી છે.

દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવ-પરિણામી પદાર્થોમાં પરિણામનું જે પરિવર્તન થાય છે તેમાં દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ ને ભાવ પ્રધાન ભાગ ભજવે છે. પાણીમાં સુગંધી ને ગુણ દ્રવ્યનું મિશ્રણ કરવામા આવે તો તે સુગંધી ને સારું બને છે ને અશુભ દ્રવ્યોના યોગે ખરાબ ને દુર્ગંધવાળું થાય છે સ્ફટિકની પાછળ જેના રંગનું દ્રવ્ય મૂકવામા આવે, તે રંગને તે તુરત વાકળ કરે છે. મારા ક્ષેત્રમાથી પમાર થતું પાણી મારા મુઠવાળું અને મલિન ક્ષેત્રમાં રહેતું પાણી દોષવાળું હોય છે સ્વાનિ નક્ષત્રમા પડેતું પાણી મોતી ઉત્પત્ત કરે છે—ઉત્તમ ગુણાય છે, ને અગ્નિમા નક્ષત્રમા વરસેલું પાણી છાયાત ઉત્પત્ત કરે છે, ખરાબ કહેવાય છે, તેમા કોઈ કારણ હોય ને તે કારણ જે ભાવનાને બળે પાણી પણ અમૃતરૂપ થઈ જાય છે માટે જ કહે છે કે—પાનોયમ્ પમ્નમિવ્યનુચિ-

આત્મા ઉપર પવન દ્રવ્ય, દેવ, કામ ને બાવની પ્રગટ
 બસર છે. સારા દ્રવ્યોના મમાગમમાં રહેતો ને તેનું મેરુ
 દેવો આત્મા ઉન્નત દ્રવ્ય છે. જગત દ્રવ્યોના સ્ત્રીએ
 અવનત બને છે. બાહ્યના સેવનથી છુટી પડે છે, તરિસ
 માનુષને ઉન્નત બતાવે છે, તેમાં કવ્ય મુખ્ય કાવ્ય છે.
 સારા નાને નરજા દેવના પ્રભાને છુટ સાગ નરજા દિવાર
 કરે છે. ગિદાગત્રુ, વિમાલય વગેરે પવિત્ર તીર્થ ગિમાં
 સદ્વિવારણા રહે છે. ને કુરુવે, હંડકારણ, પદ્મપત્ર
 મેદાન વગેરે સ્ત્રીમાં હુંટ વિષાને જાગુ થાય છે. પવન
 કુમારની કથા દેવના પ્રભાને સારી રીતે વ્યક્ત કરે છે.
 માતાપિતાનો પૂર્વ બકત ઘણાકુમાર અશક્ત માનવિતાને
 કાવર કરી પોતાને જાણે ઉપાવી ચર્ચનાંશીની યાત્રા
 દેવે છે. હંડપરણ્યમાં પવેશતા જ દેવે કાવર
 મીને મૂકી માતા-પિતાને કનું 'હું' કાઈ નમારો નોકર
 નથી કે તમને સાગ ઉપાવી મારો જાણો તોહું, માટે જાગ
 મુખી નમારો ને અર વડન કર્યો છે તેના પિતા સુધરી
 જાણી તેજ આગળ સારું 'જાનુસરી માનવિતાને વિચાર
 કે પુત્ર બકિતસાગ પ્રમાણ ને વિચાર-પરિવર્તન વધુ
 છે તેમાં સાગ સેવને જ પ્રગટ પ્રગટ થાય છે. તેમજ
 જુઓ 'હું' 'માર્ગ' માં સમયમાં બને તેજ આગળ સારું
 જાણીને પેરે પાસ રહે તે જીવે પેરે પાસ રહે તે
 મા. જાણે તે પુત્ર ને પાસ રહે તે જીવે પેરે પાસ રહે તે
 પાસ રહે તે જીવે પેરે પાસ રહે તે જીવે પેરે પાસ રહે તે
 જાણે તે જીવે પેરે પાસ રહે તે જીવે પેરે પાસ રહે તે

પરિણામી અને અપરિણામી—વિશ્વમાં પદાર્થો જે પ્રકારના છે, પરિણામી અને અપરિણામી. પરિણામી એટલે વિવિધ ફેરફારને પામનારા, સંયોગોને આધારે જેમાં પરિવર્તન થાય છે એવા. અપરિણામી એટલે પરિવર્તન નહિ પામનારા, સંયોગોની જેના ઉપર કશી પણ અસર નથી થતી એવા. પાણી, સ્ફટિક, આત્મા વગેરે પદાર્થો પરિણામી છે. આકાશાસ્તિકાય, ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય આદિ અપરિણામી છે.

દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવ-પરિણામી પદાર્થોમાં પરિણામનું જે પરિવર્તન થાય છે તેમાં દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ ને ભાવ પ્રધાન ભાગ ભજવે છે. પાણીમા સુગંધી ને શુભ દ્રવ્યનું મિશ્રણ કરવામા આવે તો તે સુગંધી ને સારું બને છે ને અશુભ દ્રવ્યોના યોગે ખરાબ ને દુર્ગંધવાળું થાય છે. સ્ફટિકની પાછળ જેના રંગનુ દ્રવ્ય મૂકવામા આવે, તે રંગને તે તુરત પ્રકાશ કરે છે મારા ક્ષેત્રમાથી પમાર થનું પાણી મારા પુગવાળુ અને મદ્દિન ક્ષેત્રમાં રહેવુ પાણી દોષવાળું હોય છે ક્ષતિ નવત્રમાં પડેવુ પાણી મોતી ઉપલબ્ધ કરે છે-ઉત્તમ મળાય છે, ને અશ્લેષા નવત્રમા વળેલું પાણી જુવાત ઉપલબ્ધ કરે છે, ખગળ કહેવાત છે, તેમા ફાઇ ફાઇ હોય તે ને કાચ છે ભાવનાને બગે પાણી પણ અમૃતરૂપ થઈ

આત્મા ઉપર પણ દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ ને ભાવની પ્રગલ્ભ અસર છે. સારા દ્રવ્યોના સમાગમમાં રહેતો ને તેનું સેવન કરતો આત્મા ઉન્નત થાય છે. ખરાબ દ્રવ્યોના સંયોગે અવનત બને છે. ગ્રાહીના સેવનથી બુદ્ધિ વધે છે, મદિરા માણસને ઉન્મત્ત બનાવે છે, તેમાં દ્રવ્ય મુખ્ય કારણ છે. સારા અને નરમા ક્ષેત્રના પ્રભાવે જીવ સારા નરમા વિચાર કરે છે. સિદ્ધાચક્રજી, હિમાલય વગેરે પવિત્ર તીર્થભૂમિમાં સદ્વિચારણા સ્કુરે છે. ને કુરુક્ષેત્ર, દંડકારણ્ય, પાણ્ડિપતનું મેદાન વગેરે ક્ષેત્રોમાં દુષ્ટ વિચારો જાગૃત થાય છે. શ્રવણ કુમારની કથા ક્ષેત્રના પ્રભાવને સારી રીતે વ્યક્ત કરે છે. માતાપિતાનો પૂર્ણ ભક્ત શ્રવણકુમાર અશક્ત માનપિતાને કાવડ કરી પોતાને ખલે ઉપાડી સર્વતીર્થોની યાત્રા કરાવે છે. દંડકારણ્યમાં પ્રવેશતા જ શ્રવણે કાવડ નીચે મૂકી માતા-પિતાને કહ્યું ‘હું કાંઈ તમારો નોકર નથી કે તમને આમ ઉપાડી મારો ખભો તોડું, માટે આજ સુધી તમારો જે ભાર વહન કર્યો છે તેના પૈમા ચૂકવી આપો તોજ આગળ ચાલુ.’ અનુભવી માતાપિતાએ વિચાર્યું કે પૂર્ણ ભક્તિવાળા પુત્રમાં આ જે વિચાર-પરિવર્તન જાગૃત છે તેમાં આ ક્ષેત્રનો જ પ્રગલ્ભ પ્રભાવ કારણ છે. તેમણે પુત્રને કહ્યું ‘ભાઈ આ અરણ્યમાં અમે પૈસા ક્યાંથી લાવીએ, અરણ્યને પેટ્ટે પાર લઈ આવ એટલે પૈમા ચૂકવી આપીશું.’ અરણ્યમાંથી પગાર વધા બાદ શ્રવણને પોતાના વિચાર બદલે વચન માટે જીવ પશ્ચાત્તાપ થશે, તે વારંવાર માનપિતાની મારી માગવા લાગ્યો.

ઘણી વખત કહ્યું આ કંકાસ વગેરે પ્રમંગે કહેવાય છે કે આ કાલ ઘડી છે આ એઘડીયું વીતવા દો. આવા સમયમાં શાણાઓ પણ શાણપણ ગૂંમાવી જોડે છે. કાળનું જોમડકાળ. કેટલાક સમયે આત્મામાં વગર કારણે શાન્તરસની ભિમિંઓ ઉભરાઈ આવે છે. શરદ વસન્ત ને વર્ષા ઋતુઓમાં વિષયોનું વિશેષ જલ હોય છે. વસન્ત શિશિર અને ગ્રીષ્મ ઋતુમાં પ્રશાન્ત વાતાવરણ વધારે જોવાય છે. તે સર્વમાં કાળની પ્રજલતા નિમિત્ત ભૂત છે. ભાવનાનો પ્રભાવ પ્રકટજ છે. શુભ ભાવે સુખી ને છેવટ મુક્ત થાને છે. જે માટે કહેવાય છે કે ભાવના ભવનાશિની. ને અશુભ ભાવે ધોરાતિધોર નગ્ડાદિ દુઃખોનો ભાગી થાય છે. મન યવ મનુષ્યાણા કારણં વન્ધમોક્ષયો. એ વચન ભાવનાના જળને સ્પષ્ટ સમજાવે છે.

છે. એજ રીતે શ્રીસિદ્ધચક્રની આરાધના માટે વર્ષમાં જે સમય બતાવવામાં આવ્યા છે. એક આસો શુકલ સાતમથી પૃષ્ઠિમાં મુધીના નવ દિવસો અને બીજો ચૈત્ર શુકલ સાતમથી પૃષ્ઠિમાં મુધીના નવ દિવસો. આ બંને ઋતુમાં સિદ્ધચક્રની જે વિશિષ્ટ આરાધના કરવામાં આવે છે તેમાં બાહ્ય અને આંતર અનેક હેતુઓ મમાયા છે. આત્માને અશુભ કર્મ નામના શત્રુએ ઘણા કાળથી નિર્માલ્ય બનાવી મૂક્યો છે, આત્માની વાસ્તાવિક મિલકતને સ્વતંત્રતા ખૂંચવી લીધી છે. જ્યારથી આત્મા સમજાણો થયો, ત્યારથી તેણે પોતાના શત્રુ સામે યુદ્ધ બહેર કર્યું છે. શત્રુ જ્યારે સર્વ સામગ્રી સહિત તૈયાર થઈને બહાર નીકળ્યો હોય ત્યારે તેના ઉપર આક્રમણ કરી પ્રબલ પરાક્રમ ફેરવી તેને પરાજિત કરવામાં આવે તો તે ફરી ફરી ઉભો ન થાય. સિદ્ધચક્રની આરાધનાનો જે કાળ ઉપર બતાવવામાં આવ્યો છે, તે સમયે કર્મ રાજનો મુખ્ય સેનાપતિ મોહ સર્વ રીતે સજ્જ થઈને મેદાનમાં આવે છે શરહ અને વસન્તનો સમય સ્વાભાવિક રીતે મોહને અતુદ્બલ છે. તે સમયે પ્રકૃતિનું વાતાવરણ પણ ઘણું જ માદક-મોહક રહે છે, વિષયો ઇન્દ્રિયોને પૂરે ભેગથી ખેંચતા હોય છે. તે સમયે જો ઇન્દ્રિયો ઉપર સાચો કાબૂ મેળવ્યો હોય ને મોહને વશ ન બનતાં તેને દૂર હટાવ્યો હોય તો તે ફરી ફરી પણ ન સતાવે.

શરહ અને વસન્તમાં રોગનું વાતાવરણ પણ ખુબજ હોય છે. શરીરમાં પિત્ત અને કફનો ઋતુજન્ય વિકાર

થાય છે. શરદમા વર્ષાના ભેજવાળી હવા દૂર થાય છે ને ઉત્તરા ચિત્રાનો સખત તાપ પડે છે. વસન્તમાં શીયાળાની ઠંડી દૂર થાય છે ને ઉનાળાની ગરમી પ્રબલતા ધારણ કરે છે એ શરદી ગરમીના કાળ પરિવર્તનના સન્ધિરૂપ આસો ને ચૈત્ર અનેક વ્યાધિઓને વધારે છે. રોગની ઉત્પત્તિમાં પ્રબલ કારણ કોઈ હોય તો તે અજીર્ણ છે; ને અજીર્ણ આહાર-વિહારની અનિયમિતતાથી થાય છે. આહાર અને આચરણ ઉપર કાળૂ રાખનાર રોગનો લોગ લાગ્યેજ ણને છે. વંદકમાં કહ્યું છે કે—

વયાનાં જાગ્રી માતા, પિતા ન કુસુમાકર ॥

દેમન્તસ્તુ મત્ત્રા પ્રોક્તો, દિત્તમુર મિત્તમુરિષુ ॥ ૧ ॥

શબ્દક્રતુ વૈદ્યોની માતા છે (જેમ માતા પોતાના બાળકને પુટ કરે છે તેમ શબ્દક્રતુ રોગોને વધારી વૈદ્યોને પુટ કરે છે. માતા કરતા પિતા અદ્ય પોષક હોય છે.) વસન્ત વૈદ્યોનો પિતા છે દેમન્ત વૈદ્યોનો મિત્ર કહ્યો છે. હિતકર અને પ્રમાણુમર બાનાર માણુમ વૈદ્યોનો શત્રુ છે.

જીમને જીનવાના નવ દિવસ—નિયમ વગરનો માણુમ બાવા ઉપર નિયમ રાખી શકતો નથી. જીમ ઉપર જય કેળવવો અતિદુષ્કર છે. સિદ્ધચક્રની આરાધનામાં દિવસમ. માત્ર એક વળન કમ્પ(કુળા)અત્તનું લોજન કરવાનું હોય છે ને તેથી પિત્ત અને કફ ણને દબાય છે. જીવન નિયમિત જીવવાથી શર્કરનું સ્વાસ્થ્ય સાકં થાય છે નિર્મલ વિનિનિ નેથી દુધ્યાંન થતા નથી. મન સ્થિરતાનું ગ્રિહાણુ મેળવે છે. તિસા તિસા માત્રિક શબ્દોથી વચનશુદ્ધિ થાય

છે. એ પ્રમાણે અભ્યન્તર અને બાહ્ય જીવનને વિશુદ્ધ કરનારા અનેક હેતુઓ હોવાથી ચૈત્ર અને આસો માસમાં શ્રી સિદ્ધચક્રજીનું આરાધન કરવામાં આવે છે. શ્રી સિદ્ધચક્ર નવ દિવસે આરાધાય છે. હંમેશા એક એક પદનું આરાધન કરવાનું હોય છે. પદ નવ છે. તે આ પ્રમાણે—૧ અરિહંત પદ, ૨ સિદ્ધ પદ, ૩ આચાર્ય પદ, ૪ ઉપાધ્યાય પદ, ૫ સુનિપદ, ૬ દર્શન પદ, ૭ જ્ઞાનપદ, ૮ ચારિત્ર પદ, અને ૯ તપપદ. તેમાં પ્રથમ પાંચ શુદ્ધી (શુભ્રવાણા) છે અને છેલ્લાં ચાર શુભ્ર છે.

તપસ્વી ભાઈબહેનોએ ધ્યાનમાં રાખવાની સૂચનાઓ—

(૧) આ જોળીના દિવસોમાં જેમ જને તેમ ક્રોધ, માન, માયા અને લોભ રૂપ કપાયનો ત્યાગ કરવો અને વિક્રધા કરવી નહિ.

(૨) આ દિવસોમાં આરંભોનો ત્યાગ કરવો અને કરાવવો તથા જની ચક્રે તેટલી 'અમારિ' પગાવવી.

(૩) દેવપૂજનનાં કાર્ય સિવાય સચિત્ત પાણીનો ત્યાગ રાખવો.

(૪) પહેલા અને પાછલા દિવસ સાથે બધા દિવસોમાં મન વચન અને કાયાથી નિર્મળ બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરવું. કુદબિટ પણ કરવી ન જોઈએ.

(૫) જતાં આવતાં ઈર્ષાસમિતિનો ખાસ ઉપયોગ રાખવો. કોઈ પણ ચીજ લેતાં મૂકતાં, કટાસણું સંવારીયું પાથરતાં, યતનાપૂર્વક પૂનઃવા પ્રમાર્જવાનો ઉપયોગ રાખવો.

(૬) થુંક ખજખો, લીંટ જેમ તેમ નાંખવા નહિ, પણ રમાલ રાખીને તેમાં કાઢવા ખાસ ઉપયોગ રાખવો. તેથી પણ છવ રક્ષા ઘણી સચવાય છે.

(૭) પ્રનિકમણ, પડિકેડણ, દેવવંદન, પ્રભુ પૂજન વિગેરે ક્રિયા કરતા, ગુણુણ ગણતાં, આહાર વાપરતાં, માર્ગે જતાં આવતાં, સ્થાંડિલ માત્રું કરતાં બોલવું નહિ.

(૮) આચળિલ કરતી વખતે આહાર સારો ચા ખગળ દોય તેના ઉપર રાગ દ્રવ્ય ન કરવો અર્થાત્ વખાણું અથવા વખોડવું નહિ. વાપરતાં ‘ સુર સુર ’ ‘ ચળ ચળ ’ કરવાં નહિ . એકવાડ પડે નહિ તેની રીતે ઉપયોગ રાખવો.

(૯) ચૌદ નિયમો હંમેશા જાને તો ધારવા ઉપયોગ રાખવો.

(૧૦) પાણી પીધા પછી ખ્યાલો તુરતજ લુંછી નાંખવો, તેમ નહિ કરવાથી જો ઘડી પછી સંમૂર્ઠિમ દેવોની ઉત્પત્તિ થાય છે તેમાં મોટો દોષ છે.

(૧૧) ધાણી પાટકા વગેરે તમામ વાસણો નામ વિનાના તથા વસ્ત્રો ધોયેલાં વાપરવાં. છતી શક્તિએ સાધેલાં કાંઈક વાપરવાં ન લેઈએ.

(૧૨) બાણા માડવાના પાટલાઓ રંગના ન રહે તેનો પણ નિયમ જાણવો ઉપયોગ રાખવો.

(૧૩) નવકાચાણી, પુસ્તક વિગેરે શુદ્ધ હંથે સ્થાનકે રૂકર નો ઉપયોગ રાખવો. ચરવળે બગવી દેવાથી તથા કદાચ ઉપર જેમ તેમ મૂકી દેવાથી આશાતના થાય છે.

(૧૪) દરેક ક્રિયા ઉભા ઉભા પ્રમાદ રહિતપણે કરવી જોઈએ.

શ્રીનવપદ્મની ઓળીના વિધિના દિવસોનો કાર્યક્રમ.

આ મહામંગળકારી શ્રી સિદ્ધચક્ર તપનો પ્રારંભ કરનાર ભાર્ગવેનોએ પ્રથમ આસો માસથી ઓળીની શરૂઆત કરવી. તિથિની વધઘટ ન હોય તો આસો સુદ ૭ અને ચૈત્ર સુદ ૭ થી અને જો વધઘટ હોય, તો સુદ ૬ અગર સુદ ૮ થી શરૂ કરવી, તે સુદ ૧૫ સુધી નવ આયળીત કરવાં, અને નવ ઓળી કરવાથી સાઠાચાર વર્ષે આ તપ પૂર્ણ થાય છે.

નવેય દિવસમાં કરવાની દિનચર્યા : —

(૧) એક પ્રહર એટલે ચાર ઘડી રાત્રિ બાકી હોય ત્યારે ઉઠી, મંદ સ્વરે ઉપયોગથી ભાવપૂર્વક રાત્ર પ્રતિક્રમણ કરવું.

(૨) પદ્મના ગુણની સંખ્યા પ્રમાણે લોગસ્સનો કાઉન્ગ કરવો.

(૩) જીવો જોઈ શકાય એવા પ્રકાશમાં પરિવેહન કરવું.

(૪) પરિવેહન કરીને આઠ થોથો વડે (પહેલું) સવારે દેવવંદન કરવું, અહિં અન્તે (મન્હજિણાણુંની) સન્માય કહેવી.

(૫) સિદ્ધચક્રહતા ચંત્રની વાચકોપ વડે સવારમાં પૂજા કરવી.

(૬) નવ જુદા જુદા દેરાસરે અથવા નવ દેગર ન હોય તો જુના જુદા પ્રતિમાન ભગવાન સન્મુખ કુલ નવ ચૈત્યવંદન કરવાં.

(૭) શુભ મહારાત્રને વંદન કરી હુનેશા વ્યાખ્યાન સ્વપ્ન કરી પચ્ચક્રબાણ કરવું જોઈએ.

(૨૦) હંમેશનો વિધિ હંમેશાં રાત્રે શૂતા પહેલા પૂર્ણ કરી લેવો.

ઉપર મુજબ નવેયદિવસ ભાવપૂર્વક ક્રિયા કરવાની હોય છે.

કાઉસગ્ગ કરવાનો વિધિ. [૧]

ખમાસમાણુ દર્ધ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ (જે દિવસે જે પદ હોય તે પદ) આરાધનાથં કાઉસગ્ગ કરું ? ઇચ્છં 'વન્દણુવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦' કરી, (જે દિવસે જેટલા લોગસનો હોય તેટલા લોગસનો) કાઉસગ્ગ કરવો, કાઉસગ્ગ પારીને પ્રગટ રીતે એક લોગસ કહેવો.

પડિલેહણુ કરવાનો વિધિ [૨]

ખમાસમાણુ દર્ધ, ઇરિયાવહિયં પડિલ્લમી ઇચ્છા-કારેણુ સંદિસહ ભગવન્ પડિલેહણુ કરું ? ઇચ્છં.' કરી, ક્રિયામાં વપરાતા સર્વ ઉપકરણોની પડિલેહણુ કરવી. પછી ઇરિયાવહિયં પડિલ્લમી-કાળે લેવો કાળે જોઈ +પૌષ્પમાં હોઈએ તો ત્યાં જ ઉભા રહીને કાળે પરકવવાની ઇરિયાવહિ કરી પછી 'આણુજાણુહ જરુમુગ્ગહો' કરી, ત્રણ વખત 'વોસિરે' કરી, યોગ્ય સ્થાનકે કાળે પરકવવો.

દેવવંદન કરવાનો વિધિ [૩]

પ્રથમ-ઇરિયાવહિયં પડિલ્લમી-ઉત્તરાસંગનાખી ખમા-

+ કેટલાક માવડા પૂજકે સામાવકમાં પાંડવેદજ્ઞા યાદ કે કેમ ? તો બંદે સમજાવવું કે સામાવિક નિર્ગનિરૂપ તે અને પડિ-લેહણુએ તો વડત્તિપ કે. મટે સામાવકમાં પાંડવેદજ્ઞા કરવી એ કાલ રીતે યોગ્ય નથી. અનુમતીઓને પૂજના પછી એમ જ કહ્યું કે.

ક્ષમણ દેઈ સકળકૃપા વહિલઃ કહી, ચૈત્યવંદન કરવું પરી
જ કિંચિ-નમુત્યુણું સુધીકહી, જયત્રીયરાય અડધા કહેવા.

પરી ખમાસમગુ દેઈ ફરી ચૈત્યવંદનનો આદેશ માગી,
ચૈત્યવંદન જોલવું. પરી જ કિંચિ-નમુત્યુણું કહી, ઉભા થઈ
'અરિહંત ચેઈયાણું વંદણુવત્તિ અન્નત્યં' કહી, એક
નવકારનો કાઉસગ કરવો. પારી, 'નમોર્હત્સિદ્ધાં' કહી,
પહેલી થોય કહેવી, પછી 'લોગસ્મં સંવલોએ વંદણુ
અન્નત્યં' કહી, એક નવકારનો કાઉસગ પારી, બીજી થોય
કહેવી, તે પ્રમાણે પુખખરવરં અને સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું
કહી અનુક્રમે ત્રીજીને થોથી થોય જોલવી થોથી થોય વખતે
ફરી 'નમોર્હત્' જોલવું. અને 'વંદણુવત્તિ' ને બદલે
વેયાવચ્ચગરાણું કહેવું.

પરી નમુત્યુણું કહી પ્રથમની વિધિ પ્રમાણે બીજી ચાર
થોયો કહી નમુત્યુણું જતવાંત ચેઈયાઈં ખમાજતવાંત
કેવિ સાદું કહી, સત્તન જોલવું, પરી જયત્રીયરાય અડધા
કહેવા (અબવ મળંડા સુધી કહેવી)

ફરી ખમાસમગુ દેઈ ત્રીજું ચૈત્યવંદન નમુત્યુણું
સુધી કરવું પરી જયત્રીયરાય આખા કહેવા

મવાગ્ના દેવવંદન પછી ખમાસમગુ દેઈ, ઈચ્છાકારે મુ
સંદિસાડ બગવન! મજ્જાય કહું? ઈચ્છ, કહી એક નવ-
કાર જોલવી - 'મન્દજિગ્મા મુ'ની મજ્જાય કહેવી (મંપ્રાન્ક-
મન્દજિગ્મા મુ મવાગ્ના દેવવંદનમાં મજ્જાય કહેવાની
નિયમ છે.)

મનહ જિણાણુંની સજ્જાય[૧]

- ૧ મનહ જિણાણું આણું, મિનહં પરિહરહ ધરહ સમ્મત્તં,
છાન્વહ-આવરસયંમિ, ઉલ્લુપ્તો હોઈ પદ્ધિવસં.
- ૨ પન્વેમુ પોસહવયં, દાળું સ્રીલું તવો અ લાવો અ;
સજ્જાય-નમુદ્ધારો, પરોવયારો અ જયણા અ
- ૩ જિણપૂઆ જિણથુણુણું, શુરેશુઅ સાહમ્મિઆણુ વગ્ગહં;
વવહારસ ય સુદ્ધી, રહજતા તિત્થજતા ય.
- ૪ ઉવસમ-વિવેગ-સંવર,-ભાસાસમિઈ છલ્લનકરણા ય;
ધમ્મિઅનજ્જ-સંસગ્ગો, કરણદમ્મો ચરણપણિણમો
- ૫ સંધોવરિ બહુમાણો, પુત્થયલિહણું પભાવણા તિત્થે,
સઠ્ઠાણુ કિચ્ચમેઅં, નિચ્ચં સુશુરુવએસેણું.

પન્થકુળાણુ પારવાનો વિધિ [૫]

ખમાં ઇરિયાં પહિષ્ઠીને જગત્તિંતામણિનું
તેત્યવંદન કહી પછી જંદિયિ-નમુત્થુણું જાવંત
એઈયાઈં ખમાં જાવંત કેવિ સાદું નમોહંતું ઉવ-
સગ્ગહરં યાવત્ જયવીયરાયં પૂરા કહેવા.

પછી સજ્જાયનો આદેશ માગી, નવકાર ગણી મનહ-
જિણાણુંની સજ્જાય કહેવી. પછી ખમાસમાણુ દઈ ઇન્છાં
કહી મુહપત્તિ પરીચેહવી.

પછી ખમાસમાણુ ઈ 'ઇન્છાકારેણુ અદિસાલ ભગવન્
પન્થકુળાણુ પારે?' 'યથાશક્તિ' ખમાં ઇન્છાં
'પન્થકુળાણુ પારુ' 'તહત્તિ' કહી. સુદી વાળી જગતો
દામ નરવળા ઉપર સ્થાપી એક નવકાર ગણી નીચેનો પન્થ-
કુળાણુ પારવાનો પાર કહેવો.

ઉગ્ગચ્છે સૂરે ચઉવિવહંપિ આહારં, અસણું. પાણું, ખાઈમં
 સાઈમં, અન્નત્યજાભોગેણું, મહસાગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું,
 દ્વિસામોદેણું, માહુવયણેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ-
 વત્તિયાગારેણું, આયંખિલં પચ્ચક્ષ્ણાઈ; અન્નત્યજાભોગેણું,
 મહસાગારેણું, લેવાલેવેણું, ગિહત્યસંસૃણું ઉદ્ધિખત્તવિવે-
 ગેણું, પાગિદ્ધાવણિયાગારેણું; મહત્તરાગારેણું સંવસમાહિવ-
 ત્તિયાગારેણું, જોગાસણું પચ્ચક્ષ્ણાઈ અતિવિહંપિ આહારં-
 અસણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્યજાભોગેણું; મહસાગારેણું
 સાગારિયાગારેણું, આઉટણપસારેણું; શુરુઅણ્ણુદ્ધાણેણું, પારિ-
 દ્ધાવણિયાગારેણું; મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું
 પાણુસસ, લેવેણું વા અલેવેણું વા, અચ્છેણું વા, બહુલેવેણું વા
 સસિત્થેણું વા અસિત્થેણું વા વોસિરમ્.

પારણાને દિવસે જોડાસણા બિયાસણાનું

પચ્ચક્ષ્ણાણું. [૧૧]

ઉગ્ગચ્છે સૂરે નમુદ્ધારમહિયં પોરિસિં, સાઠપોરિસિં,
 સુદ્ધિમહિયં પચ્ચક્ષ્ણાઈ, ઉગ્ગચ્છે સૂરે ચઉવિવહંપિ આહારં
 અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્યજાભોગેણું, મહસા-
 ગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું, દ્વિસામોદેણું, માહુવયણેણું, મહ-
 ત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું, વગઈઓ પચ્ચક્ષ્ણાઈ,
 અન્નત્યજાભોગેણું, મહસાગારેણું, લેવાલેવેણું, ગિહત્યસંસૃણું,
 ઉદ્ધિખત્તવિવેગેણું, પાગિદ્ધાવણિયાગારેણું,

મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું. ૧ ઝોગાસણું,
ખિયામણું પચ્ચક્ષણાઈ, તિવિહંપિ આહારં અસણું ખાઈમં
સાઈમં અન્નત્યજાણોગેણું, સહસ્રાગારેણું, આગારિયાગારેણું,
આઉંટણપસારેણું, ગુરુઅખલુકાણેણું, પારિદ્વાવણિયાગારેણું,
મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ વત્તિયાગારેણું; પાણુસ લેવેણ
વા અલેવેણ વા અઘેણ વા બહુલેવેણ વા, સસિત્યેણ વા,
અસિત્યેણ વા વોસિરઈ.

દેસાવગામિયાનું પચ્ચક્ષણાણુ. [૧૨]

(૧૪) નિયમ ધારવાવાળાને સાથે દેસાવગામિયનું પચ્ચ-
ક્ષણાણુ લેવું હોય તો—

દેસાવગામિય ઉવલોગપરિલોગં પચ્ચક્ષણાઈ, અન્ન-
ત્યજાણોગેણું, સહસ્રાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ-
વત્તિયાગારેણું, વોસિરઈ.

એ પચ્ચક્ષણાણુ પાણુ સાથે જોલવું.

આયંખિલ કરી સુખશુદ્ધિ કર્યા પછી ઉડતાં

તિવિહારનું પચ્ચક્ષણાણુ [૧૩]

દિવસચરિમં પચ્ચક્ષણાઈ-તિવિહંપિ આહારં—અસણું,
ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્યજાણોગેણું, સહસ્રાગારેણું, મહત્તરા-
ગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું, વોસિરઈ.

સુદ્ધિસહિયનું પચ્ચક્ષણાણુ [૧૪]

સુદ્ધિસહિયં પચ્ચક્ષણાઈ—અન્નત્યજાણોગેણું, સહસ્રાગારેણું,
મહત્તરાગારેણું સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું, વોસિરઈ

• એકાગ્રાણું પચ્ચક્ષણાણુ એણુ કાવ તો એણુ એકાગ્રાણું
જોલવું. સ્વતંત્ર પાણુ તુ રહેવ તો ને રહેવ પાણુ એકાગ્રાણું
પણુ ને રહેવ.

“ગંઠસહિયં,” “વેદસહિયં,” પચ્ચક્ષ્ણાણુ કરવું હોય તો તે શબ્દો બોલવા.

પાણુહારનું પચ્ચક્ષ્ણાણુ [૧૫]

પાણુહાર દિવસચરિમં પચ્ચક્ષ્ણાધ, અન્તત્થણુભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરધ.

સંથારા પોરિસી સૂત્ર [૧૬]

નિસીહિ નિસીહિ નિસીહિ, નમો ખમાસમણાણં ગાય-માધણં મહાસુણીણં.

અણુન્તણુહ જિદ્ધિન્નત્ત! અણુન્તણુહ પરમશુરુ! શુરુણુ-રયણુહિ મંડિયસરીરા! બહુપડિપુત્તા પોરિસી, રાધ્યસંથારએ ઠામિ. ૧

અણુન્તણુહ સથારં, બાહુવહાણેણં વામપાસેણં;

કુદ્ધુહિપાયપસારણ, અતરંત પમજ્જએ ભૂમિં. ૨

સ કોધંચસંડાસા, ઉવ્વટ્તે અ કાયપડિલેહા;

દંવાધઉવચોગં, હિમામનીરુભણુલોએ. ૩

જધ મે હુજ્જ પમાએ, ઇમસ્મ દેહસ્મિમાધ રયણીએ;

આહારમુવદ્ધિદેહં, મવ્વં તિવિહેણુ વોમિરિચ. ૪

અત્તાનિ મગલ-અરિહંતા મંગલં, સિદ્ધા મગલં,

આદુ મંગલ, દેવલિપત્તતા ધમ્મો મંગલં. ૫

અત્તાનિ લોગુત્તમા-અરિહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા,

આદુ લોગુત્તમા, દેવલિપત્તનો ધમ્મો લોગુત્તમા. ૬

અત્તાનિ મગ્ગં પવન્નત્તમિ-અરિહંતે મગ્ગં પવન્નત્તમિ,

સિદ્ધે મગ્ગં પવન્નત્તમિ, આદુ મગ્ગં પવન્નત્તમિ, દેવલિપ-

ત્તનો ધમ્મો મગ્ગં પવન્નત્તમિ. ૭

પાણાઈવાયમલિઅં, ચોરિછં મેહૂણું દવિણમુચ્છં;
 દોહં માણું માયં, લોભં પિજનં તહા દોસં. ૮
 કલહં અળહાણાણું, પેચુન્નં ચચરઈસમાઉત્તં;
 પરપરિવાયં માયા-મોમં મિચ્છત્તસલ્લં ચ. ૯
 વોસિરિચ્છુ ઇમાઈ, મુખ્ખમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ગબૂઆઈ;
 દુગ્ગઈનિર્ણંધણાઈ, અદ્દારસ પાવઠાણાઈ. ૧૦
 'એગોહં નતિથ મે દોઈ, નાહમન્નરસ કરસઈ,'
 એવં અત્તીણમણ્ણમો. અપ્પાણ્ણમાણ્ણસાસઈ. ૧૧
 'એગો મે સમચ્છો અપ્પા, નાણ્ણંસણ્ણસંતુચ્છો;
 સેસા મે ળાહિરા ભાવા; સંવે સંલેગલ્લણણા.' ૧૨
 સંલેગમૂલા હવેહુ, પત્તા દુદ્ધપરંપરા;
 તરહા સંલેગસંખંધ, સંવંતિવિહેણુ વોસિરિઅં. ૧૩
 ચારિહંતો મહં દેવો, ભવન્નહવં મુસાદુણ્ણો ગુરુણ્ણો;
 નિલ્લપણ્ણત્તં તત્તં, ઇઅ સમ્મત્તંમચ્છે ગલિઅં. ૧૪
 (૧૪ મી ગાથા ત્રણ વખત કહેતી, પંડી સાત નવશર મળી
 પંતીતી ગળ્ય ગાથા બોલતી.)

ખમિઅ ખમાવિઅ મઈ ખમિઅ, સંવદ્ધ હવનિકાય;
 સિદ્ધદ સાખ આલોચણુક, મુત્તજ્જ વઈર ન ભાવ. ૧૫
 મવ્વે હવા કમ્મવચ્છ, ચઉદ્ધ રાજ ભમંત;
 તે મે સંવ ખમાવિઆ, મુત્તજ્જિ તેહ ખમંત. ૧૬
 જં જં ગણેણુ ભદ્ધં, જં જં વાણેણુ બાણિયં પાવં;
 જં જં પ્રાણેણુ કપ્પં, નિચ્છામિ દુદ્ધકં તરસ. ૧૭

શીરનાત્ર પૂજનો વિધિ

૧ મધ્યમ ત્રણ નદને બદલે સુંદર ત્રણ બાજોડ મૂકી
 તે ઉપર સિદ્ધારાન મૂકવ

૨ પછી નીચેના બાજે ઉપર વચમાં કેશરનો સાથીયો કરી ઉપર ચોખા પૂરીને શ્રીફળ મૂકવું.

૩ પછી તેજ બાજે ઉપર કેશરના સાથીયાના આગળના ભાગમાં બીજા ચાર સાથીયા કરી તે ઉપર ચાર કળશ પંચામૃત ભરીને દરેક કળશને નાડાછડી બાંધીને મૂકવા.

૪ સિંહાસનના મધ્ય ભાગમાં કેશરનો સાથીયો કરી ચોખા પૂરી રૂપાનાણુ મૂકી ત્રણ નવકાર ગણી તેના ઉપર ધાતુના પ્રતિમાણ ભગવાન પધરાવવા.

૫ વળી પ્રતિમાણ ભગવાનની આગળ બીજો સાથીયો કરી તેના ઉપર સિદ્ધચક્રણ ભગવાન પધરાવવા.

૬ પ્રતિમાણ ભગવાનની જમણી બાજુએ પ્રતિમાણ ભગવાનની નાસિકા સુધી ઉંચો ઘીનો દીવો મૂકવો.

૭ પછી સ્નાત્રીયાઓએ હાથે નાડાછડી બાંધી હાથમાં પંચામૃત ભરેલો કળશ લઈ ત્રણ નવકાર ગણી પ્રભુજીને તેમજ સિદ્ધચક્રણના ગદાજીને પખાણ કરવો.

૮ વાલા કુંચી કરી પાણીનો પખાલ કરી ત્રણ અંગ લુકણા કરી દેશર વડે પૂજા કરવી.

૯ પછી હાથ ધરી પોતાના જમણા હાથની હથેળીમાં દેશરનો ચાંદલો ઠરવો.

૫૦ પાંડિતવચ શ્રી વીરવિજયજી મં કૃત સ્નાત્રપૂજા.

(પ્રથમ કળશ લઈ ઉભા રહેવું.)

દોહા—કુસુમાલરણ ઉતારીને, પડિમા ધરિય વિવેક;
મન્નન પીઠે ચાપીને, કરીએ જગ અભિષેક. ૨
(અહીં કુસુમાંજલિની થાળી લઇને ઉભા ગહેવું.)
ગાથા આર્યા ગીતિ.

જિણ-જન્મ-સમય મેડ, સિહરે રચણ કલસેહિ;
દેવાચુરહિ ફડવિહ, તે ધત્તા લેહિં દ્વિદ્વીસ ૩
(પ્રભુના જમણા અંગુઠે કુસુમાંજલિ મૂકવી.)

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

નિર્મલ જલ કલશે નહવરાવે, વચ્ચ અમૂલક અંગ ધરાવે;
કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જિણુંદા; સિદ્ધ સ્વરૂપી અંગ
પળાલી, આતમ નિર્મળ દુધ સુકુમાળી કુ ૦ ૪
ગાથા આર્યા ગીતિ ઢાળ.

મયદુન્ધ્યંપમાલઈ, કમલાઈ ગુપ્ત પંચ વળણાઈ;
જગનાથ નહવણ સમયે, દેવા કુસુમાંજલિ દિતિ. ૫
નમોઽર્પત ત્રિદાગ્ધ્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુત્ત્વ;

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

ચણ મિંગાસન જિન ચાપીને, કુસુમાંજલિ પ્રભુ ચરત્રે
ફિલે. કુસુમાંજલિ મેલો આનિત જિણુંદા. ૬

દોહા—જિણ નિહુ કાલય ત્રિદની, પડિમા શુભ લંકાર;
તમુ ધરણે કુસુમાંજલિ, લવિહ હરિત દરનાર ૭
નમોઽર્પત ત્રિદાગ્ધ્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુત્ત્વ:

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

કુસુમાંજલિ વર મૂપ ધરીને, સુગંધકર કુસુમાંજલિ રીને,
કુસુમાંજલિ મેલો નંમિ જિણુંદા. ૮

ગાથા આર્યા ગીતિ.

જસુ પરિમલ જલ દહદિસિ, મહુકર ઝંકાર સદ સંગીયા;
જિણુ ચલણોવરિ મુદ્ધા, સુર નર કુસુમાંજલિ સિદ્ધા. ૯

નમોડર્ડત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

કુસુમાંજલિ દાળ.

પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જલ થલ ફૂલ ઉદક કર
ધારી, કુસુમાંજલિ મેલો પાર્શ્વ જિણુંદા. ૧૦

દોહા—મૂકે કુસુમાંજલિ મુરા, વીરચરણ મુકુમાલ;

તે કુસુમાંજલિ ભવિકનાં, પાપ હરે ત્રણ કાળ. ૧૧

નમોડર્ડત્

કુસુમાંજલિ દાળ.

વિવિધ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી, જિનચરણે પલમંત
હવેલી, કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિણુંદા. ૧૨

વસ્તુ છંદ.

જલપાણે નકવપાણે, દેવ દાણુવ ત્રમુગ્ધિય; કુસુ-
માંજલિ તદિ મહવિય, પમરંત દિમિ પરિમલ ગુગંધિય,
જિણુ પયકમદે નિવડેઈ, વિગ્ધહર જસ નામ મંતો, અનંત
ચરિત્ર જિન, વાગવ મલિય અમેય; આ કુસુમાંજલિ મુલકશે
ચરિત્ર, મધ વિશેષ, કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીશ જિણુંદા. ૧૩

નમોડર્ડત્

કુસુમાંજલિ દાળ.

અનંત ચરિત્રી જિનજી હુદારં, વર્તમાન ચરિત્રીમી
ચંદન, કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીશ જિણુંદા. ૧૪

સરાગથી સંયમ આચરી, વચમાં એક દેવનો ભવ
કરી, ગ્યવી પન્નર ક્ષેત્રે અવતરે, મધ્ય ખંડે પણ
રાજવી કુલે ૩

પટરાણી ડ્રોળે ગુણનિલો, જેમ માનસરોવર હંસલો;
મુખ શય્યાયે રજની શેષે, ઉતરતાં ચૌદ સુપન દેખે. ૪
હાળ. સ્વપ્નની—દેશી.

પહેલે ગજવર દીઠો, ખીજે વૃષભ પછકો, ત્રીજે કેસરી
સિંહ, ચોથે લલમી અભિહ. ૧ પાંચમે કૂલની માળા,
છઠ્ઠે ચંદ્ર વિશાળા, રવિ રાતો ધ્વજ મોહકો, પૂરણ કળશ
નટ્ટી છોટો. ૨ દશમે પદ્મ સરોવર, અગિયારમે રતનાકર;
ભુવન વિમાન રત્નગંજ, અગ્નિશિખા ધૂમ વર્જ. ૩ સ્વપ્ન
લગી જઈ ગયને ભાષે, રાજા અર્થ પ્રકાશે; પુત્ર તીર્થકર
ત્રિભુવન નમશે, ચક્રલ મનોરથ ફલશે. ૪

વસ્તુ છંદ.

અવધિ નાળે અવધિ નાળે, ઉપના જિનગજ, જગત
જગ પરમાગુણા, વિસ્તર્યા વિશ્વજનુ મુખકાર, મિથ્યાત્વ
તાગ નિર્ગંધા, ધર્મ ઉદય પરભાત મુદર, માતા પાતુ આત્મ
દિશા, નગની ધર્મ વિધાન, વાગુની જગતિલક મંડા, દોશે
ગુણ પ્રધાન ૧

દોહા.

મુનિ હને જિન જનમિયા, નારીમા મુખ જ્યોત;
મુનિ પદ્મ ત્રિભુવન જના, દુષ્ટો જગત ઉત્તોત. ૧
દાહ—દુષ્ટમાની દેશી.

નંદી ૬૧૨ જિન મોહનવનો ધૂળ, છાપન કે
૩૩ વિવિધિશિ આદેરિયા, માન ગુન નર્મીય આગુંદ

અધિકો ધરે, અષ્ટ સંવત્ વાયુથી કચરો કુરે ૧
 વૃષ્ટિ ગંધોદકે, અષ્ટ કુમરી કરે, અષ્ટ કળ્યા લરી. અષ્ટ
 દર્પણ ધરે. અષ્ટ આમર ધરે, અષ્ટ પાંખા લરી, ચાર
 રક્ષા કરી, ચાર દીપક ગ્રહી. ૨ ઘર કરી દેખના, માત મુત
 લાવતી, કરણ ગુચિ કર્મ જળ કળશે નકુવરાવતી; કુસુમ
 પૂજા અલંકાર પહેરાવતી, ગખડી ખાંધી જઈ, શયન પધ-
 રાવતી. ૩ નમીય કહે માય તુજ, ખાળ લીલાવતી. મેરૂ
 રવિ ચંદ્ર લગે, હવલો જગપતિ: સ્વામિ હુલુ ગાવતી, નિજ
 ઘર જાવતી, તેતો સુમે ઇંદ્ર, સિંદાસન કંપતી. ૪
 હાળ એકત્રીજાની દેશી.

જિત જન્મ્યાહ, જિત વેળા જનની ગરે: તિલ
 વેળાહ ઇંદ્ર સિંદાસન ધરે. દારિદ્રોનહ, જેના જિત
 જનમે યદા: દિગિનાયકહ, મોદન પ્રધાન બેઠુ તદા. ૪
 મોટકે છંદ.

તદા ચિંતે છંદ મનમાં, હોળ અવસર સો જાનો;
 જિત જન્મ અવસિનાળો લાડી, હર્ષ જ્ઞાનંદ કિપનો. ૧
 સુધોળ જાહે ઘંટનાહે, ઘોષણા સુગમે કરે; સુવિ દેવી દેવા
 જન્મ મોહોત્સવે. આવને ગુરુગિરિવરે ૨

(સ. ૧૧ ઘંટ વગાડવો)

હાળ પૂર્વની.

જોમ સાંભળીહ, મરવર હોયી આવી મળે: જન્મ મોહો-
 ત્સવહ, હરવા મેરૂ હપર જદે સોનમચરિહ. બહુ પડેગરે
 જાડીયા. માય જિતમેહ, યદી પ્રદને આવીયા. ૩

(પ્રકુલે આખાન્નરણતરી વધાવગ)

ત્રોટક.

વધાવી જોલે હે રત્નકુક્ષી, ધારિણી તુજ સુત તણો; ૧
શકે સોહમ નામે કચ્છું, જન્મ મહોત્સવ અતિ ઘણો
એમ કહી જિન પ્રતિષ્ઠિંજ સ્થાપી, પંચ રૂપે પ્રભુ ગ્રહી; ૨
દેવી નાચે હર્ષ (સાચે) સાચે, સુર ગિરિ આન્યા વહી. ૪
દાળ-પૂર્વાની.

મેરૂ ઉપરજી, પાંડુક વનમેં ચિહું દિશે; શિલા ઉપરજ
સિંદ્રામન મન ઉદ્ધસે, તિહાં જોસીજી. શકે જિન જોળે ધર
હરિ ત્રેસઠજી, બીજા તિહા આવી મળ્યા. ૫

ત્રોટક.

મળ્યા ચોસઠ મુરપતિ તિહાં, કરે કળશ ગાડ ભાતિ
માગધાદિ જળ તીર્થ ઓપધિ, ધૂપ વળી બાદુ ભાતિ
અચ્યુતપતિએ હુકમ કીધો, સાંભળો દેવા ગવે, ક્ષીરભદ્ર
ગંગાનીર લાવો, અટિતિ જિન મહોત્સવે. ૬
દાળ. વિવાદલાની દેશી.

મુર માળગીને સચરીઆ, માગધ વરદામે ચરી
પદ્મજ ગંગા આવે, નિર્ગળ જળ કળશ ભરાવે.
તીર્થ જળ ઓપધી લેતા, વળી બીર મુદ્રે લતા, જળ
દાંડા બાંધે ભરાવે, કૂલ ચગેરી યાગ લાવે. ૨ મિત્ર
ગન આમર ધારી, ધૂપધાપા રહેણી મારી, સિદ્ધાંતે માળ્યા
જેલ, હા કળા મિલાવે તેલ ૩ તે દેવા મુરગિરિ આવે,
પ્રભુ દેવી ગાન કરાવે, કળશાદિક મનુ નિહા ગવે,
જગત પ્રભુ ગાન ગાવે. ૪

દાળ—આગ મન્યાશ્રી.

અ નમસ્કાર મળ્યા દેહ દેવા, તેનાં મિત્રનુદત્ત ॥ મારી

ગ્રેયો વળી નિજ કુલવટ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ ॥ જોઈએ
 વ્યંતર ભુવનપતિના, વૈમાનિક મુર આવે ॥ અમુતપતિ
 હુકમે ધરી કળશા, અરિહાને નવરાવે ॥ આઠ ॥ ૧ ॥ ચાટ
 વાતિ કળશા પ્રત્યેકે, આઠ આઠ સહુમ પ્રમાણે ॥ ચંદનકુ
 સહુસ હુઆ અભિષેકે, અદીસે શુભા કરી વાળે ॥ સાઠ લાખ
 ઉપર એક દોરિ, કળશાના અધિકાર ॥ બામઠ ઈંદતણા તિહા
 બામઠ, કોઈપાલના આર ॥ આવાર ॥ અઠની પદ્મિ છાસઠ છાસઠ,
 રવિગો ॥ નમ્હોકે ॥ શુરુવાનક મર કેસે એક ૮, આના
 નિકનો એક ॥ સાયમપતિ ઇશાનપતિની, દરિયાની એક ॥
 ચામળી દદા ઇટાળી નાગની, બાઠ કરે કચોલ ॥ આવાર ॥
 લ્હોસિય વાતર દિની ચાટ મદ, પર્વદા ગળુનો એક ॥ કટક
 પતિ અમરક ક કેસે, એક એક રૂવિદેક ॥ પંચુનુ મન્તે
 એક છેલો, રો નતીમે અભિષેક ॥ ઇશાનકટક કોટિય આના,
 પ્રભુને લાખ અભિષેક ॥ આઠ ॥ ૧ ॥ તથ તથ જોગે કરી
 અરિહાને, સાયમપતિ અનરને ॥ ૧૫૫૫ રૂપ કરી કા ॥ ગળે
 બરી. નકવા ૮૬ પ્રભુ આગે ॥ શુપાદિક ૧૮૮ને ઇટ્ટે, દરી
 કેમ ૧૫ રોલે ॥ સનજી રીવો આરતી કરતાં, મદવર ના
 લખ જોડે ॥ આઠ ॥ ૧ ॥ લેરી જુગલ લાલ બન્નવત, બગિચા
 જિન કર ખારી ॥ વળની ઘર માનને રોંગી, એ ૧૫૫૫
 પન્નલ ઉચારી ॥ શુપ નુમારો શ્વાની રમારો, નમ મેવક
 આધાર ॥ પંચ ધાવી રંગાદિક યાગી, પ્રભુ એટાવજુલા ॥
 આઠ ॥ ૧ ॥ બજીય કોટી કનક અભિ આજે, વજની વૃદ્ધિ
 કરાવે ॥ પૂજા રૂપ કરેવા કારણ, તોપ નદીમદ વાવે ॥
 દરીય આપ રોલે દેવા, નિજ નિજ દરપ આપે ॥ રિણ
 દેવલને અભિલાયે, નિત નિત જિન કુળ આવે ॥ આઠ ॥ ૧ ॥

તપગચ્છ ઇસર સિ હસુરીસર, કેરા શિષ્ય વડેરા ॥ સત્યવિજય
પન્થાસતણે પદ, કર્પૂરવિજય ગલીરા ॥ ખિમાવિજયતમ
મુજસવિજયના, શ્રીશુભવિજય સવાયા ॥ પંડિત વીર
વિજયશિષ્યે જિત, જન્મ મહોત્સવ ગાયા ॥ આં ॥ ૮ ॥
ઉદ્ઘા એકસો ને સિતેર, સપ્રતિ વિચરે વીશ ॥ અતીત
અનાગત કાળે અનતા, તીર્થકર જગદીશ ॥ સાધારણ એકગર
જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઈ ॥ મંગલ લીલા સુખ ભ
પાવે, ઘર ઘર હર્ષ વધાઈ ॥ આં ॥ ૯ ॥

[વિધિ — અહીં કળશાલિપેક કરીયે, પછી દૂધ, દહીં
ધૂત, જળ અને સાકર એ પચામૃતનો પખાલ કરીને પછી પૂ
રી અને ફૂલ ચઢાવીએ. પછી લૂણુ ઉતારી આરતી ઉતાર
પછી પ્રતિમાજીને આડો પડદો રાખી સ્નાત્રીઆઓએ પોતા
નવ અંગે કકુના ચાંદલા કરવા. પછી પડદો કાઢી નાંખી મંગ
દીવો ઉતારવો]

સ્નાત્ર પૂજા એટલે શું ?

પ્રભુનો જન્મ થતી વખતે ઈંદ્રાસન ડોલાયમાન
છે. ત્યાર બાદ ચામડ ઈંદ્રો મેરૂ પર્વત ઉપર જઈ પ્રા
જ્ઞનેન્દ્રિય કહે છે, અપૂર્વ લાભકારી સ્નાત્ર મહોત્સવ
કરે તથા મરિનારને લોહો ભણાવે છે. પરંતુ હું
સ્નાત્ર પૂજા ભણાવવાથી અપૂર્વ લાભ મળે છે, તેમજ પ
રગદે, માગનું અવિચલ સ્થાન પ્રાપ્ત કરાવે છે. હું જો
સ્નાત્ર ભણાવવું જોજ એવું કહે છે. ટાઈમના અભાવે હ
અવિચલ જરૂર ભણાવું જોઈએ.

પ્રદક્ષિણાના દૃહા.

કાલ અનાદિ અનંતથી. ભવ ભ્રમણનો નહિ પાર.
તે ભ્રમણા નિવારવા, પ્રદક્ષિણા દઈ ત્રણ વાર. ૧
ભમતીમાં ભમતાં ઘટાં, ભવભાવટ દૂર પલાય;
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર રૂપ, પ્રદક્ષિણા ત્રણ દેવાય. ૨
જન્મ મરણાદિ ભય ટળે, નીજે જો દર્શન કાજ,
રત્નત્રય પ્રાપ્તિ લાણી, દર્શન કરો જિનરાજ. ૩
જ્ઞાન વડુ સંસારમા, જ્ઞાન પરમ સુખ હેન;
જ્ઞાન વિના જગ ડ્રવણ, ન લહે તત્ત્વ સંકેત. ૪
ગય તે મંચય હમંનો, રિજા કરે વણી જોડ;
ચારિત્ર નિશુદ્ધિયે ઠણું. વદો તે શુભગેહ ૫
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર ચો. રત્નત્રયી નિરધાર.
ત્રણ પ્રદક્ષિણા તે કારણે, ભવ દુઃખ અંજનહાર. ૬

શ્રી જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન.

કુમ્ભકારેજી સંજિત. ભગવન ચૈત્યવંદન કરે 'કમલ'.

જગચિંતામણિ જગનાર, જગસુર જગઅખાલ,
જગસત્યવાદ, જગભાવ-વિચ્છેદન; અદ્વાય-સદ્વિધ-રૂપ,
કમ્ભકાર-વિષ્ણુરૂપ; સદ્વિધ-વિષ્ણુરૂપ, જયત અખલિ-
સમસારાણુ. ૧ કમ્ભમૂર્તીનિ કમ્ભમૂર્તીદિ. પદમ-સંધય ૨:
ત્રણેશ્વર સત્તરિભય. વિષ્ણુવગ્ન વિદરન લજ્જાકાં નવકો
કીર્તિ દેવગીજી, કોટિહરકમ નવ ચા' નવકો. અખલ
વિષ્ણુ, કીર્તિ મણિ. રણેશ્વર કોટિ દેવનાથ. અખલ. કોટિ-
પદમ ૩, કુમ્ભકાર નિચ્ચ વિષ્ણુ. ૨ જયત

સામિય જયઉ સામિય, રિસહ સતુંજિ ઉર્નિજત પહુ
 નેમિ જિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણ; લરઅચ્છહિ
 મુણિમુવ્વય, મુહરિ પાસ દુહ-દુરિઅ-ખડણ, અવગવિદેહિ
 તિથયરા, ચિહુ દિસિ વિદિસિ જિંકેવિ, તીઆણાગય-સંપ
 ઈઅ, વહુ જિણ સંવેવિ. ૩ સત્તાણવધ-સહસ્સા, લખખા
 છપ્પન્ન અહુ કોડિઓ, ખત્તીસય ખાસિઆધ, તિઅ લોએ
 ચેઈએ વંદે. ૪ પનરસ કોડિ સચાઈ, કોડિ ખાયાલ લખખ
 અડવન્ના, છત્તીસ સહસ્સ અસિઈ, સાસય-ખિખાઈ
 પણમામિ. ૫

૫૦ શ્રીવીરવિજયજીમંદૃત અષ્ટપ્રકારી પૂજના દુહા.

(૧) જલપૂજા—દુહા.

જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ; જલ
 પૂજા રૂપ મુજ હજો, માગો એમ પ્રભુ પાસ. ૧
 શ્રી પદ્મપુટાય પદ્મેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવા-
 રણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય જલં વન્તમહે સ્વાહા. ૧

(૨) અંદન પૂજા—દુહા.

શીતલ ગુણ જેહમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ મુખ રગ,
 અન્ન-શીતલ કરવા ભાગી, ખન્તે અગ્નિ અગ. ૧
 શ્રી પદ્મપુટાય પદ્મેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-
 નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય અન્ન વન્તમહે સ્વાહા. ૨

(૩) પુષ્પપૂજા—દુહા.

જનિ અગર દગમ - ની ખન્તે ગત મતાય, મુખ-
 જનિ જનન પદે, કરીએ અમરિત છાપ. ૧
 શ્રી પદ્મપુટાય પદ્મેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-
 નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય પુષ્પ વન્તમહે સ્વાહા. ૩

સામિય જયઉ સામિય, રિસહ સતુંજિ ઉર્નિજત પહું
 નેમિ જિણ, જયઉ વીર સચ્ચહરિ મંડણ; ભરઅચ્છહિ
 મુણિસુવ્વય, મુહરિ પાસ દુહ-દુરિઅ-ખ ડણ, અવરવિદેહિ
 તિથયરા, ચિહુ દિસિ વિદિસિ જિંકેવિ, તીઆણાગય-સંપ
 ઈઅ, વહુ જિણ સંવેવિ. ૩ સત્તાણવઈ-સહસ્સા, લખખા
 છપ્પત્ર અહું કોડિઓ, બત્તીસય બાસિઆઈ, તિઅ દોઓ
 ચેઈ ઓ વદે. ૪ પનરસ કોડિ સચાઈ, કોડિ બાયાલ લખખ
 અડવન્ના, છત્તીસ સહસ્સ અસિઈ, સાસય-ખિબાઈ
 પણમામિ. ૫

૫૦ શ્રીવીરવિજયજીમંદૂત અષ્ટપ્રકારી પૂજના દુહા.

(૧) જલપૂજા—દુહા.

જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ; જલ
 પૂજા રૂપ મુજ હજો, માગો એમ પ્રભુ પાસ. ૧
 શ્રી પદમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવા-
 રણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય જલં વજ્રમહે સ્વાહા. ૧

(૨) અંદન પૂજા—દુહા.

શીતલ ગુણ જેડમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ મુખ રંગ,
 અનન શીતલ કરવા બળી, પૂજો અરિહા અગ. ૧
 શ્રી પદમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-
 નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય અંદન વજ્રમહે સ્વાહા. ૨

(૩) પુષ્પપૂજા—દુહા.

પુષ્પ પૂજા કરી મન મોહી પૂજો તને અગાધ, તુમ
 મનવર કરે દીપે મનમોહિ અગ. ૧
 શ્રી પદમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-
 નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય પુષ્પ વજ્રમહે સ્વાહા. ૨

સામિય જયઉ સામિય, રિમ્મહ સત્તુજિ ઉન્નિજત પહું
 નેમિ જિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણ; ભરચ્છહિ
 મુણિમુવ્વય, મુહરિ પાસ દુહ-દુરિચ-ખડણ, અવરવિદેહિ
 તિચ્ચયરા, ચિહુ દિસિ વિદિસિ જિંકેવિ, તીઆણાગય-સંપ
 ઈચ્ચ, વદુ જિણ સંવેવિ. ૩ સત્તાણવધ-સહસ્સા, લખખા
 છપ્પન્ન ચક્ર કોડિઓ; છત્તીસય ખાસિઆધ, તિચ્ચ લોચે
 ચેધંચે વંદે. ૪ પનરસ કોડિ સચાઈ, કોડિ ખાયાલ લખખ
 અડવન્ના, છત્તીસ સહસ્સ અસિઈ, સાસય-ખિખાઈ
 પાણમામિ. ૫

૫૦ શ્રીવીરવિજયજીમંદૃત અષ્ટપ્રકારી પૂજના દુહા.

(૧) જલપૂજા—દુહા.

જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ; જલ
 પૂજા રૂપ મુજ હજો, માગો એમ પ્રભુ પામ. ૧
 ઈ શ્રી પરમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવા-
 રણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય જલં ચન્તમહે સ્વાહા. ૧

(૨) ચંદન પૂજા—દુહા.

ગીતલ ગુણ જેહમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ મુખ રગ,
 આનન ગીતલ કરવા ભાગી, પૂજે અગિહા અગ. ૧
 ઈ શ્રી પરમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-
 નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય ચંદન ચન્તમહે સ્વાહા. ૨

(૩) પુષ્પપૂજા—દુહા.

સર્વ ગુણ રૂપ પ્રભુ પૂજે ગત અતાપ
 મનુષ્ય જન પદે, કરીને અમનિત ધાપ. ૧

પૂજ કરી, માગે શિવફલ ત્યાગ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રી પરમ-
પુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમતે
જિનેન્દ્રાય ફલં ચન્તમહે સ્વાહા. ૮

ઉપર સુજળ અષ્ટ પ્રકારી પૂજ કર્યા પછી લૂણ તથા
આરતી મંગળ દીવો ઉતારવા.

લૂણ ઉતારણ

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા મન રંગે. લૂણી
જમજમ તડતડ લૂણજ ફૂટે, તિમતિમ અશુભ કર્મ બંધ તુટે. લૂણ
નયન સલુણાં શ્રીજિનજના, અનુપમ રૂપ દયારસ લીના, લૂણ
રૂપ સલુણ જિનજનુ દિસે, લાજ્યુ લૂણ તે જળમાં પેસે. લૂણ
ત્રણ પ્રલક્ષિણા દેધ જલધારા, જલણ ખેપવીયે લૂણ ઉદારા. લૂણ
જે જિન ઉપર હુમણો પ્રાણી, તે એમ થાજે લૂણ જયુ પાણી. લૂણ
અગર કૃષ્ણાગર કુંદરુ સુગંધે, ધૂપ કરીજે વિવિધ પ્રબંધે. લૂણ

આરતિ

શ્રી આદિ જિનની આરતિ.

જયજય આરતિ આદિ જિષ્ણા, નાભિરાયા મરુદેવીકો
નંદા. જય જય ૧

પદેત્રી આરતિ પૂજાકીજે, નરભવ પામી લાહો લીજે. જયજય ૨
દસરી આરતિ દીન દયાળા, ધુળેવા મંડપમા જગ અજવાળા.
જય જય ૩

ત્રીસરી આરતિ ત્રિગુણ દેવા, ગુરુનર હંદ્ર ઉરે તોરી નેવા.
જય જય ૪

ચૈત્રી આરતિ ચંદ્ર નતિ ચૂરે, મનવાંછિત રૂપ શિવમુખ હે.
જય જય ૫

પૂજી કરી, માગે શિવફલ ત્યાગ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રી પર
પુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમ
નિનેન્દ્રાય ફલં વલ્લભહે સ્વાહા. ૮

ઉપર મુજળ અઘટ પ્રકારી પૂજા કર્યા પછી લૂણ તથા
આરતી મંગળ દીવો ઉતારવા.

લૂણ ઉતારણ

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા મન રંગે. લૂણ
જીમજીમ તડતડ લૂણજ ફૂટે, તિમતિમ અશુભ કર્મ બંધનુટે. લૂ
નયન સલુણાં શ્રીજિનજીના, અનુપમ રૂપ દયારસ લીના, લૂ
રૂપ સલુણ જિનજીનુ દિસે, લાજ્યુ લૂણ તે જળમા પેસે. લ
જળ પ્રદક્ષિણા દેઈ જલધારા, જલણ ખેપવીયે લૂણ ઉદારા. લ
જે જિન ઉપર હુમણો પ્રાણી, તે એમ થાજે લૂણ જ્યુ પાણી. લ
અગર કૃપણા ગરુ કુંદરુ મુગંધે, ધૂપ કરીજે વિવિધ પ્રણંધે. લ
આરતિ.

શ્રી આદિ જિનની આરતિ.

જયજય આરતિ આદિ જિણંદા, નાભિરાયા મરુદેવીકે
નંદા. જય જય ૦ ૧
પરેલી આરતિ પૂજા કરીજે, નરભવ પામી લાહો લીજે. જયજય ૦ ૨
દુમરી આરતિ દીન દયાળા, મુગેવા મંડપમાં જગ અજવાળા
જય જય ૦ ૩
નીમરી આરતી ત્રિભુવન દેવા, ગુરુનર હંફ કરે તોડી એવા.
જય જય ૦ ૪
દંડ આરતિ ચંદ્ર ગતિ ચૂરે, મનવંછિન કૃપા શિવમુખ હં.
જય જય ૦ ૫

પૂજી કરી, માગે શિવફલ ત્યાગ. ૧ ॐ હ્રીં શ્રી પરમ-
પુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમતે
જિનેન્દ્રાય ફલં યન્તમહે સ્વાહા. ૮

ઉપર મુજળ અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કર્યા પછી લૂણ તથા
આરતી મંગળ હીવો ઉતારવા.

લૂણ ઉતારણ

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્માળ જળધારા મન રંગે. લૂણ૦૧
જમજમ તડતડ લૂણજ ફૂટે, તિમતિમ અશુભ કર્મખંધ ત્રુટે. લૂણ૨
નયન સહુધાં શ્રીજિનજના, અનુપમ રૂપ દયારસ ભીના. લૂણ૩
રૂપ સહુણુ જિનજનુ દિસે, લાજ્યુ લૂણુ તે જળમાં પેસે. લૂણ૪
ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ જલધારા, જલણુ ખેપવીયે લૂણુ ઉદારા. લૂણ૫
જે જિન ઉપર હુમણો પ્રાણી, તે એમ થાજે લૂણુ જયુ પાણી. લૂણ૬
અગર કૃષ્ણાગરુ કુંદલ મુગંધે, મૂપ કરીજે વિવિધ પ્રગંધે. લૂણ૭

આરતિ

શ્રી આદિ જિનની આરતિ.

જય જય આરતિ આદિ જિણંદા, નાભિરાયા મરુદેવીકે.

નંદા. જય જય૦ ૧

પદેલી આરતિ પૂજાકીજે, નરભવ પામી લાહો લીજે. જય જય૦ ૨

દસરી આરતિ દીન દયાળા, લુગેવા મંડપમા જગ અજનાળા.

જય જય૦ ૩

લીલરી આરતી ત્રિભુવન દેવા, મુરનર હંદ્ર કરે તોરી નેવા.

જય જય૦ ૪

ચાંદની આરતિ ચંદ્ર ગતિ ચૂરે, મનમંદિર રૂપ શિવમુખ.

જય જય૦ ૫

ઢાળ-રાગ વસંત આરામમંદરભાવ-એ દેશી.

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ,
 છમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ બહુલ લીલ વિલાસ;
 કુર નામે જનપદ તિલક સમોવડ હથિથણાઉર સાર,
 જિણુનયરી ઠંચણ રચણ ધણ કણ સુગુણજણ આધાર. ૧

તિહાં રાયરાજે બહુ દિવાજે વિશ્વસેન નરિંદ,
 નિજ પ્રકૃતિ સોમક તેજે તપનક માનું ચક્ર-દિણંદ;
 તસ પણ્યખાણી નૃપ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર,
 સુખ સેજે સુતા ચૌદ પેજે સુપન સાર હુવાર. ૨

શ્રી શાંતિકરણ જિન શાંતિ જિનેસર દેવ, જે યોગ
 દોમંકર જગહિતકર નિતમેવ; વિશ્વસેન નરેસર વંશ મહો
 હધિ ચંદ, મૃગલંછન ઠંચન વાને સમ સુખ કંદ. ૩

જે પંચમ ચક્રી સોલસમો જિનરાય, જસ નામે
 સધલા ઇતિ ઉપદ્રવ બાય; આવી ઉપત્તા અચિરાદેવી કૃપે,
 નીજ સુખ ઉતરતાં ચૌદસ મુકણાં દેજે. ૪

હુડો-ભાવારથ જોડવા હુસ્યે, દ્રવ્ય ભાવથી જોડ,
 જિણુ ગુણ દાખું લેશથી, મતિમદે કહું તેક.

ઢાળ-(તોડીજ સામેરી તથા નટ્ટગામ્હે- એ રાગ)

દન્નન મિત ગજવર ચક્રવિધ ધર્મ કહંત,

માનું મોહ મહાગદ તમ ચીર દોટ દિયંત;

કેજવત્ત પતિ નતિ મેવિત ચક્રગતિ અંત,

નિજ દેને પ્રથમ ગજ સુપને ગુભ ગડ દંત. ૧

૨ વમ જગ વરેરા મોની વૃષભ દહાવે, બરને ભવિ

ઢાળ-રાગ વસંત આરામમંદરભાવ-એ દેશી.
 શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ,
 છમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ બહુલ લીલ વિલાસ;
 કુર નામે જનપદ તિલક સમોવડ હથિયણાઉર સાર,
 જિણુનયરી ઠંચણ રચણ ધણ કણ મુગુણજણ આધાર. ૧

તિહાં રાયરાજે બહુ દિવાળે વિશ્વસેન નરિંદ,
 નિજ પ્રકૃતિ સોમહ તેજે તપનહ માનું ચદ-દિણહ,
 તસ પણ્યખાણી નૃપ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર,
 સુખ સેજે સુતા ચૌદ પેજે સુપન સાર હવાર. ૨

શ્રી શાંતિકરણ જિન શાંતિ જિનેસર દેવ, જે યોગ
 ક્ષેમંકર જગહિતકર નિતમેવ; વિશ્વસેન નરેસર વંશ મહો-
 દધિ ચંદ, મૃગલાંછન ઠંચન વાને સમ સુખ કંદ. ૩

જે પંચમ ચક્રી સોલસમે જિનરાય, જસ નામે
 સધલા ઇતિ ઉપદ્રવ જાય; આવી ઉપત્તા અચિરાદેવી કૃપે,
 નીજ સુખ ઉતરતાં ચૌદસ મુકણાં ઢેજે. ૪

દુદો-ભાવારથ જેહવા હુર્યે, દ્રવ્ય ભાવથી જેહ;
 જિણુ ગુણ હાખું લેયથી, મતિમદે કહું તેહ.

ઢાળ-(તોડીજ સામેરી તથા નટ્ટગાઇરે- એ રાગ)

ઉન્નત મિત ગજવર ચક્રવિધ ધર્મ કહંત,
 માનું મોહ મહાગદ તમ ખીર દોટ દિયંત;
 ઐગવત્ત પતિ નતિ એવિન ચક્રગતિ અંત,
 નિતુ દેને પ્રથમ ગજ મુપને ગુમ ચક્ર દંત. ૧

પંચમ ભાર વડેવા પોરી વૃથમ કદાવે, બરને બવિ

ઢાળ-રાગ વસંત આરામમંદરભાવ-એ દેશી.

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ,
 છમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ ખહુલ લીલ વિલાસ;
 કુર નામે જનપદ તિલક સમોવડ હથિયણાઉર સાર,
 જિણુનયરી કંચણ રચણ ધણ કણ સુગુણગુણ આધાર. ૧

તિહાં રાયરાજે ખહુ દિવાજે વિશ્વસેન નરિંદ,
 નિજ પ્રકૃતિ સોમહ તેજે તપનહ માનું ચદ-દિણુદ;
 તસ પણ્યખાણી નૃપ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર,
 સુખ સેજે સુતા ચૌદ પેજે સુપન સાર દુવાર. ૨

શ્રી શાંતિકરણ જિન શાંતિ જિનેસર દેવ, જે યોગ
 સેમંકર જગહિતકર નિતમેવ, વિશ્વસેન નરેસર વંશ મહો
 રધિ ચંદ, મૃગલંછન કંચન વાને સમ સુખ કંદ. ૩

જે પંચમ ચક્રી સોલસમો જિનરાય, જસ નામે
 સધસા ઇતિ ઉપદ્રવ જાય, આવી ઉપદ્રા અચિરાદેવી કૃપે,
 નીજ સુખ ઉતરતાં ચૌદસ મુહુણા ઢેખે. ૪

દુદો-માવારય જેકવા હુસ્યે, દ્રવ્ય ભાવથી જેક,
 જિણુ ગુણ કાણું લેયથી, મતિમદે કહુ તેક.

ઢાળ-(તોડીજ સામેરી તથા નટ્ટગાઇરે- એ રાગ)

ઉન્નત સિત ગજવર ચક્રવિધ ધર્મ કંકંત,

માનું મોહ મહાગદ તન ચીર દોટ દિમંત;

એકાવચ પતિ નતિ મેવિન ચક્રગતિ અંત,

નિઃ કોને પ્રથમ ગજ સુપને ગુખ ચક્ર દંત. ૧

પંચમ ભાર વહેવા પેરી ગુપ્ત કલાવે, બરતે ભવિ

ઢાળ-રાગ વસંત આરામમંદરભાવ-એ દેશી.

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ,
 છમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ ખહુલ લીલ વિલાસ;
 કુરે નામે જનપદ તિલક સમોવડ હથિયણાઉર સાર,
 જિણનયરી કંચણ રચણ ધણ કણ સુગુણજણ આધાર. ૧

તિહાં રાયરાજે ખહુ દિવાળે વિશ્વસેન નરિંદ,
 નિજ પ્રકૃતિ સોમહ તેજે તપનહ માનું ચક્ર-દિણુંદ;
 તસ પણ્યખાણી નૃપ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર,
 સુખ સેજે સુતા ચૌદ પેખે સુપન સાર હુવાર. ૨

શ્રી શાંતિકરણ જિન શાંતિ જિનેસર દેવ, જે યોગ
 હેમંકર જગહિતકર નિતમેવ; વિશ્વસેન નરેસર વંશ મહો
 દધિ ચંદ, મૃગલંછન કંચન વાને સમ સુખ કંદ. ૩

જે પંચમ ચક્રી સોલસમે જિનરાય, જમ નામે
 સધલા ઇનિ ઉપદ્રવ જાય; આવી ઉપત્તા અચિરાદેવી કૃષ્ણે,
 નીજ સુખ ઉતરતાં ચૌદસ મુહુર્ણાં દેખે. ૪

હુદો-ભાવારથ જોકવા હુસ્યે, દ્રવ્ય ભાવથી જોક;
 જિણુ ગુણ દાખું લેશથી, મતિમદે કહું તેક.

ઢાળ-(તોડીજ સામેરી તથા નટ્ટગાઇરે- એ રાગ)

ઉન્નત મિત ગજવર ચક્રવિધ ધર્મ કહાંત,

માનું મોદ મહાગદ તમ ત્રીર દોટ દિયંત;

ઐજવજ પતિ નતિ એવિત ચક્રગતિ અંત,

નિતુ દેને પ્રથમ ગજ સુપને ગુમ ગડ દાંત. ૧

સંયમ ભાર વહેવા યોગી વૃષભ દહાવે, જરને ભવિ

હોતે હોધિ બીજ વર વાવે: જસ ઉન્નત કુદુદ ઉન્નત મોત
ને વંચ, મિત અમૃત મંગલ મુખ બીજે વૃષભ અવતંત્ર. ૨

પરતીચિત્ર આપદ પીડિત બંધવન રાખે, એકલ મન
દુર્જન સિંહ, પરાક્રમ દાખે; પરિસદ મજ બેઠી નરક અસ-
હાય અગ્રીહ, એમવો એ હોરશે આવી ઇમ કહે સિંહ. ૩

દેઈ વાચિક માને જિન પદ લગી લરેમે, મજ
આપદ જપણ એકને મજે મિટલે, જલકંઠક રાગિ નિલકલ
છંદિ વામ, કરે લક્ષ્મી ચોમે મુખને વામ વિલાપ. ૪

વિષ્ણુવન ચિર પ્રશે જસ આજી સુમદામ, નિજ
જલભર પ્રરણિત જમત હે, રશે ઉગમ; એ પંચમ સુદશે એ
શશિધર દેશે, નિકલકંઠ દુધાઈ જાજ મન મંગલ વિશેષ. ૫

કુવલમે મુદ રશે અમ અંગાતપ મુખ, રશે સક્ષમે
દિનકર મિથ્યા નિમિર વિમુખા; જાવિ કમલ પિદારો માનું
કહે મુખપદંત, જમ મન પરિ અમલ નિત્ય દુદય પમજંત. ૬

કુવલવજ મુમ નરકન પર્મ પવડે એકલંત, અથિ વિષ્ણુ-
વન માંદો એકીજ એક મરનન પ્રમ અમુમ મુલશે અવિકલે
આવ કણ્ઠાયે, રશે નવમે કુમેા મુખને એમ દહાયે. ૭

જાન રથન વાચિક પર્મ મદા પ્રસાર, જલ રિખરે
રશે આતમ નીદિ વિખવાદ, રથમે પદા સોપર મુખન-
કલ પદ જાવે, એ પાવન રશે જાલીવલિ મંગલ કાવે. ૮

જાજ જલ મુખ પદલે પોલિયો કુવલ, કરોયો, રશે જાલી
મેયે પીડિતમુખ મિથિયો એક જાલી મુખ નીકે એકલે જલ
પરિજાત, એકલકંઠ દુધાઈ માનું એ વિનિદિ, એકલ. ૯

જાલી વાવન વિમાનાપિપ એક દેવ મિથ્ય મેગિલ, એ

હોરથે પાસે સુર સમુદાય, બારમે એ જાણો તેરમે રચણનો
રાશિ; ધન કંચન દેઈ કરશે ત્રિગટે વાસી. ૧૦

જ્ઞાનાદિક ગુણમણિ દેશે ભવિને એહ, વરવારિકા ઘોષી
પૂરવ પરિ ગુણગેહ; નિજ કર્મ ઇંધણને ધ્યાનાનલસ્યુ જવાલી,
નિજ આતમ નિર્મલ કંચન પરે અબ્જુવાલી. ૧૧

નિર્દૂમ આગ્નિ સમ ભવિસોવન કરી શુદ્ધ, ચૌદમે સુહૃદ્
આદ્ય કર્મક્ષયે સિદ્ધ; ચૌદ રાજની ઉપર કરશે જે અહિકાણ,
તે ભણી સંપૂરણ ચૌદ સુપન મંડાણ. ૧૨

ગુણલક્ષણ લક્ષિત અતિ સુંદર આકાર, જિન માતા
ચૌદ દેખે સુપન ઉદાર; પણ ચક્રી માતા કાંઈક તેજે સીલ,
દેખે દોઢ પદ્ધતિ હોય વાર ગુણપીલ. ૧૩

કુલકીર્તિ થંભો કુલોદ્ધાર કુલમેર, કુલ સુરતર પાદપ
જેહને નહિ ભવદેર; કુલમંડળ ત્રીપક છપક દુશ્મન કોહિ,
ત્રિભુવન જસ ભડતે નમશે પદ કર જોડી. ૧૪

વળી હોડી ન એહની કરતા ભવન મજાર, લોકોત્તર
અગ્નિ ધન્ય હોશે અવતાર; વળી જ્ઞાન વિમળ ગુણ જોહના
કોટનાં પાર, ન લહે મુખ કહેતાં જો સુરગુરુ અવતાર. ૧૫

(ઈતિ નિર્માણ ચોર સુપનાર્થ સ્તવન)

દાશા—અશ્વકુસુમ વિમાનથી, તવ અનીય ઉચરી ઉપદા,
જાનુભદ્ર મદ્ય ક્રમિય સત્તમિ ત્રિવમ ગુણસંપુત;
તવ જ્ઞાનગોચર વિગોચ વિદ્યુત માત્રી ઇતિ સમંત.
વર નવન મંજલ દેનિદ્રમયા ધરધરે વિતમંત. ૧
વર અંત મોરે જો વરિ તેજસ જિન યથો જન્મ,
તવ મન્ત્ર મન્ત્ર નિઃ કુલકી કહે સુરજન્મ,

આરતિ મંગલ દીપ, જિનરાજને સમીપ;

ભગવતિ સૂણિ માંહિ, અધિકાર એહ ઉછાંહિ. ૮

દાળ-અધિક ઉછાંહિશ્યું હરપ ભરી જલ ભીંજતા એ.

નવ નવ ભાતિશ્યું ભક્તિભર ડીજતા એ.

ચાલ-ડીજત નાટિક રંગ, ગાજતા ગુહિર મૃદગ,

કિટ કિટતિ ઠડતાલ, ચઉતાલ તાલ કંસાલ. ૯

શંખ પણુવ ભુંગલ ભેરી, ઝલ્લરી વીણા નકેરી,

એક કરે હય હયહેપા, એક કરે ગજગુલકાર. ૧૦

દાળ-ગુલકાર ગરજના રવ કરે એ,

પાય દર દરય ધુર સુર ધરે એ.

ચાલ-સુરધરે અતિ બહુમાન, તિહાં કરે નવ નવ તાન;

વર વિવિધ જાતિ છંદ, જિનભક્તિ સુરતરુ કંદ. ૧૧

વલી કરે મંગલ આઠ, એ જળપૂષ્પજાતિ પાઠ;

થય થુઈ મંગલ એમ, મનધરી અતિ બહુ પ્રેમ. ૧૨

દાળ-પ્રેમ મુદોપણા પુણ્યની સુર સદુ એ,

મમકિત પોપણા, શિષ્ટ સંતોપણા ઇમ બહુ એ.

ચાલ-બહુ પ્રેમચ્યુ મુખ ખેમ, ઘેર આવિયા નિધિ જેમ;

જત્રીસ કોટિ મુવચું, ડરિ વૃષ્ટિ રચાણી ધનન. ૧૩

જિનજનની પાસે મેકલી, કરે અકાઈની કેલી;

નાંદિસરે જિનજેડ. કરે મેડોચ્છવ સમનેડ. ૧૪

દાળ-દરે નવ મેડોચ્છવ કરે રસતરુ દુવો જળ પરભાવ,

મુખપૂજાએ મુખ નવજે નિરખી સરખીએ નવ તાવ,

જનવલ મનજ ગીત ગાને સવન નાચે રાસ,

દાન મને મુખીવા કીવા નકલ પૂની આદ. ૧૫

પંચવરણી કુચુન પાચિત ભૂમિકા સ્વચિત્ત,
વર અગર ચંદન પૂષ પૂષણાં છાંટા કુંકુમ કિત્ત;
ચિર મુગટ મંદલ કાને કુંદલ હાંચી નવચર હાર,
ઇમ મયલ શૂણ્ણ બૂચિતાં-જર જમલજન પદિચાર. ૨

ચિત્ત જન્મ કલ્યાણક મહોન્નયે, હુચો ચીઠ મુખન ઉચીલ,
નારડી ધારર પ્રમુખ નુનીયા સ્વકલ મંચલ યોત;
હુ.ખ દુચિત ઇત ચનલ, સપળે ચિનરાજ જન્મ પ્રતાપ,
તિલે હેતે શાંતિ કુમાર ઝીચો નામ ઇતિ આલાપ. ૩

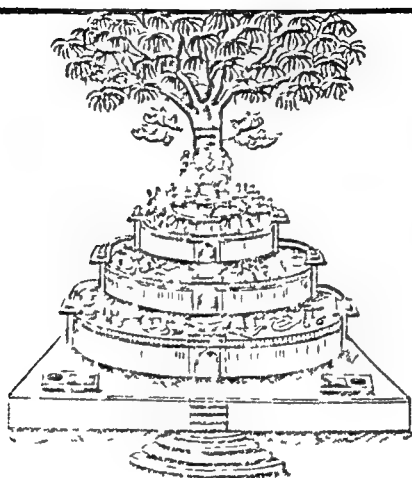
ઇમ શાંતિચિન્નનો કલશ જાણતાં હોએ મનલ નાલ,
કલ્યાણ કનડા હેચિ કરતાં લડીને ચીલચિલાલ,
ચિત્ત સ્થાન કરીએ ચહેલે વરીએ જાણવુદ્ર અપાર,
શ્રી જ્ઞાનવિભાવશર્ણીદ જપે છો શાંતિચિન્ન અપાર. ૪

— ન શાંતિચિન્ન નામ —

મુરગિ મેડાંદખર ન્દવચયે એ રેક—અનનકા-
ચિનચરણો કાઠી, પંચ દુષ કરી-વાલે. છાંટ ૧

વન મનુ ન નાક અલિના કનડા, નીચાંચિ નુચુ
ચિલાપે. હોર નમુ નાચીક ના હી, સ્થાન કરી નુચુ
નાચે દુરુ ૨

એ, એ હોર ચિન્ન અનિમાકો અવનુ કાંઈ, કોઈકાવર
માનુ પાંચે નમુ-ચે કુચુ પાચે ૩૪ ૩. ચિન્ન નામ ૫૨
કોઈ નામ ૩

प्रथममन्त्रो-श्रीनेविभाग नमो नमो होउ सया जिष्णु

(शिखरिणी)

अशोकपुत्र वृक्ष सुरविरचित पुष्पनिकरं,
ज्वलि दिव्य श्रव्य दविगचमरावासनभरम् ॥

वपुर्माननारं सुमवुरत्नं दुन्दुभिप्रयं,
प्रभो प्रेक्षच्छत्रवयमविमत कस्य न मुद ॥१॥

अशोकपुत्र वृक्षपुष्पवृष्टि-दिव्यज्वलिधामरमासनम् ।
नामयन्त दुन्दुभिगन्तयं मन्त्रातिदायोणि जिनेश्वरानाम् ॥

अशोकपुत्रो ज्ञाने, वृक्षपुष्पवयमेष च ।
श्रीमन्तीयकता निन्द्य सर्वेन्योऽप्यनिशेरते ॥३॥

શ્રી ગણેશાય નમઃ

[illegible]

માત્રથીજ તેમના શરીરમાં રક્ત તરીકે રહે. બાકી રક્ત ને માંસ બંને દૂધ જેવા ઉન્નમ્યવળ હોય. શ્વાસ ને નિઃશ્વાસ કમળની સુવાસ સમા સુગન્ધી હોય. આહાર ને નિહાર ચર્મચક્ષુઓ ન દેખી શકે. મતિ શ્રુત ને અવધિ એ ત્રણે જ્ઞાન પ્રથમથીજ સાથે હોય અલિપ્ત ભાવે ભોગવાતા ભોગો પણ બલબલાને ઇર્ષ્યા કરાવે તેવા હોય. સર્પ કાંચળીને છોડે તેમ ભોગોને છોડી વર્ષ સુધી સંવત્સરી દાન આપી દીક્ષા સ્વીકારે. અપ્રમત્તપણે ચારિત્ર ધર્મની અખડિત આરાધના કરે. શુકલ ધ્યાનની ધારાએ ચઢે. ઘાતી કર્મનો સમૂળગો નાશ કરી કેવળ જ્ઞાન ઉપાળે, તીર્થંકર નામ કર્મ ઉદયમાં આવે. સમવસરણની રચના થાય. કરોડો દેવો હાજર રહે, સેવા કરે. સર્વશ્રાદ્ધ દેશના માલવડૈશિડી પ્રધાન રાગમાં ભગવંત આપે. તે ઉપદેશ અક્ષળ ન થાય. વાણી ચોત્રીશ ગુણે ગૌરવવંતી હોય. ભગવંત ચોત્રીશ અતિશયે શોભતા હોય આઠ પ્રાતિહાર્ય અને ચાર મહાઅતિશયો ત્રણ લોકના લોકોને મોહ પમાડતા હોય. બલ-વીર્યને ગોપવ્યા મિવાય અનિદ્ર ને નિસ્તન્દ્ર ભાવે સતત તીર્થંકરપણાની ધર્મચક્રવર્તિ પચાની મહાકાદિને ભોગવતા ભગવાન પૃથ્વી પર વિહરતા રહે

એ અડિત પ્રભુને ત્રિરૂપ યોગે નમન હો !!!
શ્રી અરિહન્ત પદ પ્રથમ કેમ ?

આઠ કર્મો ન ચો અરિહન્તે ચાર પ્રાની કર્મનો ક્ષય કરે છે. એક ને બે ત્રણ ચાર ને કર્મ મારી દોષ છે, જ્યાં નિદ્રા નથી ત્યાં નવવ કર્મ વિરુદ્ધ હોય છે. આઠ કર્મોનો નાશ

કરીને ચિહ્નો યાચ છે. અરિહંતો પણ 'જમાં મિત્રાણ' કરી
ચિહ્નોને નમે છે, તો પછી નવપદમાં પ્રથમ દ્વિદ પદને ન
મણતાં અરિહંત પદ શા માટે મજવાનાં આવ્યું છે? અરિ-
હંત કરતાં દ્વિદ વિશેષ છે. એ એક આત્મ વાસ્તવ દ્વિ-
દ છે, છતાં જનપદના ઉપકારની દૃષ્ટિએ અરિહંતનું સ્થાન
વિશેષ છે. વસ્તુ-પદાર્થનું નમે તેટલું અધિક મૂલ્ય હોય તો
પણ જોખખાલ વગર ને અમૂલ્ય પદાર્થનો જ્ઞાન ભરે ચક્રાનો
નથી. ને તેથી જ વસ્તુ કરતાં તેને જોખનારનાર વધારે
મહત્તાને પામે છે અરિહંતો ન હોય તો ચિહ્નોની બધી
ભૂમિને ન યાય. માટેજ ચિહ્નોની રક્ષિત અને પુરસ્કીરણ
અધિક હોવા છતાં તેને આજખાસનાર અરિહંત છે નહીં
તે પ્રથમ પુરસ્કીર છે ને તેથી પ્રથમ પદે અરિહંતને
સ્થાપનાનાં આવ્યા છે.

નમસ્કૃત્યોર્વિદ્યે શાનું મિત્રે, ત્રિવેદી જાનું પ્રથમ.

પ્રથમનયું શુભદેવકો, જિને જોવિંદ મ્હા મીઝાય.

ને આપક વસ્તુની રૂપાન્તરે અરિહંતના અર્થે છે.

શ્રી અરિહંત પદનું આશયન જ્ઞાન ભેદ.

૧ અધોક્રાંત. ૨ દેવકૃત કુલકર્ષિ, ૩ વિશ્વકર્મા. ૪
આત્મ, ૫ ચિંતાચક્ર. ૬ જ્ઞાનદક્ષ. ૭ દુર્ગુણિ, ૮ અજીત
૯ અપાપાવનમાર્ગિયા. ૧૦ જ્ઞાનવિદ્યા. ૧૧ પુનર્વિદ્યા,
ને ૧૨ વસ્તુવિદ્યા. નો સ્થાન, જ્ઞાન, પુનર્વિદ્યા, વસ્તુવિદ્યા
ને, જ્ઞાનને અનુસર, વિદ્યાને વિદ્યા. ૧૩ અર્થે રજા પ્રાપ્ત

દરેક દિવસની વિધિની વિશેષ સમજ.

વિધિ:—

પહેલો દિવસ

પદ—શ્રી અરિહંત

નવકારવાલી—વીશ

કાઉમસ્ગ-બાર લોગસનો

વાર્ણ—શ્વેત, એક ધાન્યનુ.

જાપ—ૐ હ્રીં નમો અરિહતાય

આયળિલ, ચોખાનુ કરવું

સ્વસ્તિક-બાર. પ્રદક્ષિણા તથા ખમાસમણાં—બાર.

ખમાસમણાનો દુહો:—

અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો, હવ્વહ ગુણ પન્નયરે;

લેહ છેદ કરી આતમા, અરિહંત રૂપી થાયરે. વીર૦

વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઇરે,

આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સર્વિ આઈરે. વીર૦

અરિહંત પદના બાર ગુણ:—

૧ અયોકવૃક્ષપ્રાતિહાયંસંયુતાય શ્રીઅરિહંતાય નમઃ

૨ પુષ્પવૃષ્ટિપ્રાતિહાયંસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૩ કિંચિદનિપ્રાતિહાયંસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૪ દ્રાક્ષ આમન્યુમ્પ્રાતિહાયંસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૫ મુનકુંભિંદાસનપ્રાતિહાયંસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૬ ગામદ્વતપ્રાતિહાયંસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૭ દુન્દુભિપ્રાતિહાયંસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૮ જાતનપ્રાતિહાયંસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૯ ગાનનિયનસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૧૦ પૂનનિયનસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૧૧ પચ્ચત્તિશયત્તંબુતાય ત્રીચરિત

૧૨ અપાવાપનમાતિશયત્તંબુતાય ત્રીચરિત

અથ શ્રી સાત્રક પ્રકાશી પૂજાની વિધિ

વિધાય જિતનૂતનને ૧૫૦ મુખશુદ્ધિ કરવા તાલો
પરપાદો અગ્રાપીને લીંચાદક નેત્રપાં. નાદકમંત્ર મંદ્રતુ અગ્રા
દંત્રી આક શાખડીનુ દંત્રવત તંદુરે કરીયે. દંખા પંચનર્તી
કરીયે. યત્રી રજા પૂજાદ વિજયા અકે વૃદ્ધને રજાનકે
મંત્રાદ્ય લખીયે. તે નાના નં નિને મુજવ છે.—

૧ ઓમ હ્રીં અનંતમાતામકેર્યો નમઃ

૨ ઓમ હ્રીં અનંતકર્મામામકેર્યો નમઃ

૩ ઓમ હ્રીં અનંતનુમાનકેર્યો નમઃ

૪ ઓમ હ્રીં અનંતચરણપદકેર્યો નમઃ (પાદોત્કરે
અનંત શાપિકેર્યો નમઃ)

૫ ઓમ હ્રીં અપ્સરવિદ્યાયે નમઃ

૬ ઓમ હ્રીં અનુગમે નમઃ

૭ ઓમ હ્રીં અનુગ્રહાયે નમઃ

૮ ઓમ હ્રીં અનંતચીરેર્યો નમઃ

સે રીતે મંત્રપદ લખવા. મંત્રમાં ગુણ દ્રવ્ય રાજ
પદ્યગીયે કહ્યને મૂલે કટાંગે મૂલે. અજાંતે મંત્રક ન રીતે.
સેતક મોહકનો એક કા. ૧ જાને મૂલે. અનંતકેર્યો
દેવત્રી અનિમાને અસિંગકે કીર્તિ. અ. ૧૬૫ કુમાર અને સેતક
કુમારિકાને ૧૬૫ કહે. અ. ૧૬૬ પદે અ. ૧૬૭ કુમાર અને
અ. ૧૬૮ કુમારિકાને ૧૬૮ કહે. સેતકે અ. ૧૬૯ કુમારિકાને ૧૬૯ કહે.

રેકે ૧૬૧સની વિધિની વિશેષ સમજ.

વિધિ:—

પહેલો દિવસ

પદ—શ્રી અરિહંત

નવકારવાલી—વીશ

કાઉસરુગ-ખાર લોગસસનો

વાર્ણુ—શ્વેત, એક ધાન્યનુ.

જાપ—ૐ હ્રીં નમો અરિહતાય

આયળિલ, ચોખાનુ કરવુ.

સ્વસ્તિકે-ખાર. પ્રદક્ષિણા તથા ખમાસમણાં-ખાર.

ખમાસમણાનો દુહો:—

અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો, દબ્બહ ગુણ પન્નયરે,
ભેદ છેદ કરી આતમા, અરિહંત રૂપી થાયરે. વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઇરે,
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સર્વિ આઈરે. વીર૦

અરિહંત પદના ખાર ગુણુ:—

- ૧ અશોકવૃક્ષપ્રાતિક્ષાયસંયુતાય શ્રીઅરિહંતાય નમઃ
- ૨ પુષ્પવૃદ્ધિપ્રાતિક્ષાયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
- ૩ દિવ્યધ્વનિપ્રાતિક્ષાયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
- ૪ દ્વાદશ ચામર્યુગ્મપ્રાતિક્ષાયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
- ૫ સુવર્ણસિંહાસનપ્રાતિક્ષાયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
- ૬ જામડુલપ્રાતિક્ષાયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
- ૭ દન્ડુમિપ્રાતિક્ષાયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
- ૮ ધનવનપ્રાતિક્ષાયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
- ૯ ગંગાનિલયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
- ૧૦ પૂર્વાનિલયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૧૧ વચનાતિશયસંયુતાય શ્રીઅરિં

૧૨ અપાયાપગમાતિશયસંયુતાય શ્રીઅરિં

અથ શ્રી ચોસઠ પ્રકારી પૂજાની વિધિ

વિશાલ જિનભૂવનને ।વચે શુભમુદ્ધર્તે જળયાત્રાનો
વરઘોડો ચડાવીને તીર્થોદ્ધક મેળવવાં. અષ્ટકર્મનું માંડલુ અક્ષત
રંગી આઠ પાખડીનું ઉજ્જવલ તંદુલે ભરીયે. રેખા પંચવર્ણી
કરીયે. પછી રક્ત ગુલાલે સિદ્ધના આઠે ગુણને સ્થાનકે
મંત્રાક્ષર લખીયે તે મંત્રના પદ નિચે સુજળ છે.—

૧ ઐ હ્રીં અનંતજ્ઞાનાત્મકેભ્યો નમઃ

૨ ઐ હ્રીં અનંતદર્શનાત્મકેભ્યો નમઃ

૩ ઐ હ્રીં અનંતસુખાત્મકેભ્યો નમઃ

૪ ઐ હ્રીં અનંતચરણાત્મકેભ્યો નમઃ (પાઠાંતરે
અનંત ક્ષાયિકેભ્યો નમઃ)

૫ ઐ હ્રીં અક્ષયસ્થિતયે નમઃ

૬ ઐ હ્રીં અમૂર્તયે નમઃ

૭ ઐ હ્રીં અગુરુલઘવે નમઃ

૮ ઐ હ્રીં અનંતવીર્યેભ્યો નમઃ

એ રીતે મંત્રપદ લખવા. મધ્યમાં વૃક્ષ તથા જ્ઞાન
પદરાવીયે વૃક્ષને મૂળે ફૂલાડો મૂકીએ. અખંડ દીપક રાખીએ.
ચોસઠ મોદકનો એક થાળ ભરીને મૂકીએ. શ્રીમહાવીર
દેવની પ્રતિમાને અભિષેક કરીએ. ચોસઠ કુમાર અને ચોસઠ
કુમારિકાઓ ઊભા રહે. જઘન્ય પક્ષે આઠ કુમાર અને
આઠ કુમારિકાઓ ઊભા રહે. એ રીતે અષ્ટપ્રકારી પૂજા આઠ

દિવસ પથંત નિત્ય બાણાવીએ. આઠે દિવસ નૈવેદ્ય ને ક્ષણ
નવા નવાં ધરીએ. એ રીતે એ આઠ દીવસમાં ચોસઠ પૂજા
પૂર્ણ થાય. તથા નિત્ય સંઘની વાતસલ્યતા અને ગુરુભક્તિ
કરવી, જ્ઞાનોપકરણાદિ કરવાં. રાત્રિ જાગરણ કરવાં, પ્રભાવના
કરવી, ચાચકન દાન આપવું ઇત્યાદિક વિધિ પૂર્ણ વૃદ્ધને
મહોત્સવ સહિત દેરાસરમા પધરાવવો.

પૂજ્ય પંડિતવર્ય શ્રીવીરવિજયજી મહાનજ કૃત.

શ્રી ચોસઠપ્રકારી પૂજા.

પ્રથમ દિવસેડધ્યાપનીય જ્ઞાનાવરણીકમંસૂદનાથ

પ્રથમ પૂજાપદક.

આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોનાં નામ.

(૧ કુવાનુ શુદ્ધ જળ, ૨ દેસર, ૩ કેતકી માઇના ફૂલ, ૪
અનરબની ધૂપ, ૫ પચ્ચરીરત્નો દીવા, ૬ ઉજ્જવળ તદુલ, ૭ ઉત્તમ
નૈના, ૮ ઉત્તમ ક્ષણ)

પ્રથમ જળ પૂજા.

હોહા—શ્રી ગંજેશ્વર શાહિજો, સમરી સરમતી માય,

શ્રી ગુણવિજય મુગુરે નમી, ઠંડુ તપદ્વજ મુખદાય. ૧

જ્ઞાન યદી મધિ જાપુના, તે જાય મુગતિ જિજ્ઞંદ,

વનધરી મૂળજ તપ તપ્પા, તપની પદ મહાનંદ. ૨

દાનયજ્ઞિ જો નરિ દુવે, તો તનુશક્તિ વિચાર,

તર નરિયે ચડી ચોગ્ગના, અન્ન કપાવ આજાર. ૩

પર્ણિત ન રૂપી કપડ, વિરિ ગીપરથ પાન;

આચાર દિનકરે સજિજો, તે તર કનંચિન મ. ૪

વિવિધ પ્રકારે તપ કર્યાં, આગમ રચણુની ખાણ;
 તેહમાં કર્મસૂદન તપે, દિન ચઉસકૃિ પ્રમાણ. ૫
 જ્ઞાનાવરણી કર્મ અર્દુ, પરચક્રખાણે છેઢાય;
 ઉપવાસાદિક અડ કવલ, અતિમ તિમ અતરાય. ૬
 ઉજમાણ તપ પૂરણે, શક્તિતણે અનુસાર;
 તરુવર રૂપાનો કરો, ઘાતિયાં શાખા ચાર. ૭
 ચાર પ્રશાખા પાતલી, કર્મનો ભાવ વિચાર;
 ઈગ સચ અડવન પત્ર તસ, કાપવા કનક કુકાર. ૮
 ચોસઠ મોઢક મૂકીયે, પુસ્તક આગળ સાર,
 ચોસઠ કલશા નામિયે, જિન પડિમા જયકાર. ૯
 પૂજા સામગ્રી રચી, ભરી ફળ નૈવેદ્યે થાળ;
 જ્ઞાનોપગરણુ મેળવી, જ્ઞાનભક્તિ મનોહાર. ૧૦
 જળકળશા ચોસઠ ભરી, ધરિયે પુરુષને હાથ;
 તીર્થોદ્ધ કળશા ભરી, ચોસઠ કુમરી હાથ. ૧૧
 ચોસઠ વસ્તુ મેળવી, મંડળ રચિયે સાર,
 મંગળદીવો રાખીયે, પુસ્તક મધ્ય વિશાલ. ૧૨
 સ્નાત્રમહોત્સવ કીણ્યે, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર;
 જ્ઞાનાવરણ હઠાવવા, આઠ અભિષેક ઉદાર. ૧૩

ઢાળ-[ગગ જોગા આશાવરી-મોતીવાળા ભમગ્ગ-એ દેશી]

ચરમ પ્રભુ મુખ ચંદ્રમા, સખિ ! દેખણુ દીલે; હાથ
 આરિસા ખિંળરે, સખિ ! મુને દેખણુ દીલે; છપ્પન દિગૂ
 કુમરી કહે, સખિં વિકસિત મેઘકદંબરે, સખિં ૧ ભવ-
 મંડળમેં ન દેખીઓ, સખિં પ્રભુજીનો દેહાર રે, સખિં
 કૃત્ય કરી ધર જાવતી, સખિં ખેલત ણાળ કુમાર રે, સખિં

જન્મજરામૃત્યુનિવારણાય, અજ્ઞાનોચ્છેદકાય, શ્રીમતે વીર-
જિને દ્રાય, જલં યજ્ઞમહે સ્વાહા.

(ઈતિ અજ્ઞાનોચ્છેદનાર્થે પ્રથમ જલપૂજા સંપૂર્ણ) ૧

અથ દ્વિતીય ચંદનપૂજા.

ઢોહા-મૂલ પ્રકૃતિયે એક એ, ઉત્તર પ્રકૃતિ પાંચ;
મોહસમે પણ નવિ સમે, વિષ્ણુ ખાયકની આંચ. ૧
તિણે તેહિજ વિધિ સાધવા, પૂજે અરિહા અંગ,
સિદ્ધસ્વરૂપ હૃદય ધરી, ઘોળી કેસર રંગ. ૨

ઢાળ ખીજી [કુખખડાની દેશી]

ખીજી ચંદનપૂજનારે; કેસરનો કરી ઘોળ પ્રભુપદ પૂજીએ.
આહિર રંગે ગવેષીને રે, રંગ અભયંતર ચોળ. પ્ર૦
પૂજીએ જિન પૂજીયેરે આનંદરસ કલ્લોલ. પ્ર૦ ૧ એ આંકણી.
ધુર પગઈ ધૂર કર્મનીરે, બંધ ત્રિભંગ પ્રકાર પ્ર૦
ખય ઉપશમ ગુણ નીપજેરે, અડવીશ ઉપર ચાર પ્ર૦ ૨
ત્રણશેં ચાલીશ ઉત્તર રે, બહુવાફિક પદ ખાર. પ્ર૦
પૂજ્ય વિશેષાવશ્યકેરે, નંદીસૂત્ર મોઝાર. પ્ર૦ ૩
બધહેતુ છતે પામીયે રે, મતિ આવરણ બલેણ. પ્ર૦
કુવખધિ પ્રકૃતિ ટળે રે, જળ લહે ખાયક શ્રેણ. પ્ર૦ ૪
જિમ રોહે નૃપ રીઝયોરે, રીઝવો એક સાંઈ. પ્ર૦
શ્રીશુભવીરને આશરે રે, નાસે કર્મ બલાય. પ્ર૦ ૫

કાવ્ય-દ્રુતવિલંબિતદ્વયમ્.

જિનપતેર્વરંગંધસુપૂજનં, જનિજરામરણોદ્ધવલીતિહૃત;
સકલરોગવિયોગવિપદ્વરં, કુરૂ કરેણ સદા નિમ્બાવનમ્ ૧

સહજકર્મકલ્પ કવિનાશનૈ-રમણભાવમુવાસનચંદનૈઃ,
અનુપમાનગુણાવલિદાયકં, સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજ્યે. ૨

અથ મંત્ર--ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં મતિજ્ઞાનાવરણનિવા-
રણાય, શ્રીમતે વીરજિનેન્દ્રાય, ચંદન ચંદન સ્વાહા.

(ઈતિ મતિજ્ઞાનાવરણનિવારણાય" દ્વિતીય ચંદનપૂજા સંપૂર્ણ.)

અથ તૃતીય પુષ્પપૂજા.

દોહઃ.

શ્રુતજ્ઞાનાવરણી તણે, તું પ્રમ ટાલણહાર,
સાગ્રમે શ્રુતકેવળી કળા, દેવ ત્રિપદી ગણપાર. ૧
સુમનસ વૃષ્ટિ તેજે સરો, સમનસરણુ મોઝાર,
કરના સુમનસ સુમનસા, પ્રમુ પૂજા દિલધાર. ૨

દા. ત્રીજી [દેવ ન ધર્મિયં લાલન દેવ ન ધરિયે—જે રા.]

સમનસરણુ શ્રુતજ્ઞાન પ્રકાશે, પુજે ગુરવર કૃત્વની રાશે,
સ્વામી કૃત્વની રાશે. કેતકી જાણનાં કલ મંગાવો, લેલકિકે
કરી પૂજા સ્વાવો. સ્વાં ૧ પ્રમુષ્પદ પ્રભુમી શ્રીશ્રુત માગો,
શ્રુતજ્ઞાનાવરણ તે જેમ જાણો, સ્વાં ખય ઉપસમ શ્રુત
જિમ તિમ થાયે, તિમ તિમ આતમશુભ પ્રગટાયે. સ્વાં ૨
મનિ ત્રિપદી શ્રુત ન લડે નેઈ પ્રાણી, નમકિતવંતની એક
ગિ.ક.ની, સ્વાં કૃત્વલેક શ્રુત નાટ જાણો, ખીર નીર જિમ
કંન ન થાયે. સ્વાં ૩ ગીતરવ વિદુ ઉગવિદારી, તરિયા
પદુ તુમિ બહુલ નંસારી, સ્વાં આત્માનમ તપ કોય તે
જો, ધનદારનાણી નયન પ્રમાણ. સ્વાં ૪ લેક
ચંદન ચંદન ચંદન, એક રીત મનિજ્ઞાન નમાણ, સ્વાં

મતિ શ્રુત નાણે ચઉ શિવ જાવે, શ્રુત કેવલી શુભવીર
વધાવે. સ્વાં ૫

કાવ્ય—(દ્રુતવિલખિતવૃત્તદ્વયમ)

સુમનસાં ગતિદાયિ વિધાયિનાં, સુમનસાં નિકરૈઃ પ્રભુપૂજનમ્,
સુમનસાં સુમનોશુભસગિનાં, જિનવિધેહિ નિધેહિ મનોરથાંને. ૧
સમયસારસુપુષ્પસુમાલયા, સહજકમંકરેણુ વિશોધયા;
પરમયોગબલેન વશીકૃતં, સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજયે ૨
અથ મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં શ્રુતજ્ઞાનાવરણનિવારણાય,
શ્રીમતે વીરજિનેન્દ્રાય કુસુમાનિ યં સ્વાહા.

(ઇતિ શ્રુતજ્ઞાનાવરણનિવારણાર્થ તૃતીય પૂષ્પપૂજા સંપૂર્ણ)

અથ ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહડા—અવધિજ્ઞાનાવરણના, ક્ષયથી હુઆ ચિદ્વરૂપ;

તે આવરણ દહન ભણી, ઉર્ધ્વગતિ રૂપ ધૂપ. ૧

ઠાળ ચોથી

(જિનવર જગત દયાળ ભવિયાં ' જિનવર જગત દયાળ—એ દેશી.)

એ શુભ જ્ઞાન રસાલ, ભવિયાં! એ શુભ જ્ઞાન રસાલ;
ધૂપઘટા કરી જ્ઞાનછટા વરી, અવધિ આવરણ પ્રજાલ; ભં
પદ ભેદાંતર વૃદ્ધિની રચના, જાણે ખેત્ર ને કાળ. ભં એં ૧
અંગુલ આવલી સખમસંજે, પૂરણે કિચ્છણ કાળ, ભં
પૂર્ણાવલિ અંગુલ પુહુતે, હસ્તે મુહૂર્ત વિચાલ. ભં એં ૨
કોશદિનાંતર યોજન દિન નવ, દ્રવ્યપર્યાય વિશાળ, ભં
પણવીથ યોજન પક્ષ અધૂરે, પક્ષે ભરત નિહાલ. ભં એં ૩
જંબુદ્વીપ તે માસ અધિકે, વરસે અઢીદ્વીપ લાલ, ભં

ત્રયકેદ્રીય તે વર્ષ પુહુતે, સંખ્યાતે સંખ્યાતોઃ કાળ, બ૦ એ૦ ૪
 કાળ અસંખ્ય દ્વીપ સંખમસંખ્યા, જ્ઞાન પ્રત્યક્ષ ત્રિકાળ; બ૦
 એક સમે અઠ અધિક શત સીઝે, ટાળી ભવ જંગલ. બ૦ એ૦ ૫
 શિવરાજન્નપિ વિભાંગને ટાળી, વરિયા શિવ વરમાળ, બ૦
 સાયરદ્વીપ અસંખ્ય દિખાવે, શ્રી શુભવીર ક્યાળ. બ૦ એ૦ ૬

કાવ્ય (દ્રુતવિજાંબિતદ્વયમ્)

અગરમુખ્યમનોહરવસ્તુનઃ, સ્વનિરૂપાધિગુણૌઘવિધાયિનઃ;
 પ્રભુશરીરમુગંધસુહેતુના, સ્યય ધૂપનપૂજનમહંતઃ ૧
 નિજગુણાક્ષયરૂપમુધૂપનં, સ્વગુણઘાતમત્રપ્રવિકર્ષણમ્;
 વિશદ્ભોધમનંતમુખાત્મકં, સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજયે. ૨
 અથ મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં અવધિઆવરણનિવારણાય
 શ્રીમતે વીરજિનેન્દ્રાય ધૂપં ય૦ સ્નાહા.

(૦'૧ નામ આવગળનિશાગ્ન્યાયં ચતુર્થ ધૂપપૂજન સંપૂર્ણ)

અથ પંચમ દ્વીપકંપૂજન.

દોહડા—મનપાત્રવ આવરણતમ, હરવા દ્વીપકમાળ.

જ્યોતમે જ્યોત મિત્રાજયે, જ્ઞાન વિશેષ વિશાળ. ૧

(૩૪૫ પાંચમી—મેરો વિનવેર, અંગે)

જ્યોતિ જનનને રે, અદી દ્વીપ પ્રનાય,

દો તેડે ડરી રે, અદી અંગુરનો તરતમ નય,

જેહ વિપુલનિ રે, તેડને તે જર પડ નિરવાય,

મુનિનેજર વિનવેરે, નરિ ઉપરે, દો બેડે નાય. જ્યોતિ ૨

સિદ્ધાત્મ : ૧ રે, નરો જ્યોતિવ વ્યંતર કાલ;

તે તેડે ૨૦ રે, નરો એક પ્રનાય,

અધોલોકમાં રે, યોજન સો અધિકેરા જાણુ;
 સંતી હવના રે, જાણુ મનચિતન મંડાણુ. જ્યોતિં ૨
 ઋણુમતિ દ્રવ્યથી રે, અનંત અનંત પ્રદેશ વિચાર;
 અસંખિત ભવ કહે રે, પલિય અસંખમ ભાગ ત્રિકાળ;
 સર્વિ પરબ્રહ્મનો રે, ભાગ અનંતો મનથી સાર;
 આરે ભાવથી રે, અધિકા વિપુલમતિ આણુગાર. જ્યોતિં ૩
 મતિ શ્રુત નાણુશું રે. મનપજ્જવ પામ્યા મુનિરાય;
 ખાયક ભાવથી રે, એકસમય દશ મુક્તિ જાય;
 ખયઉપશમ પહેરે, મુનિવર તે સાતે ગુણકાણુ,
 શ્રી શુભવીરથી રે, જાણુ સુવામી લગે એનાણુ. જ્યોતિં ૪
 કાવ્ય (દુતાવલ્લભત્તૃત્તદયમ)

ભવતિ દીપશિખાપરિભોચન, ત્રિભુવનેશ્વરસન્નિશોભનમ્;
 સ્વતનુક્રાતિકરં તિમિરહરં, જગતિ મંગલકારણુમાતરમ્. ૧
 શુચિમનાત્મચિદુજ્જ્વલદીપકૈ-જ્વલિતપાપયતંગસમૂહકૈ;
 સ્વકપહં વિમલં પરિલેભિરે, સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજયે. ૨
 અથ મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં મનપર્યાવાવરણોઽછેદકાય,
 શ્રીમતે વીરજિનેન્દ્રાય દીપં યં સ્વાહા.

(ઇતિ મન.પર્યાવાવરણોઽછેદકાર્થં પચમ દીપક પૂજા સપૂર્ણ)

અથ ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા

દોહા—ઘનઘાતી ઘાતે કરી, જેહ થયા મુનિભૂપ,
 બહિરાતમ ઉચ્છેદીને, અંતર આતમરૂપ. ૧

(કાળા છઠ્ઠી—સાહેલડીઆ—એ દેશી)

અક્ષતપદ વરવા લાણી, મુણે સંતાણ, અક્ષતપૂજા
 સાર, ગુણવંતાણ, અક્ષત ઉજ્જવલ તંદ્રલા સું ઉજ્જવલ જ્ઞાન

તમ લઘુ બાંધવ રાજનગરમેં, મિથ્યાત પુજ જલાયો;
પાંડિત વીરવિજય કેવિ રચના, સંઘ સકળ સુખદાયો રે.
મહા ૧૧

પહેલો ઉત્સવ રાજનગરમેં, સંઘ મળી સમુદાયો;
કરતા જેમ નંદીશ્વર દેવા, પૂરણ હપં સવાયો રે.
મહા ૧૨

કવિત

શ્રુતજ્ઞાન અનુભવ તાન મંદિર, બ્રહ્મવત ઘંટા કરી,
નવ મોહપુજ સમૂહ જલતે, ભાંગતે મગ ડીકરી;
કમ રાજતે જગ ગાજતે દિન અખય તૃતીયા આજ્યેં,
શુભવીર વિક્રમ વેદ મુનિ વસુ, ચંદ્ર (૧૮૭૪) વર્ષ વિરાજતે.

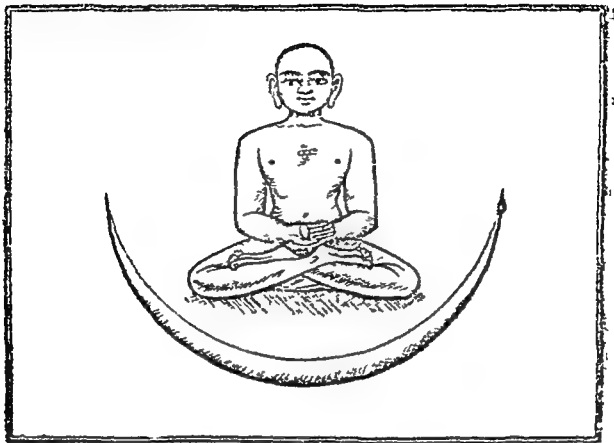
મંત્ર-

ૐ શ્રી શ્રી પરમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મજરામૃત્યુ-
નિવારણાય પ્રથમ કમોચ્છેદકાય શ્રીમતે વીરજનેંદ્રાય વ્રત
યનમઃ સ્વાહા.

પ્રથમ કનાકેન્દ્રનાય અટમ કળપૂર્ણ મપૂર્ણ
પ્રથમ દેવમ અધ્યાપનીય શાનારણીવ્રતમંદુરનાય
પ્રથમ પૂર્ણદેવ મપૂર્ણ

વિધિ—આ પ્રમાણે હવે પછી પ્રત્યેક દિવસે જે જ
દુન મપૂર્ણ, તે તે પૂજના જે જે કાચો હોય તે જે કાચ
અનુજો તે તે પૂજના અંતમા જાણ, તથા મંત્રપદ નાં
પૂર્ણ કોઈ કોઈના અને કમલ પૃથ્વિ (૫૮) પર છે, તે પદ પ્રત્યેક
વેળે સ્વારે આઠ પૂજ પૂરી થાય ત્યારે ઉઠા જલને જોડે.

શ્રી સિદ્ધપદ—

પ્રથમ ખંડનો—ત્રીજો વિભાગ.

॥ સિદ્ધાણમાનન્દરમાલયાણં,
નમો નમોણંત ચતુષ્કયાણં. ॥

અનન્તં કેવલજ્ઞાનં, જ્ઞાનાવરણસંક્ષયાત્ ॥

અનન્તં દર્શનં ચાપિ, દર્શનાવરણક્ષયાત્ ॥ ૧ ॥

ક્ષાયિકે શુદ્ધસમ્યક્ત્વ-ચારિત્રે મોહનિગ્રહાત્ ॥

અનન્તે સુસત્રીયે ચ, વેદવિગ્નક્ષયાત્ ક્રમાત્ ॥ ૨ ॥

આયુષઃ ક્ષીણભાવત્વાત્, સિદ્ધાનામક્ષયા સ્થિતિઃ ॥

નામગોત્રક્ષયાદેવાઽ-મૂર્તાનિન્તાવગાહના ॥ ૩ ॥

શ્રીસિદ્ધપદની ઓળખાણુ—આત્મા અરિહંત
પણે અથવા સામાન્ય ડેવળીપણે સમુદ્ધાત કરીને કે

કર્મા વગર શૈલેશીકરણ કરી પ્રથમ આયુષ્ય સમાપ્ત કરવાના પૂર્વ સમયે એટલે દ્વિયમ સમયે કર્મની ૭૨ પ્રકૃતિઓનો ક્ષય કરે છે, ને છેલ્લે સમયે ૧૩ કર્મપ્રકૃતિઓનો ક્ષય કરે છે, પાંચ હસ્વાક્ષર કાળ પ્રમાણે અયોગી શુષ્કસ્થાનક સ્પર્શીને કર્મ વિમુક્ત અગ્નિ તત્ત્વ કાંચન સમાન ગુદ્ધ બની મોક્ષ મેળવે છે. અહિંથી સદા-સર્વદાને માટે શરીરનો ત્યાગ કરી એકજ સમયમાં સિદ્ધિગતિમાં સ્થિર થાય છે. ત્યાગ કરતા શરીરમાં જે પ્રમાણે રહ્યો હોય છે તે કરતાં $\frac{1}{3}$ ન્યૂન અર્થાત્ $\frac{2}{3}$ ભાગ અવગાહનાએ મુક્તિમાં શાશ્વત પછે લોકાચરને સ્પર્શીને રહે છે. કર્મવિમુક્ત થયા છતાં આત્મા મોક્ષમાં જવાને ગતિ કરે છે. જેમ કુંભાર પોતાના ચાકડાને લાકડાની ઢાંડીથી ખૂબ ભમાવીને ઢાલી કાઢી લે તો પણ ભમ્યા કરે છે-ગતિ કરે છે, તેમ પ્રમણશીલતા ખૂબ અનુભવવાને કારણે મુક્તાત્મા ગતિ કરી લોકાન્તે જાય છે. કાઢવથી ભારે થઈ ગએલ તુંબડું પાણીમાં ડૂબેલું તળીએ હોય, પણ કાઢવ ધોવાઈ જાય એટલે તુરંત ગતિ કરી પાણીની ઉપર આવીને રહે છે, તેમ કર્મમત્ત ધોવાઈ જાય ત્યારે આત્મા સંસારની ઉપર જઈને લોકાન્ત સ્પર્શીને રહે છે. બાધી રાખેલ ચોરંડાનું ફળ બન્ધન હોડના માવથી જેમ ચારે તરફ ગતિ કરે છે, તેમ બન્ધનસુગ્ર આત્મા ગતિ કરી ત્રિશિક્ષામાં જાય છે. જેમ ધૂમાડે સ્વભાવે ઉઘેડે ગતિ કરે છે તેમ આત્મા આત્મસ્વભાવે કર્મ ગતિ કરી લોકાન્તે પહોંચે છે. પિસ્તાવીય સાખ યોગ્ય ન હોય તો તેને કાઢી દેવાનું સમાન રસમ આયુષ્ય મુકાવેલો પાણીમાં ને તે પાણી એક ધોળન લોકાન્તે છે ત્ય.

સિદ્ધાત્માઓ અવસ્થિતપણે રહે છે. તેમને ફરી જન્મ લેવાનો નથી, શરીર નથી, કોઈ પણ પ્રકારની પીડા નથી. એવા સિદ્ધો અનન્ત છે. સમયાન્તર જ્ઞાનદર્શનોપયોગને અનુભવે છે. જેઓ રૂપ, રસ, ગન્ધ સ્પર્શ વગેરે ગુણથી રહિત છતાં અનન્ત ગુણવાળા છે. એકગ્રીથ ગુણે સિદ્ધાત્માને સમજી શકાય છે. આઠ કર્મના ક્ષયથી ઉત્પન્ન આઠ ગુણે સિદ્ધની આરાધના કરાય છે, જેનો સંપૂર્ણ ખ્યાલ સર્વજ્ઞ ભગવતો બાણતા છતાં કહી શકતા નથી એવું અદ્ભુત ને અગોચર સિદ્ધનું સ્વરૂપ છે જંગલમાં ચિરવાસ-વસેલાને બાણકાર પણ નગરના સ્વરૂપને ન સમજાવી શકે એવી જ સ્થિતિ સિદ્ધોના વર્ણન માટે કેવળજ્ઞાનીની છે. સંસારના સમગ્ર સુખને અનન્ત વર્ગ કરીને સિદ્ધના એક પ્રદેશના સુખની સાથે તેની તુલના કરવામાં આવે તો પણ બરાબરી ન થઈ શકે. સિદ્ધના સુખનો એક અંશ પણ લોકાકાશમાં ન માય એટલું તેમને સુખ છે.

૧, અરિહંતો જિન સિદ્ધ છે. ૨. પુઠરીકસ્વામી વગેરે અજિન સિદ્ધ છે. ૩. ગણધરો તીર્થ સિદ્ધ છે. ૪. મરુદેવી માતા અતીર્થસિદ્ધ છે. ૫. ભરત ચક્રવર્તી ગૃહસ્થલિંગ સિદ્ધ છે. ૬. વલ્કલચીરી અન્યાલિંગ સિદ્ધ છે. ૭. સાધુઓ સ્વલિંગ સિદ્ધ છે. ૮, ચન્દનખાળા વગેરે સ્ત્રીલિંગસિદ્ધ છે. ૯, ગૌતમસ્વામી વગેરે પુલિંગ સિદ્ધ છે. ૧૦, ગાગેય વગેરે નપુંસકલિંગ સિદ્ધ છે. ૧૧, કરકડું વગેરે પ્રત્યેક બુદ્ધ સિદ્ધ છે. ૧૨ કપિલ વગેરે સ્વયંસંબુદ્ધ સિદ્ધ છે. ૧૩, ગુરૂથી બોધ પામીને સિદ્ધિ પામે તેઓ બુદ્ધબોધિતસિદ્ધ છે. ૧૪, એક સમયે એક

સિદ્ધિ પામે તે એક સિદ્ધ છે ૧૫ એક સમયે અનેક સિદ્ધિ પામે તે અનેકસિદ્ધ છે. એ પ્રમાણે સિદ્ધો પંદર લેઈ છે. શ્રીસિદ્ધ પરમાત્મા અમને સિદ્ધિને સમર્પો.

શ્રી સિદ્ધપદનું આરાધન—શ્રી સિદ્ધપદના આંક ગુણ છે તે માટે આઠ લેઈ તેમનું આરાધન કરાય છે. ૧. જ્ઞાનાવરણીય કર્મના ક્ષયથી અનન્તજ્ઞાન ગુણ પ્રકટયો છે. ૨. દર્શનાવરણીય કર્મના ક્ષયથી અનન્તદર્શન ગુણ પ્રકટયો છે. ૩. વેદનીય કર્મના ક્ષયથી અવ્યાયાધ સુખ ગુણ પ્રકટયો છે. ૪. મોહનીય કર્મના ક્ષયથી ક્ષાયિક ક્ષમ્યકત્વ અને અનન્ત ચારિત્ર ગુણ પ્રકટયો છે. ૫. આયુષ્ય કર્મના ક્ષયથી અક્ષય-સ્થિતિ—ફરી જન્મ ન લેવા રૂપ શાશ્વતસ્થાન ગુણ પ્રકટયો છે. ૬. નામ કર્મના ક્ષયથી અનન્ત અવગાહન પુક્ત અમૂર્ત ગુણ પ્રકટયો છે. ૭. જોનકર્મના ક્ષયથી અનન્ત અવગાહના પુક્ત અગુરુલુ ગુણ પ્રકટયો છે. ૮. અન્તરાય કર્મના ક્ષયથી અનન્ત આત્મ વીર્ય વગેરે ગુણ પ્રકટયા છે. આ આંક સિદ્ધના પ્રધાન ગુણો છે. તે ગુણો મેળવવા માટે આરાધના આઠ લેઈ કરાય છે.

શ્રી સિદ્ધપદનો વણ લાલ શા માટે ? —શ્રી સિદ્ધપદનું આગમન ૧૩ વર્ગે કરાય છે, ઠારણ કે (૧) સિદ્ધો કપડું પુખી છે. વ્યવહારમાં શરીર અને વસ્ત્ર કેવળ લાલમાં જ રહેવા લાયક ત્યારે તેને પુખી કહેવામાં આવે છે. લાલ વસ્ત્ર પુખનો ખ્યાલ આવે છે એ ખબર સિદ્ધોને મળે અને માટે આગમના કાલ વર્ગે છે (૨) સિદ્ધોનો જૂઠું વસ્ત્ર લાલ રંગ છે. આ રંગ

રાગવાળો છે એમ જણાવવામાં રક્ત શબ્દ વપરાય છે. રક્તનો અર્થ લાલ એવો પણ થાય છે. સિદ્ધિ વધૂ સાથે રક્ત બની સતત રમણ કરતાં સિદ્ધો રક્ત-લાલ ખરે-ખર છે. (૩) સિદ્ધોનો ખરો ખ્યાલ કર્મવિમુક્તના ખ્યાલથી આવે છે. સિદ્ધ લગવંતોએ અગ્નિ જેવા લાલચોળ બની કર્મકાષ્ટ પ્રબળ્યાં છે, એ જ્ઞાન લાલ વર્ણ કરાવે છે (૪) મંત્રશાસ્ત્રમા જુદા જુદા કાર્યોને સિદ્ધ કરવા જુદા જુદા વર્ણો નિશ્ચિત કર્યા છે. તેમાં વશીકરણ માટે લાલ વર્ણ છે. સિદ્ધપદના આરાધક આત્માને મુક્તિ રમણીનું વશીકરણ કરવું છે, માટે લાલ વર્ણ આરાધન કરવામાં આવે છે.

શ્રી સિદ્ધપદના આરાધનનું ધ્યેય—શ્રી સિદ્ધપદનો આરાધક આત્મા આરાધના કરતાં એક ધ્યેય પ્રધાન-પણે કેળવે તે એ કે પોતે કોઈ પણ કાર્યમાં નિષ્ફળ ન જવો જોઈએ. તે ખરાબ કાર્ય કરે નહિ ને સારું કાર્ય પાર પાડ્યા વગર રહે નહિ. વિશ્વમા સારા સારા કાર્યોમા સિદ્ધિ વરતો આત્મા એક વખત સંપૂર્ણ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરશે.

સર્વે સિદ્ધિ વરો ને સાધન સુખના ભોગી બને.

ખીજો દીવસ

પદ- શ્રીસિદ્ધપદ.

કાઉસગ્ગ-આઠ લોગસ્સનો

વર્ણ-લાલ, એક ધાન્યનુ

આયળીલ, તે ઘઉંનું કરવું.

સ્વસ્તિક-આઠ.

નવકારવાલી-વીસ,

જાપ-ૐ હૂં। નમો સિદ્ધાણં.

પ્રદક્ષિણા તથા

ખમાસમણાં-આઠ

ખમાસમણાનો દુહો—

રૂપાતીત સ્વભાવ જે, દેવલ દંસણ-નાણીરે;
 તે ધ્યાતા નિજ આત્મા, હોવે સિદ્ધ ગુણખાણીરે. વીર૦
 વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાધરે;
 આતમધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આધરે. વીર૦

સિદ્ધપદના આઠ ગુણ.

- ૧ અનન્તજ્ઞાનસંયુતાય શ્રીસિદ્ધાય નમઃ
- ૨ અનન્તદર્શનસંયુતાય શ્રીમિ૦
- ૩ અવ્યાબાધગુણમંયુતાય શ્રીમિ૦
- ૪ અનન્તચારિત્રગુણમંયુતાય શ્રીસિ૦
- ૫ અસુવચિયનિગુણમંયુતાય શ્રીમિ૦
- ૬ અરૂપનિરંજનગુણમંયુતાય શ્રીમિ૦
- ૭ અનરૂપકુણમંયુતાય શ્રીમિ૦
- ૮ અનન્તવિદ્યાગુણમંયુતાય શ્રીમિ૦

અથ દ્વિતીયદિવસેઽધ્યાપનીય દર્શનાવરણીયકર્મ
સૂદનાર્થ-દ્વિતીયપૂજાપદક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોનાં નામ]

[૧ નદીનાં જળ, ૨ ચંદન કેશર, ૩ મરુઆ ડમરાનાં
ફૂલ, ૪ અષ્ટાંગ ધૂપ, ૫ નવ દીવેટનો દીવો તથા ખીજો જે
દીવેટનો દીવો, ૬ કમોદના ચોખા, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ.]

પ્રથમ જળપૂજા.

ટોહા—દર્શનાવરણુ તે વરણુવુ, નવ પગઈ દ્વરદંત,
દરિસણુ નિદ્રા લેદથી, ચઉ પણુ કહે અરિહંત. ૧
ખંધોદય સત્તા ઝુવા, પચડી નવ તિમ પંચ,
નિદ્રા અધ્રુવોદય કહી, સર્વધાતિ પણુ પંચ. ૨
હંસણુતિગ દેશધાતિયાં, કેવળહંસણુ એક;
સર્વધાતિ મેં ઢાળિયો, વાદલ મેઘ વિવેક. ૩
ખિકટ નિકટ ઘટ પટ લહે, જિમ આવરણુ વિયોગ;
જ્ઞાનાંતર ક્ષણથી સહુ, સામાન્યે ઉપયોગ. ૪
એ આવરણુખળે કરી, ન લહ્યું દર્શન નાથ,
નૈગમ દર્શન ભટકિયો, પાણી વડોળ્યુ હાથ. ૫
પૂરણુ દર્શન પામવા, ભજિયે ભવિ ભગવંત;
દ્વર કરે આવરણુને, જિમ જળથી જળકંત. ૬

ઢાળ પહેલી.

(નમો નમો રે શ્રી શેત્રુજ ગિરિવગ-એ દેશી)

માગધ ને વરદામ પ્રભાસહ, ગંગાનીર વિવેક રે;
દર્શનાવરણુ નિવારણુ કારણુ, અરિહાને અભિષેક રે
નમો રે નમો દર્શનદાયકને. ૧ એ આંકણી.

દર્શનાવરણ પ્રથમ ઉદયેથી, પરભવ એહ વિચારી.

રસિયા૦ તુ૦ ૩

અદ્ય તેજ નયનાતપ દેખી. જૂએ આડો કર ધારી, રસિયા૦ તુ૦
જાણુ પૂરવ લવ કુમતિની, હજીય ન દેવ વિસારી. રસિયા૦ તુ૦ ૪
જયણાચુત ગુરૂ આગમ પૂજે, જિનપડિમા જયકારી, રસિયા૦ તુ૦
શ્રીશુભવીરનુ શાસન વરતે, એકવીશ વરસ હજારી.

રસિયા૦ તુ૦ ૫

કાવ્ય—જિનપતે૦ ૧ સહજ કર્મ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૧-૫૨ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ચતુર્દર્શનાવરણનિવારણાય અંદનં
ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ ચતુર્દર્શનાવરણનિવારણાર્થે દ્વિતીય અદન પૂજા સ પૂર્ણ)

તૃતીય પૂજાપૂજા.

દોહો—કૂલ અમૂલક પૂજના, ત્રિરાલાનંદન પાય,

સુરભિ દુરભિ નાસા પ્રમુખ, અચલુઆવરણ હકાય. ૧

ઢાળ ત્રીણ.

(ગજા પધારો મેરે મદિરે-એ દેવી.)

હમરો મરૂઓ કેતકી કૂલે, પૂજાકલ પરકાશ્યાંણ;

લોગીનિવાસા સંયુત આશા, લક્ષણવંતી નાસા; લવ લવ ઠરિયેણ,

જિનગુણ માલ રસાળ, કંઠે ધરિયેણ. લવ૦ ૧ એ આંકણી.

ગુણ બહુ માનજિનાગમ વાણી, કાને ધરી બહુ માનેણ,

દ્રવ્ય ભાવ બહિરાતમ ટાળી, પરભવ સમજે શાને. ભવ૦ ૨

પ્રભુ ગુણ ગાવે ધ્યાન મહાવા, આગમ શુદ્ધ પ્રરૂપેણ,

મૂરખ મૂંગા ન લહે પરભવ, ન પડે વળી ભવકૃપે. લવ૦ ૩

પરમેષ્ઠિને શીથ નમાવે, ફરશે તીરથ ભાવે છ;
 વિનય વૈયાવચ્ચાદિક કરતાં, ભરતેશર સુખ પાવે. ભવં ૪
 જિમ જિમ ક્ષય ઉપશમ આવરણા, તિમ ગુણ આવિરભાવેછ;
 શ્રી શુભવીર વચન રસલબ્ધે, સંભિન્નશ્રોત જણાવે. ભવં ૫
 કાવ્ય—સુમનસાં ૧ સમયસારં ૨ (પૃષ્ઠ પૃથ્વી)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં અચક્ષુર્દશનાવરણનિવારણાય
 પુષ્પાણિ યં સ્વાહાં

(ઇતિ અચક્ષુર્દશનાવરણાય તૃતીય પુષ્પપૂજન સંપૂર્ણ)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહો—અવધિદશનાવરણ ક્ષય, ઉપશમ ચઉગતિ માંહિ;
 ક્ષાયક ભાવે કેવળી, નમો નમો સિદ્ધ ઉચ્છાહિ. ૧

દાળા ચોથી.

(ચક્રોપર ગત્ત યયો—એ દેવી.)

અવધિરૂપી ગાંડોડા, ખટ લોહ વિશેષે,
 અવધિ દર્શન તેહનું સામાન્યે દેખે. ૧
 એ ગુણ કેવળ ઉપન્યો, પરમવચી સ્વામી;
 આ ભવમા મુખીયા અમે, તુમ દર્શન પામી. એ આંકડી.
 દેવ નિરય ગતિયી તહે, ગુણથી નર તિરિયા,
 તહેમગ્ગમાં મુનિ હાસ્યવી, દેગ ઉતરીયા. એ ગું ૨
 પરિગ્રામે ચક્રી દશા, રૂપી દ્રવ્ય અનંતા,
 મદન્યવી ઉત્કૃષ્ટી, નરિ દ્રવ્ય મુર્તતાં. એ ગું ૩
 દેવ અલંકાર અનુકૂળ તુ, મુદ્ ગોડ અનંતા,
 જાન અલંકાર અનુકૂળ તુ, ઉત્કૃષ્ટી અનંતા. એ ગું ૪

ચાર ભાવ દ્રવ્ય એકમાં, લઘુ ભાવ વિશેષે;
 અસંખ્ય પર્યંત દ્રવ્ય પ્રત્યે, ગુરુદર્શન દેખે. એ ગુ ૫
 નંદીસૂત્રે એણી પરે, કહ્યું અવધિનાથ;
 નિરાકાર ઉપયોગથી, દર્શન પરિભાષુ. એ ગુણ ૬
 વિભાંગે પણ દાખિયુ, દર્શન સિદ્ધાંતે;
 તત્ત્વારથ ટીકા કહે, સમકિત એકાંતે. એ ગુણ ૭
 તસ આવરણુ દહન ભણી, ધૂપપૂજા કરીયે;
 શ્રી શુભવીર શરણુ લહી, ભવસાગર તરીયે એ ગુણ ૮
 કાવ્ય—અગરમુખ્ય ૧ નિજગુણાક્ષય ૨ (પૃષ્ઠ ૫૪ માં)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમં અવધિઆવરણુનિવારણાય ધૂપં
 ચંદ્રવાહા.

(ઇતિ અવધિઆવરણુનિવારણાય ધૂપપૂજા નપૂર્ણ)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહો—કેવલદર્શનાવરણુનો, તું પ્રભુ ટાળણુહાર;
 જ્ઞાનદીપકથી દેખિયે, મોટો તુજ આધાર. ૧

ઢાળ પાંચમી.

(રાગિણી આશાવરી—ગઃખાતી દેલી)

દીપક દીપતો રે, લોકાલોક પ્રમાણુ;
 દર્શન દીવડો રે, હણી આવરણુ લહે નિર્વાણુ દીપક ૧
 ક્ષાયકભાવે અનાદિ ચેતન, આઠ પ્રદેશ ઉઘાડા રે;
 અવરણુ દર્શન દેખણુ ભમિયો, પણ આવરણુ તે આઠાં. દી ૨
 તુમ સેવે તે તુમ સમ હોવે, શક્તિ અપૂરવ યોગે રે;
 ક્ષપકશ્રેણિ આરોહી અરિહા, ધ્યાન શુકલ સંયોગે. દી ૩

ઘનઘાતીનો ઘાત કરીને, પ્રથમ સમય સાકારે રે,
 સમયાતર દર્શન ઉપયોગે, દર્શનાવરણ વિહારે. દી૦ ૪
 મૂલ એક બાંધ ચાર સત્તોદય, ઉત્તર પશુ એક બાંધે રે,
 બહેંતાલીસ ઉદયે પંચાશી સત્તા હુણી શિવ સાધે. દી૦ ૫
 અગમગ અજ્ઞા દીપક પૂજા, કરતાં કોડિ દિવાળ રે;
 શ્રી શુભવીર જિનેશ્વર રાજા, રાજ્યે રથયત તાજા. દી૦ ૬
 કાવ્ય—ભવતિ દીપ૦ ૧ શુચિમનાત્મ૦ ૨ (પૃષ્ઠ પપ્પ માં)
 મંત્રઃ—ઐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ કેવલ દર્શનાવરણ નિવાર.
 છાંય દીપં ય૦ સ્વાહા.

(ત્રીતી કવચઃ દર્શનાવરણનિવારણાર્થં પચમ દીપકપૂજા સપૂર્ણ)

પદ્મ આશ્વિનપૂજા

દોહડા—નિદ્રા દુગ દલ છેલ્યા, કરવા નિર્મલ જાત,
 આશ્વિન નિર્મલ પૂજના, પૂજો શ્રી જગતાત. ૧
 દાગ છકી.

(શ્રીગદ્ગદ ગદગદ ગાગા ર-એ દલા)

કહે નિદ્રા પાચની ફેરી રે, મોહગયતપ્તી એ ચેરી રે,
 સ્વપ્નની પચવી મોટી રે, નિદ્રા દુગ બેડેનો છોટી રે. ૧
 એ બેડેનો જનન પિતરા પી રે, નાના મોટોટા મુઝાવ્યા પ્રાપ્તિ રે,
 જાનુદસ્ય પૂજવર પડિયા રે, દીપક્યોને જાણ નવિ
 નડિયા રે. એ આકાશી.
 મુજે જાગે આશ્વિન મેળ રે, તે નિદ્રા બાળ વપૂરી રે,
 જા. ને. નવકુ. નરે, જન સામે રવ ફાળી રે. એ ૨

તવ નયણથી નિદ્ર વહૂટી રે, પ્રયલા લક્ષણ ગતિ ખોટી રે,
 દ્રાક્ષાંગી ગણિરૂપ ચેટી રે, મુનિનયણે નિદ્રા પલેટી રે. ઓં ૩
 પૂરવધર પથ્ય શ્રુત મેટી રે, રહ્યા નિગોદમેં દુઃખ વેટી રે;
 અપૂર્વે બંધથી છૂટી રે, સત્તા ઉદયે ખારમે ખૂટી રે. ઓં ૪
 મુનિરાજ મળીને લટી રે, અપ્રમત્તને ઢંડે ફૂટી રે,
 છલ જોતી ને રોતી વખૂટી રે, ધ્યાન લહેર બગાડે ખૂટી રે. ઓં ૫
 શુભવીર સમા નહીં માંટી રે, નિદ્રાની વનકટી કાટી રે;
 થઈ સાદિ અનંતની છેટી રે, શિવસુંદરી સહેજે ભેટી રે. ઓં ૬
 કાવ્ય-ક્ષિતિતલેં ૧ સહજભાવે ૨-(પૃષ્ઠ ૫૬મા)
 મંત્ર—ૐ હ્રોં શ્રી પરમં નિદ્રાપ્રયલાવિરોધનાથં અક્ષતાન્
 યં સ્વાહા.

(ઇતિ નિદ્રાપ્રયત્નાવિરોધનાથં ૧૪ અક્ષતપૂજા મ પૂર્ણ)

સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા.

દોહો—આહારે ઉઘ વઘે ઘણી, નિદ્રા દુઃખ ભંડાર,
 નૈવેદ્ય ધરી પ્રભુ આગળે, વરિયે પદ અણાહાર. ૧
 ઢાળ સાતમી.

(રાગ ગોરી-નોગણ આરંભ યુ ચન રે—એ દેશી)

થીણદ્રી ત્રિક સાંભળો રે, નિદ્રા જે દુઃખદાય, સલણા
 બંધ ખીળ શુણ્ઠાણસેં રે, છૂટે ઉદય મુનિરાય, સલણા,
 જિમ જિમ જિનવર પૂણ્યે રે. તિમ તિમ ચૂળે કર્મ. સં ૧
 સંપ કરી સત્તા રહે રે, નવમાને એક ભાગે, સં
 નિદ્રાનિદ્રા તેહમાં રે, કળે કરી જે ભાગે. સં જિમં ૨

પ્રયલાપ્રયલા ચાલતાં રે, નયણે નિદ તુખાર, સં
 બળે રણસંઘામમાં રે, વિજળી જ્યુ ઝળકાર. સં જિમં ૩
 દિનચિંતા રાત્રે કરે રે, કરણી જે નર નાર, સં
 બળદેવનુ બળ તે સમે રે, નરકગતિ અવતાર. સં જિમં ૪
 એમ વિશેષાવશ્યકે રે, વરણવિશે અધિકાર, સં
 સાધુમહાત્મામાં રહે રે, એ લઘુ અણુગાર. સં જિમં ૫
 થીણદી નિદ્રાવશે રે, હણિયો હસ્ત મહત, સં
 સૂતો બર નિદ્રાવશે રે, ભૂતળિયો દોય દંત. સં જિમં ૬
 અંગ અશુચિ શિષ્યનુ રે, સંશય બરિયા સાધ, સં
 જ્ઞાની વયણે કાઢિયો રે, હસ વનેથી વ્યાધ. સં જિમં ૭
 પદ્માસે નિદ્રા લહે રે, શેકવધૂ દયાત, સં
 નિદ્રાવિયોગે કેવલી રે, શ્રી શુભચીર બાધત(બદંત). સં જિમં ૮
 કાવ્ય—અનશનં ૧ કુમતબોધં ૨ (પૃષ્ઠ ૫૭ મા)
 અથ મન્ત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં થીણદીત્રિકદ્વનાય નૈવેદ્ય
 યં સ્વાહા.

(ઇતિ થીણદીત્રિકદ્વનાય સસમ નૈવેદ્યપૂજન સંપૂર્ણ.)

અષ્ટમ કૃણપૂજન.

દોષ—વિવિધ કૃણ પ્રભુ પૂજતાં, કૃણ પ્રગટે નિર્વાણ,
 દર્શનાવગ્નિ વિશ્વવ હુવે, વિપ્રટે બંધનાં કાય.

દાણ આકર્ષી.

(ગન દન—કૃણદેવી ચ. ૧)

૧. ૧. ૧. નેત્ર ૧૧ ૧-૧-૧, નેત્રીનર નેત્રી નેત્રી-એ ૧૧ ૧
 દે. ૧. ૧. ૧. નેત્રી ૧૧ ૧-૧-૧, નેત્રી ૧૧ ૧-૧-૧, દોરી
 અનિર નેત્રી ૧૧ ૧-૧-૧, નેત્રી ૧૧ ૧-૧-૧, નેત્રી ૧૧ ૧-૧-૧.

આરેક ખીજેરા કળ ટેટી, પૂજે કળ થાળે ભરિયાં;
 ફાગ ગાન ગુણ તાન બજૈયા, દર્શનાવરણ ભયે ડરિયાં. હોરી૦૨
 એ પ્રભુદર્શન વિણ ભવ કરિયા, કુદેવ કુતીર્થ વર્ણવિયા,
 કુગુરુકુયાત્ર પ્રશંસા કરિયા, મિથ્યાત્વધર્મ હમ્મયે ધરિયા. હોરી૦૩
 બહોત દુઃખે બહુ શોકે ભરિયા, સમકિત દ્વષણ આચરિયાં;
 કુમત પાળે ને ચાલે અનંધયા. પરમેષ્ઠિ ગુરુ ઓળવિયા. હોરી૦૪
 પડણિયા ગુરુ અપચ્ચખાસણિયા, ભગવંદ બાળે ગણધરિયા;
 દર્શનાવરણીકર્મ ઘેરૈયા, તીસ કોડાકોડી સાગરિયા હોરી૦ ૫
 એસે બંધકો ધંધ ઘટેયા, સાંયુકી આણા શિર ધરિયા,
 શૃંગી લવણ મધુરી લહેરિયા, શ્રીશુભવીર પ્રભુ મળિયા. હોરી૦ ૬
 કાવ્ય—શિવતરો ૦ ૧ શમરસૈ ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં દ્વિતીય કર્મદહનાય ફલં
 યં સ્વાહા.

આઠ પૂજા પૂરી થયે—ગાયો ગાયો રે મહાવીરં
 એ કળશ બોલવો જોઈએ, તે માટે પાનું ૫૮-૫૯-૬૦ જુઓ.

(ઇતિ કર્મદહનાર્થ અષ્ટમ ફળપૂજા સંપૂર્ણ)

ઇતિ દ્વિતીયદિવસેઽધ્યાપનીય દર્શનાવરણીય કર્મસૂદનાર્થ
 દ્વિતીય પૂજાપટક સંપૂર્ણ.

શ્રી આચાર્ય પદ—

પ્રથમ ખંડના ચોથા વિભાગ—

સૂરીણ દૂરીકયજુગદાણ
નમો નમો સૂરસમગદાણ ॥

પ્રતિજ્ઞાપ્રાપ્તુર્દશ, શાન્ત્યાદિદશવિધશ્રમણધમ ॥

ત્રાદશ ભાવના ઇતિ, સૂરિગુણા ભવન્તિ પદ્મત્રિશત્ ॥૩૥

શ્રી આચાર્ય પદની ચોથાખાણુઃ—આચાર્ય એટલે
આચારની ગુણને પ્રેમ વ્યવસ્થા ભાવવતારા. જ્ઞાનાચાર,
કર્મનાચાર, ચિંતાચાર, તપાચાર ને વીર્ધાચાર એ પાંચ
પદો પ્રથમ આચાર્યુ નવોચિત પાત્રને કરવું ને ઠરાવવું એ
આચાર્યની ત્રિદશવ્યવસ્થાની છે. ત્રાદશે—જનનાને ખરેખરો
કલ્પદેશ કરનાર છે. પાંચ આચાર છે, એને આચાર્ય કહે

પણે માનતા હોય ને તેથી જ જનતાના ઉદ્ધાર માટે આ માર્ગ તેઓ સારી રીતે પ્રરૂપે-ખતાવે. આચાર્ય દેશ, આચાર્ય કુલ ને ઉત્તમ જાતિમાં તેમનો જન્મ થયો હોય. કુલીનતા-ખાન-દાની, રૂપ-સૌન્દર્ય ને ઈન્દ્રિયોથી પરિપૂર્ણ ભવ્ય કાયા, વિશાળતા વગેરે ગુણો આચાર્યમાં યોગ્યરૂપે વિકસ્યા હોય, ને તેથી પોતાના યુગમાં તેમની પ્રધાનતા સર્વે સ્વીકારતા હોય. એ યોગ્યતા-જવાબદારી અદા કરવામા તેઓ જરી પણ ખેદરકાર ન રહે-પ્રમાદ વશ ન થાય. કામજનક સ્ત્રી કથા, લાલસાને વધારનારી ખાવા પીવાની વાતો, અનર્થ કરનારી દેશની અને રાજ્ય રાજની કથાઓ આચાર્ય ન કરે, કારણકે તેથી આચાર્યજીવનને યોગ્યતામા હાનિ પહોંચે ક્રોધ, અભિ-માન, માયા-કપટ ને લોભ એ આત્માને ચારિત્રથી ચૂકવે છે. આચાર્ય કપાયાવિવશ ન બને. પોતે આ સર્વ પાળે ને બીજને સતત ઉપદેશ આપી પળાવે આચાર્ય શિક્ષણ સર્વ કોઈ શિક્ષણ કરતાં ગહન છે, સહેલાઈથી ને આવડતું નથી તે માટે ખૂબ કાળજીની આવશ્યકતા છે આચાર્ય શિષ્ય-વાની તીવ્ર અભિલાષાથી અનેક યોગ્ય આત્માઓ આચાર્યની નિશ્રામાં આવી રહ્યા હોય છે છતાં સર્વસ્વ આચાર્યને ચરણે સમર્પણ કર્યું હોય છે. આચાર્યને આ હકીકતનો પૂરો ખ્યાલ હોય ને તેથી શિષ્યોને તેઓ વારંવાર આચાર્યની યાદ દેવડાવે, ભૂલતા હોય તો રોકે, પ્રેરણા કરી આચાર્યમાં જોડે, ફરી ફરી પ્રેરણા કરી કડવાં વચનો કહી આચાર્યમા સ્થિર કરે ને એ રીતે પોતાના ગરજતું સુંદર રીતે રક્ષણ કરે. આગમના ઉત્સર્ગ અને અપવા-

દના રહસ્યોનો ખ્યાલ આચાર્યને ખૂબ હોય. અપવાદના પ્રસંગે ઉત્સર્ગ અને ઉત્સર્ગના પ્રસંગે અપવાદને તેઓ ન ઉપદેશે. જે પ્રસંગે જે કરણીય હોય તેજ તેઓ આદેશે. સૂર્ય ચન્દ્ર સમા જિનવર અને કેવળી ભગવાંતના અભાવે જનતા અન્ધારામાં અટવાતી હોય, પોતાને ઉપયોગી પદાર્થને દેખી શકતી ન હોય, પદાર્થને શોધવા ક્ષા ક્ષા ભારતી હોય, ત્યારે આચાર્ય મહારાજ દીપકની ગરજ સારે છે. એ દીપકના તેજમાં પણ ધરના પદાર્થો જોઈ શકાય છે. એ દીપક વગર ઘર અંધારે ભર્યું જાસે. એ અંધારામાં ભમતા આધળા લોકો ઊંડા કૂવામાં પડતા હોય છે. આચાર્ય તેમને પડતા બચાવી લઈ અજવાળે લઈ જાય છે. માતા પિતા ભાઈ વગેરે જે હિત નથી કરી શકતા તે આચાર્ય કરે છે. શાસનનું સામ્રાજ્ય ચલાવવા માટે આચાર્ય ભગવાંત પાસે અનેક શક્તિઓ હોય છે. લઙ્ઘિઓ-સિદ્ધિઓ અતિશયોનુ બળ તેમની પાસે પુષ્કળ હોય છે. ધર્મસામ્રાજ્યના સ્વામી આચાર્ય મહારાજના ચણામાં બલ બલ ભૂપતિઓ નમી પડે છે. તેમના મેવક થવામાં ગૌરવ સમજે છે. એમની કૃપા અનેકને યોગ્ય બનાવે છે. વન્દન હો શ્રી આચાર્ય ભગવાંતને.

શ્રી આચાર્યપદનું આરાધન—શ્રીઆચાર્યપદઃ
 ઠીચ જોડે આરાધાય છે. આચાર્યના ગુણો ૩૨ છે. ‘પચિં-
 દિય’ સૂત્રનું ૩૨ ગુણો ગણાવ્યા છે. ૩૨ ગુણો આચાર્યના
 અનેક ગુણો સાક્ષ્યમાં આપ્યા છે. ઠીચ ઠીચીઓ આપે
 છે એ ૩૨ ગુણો મેઘવર્ણી જાવનાથી આગવનું ૩૨
 ગુણો ૩૨ છે.

શ્રી આચાર્યપદનું આરાધન પીળાવર્ણે શા માટે ?—શ્રી આચાર્યપદનું આરાધન પીળા-પીતવર્ણે કરવામા આવે છે. તેમા નીચે પ્રમાણે હેતુઓ છે. (૧) આચાર્ય ભગવંત દીપક સમા છે દીપ શિખા પીળી હોય છે. માટે આચાર્ય પણ પીત વર્ણે આરાધાય છે. (૨) જિન-શાસનમાં આચાર્ય રાજ સમાન છે. રાજ સુવર્ણના અલંકારોથી વિભૂષિત હોય છે. કનક-સુવર્ણનો વર્ણ પીત-પીળો છે. એ ભાવ સ્પષ્ટ સમજાય તે માટે આચાર્યપદનું આરાધન પીત વર્ણે કરાય છે. (૩) પરવાદી સાથે આચાર્ય ભગવંત વાદ કરે છે. વાદ કરી સ્વસિદ્ધાન્તને રક્ષે છે. વાદમા વિજયશ્રી આચાર્યને વરે છે. વિજય-શ્રી સાથે વિવાહ થાય છે, વિજયશ્રીને વરવા તૈયાર-સન્નય એલા વરરાજ આચાર્ય છે. પીળી પીઠી ચોળી વરરાજને તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે. પીળો વર્ણ આચાર્યનો એ ભાવ સમજાવે છે. (૪) પરવાદી રૂપી હાથીઓને નસાડવા આચાર્ય શ્રી કેસરીસિંહ સમા છે. કેસરીનો વર્ણ પીળો હોય છે તેમ આચાર્યશ્રીનો પણ પીતવર્ણ છે. (૫) મંત્રશાસ્ત્રમાં કોઈને સ્તંભિત કરવા હોય ત્યારે પીત ધ્યાન ધરવાનું કહ્યું છે. મહાપ્રતાપી આચાર્યશ્રી પાસે સર્વે સ્તંભ બની જાય છે. પરત્રને સ્તંભ ને સ્તંભિત કરવા માટે આચાર્યપદનું આરાધન-ધ્યાન પીતવર્ણે કરવાનું છે.

શ્રીઆચાર્યપદનો આરાધક:—આત્મા આચાર્ય-પદનું આરાધન કરતો એવી ભાવના કેળવે કે હું જૈનશાસન સામ્રાજ્યનો રાજા થવાને સર્જાયો છું તે રાજાને યોગ્ય

- ૩૦ અશુચિભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
 ૩૧ આશ્રવભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
 ૩૨ સંવરભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
 ૩૩ નિર્જ્જરાભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
 ૩૪ લોકસ્વરૂપભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
 ૩૫ બોધિદુર્લભભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
 ૩૬ ધર્મદુર્લભભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦

અથ તૃતીય દિવસેડંબાપનીય વેદનીયકર્મનિવા-
 રણાર્થ-તૃતીયપૂજાષ્ટકે પ્રારંભ.

(આ પૂજના જોતી ચીજોના નામ)

(૧ કસ્તુરી બરાસવાળું જળ, ૨ કેસર, બરાસ, ૩
 ઠ કૂલપગર કરીયે, ૪ પચાગ ધૂપ, ૫ બે દિવેટનો દીપક,
 ૬ કમોઢ શાલિ અખંડ, ૭ નેવેદ્ય, ૮ ફળ.)

પ્રથમ જળપૂજા

દોહા—ત્રીમું અઘાની વેદની, જાવ લહે શિવશમં;
 મંસારે સવિ જીવને, તળ લગે એહિજ કમં. ૧
 બંધોદય અત્રુવ કહી, ધ્રુવ મત્તાયે હોય;
 પયત્રી અઘાની અગ્રીયે, શાતા અઘાતા દોય. ૨
 કમં વિનાશીને દુવા, સિદ્ધ જુદ જગવાન,
 તે કારણ જિનરાજની, પૂજા અષ્ટ વિવાન. ૩
 નંદરવ વિવેપન કુમુમની, જિન પુર વૃષ પ્રતીપ,
 અઘાત નેવેદ્ય ફળા ફી, કરો જિનરાજ સમીપ. ૪

દાળ પડેલી.

(આ ને ગિરનારી ૧ ૧૪૬૧-એ ૩૧.)

નંદરવની પૂજા રે, નિરનર આતમા રે,

તીર્થોદ્ધત્તા જળ મેલાય, મનોહર ગંધે તે ભેલાય. ન્હવ૦ ૧
 સુરગિરિ દેવા રે, સેવા જિનતણી રે,
 કરતાં ન્હવણુ તે નિરમળ થાય, કનક રજત મણિકળય
 ઢળાય. ન્હવ૦ ૨
 સુર વહુ નાચે રે, માચે વેગથું રે,
 ગાયન દેવ તે જિનગુણ ગાય, વૈશાલિક મુખદર્શન થાય. ન્હવ૦ ૩
 ચિહું ગતિમાહે રે, ચેતન રાલિયો રે,
 સુર નર જે સુખિયા સંસાર, નારક તિરિ દુઃખનો ભંડાર. ન્હવ૦ ૪
 ૧૨યે વશ સુખમાં રે, સ્વામી ન સાંભળ્યા રે,
 તેણે હું રહ્યો કાળ અનંત, મલિન રતન નવિ તેજ અગંત. ન્હવ૦ ૫
 પ્રભુ નવરાવી રે, મેલ નિવારથું રે,
 વેદની વિઘટે મણિ ઝલકંત, શ્રી શુભવીર મળે એકાંત. ન્હવ૦ ૬
 કાવ્ય—તીર્થોદ્ધૈઃ ૧ સુરનદી૦ ૨ જનમનો૦ ૩ (પૃષ્ઠપંમાં)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ વેદનીયકર્મનિવારણાય
 જલં ય૦ સ્વાહા.
 (ઇતિ વેદનીયકર્મનિવારણાર્થં પ્રથમ જલપૂજા મપૂર્ણ)

દ્વિતીય ચંદનપૂજા.

દોહો—વેદનીય કર્મતણી કહું, ઉત્તર પયડી દોય;
 જાસ વિવશ ભવચોકમાં, મૂંઝાણા સહું કોય. ૧
 દાળ ખીજ.

(રાગ આશાવરી—સાહિત્ય સહસ્રકણા એ દેશી)
 તન વિકસે મન ઉદલસે રે, દેખી પ્રભુની રીત,
 દાયક દિલ વસિયા.

ખૂરણ લાગી જીભડી રે, પૂરણ બાંધી પ્રીત. દાં ૧
 નયનજ્યોતિસમ પ્રીતડી રે, એક સુરત દોય કાન, દાં
 વેદની હરિ ધનવંતરી રે, કરિયે આપ સમાન. દાં ૨
 વેદની ઘર વાસો વસ્યો રે, નડિયા નાથ કુનાથ, દાં
 ખાણી વલોબ્યુ એકલું રે, ચતુર ન ચઢિયો હાથ. દાં ૩
 ખડ્ગધાર મધુ લેપથું રે, તેહવો એ સંસાર, દાં
 લક્ષણ વેદની કર્મનુ રે, ફળ કિંપાક વિચાર. દાં ૪
 તુજ ચાસન પામે થકે રે, લાધ્યો કર્મનો મર્મ, દાં
 દોડી કપટ કોઈ લાખવે રે, પણ ન તણું તુજ ધર્મ. દાં ૫
 પૂજ્ય મળે પૂજા રચું રે, કેસર ઘોળી હાથ. દાં
 શ્રી શુભવીરવિજય પ્રભુ રે, મળિયો અવિહુડ સાથ. દાં ૬
 દોષ્ય—જિનપતે ૧ સહજ કર્મ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૧-૫૨ માં)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમં વેદનીયલક્ષણકર્મનિવારણાય ચંદનં
 યં રવાહા.

(ઈતિ વેદનીયકર્મનિવારણાય દ્વિતીય ચંદનપૂજા મપૂર્ણ.)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

દોહો—બળિયો સાથ મળે થકે, ચારતણુ નહીં જોર;
 જિનપદ કૂલે પૂજતા, નાસે કર્મ કંઠોર. ૧
 લાગા મીજી.

[ગન ગાન—૬ ધવા—એ દેવી.]

કર્મ કંઠોર દૂર કરો રે, મિત્તા, પામી શ્રી જિનરાજ,
 કૂલપાર પૂજ રવો રે મિત્તા, પામી નરજીવ આજ રે;
 રંગીન મિત્તા, એ પ્રભુ મેલેને, એ પ્રભુ મેલો ચાતમારે મિત્તા,
 પામે તેનું ચિત્ત રે રંગીન એ ૧ વેદની વચ્ચે તુરે

કાં પડો રે મિત્તા, જેહને પ્રભુશું વેર, સાહિબ વેરી ન
વિસરો રે મિત્તા, તો હોય સાહિબ મહેર રે. રંગીં એં ૨
છ ગુફાણકાણા ગે રેલ મિત્તા, બંધ અશાતા બાણ; શાતા
બાંધે કેવલી રે મિત્તા, તેરમે પણ ગુણકાણ રે. રંગીં એં ૩
શાતા અશાતા એક પદે રે મિત્તા, ચરમ ગુણે પરિહાર; સત્તા
ઉદયથી કેવલી રે મિત્તા, સહે પરિસહ અગિયાર રે. રંગીં એં ૪
તીસ કોડાકોડી સાગર રે મિત્તા, લઘુ સાતૈયા ત્રિભાગ, બંધ
અશાતા વેદની રે મિત્તા, હવે શાતા સુવિભાગ રે. રંગીં એં ૫
પન્નર કોડાકોડી સાગર રે મિત્તા, લઘુ દોય સમય તે થીર;
ગોચર સંશય ટાલિયો રે મિત્તા, ભગવંતમાં શુભવીર રે.
રંગીં એં ૬

કાવ્ય—સુમનસાં ૧ સમયસાર ૨ (પૃષ્ઠ ૫૩માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં વેદનીયબંધનિવારણાય પુષ્પાશ્ચિ
યં સ્વાહા.

(ઇતિ વેદનીયબંધનિવારણાર્થં તૃતીય પુષ્પપૂજા મપૂર્ણ.)

અતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહા—ઉત્તરાધ્યયને થિતિ લઘુ, અંતરમુહૂર્ત કહાય;
પન્નવણામાં બાર તે, શાતાબધ સંપરાય. ૧

શાતાવેદની બધનુ, કાણ પ્રભુ પુર ધૂપ;
મિચ્છત દુર્ગંધ દૂરે ટળે, પ્રગટે આત્મસ્વરૂપ. ૨

હાળ ચોથી.

(વિમળાચળ વેગે વધાવા.—એ દેશી.)

અભિમાસી પારણું આવે, કરી વિનતિ નિજ ઘર જાવે;
પ્રિયા પુત્રને વાત જણાવે, પટકૂળ જરી પથરાવે રે, મહા-

વીર પ્રભુ ધર આવે, જીરણુ શેઠ ભાવના ભાવે રે. મહાં
 ૧ ઉભી શેરિયે જળ છંટકાવે, બચ કેતકી કૂલ બિઠાવે,
 નિજ ધર તોરણુ બંધાવે, મેવા મિકાઈ થાગ ભરાવે રે.
 મહાં ૨ અરિહાને દાનજ દીળે, ઢેતાં દેખી જે રીઝે,
 પટમાસી રોગ હરીજે, મીઝે હાયક ભવ ત્રીજે રે. મહાં
 ૩ તે જિનવર સનમુખ જાવું, મુજ મંદિરીયે પધરાવું, પારણું
 બક્ષી ભકતે કરાવું, જુગતે જિનપૂજ પછી રચાવું રે. મહાં ૪
 પ્રભુને વોળાવા જઘગું, કર જોડી સામા રહીશું, નમી વંદી
 પાવન થઈશું, વિરતિ આતરંગે વહીશું રે. મહાં ૫ દયા
 દાન ક્ષમા શીલ ધરશું, ઉપદેશ સમજનને કરશું; સત્ય
 જ્ઞાનદયા અનુસરશું, અનુકંપા લક્ષણ વરશું રે. મહાં ૬
 એમ જીરણુ શેઠ વઢંતા, પરિણામની ધારે ચઢંતા; શ્રાવકની
 મીમે કરંતા, દેવદંડુણિ નાદ સુણતા રે. મહાં ૭ કરી આયુ
 પૂરણુ શુભજાવે, મુરઝોક અમ્યુતે જાવે; ચાતાવેઢની મુખ
 પાવે, શુભવીર વચન રસ ગાવે રે. મહાવીરં ૮

કાવ્ય—અગરમુખ્યં ૧ નિજગુણાક્ષયં ૨ (પૃષ્ઠ ૫૪ માં)

મંત્ર—ૐ શ્રી પરમં ચાતાબધાપહારાય ધૂપં યં સ્વાહા.

હીન ચાતાબધાપહારાય અર્ચન ધૂપપૂજન સપૂજન.

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહડો—ચાતાબધક પ્રાણિયા, દીપે એણે સંસાર;

તેણે દીપક પૂજ કરી, દુરિયે દુઃખ અંધાર.

દામ પાંચમી.

(વતુગ એવે ચેતનવાલી—એ દેખી)

અનન્ય એ સુનિ પંચમ રાત્રે, ઉપસમ એણે ચઢિમારે,

શાતાવેદની બધ કરીને, શ્રાણીયકી તે પડિયા રે. સાં ૧
 બાળે ભગવદ્ બહુ તપ બાંકી, સાત લવાયું ઓછે રે,
 સર્વારિથસિદ્ધે મુનિ પોહોતા, પૂર્ણાયુ નવિ છોછેરે. સાં ૨
 શંખ્યામાં પોઢયા નિત્ય રહેવે, શિવમારગ વિસામોરે. નિર્મળે
 અવધિનાણે બળે, કેવલી મન પરિણામોરે. સાં ૩
 તે શય્યા ઉપર ચંદ્રચંદ્રે, બુંબખડે છે મોતી રે, વિચલુ
 મોતી ચોસઠમણતુ, અગમંગ બલિમ જ્યોતિરે. સાં ૪
 બત્રીશ મણના ચઉ પાલખિયે, સોલ મણાં અડ મુણિયાં રે,
 આઠ મણાં સોલશ મુગતાફલ, તિમ બત્રીસ ચઉ મણિયાં રે.
 સાં ૫ દો મણુ ઠેરાં ચોશઠ મોતી, ઇગ શય અડવીશ મણિયાં
 રે, દો સયને વળી ત્રેપન મોતી, સર્વ થઈને મળીયા રે.
 સાં ૬ એ સઘળાં વિચલા મોતીશું; આફળે વાયુયોગેરે,
 રાગ રાગિણી નાટક પ્રગટે, લવસત્તમ સુરલોગે રે. સાં ૭
 ભૂખ તરસ છીપે રસલીના, સુરસાગર તેત્રીશ રે; શાતા
 લહેરમાં ક્ષણ ક્ષણ સમરે, વીરવિજય જગદીશ રે. સાં ૮
 કાવ્ય—ભવતિ દીપ૦ ૧. શુચિ મનાત્મ૦ ૨. (પૃષ્ઠ પપમાં)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ શાતોત્તરસુખપ્રાપણાય દીપં
 ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ શાતોત્તરસુખપ્રાપણાર્થે પચમ દીપકપૂજા સપૂર્ણ.)

પછ અક્ષતપૂજા.

દોહો—અક્ષતપૂજાયે કરી, પૂજે જગત દયાળ,

હવે અશાતાવેદની, બંધનાં કાણુ નિહાળ ૧

દાળ છઠ્ઠી.

(બટાઉની દેશી)

પ્રભો! તુજ શાસને મીઠું રે, સમતાં સાધન સાર;

યોગનાલિકા રૂઝડી, તે તો જ્ઞાનીને ઘરખારરે, હું રોળ્યો એણે
 સંસાર રે, ગુણ અવગુણ સરિખા ધારરે, હીરો હાથ ખોળ્યો
 અંધાર રે, ન કરી જ્ઞાનીશું ગોઠડી મેરે લાલ. ૧ શોક કર્યો
 સંસારમાં રે, પરને પીડા દીધ; ત્રાસ પડાવ્યા છવને, છવ
 બંધીખાને લીધ રે, મુનિરાજની નિદા કીધરે, મુનિ સંતાપ્યા
 બહુવિધ રે; રાજ દેવસેનામિધ રે, એક સરિયશતકે
 પરસિદ્ધ રે, નં ૨ માણસના વધ આચર્યા રે, છેદન
 બેદન તાસ; થાપણ રાણી ઓળવી, કરી ચાડી પડાવ્યા
 ત્રાસ રે, દમિયા પર કોધ નિવાસરે, કેઈ બુઝવિયા રડી પાસ
 રે, કેઈ છવની બાગી આશ રે, થયો કરખી કપિલાદાસ રે
 નં ૩ એમ અચાતાવેદની રે. બાથે પ્રાણી અનંત; સૂત્ર
 વિપાકે સાંભળો, મૃગાપુત્ર તણો દયાન રે, સુગ્રી કંપે
 સમકિતવંત રે, મુખ અક્ષય પામે એકાંત રે, કરો અક્ષતપૂજ
 સંતરે, શુભવીર મળે ભગવંત રે, ન કરીં ૩

કાવ્ય—સિતિનવેં ૧ સહજભાવં ૨ (પૃષ્ઠ પદમાં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં અચાતાબધસ્થાનનિવારણાય અક્ષતં
 યં સ્વાહા.

(મંત્ર અચાતાબધનિવારણાયં ૧૪ અક્ષતપૂજ મ પૂજ)

અથ સક્ષમ નૈવેદ્યપૂજ.

કોડા—ન કરી નૈવેદ્ય પૂજના, ન ધરી શુદ્ધી શીખ;
 દેવે અચાતા પરતવે, પર ઘર માગે બીખ. ૧

દાણ સાતમી.

ક્રમભંગીન — નકારે મંદર ર.નાની—એ દેવી.)

તુલ્ય જ્ઞાનપરત અમૃત મીઠું, સંસારમાં નરિ મીઠું રે;
 મળને કંઈ તરાણિ, મીઠું પાનું નરિ રાગ્યુ મીઠું, તારક

હુઃખ તેણે દીકું રે. મન ૧ દશવિધ વેદન અતુલ તે પાવે,
 હુઃખમાં કાળ ગુમાવેરે; મં ૦ પરમાધામી હુઃખ ઉપજવે,
 ભવભાવનાયે ભાવેરે. મં ૨ જેમ વિષભુક્તિ તત્વાર અવાજ,
 એક નગરે એક રાજા રે; મં ૦ શત્રુસૈન્ય સમાગમ પહેલો,
 ગામ ગામ વિષ લેળ્યો રે. મં ૩ ધાન્ય મિકાઈ મીકા જળમાં,
 ગોળ ખાંડ તરૂં ફળમાંરે; મં ૦ પડહો વળતી એમ ઉપદેશે,
 જે મીકા જળ પીશેરે; મં ૪ ભક્ષ લોજ્ય રસ લીના ખાશે,
 તે ચમમંદિર જશેરે. મં ૦ દુરદેશાગત લોજન કરશે, ખારાં
 પાણી પીશે રે. મં ૫ તે ચિરજીવ લહે સુખ શાતા, કટીય
 ન હોય અશાતા રે, મં ૦ નૃપઆણા કરી તે રજા સુખિયા,
 ખીજા મરણ લહે હુઃખિયારે. મં ૬ વિષમિશ્રિત વિષયારસ
 જુતા, બ્રહ્મદત્ત નરક પહુતા રે. મં ૦ મેઘકુમાર ધનનો
 સુખભાજા, શ્રી શુભવીર તે રાજારે, મનમોહન સ્વામિ. ૭
 કાવ્ય—અનશનં ૧ કુમતખોધ ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૭ માં)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં અશાતોદયનિવારણાય નૈવેદ્યં
 યં સ્વાહા.

(ઇતિ અશાતોદયનિવારણાર્થં સમમ નેત્રેણ પૂજા સંપૂર્ણ)

અથ અષ્ટમ ફેલપૂજા.

દોહા—આત્મિક ફળ પ્રગટાવિયુ, ટાળી શાત અશાત;
 ત્રિસલાનંદન આગળે, ફળપૂજા પરમાન. ૧
 ઢાળ આઠમી.

[નરકુમાર કેડે પડ્યો, કમ બરીયે—એ દેશો]

વીરકુંવરની વાતડી કેને કહિયે, કેને કહિયે રે
 કેને કહિયે; નવિ મંદિર બેસી રહિયે, સુકુમાળ થરીર.
 વીરં એ આંકણી. બાળપણથી લાડકો નૃપ ભાવ્યો, મળી

શ્રી ઉપાધ્યાયપદ.

પ્રથમ ખંડનો પાંચમો વિભાગ—

સુત્તત્યવિત્થારણતત્પરાણં
નમો નમો વાયગકુંજરાણં ॥

અજ્ઞાન્યેકાદશ વૈ, પૂર્વાણિ ચતુર્દશાપિ યોડધીતે ॥
અધ્યાપયતિ પરેશ્ય, પચ્ચવિંશતિગુણ ઉપાધ્યાય. ॥ ૧ ॥

શ્રી ઉપાધ્યાયપદની ઓળખાણુ:—તીર્થંકર દેશિત
અને ગણધર શુ કિત દ્વાદશાંગીનુ અધ્યયન કરી ઉપાધ્યાયજી
તેનો પાર પામે. તેના અર્થને હૃદયમાં ઉતારે, સૂત્રાર્થનો
વિસ્તાર કરવામાં નિશ્ચિન તત્પર રહે. પાપાણુ સમા જડ-
બુદ્ધિ શિષ્યોને પણ ઉપાધ્યાયજી સૂત્રાર્થના બાણુ કરી સકલ
જન પૂજનીય બનાવે. જીવોને મોહ વિષધરનું વિષ ચડે

છે ત્યારે તેનું આત્મજ્ઞાન નાશ પામે છે, ઉપાધ્યાયજીના સમાગમમાં આવતા જીવોનું મોહ ઝેર ઉતરી જાય છે, ચૈતન્ય શૂન્ય થયેલા જીવો ચૈતન્ય પામે છે. ઉપાધ્યાયજી ખરેખર વિષ વૈદ્ય છે. સર્વ વ્યાધિ કરતાં ભયંકર વ્યાધિ અજ્ઞાન છે. અજ્ઞાન વ્યાધિથી રીઝાતા જીવોને જગતમાં કાંઈ સૂઝતું નથી. ઉપાધ્યાય સમા મહાવૈદ્યજી તે વ્યાધિને દૂર કરવા સમર્થ છે. નાડ પારખીને ગ્રાણીઓને શુભ રસાયન આપે છે. જે જીવોને તે રસાયન પરિણમે છે તેઓ નીરાંગી થઈને સર્વત્ર વિલસે છે. તે ઉપાધ્યાયજી મહાવૈદ્યથી દૂર રહેલા આત્માઓ અજ્ઞાન વ્યાધિથી પીડાયાજી કરે છે. મન રૂપી મદોન્મત્ત હાથી આત્માના ગુણ વનને છિન્નભિન્ન કરી નાખે છે, તેને કાબૂમાં રાખવાને સમર્થ એક જ્ઞાનરૂપી અંકુશજી છે. ઉપાધ્યાયજી તે જ્ઞાન અંકુશને આપે છે, એટલુંજ નહિ પરંતુ તેને વાપરવાની કળા પણ શીખવે છે. તે અંકુશનો ઉપયોગ કરી અનેક મન્યાત્માઓ મન ગળને વશ કરે છે જે મન હસ્તી ગુણવનને ભાંગતો હતો તેજ વશના આગ્રા પત્રી ગુણવનનું વશનું કરે છે ને ખીલવે છે. મહાદાનેશ્વરી ડોર્ડ હોય તો તે ઉપાધ્યાય છે. તેઓ સર્વ કરતાં અદ્વિતીય હસ્તનું દાન દે છે, તેમની દેવાની ચીજ જ્ઞાન છે. જ્ઞાન નિમાય ખીજી ડોર્ડ વસ્તુ એવી નથી કે જે જીવને કામો મનસ ટકે ખાનપાન કે લોભાદિ સાધન સામગ્રી કોઈને આપી દોય તો દિવસ, માસ, વરસ કે ઊંઘે જીવે ત્યાં સુધી રહે પણ ખીજી તો તે નાશજી પામે. જ્યારે ઉપાધ્યાય પદ્મજી અપેતુ જ્ઞાન દાન જીવ મોક્ષમાં જાય ત્યાં સુધી નાશ રહે છે. ઉપાધ્યાયજીએ આપેલું જ્ઞાનદાન ખૂટતું નથી

નથી પણ ઉત્તરોત્તર વધતું જાય છે. અજ્ઞાનથી અન્ધ આંખો-
વાળા આત્માને કાંઈ પણ સૂઝતું નથી, તેથી તેઓ ભવમાં
અટવાયા કરે છે, આમ તેમ ક્ષાકાં મારે છે. ઉપાધ્યાયજી
તેવાઓના નેત્ર રોગની ચિકિત્સા કરે છે. શાસ્ત્રરૂપી શસ્ત્રથી
તેમનાં નેત્ર પડલ છેદે છે. અજ્ઞાન પડલ દૂર થાય છે ને
આત્માને બધું દેખાવા માડે છે આંખો ઉઘડે એટલે તેને
હિતાહિતનું જ્ઞાન થાય છે. હિતને તે સ્વીકારે છે ને
અહિતને તજે છે. ઉપાધ્યાયજી બાવના ચન્દન રસથી લોકોના
પાપ તાપને શમાવે છે. ચૌદ સ્વર, તેત્રીસ વ્યંજન, જ-ક્ષ-સ્ત-
-એ ત્રણ બહુમાન્ય વર્ણો, અનુસ્વાર ને વિસર્ગ એ બાવન
વર્ણના શરીરવાળું શાસ્ત્ર બાવના ચન્દન છે તે ચન્દનને
અર્થ રસ બલબલ્લા પાપતાપને શમાવવા સમર્થ છે. રાજ-
કુમાર જેમ બાવી રાજ થવાને યોગ્ય છે તેમ ઉપાધ્યાય
પણ આચાર્ય પદને યોગ્ય છે. ગરુડ ચિન્તા તેમને સતત
રહે છે. ઉપાધ્યાયજીના સાન્નિધ્યમાં શિષ્યો સંયમમાં સ્થિર
બની ઉદ્વિગ્નતાને ત્યજી દે છે.

સતત બહુવા બહુવવામાં તત્પર એવા ઉપાધ્યાયજીને
વન્દન હો.

શ્રી ઉપાધ્યાયપદનું આરાધન પચ્ચીસ લેદે.
શ્રી ઉપાધ્યાયજીના ગુણો રપ છે. તે ગુણો મેળવવા માટે
તેમનું આરાધન રપ લેદે કરવામાં આવે છે. અગ્નીઆર
અંગ ને ૧૪ પૂર્વો એમ રપ લેદે શ્રુતનું અધ્યયન કરવું કરા-
વવું એ એક તેમની ગુણ પચ્ચીશી છે. એવી બુદ્ધી બુદ્ધી.
રીતે પચ્ચીશ પચ્ચીશીઓ શાસ્ત્રમાં વર્ણવી છે.

શ્રી ઉપાધ્યાય પદનું આરાધન નીલવર્ણું કેમ? શ્રી ઉપાધ્યાયપદ નીલ-લીલો વર્ણું આરાધાય છે. તે સહેતુક છે.

(૧) જેમ નીલમણિ-નીલમની પ્રભા શાન્ત ને આકર્ષક હોય છે તેમ શ્રી ઉપાધ્યાયજીની કાન્તિ પ્રશાન્ત અને મોહક હોય છે. નીલવર્ણું એ ભાવ સૂચવે છે.

(૨) પઠન-પાઠન કરાવતા શ્રી ઉપાધ્યાયજીનો જ્ઞાન ભગીચો સદા નવપદલલિત ને વિકસિત હોય છે. ભગીચો લીલોભમ શોભે છે. શ્રી ઉપાધ્યાયજીનો નીલ-લીલો વર્ણું પણ તેમના જ્ઞાન ઉદ્યાનની નહિ કરમાએલી પ્રકુલિતતા જણાવે છે.

(૩) મુનિપદની દૃષ્ટતામાં આચાર્યપદની યોગ્યતાની પીતતા ભગી દૃષ્ટ-પીતના મિશ્રણથી ઉત્પન્ન થએલ નીલવર્ણું ઉપાધ્યાયજીને અભિનવ શોભા આપે છે. ને ત્રીજા ને પાંચમા પદની વચ્ચે મંકળાએલ સુંદર આશયને સૂચવે છે.

(૪) શ્રી ઉપાધ્યાય પદના 'ધ્યાન-આરાધનમાં પ્રધાન આશય જ્ઞાન મેળવી અશિવ દ્વર ડરવાનો છે. એ કદ્યાક કામના માટે મન્ત્ર ગ્રાસ્ત્રમાં નીલ-લીલો વર્ણું 'ધ્યાન કરનાર કવુ છે. ઉપાધ્યાયજીનો નીલ વર્ણું પણ એ માટે છે.

શ્રી ઉપાધ્યાય પદના આરાધકની ભાવના આ ચોથા પદનો આરાધક આત્મા પોતે આરાધન કરતો એવી દૃઢ ભાવના કેળવે કે 'હું પણ ઉપાધ્યાય પદને યોગ્ય થા માટે ન બનું' વગેરે આરાધન માતૃમને તે મૂંઝાએ હાં માર છે. કરેકનું આરાધન મદત બને.

ચોથો દિવસ

પદ-શ્રી ઉપાધ્યાય.	નવકારવાદી-વીસ.
કાઉસગ્ગ ૨૫ લોગસ્સનો.	જાપ-ૐહ્રીં નમો ઉવજ્જા-
ચણું-લીલો, એક ધાન્યનું	ચાણું.
તે મગનું આયંબીલ કરવું	મદદક્ષિણા તથા
ખમાસમણું-૨૫.	સ્વસ્તિક ૨૫
ખમાસમણુંનો દુહો—	

તપ સજ્જાયે રત સદા, દ્વાદશ અગનો ધ્યાતા રે;
 ઉપાધ્યાય તે આતમા, જગણંધવ જગબ્રાતા રે. વીર૦
 વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઇરે;
 આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈરે. વીર૦

ઉપાધ્યાયપદના ૨૫ ગુણ:—

- ૧ શ્રીઆચારાડગસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાધ્યાયાય નમઃ
- ૨ શ્રીસૂત્રકૃતાડગસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૩ શ્રી સ્થાનાડગસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૪ શ્રીસમવાયાડગસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૫ શ્રીભગવતીસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૬ શ્રીજ્ઞાતાસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૭ શ્રીઉપાસકદશાસ્ત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૮ શ્રીઅન્તકૃદ્દશાસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૯ શ્રીઅનુત્તરૈયપાતિકસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૧૦ શ્રીપ્રશ્નવ્યાકરણસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૧૧ શ્રીવિપાકસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
- ૧૨ ઉપાદૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦

- ૧૩ અગ્રાયણીયપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૧૪ વીર્યપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૧૫ અસ્તિપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૧૬ જ્ઞાનપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૧૭ સત્યપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૧૮ આત્મપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૧૯ ઈશ્વરપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૨૦ પ્રત્યાખ્યાનપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૨૧ વિદ્યાપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૨૨ કલ્યાણપ્રવાહપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૨૩ પ્રાણાવાયપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૨૪ ક્રિયાવિશાલપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં
 ૨૫ લોકભિન્દુમારપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં

અથ ચતુર્થ દિવસેકંથાપનીય મોહનીયકમ'

સૂદનાર્થ ચતુર્થ પૂજાદક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં જોઈતી સ્ત્રીજોનાં નામ]

(૧ દ્રાણનાં પાણી, ૨ જાવનાચંદન, ૩ જાપ, કેવડો
 અને જામુડનાં ફૂલ, ૪ કયામ ધૂપ, ૫ જે દીવેટનો દીપક,
 ૬ ત્રીકિ અર્ચન, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ.)

અથ પ્રથમ જળપૂજા

કોડા-કાંતુસવિજય મુગર નળી. માતાપતા સમ જેક,
 બાળપતે બાળવિષો, અગમનિનિ મુગરેક ૧
 મુરે ને. મુરે દેવમ, મુરેલી હરિને નામ,
 મુરેલી ને. ને. ને. ને. ને. ને. ને. ને. ને. ૨

કળ્પ તે કરવું સોહિલું, અજ્ઞાની પશુખેલ;
 બાણપણું જગ દોહિલું, જ્ઞાની મોહનવેલ. ૩
 અજ્ઞાની અવિધિ કરે, તપ જપ કિરિયા જેહ;
 વિરાધક પટ કાયનો, આવશ્યકમાં તેહ. ૪
 મૂરખ મુખ આગમ સુણી, પડિયા મોહની પાસ;
 આગમ દોષે બિહું જણા, નરય નિગોદે વાસ. ૫
 મૂરખસંગ અતિ મળે, તો વસિયે વનવાસ;
 પડિતશું વાસો વસી, છેદો મોહનો પાસ. ૬
 કુચ્છા મિચ્છ કષાય સવિ, ભય દુવખંધિ એહ;
 શેષ અધુવખંધિ કહી, મિચ્છ દુવોદય ગેહ. ૭
 સગવીસ અતુવોદય કહી, હવે અધુવ સમ મીસ;
 સત્તાથી દૂરે કરો, દુવસત્તા છ-વીસ. ૮
 મોહની દૂર થયે થકે, નાસે કર્મ સંભાર;
 કારણથી કારજ સધે. પૂજા અષ્ટ પ્રકાર. ૯

ઢાળ પહેલી.

(આધવ ! માધવને કહેને—એ દેશી)

જળપૂજા જુગતે કરીયે, મોહની બંધ ઠાણ હરિયે,
 વિનતડી પ્રભુને કરીયે રે, ચેતન ચતુર થઈ ચૂકયો, જિનગુલુ
 મોહવશે મૂકયો રે. ચે૦ ૧ જીવ હણ્યા તસ જળ ભેટી,
 દેઈ કાસો મોઘર ફૂટી, મુખ દાળી વાધર વેંટી રે. ચે૦ ૨
 કલેશ શમ્યા ઉદેરણીયા, અરિહા અવગુલુ મુખ બહિયા,
 બહુ પ્રતિપાલકને હણિયા રે. ચે૦ ૩ ધર્મી ધર્મથી ચૂકવિયા,
 સૂરિ પાઠક અવગુલુ લવિયા, શ્રુતદાયક ગુરુ હેલવિયા રે.
 ચે૦ ૪ નિમિત્ત વશીકરણે બરિયો, તપસી નામવૃથા ધરીયો,

પાંડિત વિનય નવિ કરિયો રે, ચે૦ ૫ ગામ દેશ ઘર
પરબળ્યાં, પાપ કરી અન્ય શિર ઢાળ્યાં, કપટ કરી બહુ
જન વાળ્યાં રે. ચે૦ ૬ બ્રહ્મચારી થઇ ગવરાણો, પરદારથું
મુંઝાણો, પરધન દેખી હુહવાણો રે. ચે૦ ૭ પરદ્રોહી
મિથ્યાભાષી, વિશ્વાસઘાતી કૂડશાખી, મુનિ છંડી સેવ્યા
ખાખી રે. ચે૦ ૮ મોહની બંધ કરી કરિયો, સિત્તેર કોડાકોડી
સાગરિયો, હવે તુમ શાસન અવતરિયો રે. ચે૦ ૯ શ્રી
શુભવીર મયા કીજે, જિમ સેવક કારજ સીઝે, વાંક ગુનો
બક્ષી દીજે રે, ચેતન ચતુર થઇ ચૂકયો. ૧૦

કાવ્ય—તિથોદ્ઠકૈ: ૧ સુરનદી૦ ૨ જનમનો૦ ૩
(પૃષ્ઠ ૫૦ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ મોહનીયબંધસ્થાનનિવા-
રણાય જલં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ મોહનીયમધસ્થાનનિવાગણાય પ્રથમ નવપૂજન મપૂજન.)

દ્વિતીય ચંદનપૂજન.

દોહો—બીજી ચંદનપૂજના, પૂજો ભેળી કપૂર;

અડવીસ પવટી માંહેથી, ચારિત્ર મોહની દર. ૧

દાખ બીજી.

(ગત મિદાન મિત્રાવર-૪૧: ૪૬ સામનો સાઈ સુધુઆ-એ દેવી)

ચંદનપૂજન ચતુર રચાવે, મોહ મહીપતિ મેહેલ ખડાવે,
ચંદન૦ ચારિત્રમોહની મૂળ જળાવે, જિનગુચ્છ ધ્યાન અનન
સ ગાવે. ચં૦ ૧ ચાર અનંતાનુબધિ વિવધર, મુર વમુદત્ત
મુનિરૂપ ધરવે, ચં૦ ત્રણ નાગ એક નાગની મહેલી,
પદ્મિનેદત્ત નાગદત્ત દસાવે. ચં૦ ૨ નવજીવ ચારુ વિ

રહેવે, સજ્જનને એણી પરે સમજાવે, ચં ૦ નરકલહે સમકિત
 ગુણધાતે, અંતે સમાધિપણું નવિ પાવે. ચં ૦ ૩ ચાલીસ
 સાગર કોડાકોડી, બંધ ઉદય સાસ્વાદન ભાવે, ચં ૦ આઠમે
 ગુણઠાણે વિસ સત્તા પર્વત રેખા કોધ કહાવે. ચં ૦ ૪ આઠ
 ફણાલો માન મણિધર, પથ્થરથંભને કોણુ નમાવે, ચં ૦
 ઘનવશી મૂળ માયા નાગણી, લોભકરમજીરગ કોણુ હઠાવે.
 ચં ૦ ૫ મેં વશ કીધા મુનિ કિરિયાથી, મંત્રમણિ મોહ રે
 વશ નાવે, ચં ૦ જાગુલી વાદીને પાણી ભરાવે, નાગદત્ત
 વામુદત્ત જગાવે. ચં ૦ ૬ સામાયિક દંડક ઉચરાવે, એ
 સમો મંત્ર ન કો જગ આવે, ચં ૦ શ્રીશુભવીરના શાસન
 માહે, નાગદત્ત અક્ષયપદ પાવે. ચંદન ૭

કાવ્ય—જિતપતે ૦ ૧ સહજકર્મ ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૧-૫૨ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં અનંતાનુભંધિદંડનાય ચંદનં ચં
 સ્વાહા.

(ઈનિ અનતાનુભધિદંડનાય દ્વિતીય ચંદનપૂજા સપૂણ.)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

ટોહો—અપચ્ચખખાણી ચોકડી, ટાળી અનાદિની ભૂલ;

પરમાતમ પદ પૂજયે, કેતકી જાયને ફૂલ. '૧

ઢાળ ત્રીજી.

(રાણીઓ રૂએ રગ મહેવમાં રે—એ દેશી.)

ફૂલપૂજા જિનરાજનીરે, વિરતિને ઘરખાર રે. સનેહ
 તે ગુણલોપક અપચ્ચખખાણીરે, જે કોધાદિક ચાર રે, સં
 ચાર ચતુર ચિત્ત ચોરટા રે, મોહ મહીપતિ ઘેર રે. સં આં ૧
 ચાલીસ સાગર કોડાકોડીરે, બંધથિતિ અનુસાર રે, સં

ઉદયવિપાક અબાધાકાળેરે, વર્ષ તે ચારહજાર રે. સં ચાં ૨
 બંધ ઉદય ચોથે ગુણે રે, નવમે સત્તા ટાળ રે, સં વર્ષ લગે
 તે પાપ ઠરી રે, ન ખમાવે ગુરૂ બાળ રે. સં ચાં ૩
 તિર્યચની ગતિ એકવી રે, પુઠવીરેખા ક્રોધ રે, સં અસ્થિ
 નમાવ્યું વરપે નમેરે, બાહુમલી નરયોધરે. સં ચાં
 ૪ માયા મિંઠા સિંગ સરીસી રે, લોભ છે કર્મ રંગરે, સં
 અનીતિપુરે વ્યવહારિયો રે, રણુઘાંટાને સંગરે. સં ચાં ૫
 ચાર ધૂતારા વાણિયારે, પાસેથી વાળ્યું વિત્તરે, સં રત્નચૂડે
 પડે શુભવીર શું રે, લાગે ચતુરનુ ચિત્તરે. સં ચાં ૬
 કાવ્યં—સુમનસાં ૧ સમયસારં ૨ (પૃષ્ઠ પત્રમાં)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં અપ્રત્યાખ્યાનિ નિવારણાય પુષ્પાલિ
 યં સ્વાહા.

(ઇતિ અપ્રત્યાખ્યાનિ નિવારણાય તૃતીય પુષ્પપૂજા સંપૂર્ણ.)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

ટોહો—પ્રત્યાખ્યાની ચોકડી, દહન કરવા ધૂપ;

પૂજક ઉધ્વંગતિ લહે, વળી ન પડે ભવદૂપ. ૧

ઢાળ ચોથી

(અને હાં રે ત્રાહોજી વાયે છે વાંસળી રે-એ દેશી.)

અને હાં રે ધૂપ ધરો જિન આગળે રે, કૃષ્ણાગરૂ ધૂપ
 દયાંગ, એલિ બલી ગુણકાણી રે, અને હાં રે ધૂપધા-
 રવરૂ મડયુ રે, વડયુ બલ્યમયી કનકાંગ, એલિ અને હાં રે
 ધૂપ ૧ અં ગુનિવરરૂપ ન લાખવે રે, ચિતિ બધ પૂરવની
 રીત, એલિ અં બદોદય ગુણકાણે પાંચમે રે, હવે સાયક
 એલિ એલિ એલિ અં પૂર ૨ અં સોલ સામતને લોખની રે,

વચ્ચે ઘેરી હણ્યા લઈ લાગ, શ્રેષ્ઠિં અં નાહા આઠે
સેનાપતિ રે, નવમાને ખીજે ભાગ. શ્રેષ્ઠિં અં ધૂં ૩ અં
ચઉમાસા લગે એ રહે રે, મરણે નરની ગતિ જાણુ શ્રેં અં
રજ રેખા સમ ક્રોધ છે રે, કઠથંભ સમાણો માન; શ્રેષ્ઠિં અં
ધૂં ૪ અં માયા ગોમૂત્ર સારખી રે, છે લોભ તે ખંજન રંગ,
શ્રેષ્ઠિં અં મુનિવર મોહને નાસવે રે, રહી શુભવીરને
સંગ. શ્રેષ્ઠિં અં ધૂં ૫

કાવ્ય—અગરમુખ્યં ૧ નિઝગુંણાક્ષયં ૨ (પૃષ્ઠ ૫૪ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં પ્રત્યાખ્યાનિદ્ધનાય ધૂપં ચં
સ્વાહા.

(ઇતિ પ્રત્યાખ્યાનિદ્ધનાય ચતુર્થ ધૂપપૂજા સપૂર્ણ.)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહો—સંજવલનાની ચોટડી, જળ જાણે તવ ગેહ;

જ્ઞાનદીવો પરગટ હુવે, દીપકપૂજા તેહ. ૧

હાળ પાંચમી.

(ચદ્રપ્રભા જન ચદ્રમા રે—એ દેશી)

જગદીપકની આગળે રે, દીપકનો ઉઘોત. સંજવલનો
જવલતે થકે રે, ભાવ દીપકની જ્યોત. હો જિનજી. ૧
તેજે તરણીથી વડો રે, દોય ચિખાનો દીવડો રે, ઝગકે
ઠેવળ જ્યોત. એ આંકણી. ખંધસ્થિતિ પૂરવ પરે રે, સંજવલનો
તિગ જાણુ, ખંધ ઉદય સત્તા રહે રે, અનિયદ્ધિ ગુણુડાણુ
હો જિનજી. તેં ૨ લોભદયા અતિ આકરી રે, નવમે ખંધ
પળાય, ઉદય ને સત્તા જાણિયે રે, જે સૂરમ સંપરાય.
હો જિનજી. તેં ૩ સાહિજ શ્રેષ્ઠિ સંચ્યાં રે, લોભનો

ખંડ પ્રચંડ, શુભઠાણા સરિખો કરી રે, ખેરવ્યો ખંડોખંડ.
હો જિનજી. તેં ૪ પક્ષલગેંગતિ દેવની રે, જળરેખા સમ
ક્રોધ, નેત્રલતા સમ માનથી રે, ચરમ ચરણનો રોધ.
હો જિનજી. તેં ૫ માયા અવલેહી સમી રે, લોભ હરિદ્રા
રંગ, ક્ષાયક ભાવે કેવળી રે, શ્રી શુભવીર પ્રસંગ હો
જિનજી. તેજેં ૬

દાવ્યં—ભવતિ દીપં ૧ શુચિમનાત્મં ૨ (પૃષ્ઠ પપ મા)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમંસંજ્વલનજ્વલનાયદીપં ચંસ્વાહા.
(ઇતિ સંજ્વલનજ્વલનાય પંચમ દીપકપૂજન સપૂર્ણ.)

પઠ્ઠ અક્ષતપૂજા.

દોહો—નવ નોકપાય તે ચરણમાં, તે રાગદ્રેષ પરિણામ;
કારણ જેહ કપાયનાં, તિણ નોકપાય તે નામ. ૧
દાણ છઠી.

(સદ્યવન જઈ વસિયે આલોને સખિ !-એ દેશી,)

વીર કને જઈ વસિયે, આલોને સખિ ! વીર કને જઈ
વસિયે, અક્ષતપૂજા જિનની કરતાં, અક્ષયમંદિર વસિયે,
દાર્યાદિક પદ ખટપટકારી, તામ વદન નવિ વસિયે. આં ૧
દાર્ય નિ દશ ડોડડોડી, સાગર બંધન કસિયે, અરતિ ને
જન સોડ દુગંધા, વિશ ડોડડોડી ખસિયે. આં ૨ જન
રતિ, વાદન, દુગંધા અપૂરવ, શેષ પ્રમત્ત બંધ વસિયે,
દિન અપૂરવ મત્તા નવમે, પંચમ ગામે નનિયે. આં ૩
દાનવ (કામે, દેવરતા મુનિ દેવે, સોડમપતિ મોડ વસિયે,
મેડે નવિયા ના કવી પડિના, કાઉત્તમગામાં મુનિ કુનિયે. આં ૪
મેડની દાર્ય વિનોડે વસના, જેન તેમ મુખથી જનિયે

કોઈ દિન રતિ કોઈ દિન અરતિમાં, શોક મસિ લેઈ ધસિયે.
આં પ સંસારે સુખ લેથ ન દીકું, ભયમોહની ચિહ્ન દિશિયે,
ચરણ દુગંધા કૃપા ચંડાળે, જન્મ મેતારજ નકપિયે. આં ૬
મોહમહિપતિ મહા તોફાને, મુંઝાણા અહનિશિયે, શ્રી
શુભવીર હજૂરે રહેતાં, આનંદ લહેર વિલસિયે. આં ૭
કાવ્ય—ક્ષિતિતલે ૧ સહજભાવ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૬મા)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં હાસ્યપટ્ટકનિવારણાય અક્ષનં
યં સ્વાહા.

(ઇતિ હાસ્યપટ્ટકનિવારણાર્થં ૪૪ અક્ષનપૂજા સપૂજ્ઞ)

સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા.

ટોહો—આહારે વેદ ઉદય વધે, જેહથી ખડુ જંજાળ;
નિવેંદી આગળ ઠવો ભરી નૈવેદ્યનો થાળ. ૧
હાળ સાતમી.

(અમે જાણી તમરી વાન રે—એ દેસી.)

મળીને વિછડયો નહીં કોય રે, મન માન્યા મોહનને
મળી. એ આંકણી. વેદે વાણ્યો જીવ, વિષયી થયો, ભવમાહે
ઘણું ભટકાય રે, મનં મોહની ઘર વસ્યો, મોહની ખોગતો,
મળે મોહન ન જોળખાય રે. મનં ૧ જે ગુણગ્રણે ચડ્યા,
વેદ ઉદયે પડ્યા, આપાઠાભૂતિ મુનિરાય રે, મનં એમ
અનેક તે ચૂક્યા, તપજાળ વને મૂક્યા, શક્યા નહીં વેદ
છૂપાય રે. મનં ૨ મહાનિશીથે કહ્યા ભવ ખડુલ લહ્યા,
વેદ ઉદયરૂપી રાય રે, મન. વેદવિહુદા પ્રાણી કરે સંપદહાણી,
રાવણુ નમે સીતાના પાય રે. મનં ૩ દેવ અન્યુતનિવાસી,
પૂરવપ્રિયા પાસી, મણુઅ નારીશું લપટાયરે, મનં પન્નવણાયે

કહ્યા, વેદવિવશ રહ્યા, ઘર છંડી વિદેશે જાય રે. મનં ૪
 ગળે ફાંસો ધરે, અંપાપાત કરે, માન પિતાશું ન લખાય રે,
 મં વેદ ત્રિહું ઉદ્યાણે, નવમે ગુણકાણે, મિથ્યાતે નપું
 બંધાય રે. મં ૫ નવમ હુજા સુધી, પુરૂષ પ્રિયા બંધી,
 હવે સત્તાથી છેદાય રે, મં નર નપુંસક નારી, નવમેથી
 હારી, પદ ત્રણ ચોથાને ભાય રે. મનં ૬ નરીથી નપું
 જોડી, સાગર ડોડાડોડી; દશ પત્તર વીશ કહાય રે, મનં
 વેદે નડયો, જડયો, સંસારી ઘડયો, નિર્વેદી ચડયો નહીં
 છાય રે. મનં ૭ અળ તું સ્વામિ મળ્યો, નરભવજ
 દળ્યો, નૈવેદ્ય પૂજા ફળદાય રે. મનં શ્રી શુભવીર હજારે,
 રડો આનંદ પૂરે, ભવવેદન વિસરી જાય રે, મન માન્યા
 મોહનને ૮

કાવ્ય—અનશનં ૧ કુમતજોધં ૨ (પૃષ્ઠ પાઠમાં)

મન્ત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં વેદત્રિકસૂદનાય નૈવેદ્યં યં સ્વાહા.
 (ર્ગત વેદત્રિકસૂદનાયે સત્તમ નૈવેદ્યપૂજા સંપૂર્ણ.)

અષ્ટમ ફલપૂજા.

કાવ્ય—મોહ મહામટ ઠેસરી, નામે તે મિથ્યાત;

ફળપૂજા પ્રમુખી કરી, ઠરીયું તેડનો ધાત.

દાળ આડમી.

(ગન ૧૫૧-૧૫૨-અંકો મેરે વનના-એ દેશી.)

મોહ મહિપતિ મહેતમેં જોડે, દેખે આયો વંસલ,
 વતના વીરજિતમુંદ રડે વનવાને, મોહમેં ન્યારો ભગવંત
 ચતુર કે ચિત અંદ્રમા ડો. ૧. મંજરી પિંજરી કોપડ
 ટુંકે, દુલી ફળી વનરાવ, વતના. ધર્મસાજ જિતરાજ

ખેલે, હોરિ ગોરી અન્નવીકાય ચં ૨. સંતોષ મંત્રી વડો
મુખ આગે, સમકિત મંડળી ભૂપ લલના. સામંત પંચ-
મહાવ્રત છાળે, ગાળે મદવ ગજ રૂપ ચં ૩. ચરણ કરણ
ગુણ ખ્યાદલ ચાલે, સોનાની શ્રુતમોધ, લલના. શીલાંગરથ
શિર સાંઈ સુહાવે, અધ્યવસાય જસ યોધ. ચં ૪. મોહ-
રાય પણ ઈણ સમે આયો, માયાપ્રિયા સુત કામ, લલના.
મંત્રી લોભ ભટ દુર્દર ક્રોધા, હાસ્યાદિ પટ્ટરથ નામ. ચં
૫. મિથ્યાતમંડળી રાય અટારો, બંધ ઉદય નિજઠાણુ લલના.
સમકિત મિશ્રમોહની લઘુ બાઈ, ઉદયે સત્તમ સમ્મ બાણુ
ચં ૬. સિત્તેર સાગર કોડાકોડી, મિથ્યાત્વનો સ્થિતિબંધ
લલના. સત્તા ત્રણની અડ ગુણઠાણે, માનહસ્તીયે ચાહે ધંધ
ચં ૭. તસ રક્ષક મન જિન પલટાયો, મોહ તે ભાગો
બાય લલના. ધ્યાન કેશરિયા કેવળ વરીયા, વસંત અનંત
ગુણ ગાય ચં ૮. તે શુભવીર જિણુ દે દાખ્યો, કમંસૂદન
તપ એહ, લલના. તપદ્ગ ક્ષણપૂજા કરી યાચો, સાચો
સાંઈશું કરો નેહ. ચતુરાં ૮.

કાવ્ય—શિવતરોં ૧ ચમરસૈં ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં દર્શનમોહનીયનિવારણાયં ફલાનિ
ચં સ્વાહા.

કલશ—ગાયો ગાયો રે મહાવીરં (પૃષ્ઠ ૫૮-૫૯-૬૦)

(પ્રતિ દર્શનમોહનીયનિવારણાયં અટમદ્વ પૂજા સપૂર્ણ.)

પ્રતિ ચતુર્થદિવસે ઉપાપનીય મોહનીયક્રમ સૂત્રનાર્ય

વસતિ પ્રમુખ નવગ્રહચર્યાં વાડથી જેઓ સુરક્ષિત છે. ક્ષાન્તિ વગેરે દસ સાધુ ધર્મને જેઓ આદરે છે. બાર સાધુ પ્રતિમા અને બાર તપને જેઓ આરાધે છે. આ મોક્ષ સાધનાની વાનગીથી આમ અનેક પ્રકારે સાધુઓ આત્મસાધના કરે છે.

વન્દન હો સાચા સાધક સકલ સાધુ ભગવંતોને !
સાધુપદનું આરાધન ૨૭ પ્રકારે શા માટે ?

પાંચમું સાધુપદ ૨૭ પ્રકારે આરાધ્ય છે. કારણ કે સાધુના ગુણ ૨૭ છે.

છત્રત, છજીવકાયની રક્ષા, પાંચ ઈન્દ્રિયનો નિગ્રહ, લોભ ત્યાગ, ક્ષમા, બાવવિશુદ્ધિ, પ્રતિજ્ઞાન વગેરે કરણ વિશુદ્ધિ, સંયમયોગનું સેવન, કુશલ મન, વિશુદ્ધ વચન, નિર્મલ કાયા, શીતાદિ પરિસહોનું સહેવુ, મારણાન્તિક સુધીના ઉપસર્ગોમાં પણ આગપણું એ ૨૭ ગુણો છે. આ ૨૭ ગુણો એક પ્રકારે ગણાવ્યા છે. જુદી જુદી રીતે અનેક પ્રકારે ૨૭ ગુણો ગણાવી શકાય છે. સાત્ત્વમાં સત્યાવીર્ય પ્રકારે ૨૭ ગુણો ગણાવ્યા છે. તે ૨૭ ગુણો પ્રાપ્ત કરવા માટે ૨૭ પ્રકારે આરાધન કરાય છે.

સાધુપદનો વર્ણુ શ્યામ શા માટે ? —

માત્રુ પદનો વર્ણુ શ્યામ-કૃષ્ણ છે, તેના ઉત્તુઓ આ પ્રમાણે છે —

(૧) આચાર્ય પદ રૂપ મુવર્ણની પરીક્ષા સાધુ ધર્મરૂપ કોમળાવી થાય છે. સાતુવર્ણની ડસોટીમાંથી પસાર થય. રાત્રિના માત્રુ આચાર્ય પદ મુવર્ણની કાંડ ડિમત નથી. ડસોટીને પ. ૧. ૩ રચમ હેન છે, સાધુ પદ પણ રચમ છે.

(૨) સાધુઓ જૈન સામ્રાજ્યમાં સૈનિક સમાજે એ સૈન્ય જેટલું મજબૂત ને વિશાળ તેટલું જ જૈન સામ્રાજ્ય મજબૂત ને વિશાળ છે. સૈન્યની મજબૂતીનો આધાર તેની યુદ્ધ સામગ્રી ઉપર છે. શસ્ત્રાસ્ત્ર સર્વે લોહમય હોય છે લોહના મજબૂત ખખટર-કવચથી પોતાનું રક્ષણ કરતો શસ્ત્રધારી યોધો જ્યારે રણે ચઢ્યો હોય ત્યારે યત્રુને સાક્ષાત્ શ્યામવર્ણી યમરાજ સામે ન આવ્યો હોય એમ લાગે. સાધુ પદનો શ્યામ વર્ણ મોહાદિ યત્રુ સામે યમસમા કવચધારી યોધાના બાવને સમજાવે છે.

(૩) જ્ઞાનધ્યાન ને ક્રિયાની સાધનામાં સતત સત્પર સાધુઓ રહે છે. સતત શ્રમશીલ સાધુઓના શ્રમને સ્પષ્ટ જણાવતો વર્ણ શ્યામ છે. શ્યામ વર્ણ શ્રમસૂચક છે તે સહેજે સમજાય એવું છે.

(૪) સાધુ ધર્મની આરાધનામાં બાહ્ય મલિનતાથી દુગુંછા-જુગુપ્સા કરવાની નથી શરીર-વસ્ત્ર મલિન હોય તેથી કાંઈ સાધુતામાં ક્ષતિ આવતી નથી, સાધુતાની ક્ષતિ તો શરીરને વસ્ત્રને ન્હાઈ-ધોઈને ટાપટીપ કરવામાં છે. મલિનતાની ચીડ ફર કરવાને સાધુઓનો શ્યામ વર્ણ છે. જો શ્યામ વર્ણ પ્રત્યે પ્રેમ જાગૃત થઈ જાય તો સાધુ ધર્મ ગમી જાય, ને એ નગમે ત્યાં સુધી કાંઈ નથી.

(૫) વર્ણોનો વિકાસ પણ ઉત્તરોત્તર આ ક્રમથી થાય છે. ગુણિઓમાં અન્તિમ સાધુ પદ છે ને વર્ણોમાં અન્તિમ રૂપ્ણ વર્ણ છે છેદવાની સાથે છેદ્યા વર્ણને યોગ એ સુયોગ છે લયિત છે.

(૬) સાધુ પદએટલે મોહાદિ શત્રુઓ સામે લડવા મેદાને પડેલુ ધર્મમહારાજનું સૈન્ય-દલ સૈનિકમાં શત્રુ પ્રત્યે જેટલી વિદ્રેશ ભાવના જાગૃત થઈ હોય તેટલા વેગથી તે લડે છે. મોહાદિ તરફ સાધુમાં પૂર્ણ વિદ્રે વૃત્તિ જાગૃત હોય છે. એ વૃત્તિનો પોષક વર્ણુ શ્યામ મત્રશાસ પણુ વિદ્રેશભાવ ઘાતકવૃત્તિ માટે કૃષ્ણ-શ્યા વર્ણુ સમર્થ છે એમ આદેશે છે. સાધુ પદનો શ્યા વર્ણુ ખૂબભાવસૂચક છે.

સાધુ પદના આરાધકના અભિલાષ—

સાધુપદની આરાધના કરતો આરાધક તીવ્ર અભિલાષ કેળવે કે શુદ્ધ સાધુપદ મને ક્યારે મળે. આ આરાધના મારામા સાધુપદ પાસ કરવાની યોગ્યતા આવે. યોગ્યતા વગર કોઈ પણ પદ મળી શકતું નથી. સાધુ પદ સમુકોઈ પણ પદ દુનીયામાં નથી. સર્વ શુભોનો આધાર એ પદ ઉપર અવલંબે છે ઉચિત આરાધના કરતા આરાધકોમાંની યોગ્યતા પ્રકટે ત્યારે જ તે આરાધન સફળ છે

વિધના[†] શુવ માત્ર સાધુ પદના આરાધક[†] બનો તે[†] તેને અનુસરો.

પાંચમે દીવસ

૧૬-શ્રી સાધુ.

ઠાકિસગ્ગ-૨૭ લોગસસ.

શર્ણુ-કાળો, આયંબીલ

એક ધાતનું, તે અડદનું.

ખમાસમણાં-૨૭.

નવકારવાલી-વીસ,

જાપ-ૐ હ્રી નમો લોચે
સવ્વસાહુષ્.

સ્વસ્તિક-૨૭.

પ્રદક્ષિણા-૨૭.

ખમાસમણાનો દુહો—

અપ્રમત્ત જે નિત્ય રહે, નવિ હરખે નવિ શોચે રે;
સાધુ સુધા તે આતમા, શુ મુંડયે શુ લોચ્યે રે. વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઇરે;
આતમ ધ્યાને આતમા, ઝઢિ મળે સવિ આઇરે. વીર૦

સાધુપદના ૨૭ ગુણુ:—

- ૧ પ્રાણાતિપાતવિરમણુતતયુક્તાય શ્રીસાધવે નમઃ૦
- ૨ મૃપાવાદવિરમણુતતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૩ અદત્તાદાનવિરમણુતતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૪ મૈથુનવિરમણુતતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૫ પરિગ્રહવિરમણુતતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૬ રાત્રિભોજનવિરમણુતતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૭ પૃથ્વીકાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૮ અગ્નિકાય રક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૯ તેજસ્કાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૦ વાયુકાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૧ વનસ્પતિકાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦

- ૧૨ ત્રસકાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૩ એકેન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૪ દ્વીન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૫ ત્રીન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૬ ચતુરિન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૭ પચ્ચેન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૮ લોભનિગ્રહકારકાય શ્રીસાધવે૦
- ૧૯ ક્ષમાગુણ્યુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૨૦ શુભભાવનાભાવકાય શ્રીસાધવે૦
- ૨૧ પ્રતિવેષનાદિક્રિયાશુદ્ધકારકાય શ્રીસાધવે૦
- ૨૨ સંયમયોગ્યુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૨૩ મનોગુણિયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૨૪ વચનગુણિયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૨૫ કાયગુણિયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
- ૨૬ કુષાદિદ્રાવિશતિપરિસહસહનતત્પરાય શ્રીસાધવે૦
- ૨૭ મરણાન્તર્ગતપર્ગસહનતત્પરાય શ્રીસાધવે નમઃ

આથ પંચમ દિવસેડધ્યાપનીય આયુષ્યકર્મસૂદ-
નાર્થે પંચમ પૂજાઠકે આરંભ.

[આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોનાં નામ.]

(૧ સાડરનું પાણી, ૨ ઢેસર, ૩ જાલ અને ચણેલી
ફૂડ, ૪ કુંદરૂ દયાનંદ ધૂપ, ૫ ચાર દિવેટનો ટીપડ, ૬
અર્ધડંબોળા, ૭ નેવેચ, ૮ રૂળ)

પ્રથમ જળપૂજા.

- ટોહા—પંચમ કર્મતાણી કરું, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર;
 મોહરાય દરબારમાં, જીવિત કારાગાર. ૧
 ચાર અઘાતી આક્રિષાં, બધોદય સુવિચાર,
 સત્તાયે પણ જોડિયે, અધ્રુવપદ નિરધાર. ૨
 ચાર ગતિમાં જીવડો, આયુકર્મને યોગ;
 બંધ ઉદયથી અનુભવે, સુખ દુઃખ કેરા લોગ. ૩
 ચરમશરીરી વિષુ જિંકે, જીવ ઇચ્છે સંસાર;
 સમય સમય બાંધે સહી, કર્મ તે સાત પ્રકાર. ૪
 અંતરમુહૂર્તે આઉખું, ભવમાં એકજ વાર;
 બાંધી અબાધા અનુભવી, સંચરિયા ગતિ ચાર. ૫
 એમ પુણ્યલપરાપત્તના, કરી સંસાર અનંત;
 નિર્ભયદાયક નાથજી, મળિયો તું ભગવંત. ૬
 જળપૂજા જીગતે કરી, ધરી પ્રભુચરણે શીથ;
 ચાર પયડીમા સુરગતિ, દાયક ઠાણ કહીથ. ૭

ઢાળ પહેલી.

(શીતલ જિન મહાજન દી-એ દેલી)

તીર્થોદક કલશા ભરિયે, અભિષેક પ્રભુને કરિયે,
 પ્રાતિહારજ શોભા ધરિયે, લઘુ ગુરૂ આશાતના હરિયે.
 સવસ્ત્રા સંત એ રીત ડીને, દેવઆયુ લહે ભવ બીને. સં ૧
 પરમાત્મ પૂજા રચાવે, સમતા રસ ધ્યાન ધરાવે, શોક
 સંતાપ અસ્થ કરાવે, સાધુ સાધ્વીને વોહરાવે. સં ૨
 ગુણી રાગ ધરે મત પાળે, સમન્વિત ગુણને અનુવાળે,
 જયજ્ઞા અનુકંપા લાળે, કરે ગુરૂવંદન ત્રણ કાળે. સં ૩

૧૫ સહંતા, બ્રહ્મચારી વનમાં વસંતા, કળે કરી
વલ વનતા, બાળ તપસી નામ ધરંતા. સં ૪ બંધ કરતો
સાતમો જાણો, ઉદયે ચોથો ગુણકાણો, ઓઘે સુરઆયુ પ્રમાણો,
સત્તા ઉપશમ ગુણકાણો. સં ૫ લોક લોકોત્તર ગુણધારી,
અંતે પરિણામ સમારી, દેવલોકમાંહે અવતારી, શુભવીર
વચન બલિહારી. સલૂણા. ૬

કાવ્ય—તીર્થોદકૈઃ ૧ સુરનદીં ૨ જનમનોં ૩ (પૃષ્ઠ. ૫૦માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં દેવાયુર્બંધસ્થાનનિવારણાય નમઃ
યં સ્વાહા.

(ઇતિ દેવાયુર્બંધસ્થાનનિવારણાય પ્રથમ જલપૂજા સંપૂર્ણ)

દ્વિતીય ચંદન પૂજા.

દોહો—પર્યાપ્તિ પૂરી કરી, સમકિતદષ્ટિ દેવ;
જલવણ વિવેપન કેસરે, પૂજે જિન તત્ત્વેવ. ૧
દાળ ધીજી.

(કાસ્તા વસ્ત્રા કહે ગીજી, મનોકર મનમતા-એ રંગી)

દુનિયામાં દેવ ન જાણી, જિનવર જયકારી, કર
અંગવિવેપન પૂજી, જિં તેમ સમકિતી સુર પૂજી; જિં
મિત્તવાલી પદ્મ લોક જૂઠે. જિં ૧ નિહા પડેલો ગવ-
ગુનિકાર, જિં એક સાગર આધકું આયજી, જિં ઉત્તરથી
દક્ષિણ ગીજી; જિં નવમા દો પલિય તે ગણાજી. જિં
૨ વંતર એક પલિયન આયજી, જિં મુક્ત સાદિય ગીજી
નિદાવજી, જિં નામ વસુ વરમ અધિકરેજી, જિં સર્વ
અદ્વ પદ્મપદ્મ પૂજી જિં ૩ ગદ્ગદ રિખ તારક ગોદાવજી

જિં પદ્ય અર્ધ ને ચોથે પાયલ. જિં સૌધમે સાગર દોયલ
જિં બીજે અધિકેરાં હોયલ. જિં ૪ દોય કલ્પે સગહિય
જાણેલ, જિં એ પરમાયુ પરિમાણેલ, જિં દશ ચક્રદશ
સત્તર દિનેલ; જિં મહાશુક લગે તે લીજેલ. જિં ૫ હવે
કીજે અધિક એક એકેલ, જિં એકત્રીશ નવમે શ્રેવેકેલ;
જિં તેત્રીશ તે પંચ વિમાનેલ; જિં સમકિતદષ્ટિ તિહાં
માનેલ જિં ૬ શિવ માધન બાધક ટાણેલ; જિં સુરસુખ
તે દુઃખ કરી જાણેલ; જિં કલ્યાણક રંગે ભીનાલ; જિં
શુભવીર વચન રસ લીનાલ. જિનવરં ૭

કાવ્ય:—જિનપતેં ૧ સહજકર્મં ૨ (પૃષ્ઠ ૫૧-૫૨માં)
મંત્ર — ઈ હ્રીં શ્રી પરમં સુરાયુર્નિગડભંજનાય ચંદનં
યં સ્વાહા.

(છાંત સુરાયુર્નિગડભંજનાય દ્વિતીય ચંદનપૂજા સંપૂર્ણ.)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

ટોહા:—ત્રીલ કુસુમની પૂજના, પૂજે નિત્ય જિનરાય,
પંડિત સંગ કરે સદા, શાસ્ત્ર ભણે ધરે ન્યાય. ૧
ન્યાયે ઉપાજના કરે, જયજ્ઞાયુત મુનિદંન;
ભદ્રક ભાવે નવિ કરે, આરંભ નિંદા ઠાણ. ૨
પરઉપકારાદિક શુભે, બાંધે મણુઅનુ આય;
તુજ શાસન રસિયા ઘઈ, શિવમારગ કેઈ જાય. ૩
દાણ ત્રીલ.

(આસણુગ મોગી.—એ દેશી)

કુસુમની પૂજા કર્મ નસાવે, નાગકેતુ પરે જાવેરે;
સુણજે જગત્યામિ ! આયુ નિદ્રાચિત છે પથ તડેપી, કર્મનું

મત જા રે પિયા તુજ વાડંગી; જાલ ખેલમેં નવિ જતલાયો,
અળ નયને લલકારંગી; મત૦ ૧ માત પિતા સયણા લજ-
વાતે, લાજત દશ દોષ ડાડંગી. મત૦ એ તુજ ખ્યાલ જૂરો
દુનિયામેં, કયા મેં મુખ દેખાડંગી. મત૦ ૨ રચણી ધોરમેં
ચોર ફિરત હે, પિયુ હરરોજ પોકારંગી. મ૦ ઇતને દીન
ઓઝલમે રહેતી, સહેતી દુનિયાં ગાડંગી; મ૦ ૩ તીન લોક
સાહિબકી આના, મે તેરે શિર ધાડંગી. મ૦ દીપકી જ્યોતસેં
મંદીર રહેનાં, પરધર ચાર વિસાડંગી. મ૦ ૪ ચાર સજ્જાયે
ફૂલ બિછાઈ, છતિયાંસે ણિલ ગાડંગી; મ૦ રંગમહેલમેં સહેલ
કરતાં, ગોદમેં પુત્ત રમાડંગી. મ૦ ૫ ગંગાનીરસે અંગ
પખાડે, નાથ સગાંસે તાડંગી; મ૦ નવલ વધૂસેં પુત્તસગાઈ,
મંગળતૂર બળાડંગી મ૦ ૬ નાથસેં હોતી પુત્ત પનોતી,
સળિયાં ગીત ઉચાડંગી; મ૦ શ્રી શુભવીર ચતુર ચોરીમેં,
શિર પર લૂણુ ઉતારંગી. મત૦ ૭

કાવ્ય :—અગરમુખ્ય૦ ૧ નિજગુણાક્ષય૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૪માં)

મંત્ર :—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમહંસરાયુર્વિગમાદતરંગકુટુંબપ્રાપ્તયે
ધૂપં ચ૦ સ્વાહા.

(ઈતિ નરાયુર્વિગમાદતરંગ કુટુંબપ્રાપ્તયર્થ ધૂપપૂજા સપૂર્ણ.)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહો—મનમંદિર દીપક જિસ્થો, દીપે જાત્ર વિષેઃ;
તસ તિરિયાયુ નહિ કદા, યાનકખંધ અનેક. ૧
દાળ પાંચમી.

(ચોરી અસન નિવારીયે—એ દેગી.)

દીપકપૂજા જિનતણી, નિત કરતાં હો અવિવેક તે

એકલડાં મેં આચર્યાં, મં તિરિય ગતિનાં આય. મં ૨ એકેન્-
દ્રિયમાંહે રહ્યો, મં બાપીય વરસ હજાર, મં હુલ્લક ભવ સત્તર
કર્ધો, મં શ્વાસોશ્વાસ મોઝાર. મં ૩ બેઈદ્રિય ગુરૂ આયુથી,
મં જીવે વરસ તે બાર; મં ઓગણપચાસ વાસરા, મં
તેઈદ્રિય અવતાર. મં ૪ હમાસી ચક્રિન્દ્રિયે, મં પદ્ય
પણિંદી તીન, મં બંધ કહ્યો સાસ્વાદને, મં ઉઠ્યે પંચમ
લીન. મં ૫ સત્તા ખસી ગઈ સાતમે, મં પૂજ્ય હુઆ
શુભવીર, મં હું પણ મળિયો અવસરે, મં પૂજું અક્ષત
થઈ થીર. મં ૬

કાવ્યઃ—ક્ષિતિતલે ૦ ૧ સહજભાવ ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૬ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં તિર્યાગાયુર્નિવારણાય અક્ષતાન્
યં સ્વાહા.

(ઇતિ તિર્યાગાયુર્નિવારણાર્થં ૫૪ અક્ષતપૂજા સપૂર્ણ.)

સપ્તમ નૈવેદ્ય પૂજા.

દોહો—અણાહારી પદ ગેં કર્યો, વિગ્ગહગધએ અણુત.

નૈવેદ્ય પૂજા ફળ દિયો, અણાહારી પદ સંત. ૧

ટાળ સાતમી.

(માતા યોગેશ્વર દુર્ગગો, જાઓ મનમોહાત્ર માગપરે
વાલો—એ દેવો.)

આહાર કરતા અહનિંશ માણ્યો, નાણ્યો ઇલિ સંવાર,
સાંસળ વિચરામી, નૈવેદ્ય યાજ હવી જિત આને, માગુપદ
અણાહાર, સાં દેતાં નહિ તુજ વાર, સાં તુજ સરિખો
નહીં કોઈ આ સંવાર; ત્રિસલામાન મન્દાર, સં

મુજ અવગુણ ન વિચાર. સાં ૧ મદ મચ્છર લોની
 અતિ વિષયી, જીવતણો હણનાર, સાં મહારંની
 મિથ્યાત ને રૌદ્રી, ચોરીનો કરનાર; સાં ધાતક જિન
 અણુગાર, સાં વ્રતનો ભંજનહાર, સાં મદિરા માંસ આહાર,
 સાં ભોજન નિશિ અંધાર, સાં ગુણી નિંદાનો ઢાક,
 સાં લેશ્યા ધુર અધિકાર, સાં નારકીમાં અવતાર, સાં ધણે
 લક્ષણ નિરધાર, સાં અવગુણનો નહીં પાર, સાં પક્ષ
 આવ્યો તુજ દરબાર, સાં નિજરૂપ દિયો એક વાર, સાં
 જેમ વિદ્યાધર ઉપગાર, સાં સંજીવની ખુટી ચાર, સાં
 સાજે કીધો ભરતાર, સાં શુભવીર વડો આધાર, સામજીર
 ઠાવ્યું—અનશનં ૧ કુમતબોધ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૭ માં)
 મંત્ર—ઐ હ્રીં શ્રીં પરમં નરકાયુર્જંધસ્થાનનિવારણાયં
 નૈવેદ્યં ચં સ્વાહાં

ઈતિ નરકાયુર્જંધસ્થાનનિવારણાયં સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજ સપૂર્ણ.

આષ્ટમ ફલપૂજ.

ટોડાં—બધની જેટી બાંજવા, જિનગુણધ્યાન કુકાર,
 ફળપૂજથી તે હુવે, ફળથી ફળ નિરધાર. ૧

દાળ આડમી.

(પશ્ચિમ મમતા પશ્ચિમે—એ દેશી.)

ફળપૂજ વીનરાગની, ઠરતાં હુઃખ પગાય. ગાળે
 અરિહાસ અરોચના, જીવ તે નરકે જાય. સંતો ૧
 નવ મમત દિન ચેલિયે, રોડે ઉડ્યે સંતાપ. સં ૨૦ શોડ

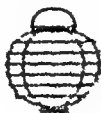
ધ્રુવે સંતાપથી, શોક નરકની છાપ. સં બંધ ૨ ઇંગ
તેગ સગ દશ સત્તર, ખાવીથ ને તેત્રીસ. સં સાગર સાતે
નરકમાં, નારકી પાડે ચીથ. સં બંધ ૩ દશવિધ દાહક
મેદના, વૈતરણીના દુઃખ. સં પરમાધામી વથ પડયા,
પડીય ન પામે સુખ. સં બંધ ૪ જાતિસ્મરણે જાણતા,
ખનુભવિયા અવઠાત. સં તોપણ રાવાણુ જૂઝનો, લલમણુશું
કરી ઘાત. સં બંધ ૫ પરમાધામી દેખીને. નાખે અગ્નિ-
મજાર. સં ચોથી નરકે જૂઝવ્યા, સીતેંદ્ર તેણી વાર. સં
બંધ ૬ રાય વસુ નરકે પડ્યા, સુખૂમ સરિખા વીર.
સં સાંભળી હેડાં કમકમે, તૂજ વછૂટે ચરીર. સં બંધ ૭
આઠિ તુરિય બંધ ઉઠયથી, સત્તા સાતમે ટાળ. સં કમ
મૂઠન તપક્ષ ઘીયો, શ્રી શુભવીર દયાળ. સં બંધ ૮
કાવ્ય—શિવતરો ૧ ચમરત્રૈ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં નરકાયુર્નિર્ગડવિક્ષત્વાય ક્ષણિ
યં સ્વાહા.

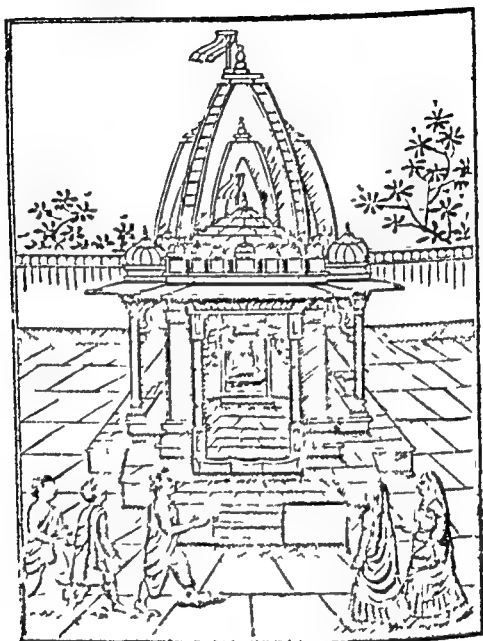
આઠ પૂજા પૂરી થયે—ગાયો ગાયો રે મહાવીરં
એ કળથ ખોલયો જોઈએ, તે માટે પાત્ર ૫૮-૫૯-૬૦ જુઓ.

ઈતિ નરકાયુર્નિર્ગડવિક્ષત્વાય અષ્ટમ કળપૂજા ચ પૂર્ણ.

ઈતિ પંચમ દિવને કમ્પાવનીય આદ્ય કર્નલક્ષ્યાર્થ પચમ પૂજાપદસંપૂર્ણ.

श्री दर्शनपद—

प्रथम अंशो-ज्ञातभो विभाग.

जिणुत्ततत्ते रुद्रकगणस्व ।

णमो णमो नमस्तुभ्यंस्व ।

अर्द्धा लिङ्गे विनयाः गुडिदेव्याः प्रमानना भणिता ॥

नृपणकृष्णयतेना आहाय नावेना व्येया ॥ १ ॥

स्यान्तायेननेद-रुद्रकं दर्शनमनिविशुद्धम् ॥

नाना तपसो भूले, शिवासाधनमात्ममोक्षयनिदम् ॥ २ ॥

શ્રી દર્શનપદ્મ સ્વરૂપ—

શુદ્ધ દેવ શુદ્ધ ગુરુ ને શુદ્ધ ધર્મ એ તાત્ત્વિક સંપતિ છે. તેના પ્રત્યે અન્તરંગ પ્રેમરૂચિ થવી તેનું નામ સમ્યક્ત્વ-સમ્ય-ગૃહ્યર્થ ન છે. શુદ્ધ વસ્તુ પ્રત્યે સાચો રાગ-પ્રેમ જાગૃત થવો એ સાધારણ નથી, બારે કર્મી આત્માઓને એ અતુરાગ થતો નથી. જ્યારે કર્મસ્થિતિ અન્તઃ કોટાકોટી સાગરો-પમ પ્રમાણ થાય છે, ત્યારે સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત થાય છે. જ્યારે સમ્યક્ત્વ મલે છે, ત્યારે આત્માનું બવબ્રમણ પાપ મર્યાદિત થઈ જાય છે. અર્ધ પુણ્યલ પરાવર્તથી અધિક તેને સંસારમાં રહેવાપડું રહેતું નથી. ઉપશમ સમ્યક્ત્વ, ક્ષાયોપશમિત સમ્યક્ત્વ ને ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વ એમ સમ્યગૃહ્યર્થના ત્રણ પ્રકાર છે. ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વ સિવાયના બીજા જે સમ્યક્ત્વો આવ્યા પછી પાછા ચાલ્યા પણ જાય છે. ઉપશમ સમ્યક્ત્વ આખા બવચકમાં વધારેમાં વધારે પાંચ વખત પ્રાપ્ત થાય છે. ક્ષાયોપશમિક સમ્યક્ત્વ અસંખ્યાતી વખત આવે છે, ને ક્ષાયિક તો એકજ વખત મળે છે. તે મળ્યા પછી પાછું જતું નથી. મૂળ મજબૂત હોય તોજ વૃક્ષ મજબૂત રહે છે, ધર્મની મજબૂતીનો આધાર સમ્યક્ત્વ ઉપર છે. સમ્યક્ત્વ એ ધર્મવૃક્ષનું મૂળ છે. ધર્મરૂપી નગરમાં પ્રવેશ કરવા માટે દ્વાર સમું સમ્યક્ત્વ છે. એ ન ઉઘડે ત્યાં સુધી ધર્મમાં પ્રવેશ થઈ શકતો નથી. ધર્મમહેત્વ મુન્દર ચતુર સમ્યક્ત્વ પીક-પાય! ઉપર નિર્માર છે, એ પાયો ન હોય-દ્રવ્યો હોય તો ધર્મમહાલય ત્રિધર ઘડી શકતો નથી. ધર્મ જગતનો આધાર સમ્યક્ત્વ

છે. ઉપશમરસનુ ભાજન સમ્યક્ત્વ છે. એ ભાજન-પાત્ર વગર ઉપશમ રસ ઢોળાઈ જાય છે, સમ્યક્ત્વ એ ગુણ રતનું નિધાન છે. જે સમ્યક્ત્વ સિવાય જ્ઞાન એ અજ્ઞાન કહેવાય છે તે ચારિત્ર પણ કૃણ આપતું નથી. મોક્ષ મેળવવા માટે સમ્યક્ત્વ એ પ્રધાન કારણ છે. શ્રદ્ધા-લક્ષણ ભૂપણ વગેરે ભેદોથી સમ્યક્ત્વનું ભાન થાય છે. શુદ્ધ સમ્યક્દર્શનને ત્રિકરણ યોગે નમન હો.

શ્રી દર્શન પદનું આરાધન.

શ્રી દર્શન પદનું આરાધન ૬૭ પ્રકારે કરવામાં આવે છે. સમ્યક્ત્વના ભેદ ૬૭ છે-૪ શ્રદ્ધા, ૩ લિંગ, ૧૦ વિનય, ૩ શુદ્ધિ, ૫ દ્વિપણ, ૮ પ્રભાવક, ૫ ભૂપણ, ૫ લક્ષણ, ૬ ચતના, ૬ આકાર, ૬ ભાવના ને ૬ સ્થાનક. એમ ૬૭ ભેદ છે. એ ભેદો આરાધવા માટે-પ્રાપ્ત કરવા માટે આગ-ધન ૬૭ પ્રકારે કરવામાં આવે છે.

શ્રી દર્શન પદનો ચેતવણી શા માટે ?

સમ્યક્ત્વ એ ગુણ છે. ગુણો હમેશાં ઉજ્જવળ હોય છે ઉત્તમ વર્ગ ચેત છે, તે ઉત્તમ ગુણ માટે હોય તે સ્થાન વિદ છે. દર્શનપદ એ મુદર્શનચક્ર સમાન છે. તે ચક્ર ગુરુતર છે માટે દર્શનપદ ગુરુતર છે. દર્શનથી ધર્મમાં દગા વાવ છે એ વળા વજ્રમમી હોય છે. વજ્ર ઉજ્જવલ છે. તેની ચેતન પણ ઉજ્જવલ છે. દર્શન એ ગુણ રસનુ માટે મર-પ્રતિષ્ઠા છે ક્રિયા નહિ ચૂનાનો ગુણ ચેત હોય છે, તેમ દર્શનપદ મર છે ગુણોથી આત્મા ચાન્ત થાય છે. ચાન્ત

માટે ધ્યાન શ્વેત વિહિત છે. દર્શનનું ધ્યાન શ્વેત વર્ણ
કરાય માટે તેને! વર્ણ શ્વેત છે

શ્રી દર્શન પદના આરાધકની ભાવના.

સમ્યગ્ દર્શનનું આરાધન કરતો આરાધક દૃઢપણે
ચિત્ત વૃત્તિ કેળવે કે 'તમેવ સચ્ચ નિસ્સંક, જંજિર્ણેદિ પવેદયં'
'તેજ સત્ય ને નિઃશંક છે કે જે તીર્થંકરોએ કહ્યું છે' તે
આરાધકને શુદ્ધ ધર્મ ઉપર એટલો પ્રબળ વિશ્વાસ હોય કે
તે શુદ્ધ ધર્મ સિવાય બીજે કદી પણ જાય નહિ. સસારની
કોઈ પણ ઇચ્છા માટે પણ તે જેવા તેવાને કરગરે નહિ.
ગમે તેવી આપત્તિ આવે તો પણ ધર્મશ્રદ્ધાને ગૂમાવે નહિ.
દેવો પણ તેને ફેરવી શકે નહિ. ઇન્દ્રો પણ એ આરાધકની
પ્રશંસા કરે.

*

.

*

શુદ્ધ દેવ ગુરૂ ને ધર્મ પ્રત્યે અંતરંગ પ્રેમ-વિશ્વાસ-
રૂચિ દરેકમાં જાગૃત થાય ને જાગૃત થયેલા એ અવિ-
ચલ રહેા.

છકો દિવસ.

પદ-શ્રી સમ્યક્ દર્શનનું.
કાઉસગ્ગ-૬૭ લોગસ્સનો.
વાણુ-સદ્દેહ. આયંબીલ
એક ધાન્યનું-તે ચોખાનું.
પ્રદક્ષિણા-૬૭.

નવકારવાલી-વીસ.
જાપ-ૐ હ્રીં નમો દંસણસ્સ
સ્વસ્તિકે-૬૭
ખમાસમાણાં-૬૭.

ખમાસમાણુનો દુહો—

શમ સંવેગાદિક ગુણા, ક્ષય ઉપશમ જે આવે રે,
દર્શન તેડીજ આતમા, શું હોય નામ ધરાવ્યે રે.-વીર૦
વીર જિણેસર ઉપદિશે, તમે સાંભળજો ચિત્ત લાઈ રે;
આતમ ધ્યાને આતમા, રિદ્ધિ મળે સર્વિ આઈ રે-વીર૦

દર્શન પદના ૬૭ ગુણુ:—

- ૧ પરમાર્થ સંસ્તવરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૨ પરમાર્થજ્ઞાતૃમેવનરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૩ વ્યાપન્નદર્શનવર્જનરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૪ કુદર્શનવર્જનરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૫ શુદ્ધપારૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૬ ધર્મરાગરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૭ દેવાત્મ્યરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૮ અર્જુનવરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૯ નિર્દશિનવરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૧૦ નાન્દિનવરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૧૧ પુલ્કિનવરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
- ૧૨ હિમવત્તરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ

- ૧૩ સાધુવર્ગવિનયરૂપશ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૧૪ આચાર્યવિનયરૂપશ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૧૫ ઉપાધ્યાયવિનયરૂપશ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૧૬ પ્રવચનવિનયરૂપશ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૧૭ દર્શનવિનયરૂપશ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૧૮ “સંસારે શ્રીજિનઃ સારઃ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૧૯ “સંસારે શ્રીજિનમતઃ સારઃ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૨૦ “સંસારે જિનમતસ્થિતશ્રીસાધ્વાદિઃસારઃ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૨૧ શંકાદૂષણરહિતાય શ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૨૨ કાંક્ષાદૂષણરહિતાય શ્રીસદર્શનાય નમઃ
- ૨૩ વિચિકિત્સાદૂષણરહિતાય શ્રીસં
- ૨૪ કુદૃષ્ટિપ્રચલ્લસાદૂષણરહિતાય શ્રીસં
- ૨૫ તત્પરિચયદૂષણરહિતાય શ્રીસં
- ૨૬ પ્રવચનપ્રભાવકરૂપશ્રીસં
- ૨૭ ધર્મકથાપ્રભાવકરૂપશ્રીસં
- ૨૮ વાદિપ્રભાવકરૂપશ્રીસં
- ૨૯ નૈગિત્તિકપ્રભાવકરૂપશ્રીસં
- ૩૦ તપરિચયપ્રભાવકરૂપશ્રીસં
- ૩૧ પ્રજ્ઞાપ્રભાવિવિશાળપ્રભાવકરૂપશ્રીસં
- ૩૨ શુદ્ધોજ્જ્વલાદિચિત્તપ્રભાવકરૂપશ્રીસં
- ૩૩ કવિપ્રભાવકરૂપશ્રીસં
- ૩૪ જિનશાસને કોમલપુષ્પરૂપશ્રીસં
- ૩૫ પ્રભાવનામૂલપરૂપશ્રીસં
- ૩૬ તીર્થસેવામૂલપરૂપશ્રીસં

- ૩૭ ઘૈર્થભૂષણરૂપશ્રીસં
 ૩૮ જિનશાસને ભક્તિભૂષણરૂપશ્રીસં
 ૩૯ ઉપશમગુણરૂપશ્રીસં
 ૪૦ સંવેગગુણરૂપશ્રીસં
 ૪૧ નિર્વેદગુણરૂપશ્રીસં
 ૪૨ અનુકમ્પાગુણરૂપશ્રીસં
 ૪૩ આસ્તિક્યગુણરૂપશ્રીસં
 ૪૪ પરતીર્થિકાદિવંદનવર્જનરૂપશ્રીસં
 ૪૫ પરતીર્થિકાદિનમસ્કારવર્જનરૂપશ્રીસં
 ૪૬ પરતીર્થિકાદિઆલાપવર્જનરૂપશ્રીસં
 ૪૭ પરતીર્થિકાદિસલાપવર્જનરૂપશ્રીસં
 ૪૮ પરતીર્થિકાદિઅશનાદિદાનવર્જનરૂપશ્રીસં
 ૪૯ પરતીર્થિકાદિગન્ધપુષ્પાદિપ્રેષણવર્જનરૂપશ્રીસં
 ૫૦ રાત્રિભિયોગાકારયુક્તશ્રીસં
 ૫૧ ગણાભિયોગાકારયુક્તશ્રીસં
 ૫૨ બલાભિયોગાકારયુક્તશ્રીસં
 ૫૩ મુરાભિયોગાકારયુક્તશ્રીસં
 ૫૪ ઝાન્તારવૃત્ત્યાકારયુક્તશ્રીસં
 ૫૫ ગુરુનિમજ્જાકારયુગ્મશ્રીસં
 ૫૬ “ સન્વદ્વં ચારિત્રવર્મસ્ય મૂલમ્ ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસં
 ૫૭ “ સન્વદ્વં ધર્મપુરુષ દ્વારમ્ ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસં
 ૫૮ “ સન્વદ્વં ધર્મસ્ય પ્રતિજ્ઞાનમ્ ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસં
 ૫૯ “ સન્વદ્વં ધર્મસ્યા પારમ્ ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસં
 ૬૦ “ સન્વદ્વં ધર્મસ્યા નિમજ્જાનમ્ ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસં
 ૬૧ “ સન્વદ્વં ધર્મસ્યા નિમજ્જાનમ્ ” ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસં

- ૬૨ “અસ્તિ છવ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તશ્રીસં
 ૬૩ “સ ચ છવો નિત્યઃ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તશ્રીસં
 ૬૪ “અચ છવઃ કર્માણિ કરોતિ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તશ્રીસં
 ૬૫ “અચ છવઃ સ્વદૃતકર્માણિ વેદ્યતિ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત-
 શ્રીસં
 ૬૬ “છવસ્થાસ્તિ નિર્વાણમ્” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તશ્રીસંદર્શનાં
 ૬૭ “અસ્તિ મોક્ષોપાયઃ” ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તશ્રીસંદર્શનાય નમઃ

અથ ૫૪ દિવસેડેધ્યાપનીય નામકર્મનિદનાર્થ ૫૪
 પૂજાપટક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં ગોંડતી ચીજોનાં નામ]

(૧ દૂધ અગ્નિપેક, ૨ સુવર્ણ સાથે ધસેલુ ટેમ્પર, ૩
 પંચવર્ણી દૂધે બાળી ભરિયે, ૪ પચાંગ ધૂપ, ૫ બે દીવેટનો
 દીપક. અથવા એકથો ને ત્રણ દીપક કરી વંશમાટે ધરીયે;
 ૬ અક્ષત પચવર્ણી (ચોખા), નૈવેદ્ય, ૮ કળા.)

પ્રથમ વળાપૂજા.

હોહા—અણમું શ્રી શંખેશ્વરો, કાલિબ મુણલ પવિત્ર;
 મુજ શર ઉપકારે કરી, સજા મુજ આપે વિત્ત. ૧
 નામકરમ હવે માખણ, ચિત્ત કરિખું જેડ;
 નટ જેમ બહુરૂપી કરે, તેમ મુજ અનુરો તેડ. ૨
 ઉચ નીચ દેખાદૃતિ, ખંડા દેહે હોપ.
 મૂલ નીલ બડો દેડે, અમુલ નામ ને જેપ. ૩
 રૂપે હરિગણ સારંગ ને મુજ મન સંગ;
 મોય મુજ પોત દેખાદે. મુજ મોયે દેવ. ૪

કાંચ—જિનપતે ૧ સહજકર્મ ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૧-૫૨માં)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં સ્થાવરદશકનિવારણાય અંતનં યં
 સ્વાહા.

(ઇતિ સ્થાવરદશક નિવારણાર્થ દ્વિતીય ચત્તનપૂજન સંપૂર્ણ)

તૃતીય પૂજપૂજ્ઞ.

દોહો—એ દશ પચડિ પાપની, પાપે બાંધ કરંત;
 ત્રસ દશ પામે છવડો, જિમ અંશે પુણ્યવંત.

ઢાળ ત્રીજી.

(રહો રહો ૩ મન્વ દો ઘડિયા—એ દેશી)

રહો રહોરે રસભર દો ઘડિયાં, દો ઘડિયાં દિલસે
 અડિયાં. રહોં એ આંકણી. કુસુમની પૂજ કરી દગ માયું,
 પરમાત્મ પાઉં પડિયાં. રહોં ૧ વિગલે દ્રિ પચે દ્રિ કડાયો,
 પ્રભુ ઓળખાણ હવે પડિયાં; રહોં બાદર નામ ને નજરે
 દેખે, ઉવેખે કેમ નજરે અડિયાં. રહોં ૨ થઇ પયાં ખો
 લખિય કરશે, ચરશે આયો ન વિછડિયાં, રહોં એક તડ
 એક છવ કડાયે, પ્રત્યેકમાં પણ અમે વડિયા. રહોં ૩
 હંતાદિક તનુ ચિર ચિરનામે, તહુવી મન અમે ચિર કરિયા,
 રહોં નાનિકે પર તનુ શુભ મનુ દેખે, તેણે તુમ હૃદયકર્મ
 ધરિયા. રહોં ૪ નરવને વાહો મુખગથી લાગુ, જળ અમ
 વર તુમ પારડિયા, રહોં ૫ ગુનર મુનુતાં લાગે મીડો, તુમ
 તુમ અંગ નજરિયા. રહોં ૬ આદેશનામ વચન જા
 માને, પ્રો મુખવીર મુખે અડિયા રહોં ૭ જળ તુમ મો
 દેવ નામ, ને જળ નામ ને તુમ વડિયા. રહોં ૮

કાવ્ય—સુમનસાં ૧ સમયસારં ૨ (પૃષ્ઠ ૫૩ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં ત્રસદશકનિવારણાય પુષ્પાશ્રિ
યં સ્વાહા.

(ઈતિ ત્રસદશકનિવારણાર્થ તૃતીય પૂષ્પપૂજા સંપૂર્ણ)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહો—ધૂપે જિનવર પૂજાએ, પ્રત્યેક દાહનઠાર;

પયડિ ન જાયે મૂળથી, જળ લગે એ સંસાર. ૧

હાળ ચોથી.

(વીર જિજ્ઞાસુ જન્મત ઉપધારી—એ દેશી)

આજ ગઈ મન કેરી ચકા, જળ તુમ દર્શન દિકલ;
ફર ગઈ લોકસત્તા છારી, આગમ અમીય તે નીકલ.

આજં ૧. ગુરુ લધુ અંગે એક ન હોવે, અગુરુલધુ તે
જાણુ; સાસઉસાસ લીએ પાઠજો, શાસોશાસ પ્રમાણુ.

આજં ૨. લંબ ગાત્ર મુખમા પડણી, પયડિ ઉઠ્ય ઉપધા-
તલ, બળિયો પલ્લુ નવિ મુખ પર આવે, નામ ઉઠ્ય પરધાતલ.

આજં ૩. તાપ કરે રમિણિંબ જે છના, આતપ નામ
કહાયલ, અંગ ઉપાંગ મુતાર પુતલિયાં, નિર્મોલુ ઘાટ

ઘડાયલ. આજં ૪. વૈદિય મુર બલુગો ચથિજિંબે, તાપ-
પિના પરકાશલ; ઉદ્યોત નામ કરમ ન જાણુ, આગમ નયન

ઉજાયલ. આજં ૫. કેવલ ઉપજે ત્રિનુતન પૂજે, વર આતિથય
ગંભીરલ; જિનનામ ઉઠ્યે સમવસરપુનં, બેગ શ્રી શુભ-

વીરલ આજં ૬.

કાવ્ય—આગરમુખ્યં ૧ નિજશુદ્ધાસયં ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં પ્રત્યેકાષ્ટકપ્રકૃતિનિવારણાય ધૂપં
યં સ્વાહા.

(ઇતિ પ્રત્યેકાષ્ટકપ્રકૃતિનિવારણાર્થં ચતુર્થં ધૂપપૂજન મપૂર્ણં.)

પંચમ દીપકપૂજન.

દોહો—વીથ કોડાકોડી સાગર, મૂળ ગુરૂ થિતિ બંધાય;
ઉત્તર પયડિ નિહાળવા, દીપકપૂજન રચાય. ૧

ઢાળ પાંચમી.

(સાહિબા મોતી લો દમારા.—એ દેશી)

દીપકપૂજન જ્યોતિ જગાવું, ઉત્તરપયડિ તિમિર હરાવું;
સાહિબ તેં થિતિબંધ ખપાવ્યો, સેવકનો હુવે લાગ તે
ક્ષાવ્યો, સાહિબા સંસાર અટારો, મોહના મુજ તારો. ૧.
એ આંકણી. સુહુમ વિગલ તિગ બંધ અઢાર, મણુઅદુગે
પત્તર અવધાર; સંઘયણાગિઈ જુગલ કરીશ, દશ ઉપર દુગ
વુટ્ટી વીથ. સાં ૨. સુરભિ મધુર શીત શુભ ચઉ ક્ષાસા,
થિર છ સુગઈ સુરદુગ દશ ખાસા; પીતામ્બે વળી રકત
કપાયે, નીલ કટુક વળી કૃષ્ણ તીખાયે, સાં ૩. સાહાબાર
પત્તર યુગે એકે, સાહાસત્તર વીથ કવિયે વિવેકે, વૈકિય નિરિય
તિરિ ઉરલ દુગકા, તેઅ પવુ અથિર છ તમ સાસ ચઉકા.
સાં ૪. યાવર કુખમર્ગ જાતિ પહિદી, પાપ ફરમ દુરમંધ
એજિંદી, છત્તીમ પયડિને વિશગુ જોડી, સવળે માગર
કોમંડી. સાં ૫. આગ્રવકદુગ જિનનામ કરંતો, સાગર
એક કોમંડી અનો, જો જિનનામ નિગચિત કીજે, તો
ગુરૂનીર દુઆ જવ વીજે. સાહિબા તેં થિતિબંધ ખપાવ્યો.
સાં ૬.

કાવ્ય—ભવતિ દીપ૦ ૧. શુચિ મનાત્મ૦ ૨. (પૃષ્ઠ ૫૫ માં)
અથ મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ સ્થિતિબંધનિવારણાય દીપં
ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ યિતિગધનિવારણાર્થં ૫૪મ દીપકપૂજા સંપૂર્ણ.)

૫૦૮ અક્ષતપૂજા.

ટોહો—વત્ત ચઉ તેજ કમ્મલ, અશુરકલ્પ નિર્માણ;
ઉપધાત નવ દુવળંધિ છે, અડવત્ત અધુવા બાપુ. ૧
હાળ છકી.

(ત્રીજે જાગ વર થાનક તપ કરો—એ દેહી.)

અક્ષતપૂજા જિનની કરતાં, નામકરમ દાય ભાવે;
નામની સરવ અધાતિ પપડિયાં, વરતે નિજ નિજ ભાવે રે.
પ્રાણી, અર્ધી શુભ નિપજવો; પૂજ્યની પૂજા રચાવો રે. પ્રા. ૧
એ આંકણી. થાવર ચક્ર આતપ છેવડે, હુંડ નિરચદુગ ભલું;
ઈગ હુ તિ ચક્ર ભતિ છઉ બાધી, પામી પ્રથમ શુભકારુ રે.
પ્રાણી ૨ મઃઆગિય સંધયલુ તિરિ દુગ, ઢોહન તિન
ઉત્રોત; અશુભ વિહાયોગતિ સારસાદન, બધ કહે ભગવંતરે.
પ્રાણી ૩ મહુગ ઉરલદુગ પૂર સંધયલુ, ચોયે બંધ કહાવે,
અજસ અધિર દુગછકે બંધે, દ્યુમે જસ બંધાવે રે. પ્રા. ૪
અશુરકલ્પ ચઉ જિન નિરમાણ, મુરદુગ સુદગર્ધ કલિયે;
તસ નવ ઉરલ વિદુ તપુવંગા, વર્તુદિત ચઉ લલિયે રે.
પ્રાણી ૫ સમચઉરસ પનિંદી બનિ, ગાધે અડ ગુનુકાને;
બંધઉતુ ગુણવીર બપાવે, ઉજ્જવલ ધ્યાનને ટાળે રે. પ્રા. ૬
કાવ્ય—સ્થિતિતરે ૧ સરજભાવ ૨ / પૃષ્ઠ ૫૬ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ નામકરમ બધનિવારણાય અક્ષતપૂજા
ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ નામકર્મ મંથનિવારણાર્થં ૧૭ અક્ષનપૂજન સપૂર્ણ.)

સપ્તમ નૈવેદ્ય પૂજા.

દોહો—અઉવન્ના તેઅ કમ્મણુ, નિમિત્ત અથિર થિર દોય;
અગુરુલલુ ઉદયિની, શેષ અધુવ તે જોય. ૧

ઢાળ સાતમી.

[દેખો ગાન દેવની કે—એ દેશી]

નૈવેદ્યપૂજા ભાવિયે રે, પુદ્ગલ આહાર ગ્રહંત, ભાગ
અસંખે આહારતારે, નિર્જંદે ભાગ અનંત, જગતગુરુ આ
પજ્જેરે, આપજો પદ અણાહાર. જ૦ ૧. એ આંકણી. એ
રીત ફરે હૂવે રે, નામ ઉદય જળ જાય, સુહુમતિગાયક
ધુર ગુણે રે, ઉદય કહે જિનરાય જ૦ ૨. બીજે વિગલ ધ્રંગ
યાવરુ રે, ચોથે અણાઈજજ દોઈ; પૂર્વી દુહગ વેકીદુગે રે,
દેવ નિરયગતિ જોય. જ૦ ૩. તિરિગઈ ઉદ્યોત પાંચમે રે,
છકે આહારક દોય, ચરમ સંહનનતિગ સાતમે રે, કમ્પમદુગ
ઉપશમ હોય. જ૦ ૪. ઉરલાથિર ખગઈદુગા રે, પત્તેયતિગ
છ સંકાયુ, તે અકમ્મ લુર સઘયણુને રે, અગુરુલલુ અઉ જાણુ.
જ૦ ૫. દુમર મુસર અઉવન્ના રે, નિર્માણ ઉદય મયોગી, મુજ
ગાઈજજ જમ તમ તિગો રે, નરગઈ પાણુદી અયોગી. જ૦
૬. તે જિનનામ ઉદય હુવે રે, તો તીથંકર કીધ, યોગ
નિરોધ કી ગુઆ રે, શ્રી ગુણવીર તે સિદ્ધ. જગતગ
કાવ—અનશનં ૧ કુમનયોધ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૭ માં)
મંત્ર—૧ શ્રી ૧૨મં નામકર્મ ઉદયચિચ્છેદનાય નંદે
૫૦ ૮૧. ૧

— નામકર્મ નિચ્છેદનાય સાતમ નૈવેદ્યપૂજા ન કરી.

આષ્ટમ કલ્પપૂજા.

દીપો—આધારકમળ નિલુ નરદુગ, વૈકિયની અગિયાર;
એ અનુવસતા કહી, ણીશુ ક્રુપ સંસાર. ૧

ઢાળા આડમી.

(પ્રજાતે ઉડીને માતા મખડુ નામ—એ દેવી.)

આવી રૂડી ભગતિ મેં પહેલાં ન જાણી, પહેલાં ન
જાણી રે સ્વામિ, પહેલાં ન જાણી, સંસારની માયામા મેં
વહોળ્યુ પાણી. આવીં એ આકર્ષી. ઠંડપતરૂનાં ફળ લાવીને,
જે જિનપર પૂજે; કાળ અનાદિ કર્મ તે સંચિત્ત, સત્તાથી
ધૂળે. આવીં ૧ થાપર તિરિ નિર્યાયવ એ દુગે, ઇગ વિગલા
લીજે; સાધારણ નવમે ગુણદાણે, ધુરમાગે છીજે. આવીં ૨
કેવળ પામી શિવગતિ ગામી, શેલેશી ઠાણે, ચરમ સમય
દોમાંહે સ્વામિ, અંતિમ ગુણદાણે. આવીં ૩ બાડી નામ-
કરમની પચડિ, સમગ્રી તિકાં જાવે; અજરામર નિકલક-
સ્વરૂપે, નિકમોં થાવે. આવીં ૪ તે સિદ્ધ કેરી પડિમા પૂજે,
શિવમયી હોવે, નાડી ધોઈ નિરમળ ચિત્તે, આરીમોં જોવે
આવીં ૫ કર્મસૂક્ષ્મ તપ કેરી પૂજા. ફળ તે નર પાવે,
શ્રી શુભાવીરે સ્વરૂપ વિલોદી, શિવવદ્ધ પર આવે. આવીં ૬.
કાવ્ય—શિવતરો: ૧ ચમરસૌં ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮ મા)

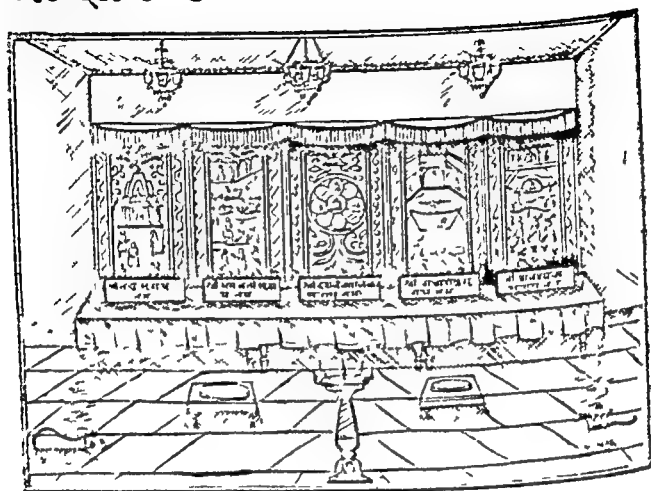
મંગ—ૐ શ્રી પરમં નામકર્મસત્તાવિભેદકનાથ કલાનિ
મંત્ર સ્વાકા.

આઠ પૂજા પૂરી પાવે—ગાયો ગાયો રે નકાલીરં
એ કમલ યોગવે જોઇએ, તે માટે પાનુ ૫૮—૫૯—૬૦ ગુણો.

ઈતિ નામકર્મસત્તાવિભેદકનાથ નામકર્મ નિવારણાય

(ઇતિ પદ વિવેકેકાધ્યાયનીય નામકર્મ નિવારણાય
પદ પુનઃપ્રકર સંપૂર્ણ.)

શ્રી જ્ઞાનપદ—

પ્રથમ ૩૫ ઉનો-આઠમો વિભાગ.

અજ્ઞાણસમ્મોહતમોદરસ્ત
નમો નમો નાણદિવાયસ્ત ॥

અષ્ટાવિંશતિભેદાદવા, મતિ પૂર્વમિત શ્રુતમ્ ॥

પોટા ચાપ્યરચિત્તેવા, મન પર્યનર્મોરિતમ્ ॥૧॥

વક્ત્રે કેવલમાત્ર્યાત-મેઠપદ્માશદિત્યમી ॥

જ્ઞાનભેદા ક્ષિતિક્ષ્ણા, મન્યાન્મોત્તરવિકાસકાઃ ॥૨॥

શ્રી જ્ઞાનપદનું સ્વરૂપ—

નિરંજના સન્નિધિએ એ પ્રનારની છે, એકે યથાર્થ-નાર-
નિઃ શ્રે. નાંકે એ યથાર્થ-નિરંજના તે સ્વતંત્ર અને અલગ

બન્ને પ્રકારના પદાર્થોનું જ્ઞાન પણ બે પ્રકારે થાય છે. સત્ય પદાર્થનું સત્યજ્ઞાન અને સત્ય પદાર્થનું અસત્યજ્ઞાન. એજ પ્રમાણે સત્ય પદાર્થનું સત્યજ્ઞાન અને અસત્ય પદાર્થનું અસત્યજ્ઞાન. સત્ય પદાર્થ સત્ય છે ને અસત્ય પદાર્થ અસત્ય છે એ યથાર્થજ્ઞાન છે, ને સત્ય પદાર્થ અસત્ય છે ને અસત્ય પદાર્થ સત્ય છે તે અયથાર્થજ્ઞાન છે. યથાર્થજ્ઞાન એજ ખરું જ્ઞાન છે. ત્યારે અયથાર્થજ્ઞાન એ ખરી રીતે જ્ઞાન નથી પણ અજ્ઞાન છે. સર્વજ્ઞપ્રત્યક્ષ આગમમા કહેલા તત્ત્વો યથાર્થ છે. તેનો વાસ્તવિક ભોધ એ જ્ઞાન છે, એ જ્ઞાનથી જાત્ય-ખાવાલાયક ને અજાત્ય-ખાવાને અયોગ્યની સમજ પડે છે. પેષ ને અપેષ, અમ્ય ને અગમ્ય, દૃત્ય ને અદૃત્યનું જ્ઞાનથી વાસ્તવ જ્ઞાન થાય છે. સકલ ક્રિયાનું મૂલ શ્રદ્ધા છે ને ને શ્રદ્ધાનું મૂલ જ્ઞાન છે. જ્ઞાનમૂલક શ્રદ્ધા દૃઢ ને નિશ્ચિત રહે છે. મનિ-હુન-અવધિ-મનઃપર્યવ ને દેવજ એમ જ્ઞાનના પાંચ પ્રકાર છે. દેવજજ્ઞાન, મનઃપર્યવજ્ઞાન ને અવધિજ્ઞાન એ ત્રણે જ્ઞાનો વિશિષ્ટ હોવા છતાં પણ લોકને ઉપકાર વ્યવહારાજ કરી શકે છે. વ્યવહાર મતિ હુત પૂર્વક પ્રવર્તે છે. તેમા પણ હુત જ્ઞાન એ ખૂબ માર્ગદર્શક છે દાદશાંગી એ હુતજ્ઞાનનું સર્વસ્વ છે. તીર્થંકર લાપિત ને ગણધર શુપિન્દુને દાદશાંગ હુતને લખ્યો હતો છે, અનુભવે છે, સાંભળે છે, જુદે છે. લખે ઉપાવે છે, તે હુતના સંદેશજ્ઞ મઠે સર્વ કાર્ય કરી છૂટે છે. એ દાદશાંગ હુત જ્ઞાનના માન રેડી પર્વતનામાં પણ ત્રણે ચોકના ખાવો લાવમાં રહેલા નિર્મલ અરુની એમ ૧૫૯ બહુ સકાર્ય છે. તે હુત જ્ઞાનની મુખ્ય નેતા બને

ઉતરે છે તે આત્મા પણ લોકમાં પૂછવા લાયક, સલાહકર
લાયક, પૂજનીય, વન્દનીય, વર્ણનીય ને માનનીય બને !
શ્રુતજ્ઞાનના સામર્થ્યથી ચોતે તરે છે ને બીજાને તારે
વન્દન હો તે પ્રકાશ પૂર્ણ જ્ઞાન સૂર્યને !

શ્રી જ્ઞાનપદનું આરાધન—

શ્રી જ્ઞાનપદની આરાધના એકાવન પ્રકારે કરવાની
છે, જ્ઞાનના લેઢ એકાવન છે. મતિજ્ઞાનના ૨૮ લેઢ, શ્રુત
જ્ઞાનના ૧૪ લેઢ, અવધિજ્ઞાનના ૬ લેઢ, મનઃપર્યાવજ્ઞાનના
૨ લેઢ ને કેવલજ્ઞાનનો ૧ લેઢ એમ સર્વ મળી
 $28+14+6+2+1=49$ લેઢ જ્ઞાનના થાય છે. તે મળી
આરાધના કરવા માટે ૫૧ પ્રકારે આરાધન કરવામાં
આવે છે.

શ્રી જ્ઞાનપદનો વર્ણ ઉત્તરજવળ-શુકલ છે.

જ્ઞાન એ પ્રકાશ છે. અજ્ઞાન એ અન્ધકાર છે.
અન્ધારું કાઠું છે ને પ્રકાશ ઉત્તરજવળ-શુકલ છે, જ્ઞાનપ્રકાશ
એ શુકલ છે, જ્ઞાન ગુણ છે માટે ઉત્તરજવળ છે, જ્ઞાનદૃષ્ટિક
સમાન નિર્મળ છે માટે ઉત્તરજવળ-શુકલ છે, જ્ઞાનનું ધ્યાન
આનંદાને ચાન્ત કરે છે. શ્વેત ધ્યાન ચાન્તિ માટે છે જ્ઞાન
શુકલ છે ને તેનું શુકલ ધ્યાન ધ્યાવાનું છે.

શ્રી જ્ઞાનપદનો આરાધક—

શ્રી જ્ઞાનપદની વિશિષ્ટ આરાધના કરતો આરાધક
આત્મા 'કર્મ' પોતે માને કે હું અજ્ઞાની નથી પણ 'જ્ઞાન'
જાણી છું. આ માટે વસ્તુ નામનો ગુણ જોવા બંને પ્રકાર
ન હોય 'કે' આરાધક આત્મા અજ્ઞાનીઓની અજ્ઞાન-માન

તજમા કરી દ્રશ્ય નહિ. એ અજ્ઞાન પ્રત્યે આટ્પાય નહિ.
એને અજ્ઞાન લોભાવે નહિ એની વિવેક દ્રષ્ટિ સતત જાગૃત
રહે, તેને સત્યાસત્યનું જ્ઞાન હોય, તેની પ્રવૃત્તિ માત્ર મુક્ત
ધર્મા માટે હોય.

૨૬

૧૬

૩૦

જગત્ શુભમાત્ર જ્ઞાનપદની ચધાવત્ આરાધના કરી
વત્ય ને સંપૂર્ણ જ્ઞાન મેળવી મુક્ત બને.

સાનમો દિવમ.

૫૬-શ્રી જ્ઞાન.	નવકારવાલી-વીસ.
કાલિદાસ-૫૧ લોગસ્ત્રનો	જા ૫-૦૦ શ્રીનમો નાજુર્ય
વણુ-સદેશ. આયંબિત્ર એક	સ્વસ્તિક-૫૧.
ધાન્યનું, તે ચોળાનું	પ્રદક્ષિણા—
	ખમાસમાગાં— } ૫૧.

ખમાસમાગાંનો દુહા:-

જ્ઞાનાચરણે ને કર્મ છે, કાલ ઉપચય તનુ લાપ રે;
તો પૂજે એટલીજ આતમા, જ્ઞાન અજોષતા કાલ રે. વીર૦
વીર જિતેશ્વર ઉપદેશે, તુમે સાંમજને ચિત્ત લાઇરે;
આતમ ધરાને આતમા, કદિ મને સવિ આઇરે. વીર૦

જ્ઞાન પદના ૫૨ શુભો:-

- ૧ રાત્રીનેન્દ્રિયવ્યવસ્થાનું સમન્વિત્તાલપ નમ.
- ૨ રાત્રીનેન્દ્રિયવ્યવસ્થાનું સમન્વિત્તાલપ નમ.
- ૩ રાત્રીનેન્દ્રિયવ્યવસ્થાનું સમન્વિત્તાલપ નમ.
- ૪ રાત્રીનેન્દ્રિયવ્યવસ્થાનું સમન્વિત્તાલપ નમ.

- ૫ સ્પર્શનેન્દ્રિય-અર્થોવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૬ રસનેન્દ્રિય-અર્થોવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૭ ગ્રાણેન્દ્રિય-અર્થોવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૮ ચક્ષુરિન્દ્રિય-અર્થોવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૯ શ્રોત્રેન્દ્રિય-અર્થોવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૦ માનસાર્થોવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૧ સ્પર્શનેન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૨ રસનેન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૩ ગ્રાણેન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૪ ચક્ષુરિન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૫ શ્રોત્રેન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૬ મન ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૭ સ્પર્શનેન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૮ રસનેન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૯ ગ્રાણેન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૦ ચક્ષુરિન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૧ શ્રોત્રેન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૨ મનોઽપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૩ સ્પર્શનેન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૪ રસનેન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૫ ગ્રાણેન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૬ ચક્ષુરિન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૭ શ્રોત્રેન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૮ મનોનાર મતિજ્ઞાનાય નમઃ

- ૨૯ અક્ષરશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૦ અનક્ષરશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૧ સશ્લિષ્ટુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૨ અસંશ્લિષ્ટુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૩ મધ્યશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૪ મિથ્યાશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૫ સાદિષ્ટુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૬ અસાદિષ્ટુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૭ સ્વપર્યવસિતશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૮ અપર્યવસિતશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૩૯ ગમિકશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૦ અગમિકશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૧ અનુગમિવિષ્ટુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૨ અનુગમિવિષ્ટુતજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૩ અનુગમિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૪ અનુગમિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૫ વર્ધમાન-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૬ નીચમાન-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૭ પ્રતિપાતિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૮ અપ્રતિપાતિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
- ૪૯ અનુભવિ-મનપર્યવજ્ઞાનાય નમઃ
- ૫૦ વિપુલભવિ-મનપર્યવજ્ઞાનાય નમઃ
- ૫૧ કોકાકેજપ્રકાશક-કેવલજ્ઞાનાય નમઃ

અથ સપ્તમ દિવસેઽધ્યાપનીય ગોત્રકર્મસૂદતાર્થ
સપ્તમ પૂજાષ્ટક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોનાનામ]

(૧ સાકરનુ પાણી, ૨ ચંદન કેસર, ૩ વિવિધ ફૂલ,
૪ અગરબત્તી, ધૂપ, ૫ બે હીવેટનો દીપક, ૬ ગોધૂમ, અક્ષત,
૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ)

પ્રથમ જળપૂજા.

દોહા—ગોત્રકરમ હવે સાતમું, વ્યાખ્યુ ઇણે સંસાર;
ગોત્રકરમ છેવા વિના, નવિ પામે ભવપાર. ૧
ચક્ર દંડ સંયોગથી, ઘડતો ઘટ કુંભાર;
ધી ભરિયો ઘટ એકમેં, બીજે મદિરા છાર. ૨
ઉંચ નીચ ગોત્રે કરી, ભરીયો આ સંસાર;
કર્મદહન કરવા ભણી, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર. ૩

દાળ પહેલી.

(ગંગા જેવો—નિઝાવત.)

(ને કીનો નદી, પ્રભુ વિના આગળુ રાગ—એ દેવી)

કેસરવામિતકનકગણશર્ગું, જળપૂજા અભિષેક, સમકિન્ન
રંગે સફળુર સંગે, ધરતો વિનય વિવેક, મેં કીનો નદી,
યા રીત ગોત્રકો બંધ, યા રીત ગોત્રકો બધ. મેં કીં ના
૧. એ આનાં. બહુશુભ ભજિત કરતા મનમાં, પૂજ્યા પુ
જવન, ગીતાગ્ય એકાદી રીત, પાને જન બહુમાન. મેં
કીં ના. અગાળી કેરે પા દોરે, એકે પાથ ના
૨. કેરે, કેરે ભરતે, પાને વિગરત બાન. મેં કીં ના

બૌદ્ધગુરુને બાવે હણ્ણતો, પગ અબુદરતી રાય; અરાની
સુનિ ઉત્તરિદારી, બાહુગરનો ન્યાય. મેં કી૦ ૪. મંદુઅ
શ્રાવકને કહે સ્વામિ, હોય જિનધર્મ આચાત, અબુદરતી
શ્રુતઅર્થ વહંતાં, સારી શુદ્ધગમ વાત. મેં કી૦ ૫. રાની
ગુરની સેવા કરતાં, આરાધે જિનધર્મ; અહુનત ધરતો નપ
અનુસરતો, નિર્મલ શુભ ગહે ધર્મ. મેં કી૦ ૬ જાણે જાણાવે
વળી જિનઆગમ, આચાતન વરન્ત; શ્રી શુભવીર જિને-
ધરભકતો, ઉત્તમ ગોત્ર બાંધંત. મેં કીનો ૬

કાવ્ય—ત્રીયોદકે: ૧ મુરનકી૦ ૨ જનમનો૦ ૩ (પૃષ્ઠ ૫૦માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ગોત્રવધનિવારણાય જલ્દ
ચ૦ સ્વાહા.

(જનિ ગોત્રવધ નિવારણાર્થે પ્રથમ જલપૂજા કરૂં.)

દ્વિતીય ચંદનપૂજા.

હોહો—જાનાદિક શુભ નરિ હણે, બંધ ઉચ્ચમેં કોય;
તિણે અપાતી તે કપી, ગોત્રની પયડી કોય. ૧
હાળ બીજી.

(પ્રતિમા હોયે પાષિન, પોતપોત કેરમાન જિનજીવે રેવા.)

જિનતનુ ચંદન પૂજતાં, ઉત્તમ કુળ અવતાર જિનજીવે,
ગોત્રવડે પ્રાણી રહો, માન ગહે જનાર જિનજીવે, હું
શ્રુષ્ટિયો સંસ્કારનાં. ૧ ઉત્તમ કુળના ઉપજ્યા, સુખ કરતા
અબુદરતી જિનજીવે, વાનજી નરિ પદ ૧ કહે, ઉચ્ચગોત્ર
અવતાર, જિનજીવે. ૨ ૨ ઉત્તમજીવે જનને જાણે, રિવરિવે

કરતાં. સુ૦ ૧ નુમે સત્તા ઉઠ્યે અનુભરિયો, શ્રેયેશીકરણ કરી
ખવિયો; તે રન ચખવી મુજ હેલવિયો, એક ખામી ને
નવિ લેખવિયો. સુ૦ ૨ એક સમયે એક બંધાયે, તેણે એ
અપખંધી થાયે, સત્તોદય અનુવ ડહેવાયે, મુખિયા ધણે
વળ એ લાયે. સુ૦ ૩ વપુમંથે અડ મુદ્રત કરિયો, હંચગોત્રે
સુદ કિહ આચરિયો; હથ દોડાકોડી સાગરિયો, હથસેં વરને
લોગની ફરિયો. સુ૦ ૪ હવે મેં નુજ આજી ચિર પરિયો,
મથ અંત દોડાકોડી સાગરિયો, મોટો ઠરિયો પત્ર મેં તરિયો,
શુભવીર પ્રગુ સેવન ફરિયો. સુ૦ ૫ વચાનિધિ ૫

કાવ્ય—મુમનસાં ૧ સમયચાર ૨ (પૂટ પડમાં)

મંત્ર—ૐ શ્રી પરમ ૭ ઉચ્ચેગોત્રિયનિધિરહેનાય મુખાલિ
૫૦ રવાહા.

(ત્રી ઉચ્ચેગોત્રિયનિધિરહેનાય ૧૧૫ પ્રકાર પૂત સર્વ.)

અનુધા પૂપપૂત.

દોષો—પતિ દોષ અગતિની. ગોત્રકરમની એક;
નીચગોત્ર કારજ કહું, જે અનુતપિયા લેક. ૧
દાળ ચોથી.

પ્રથમ ગોત્ર ગોત્ર નુજો. ૨મ ગોત્ર ગોત્ર નુજો—૩મ ગોત્ર
નિતરર અગિ પૂત પૂપ, પૂતગતિ હંચે જાડે; પાની
પંચેદ્રીના ઉપ, નીચગતિ મુજ કેમ આપી. ૧ ઉદ્યોગે કારજ
મુખે રેપ, મુજ અગતરસ નવિ અગોત્ર ન કતો ગદુકુપ
હેતે રેત, અનુનિધિ ૫ વંતર જાગે. ૨ કને અગોત્ર

મુનિવર જેહ, નિંદા તેહતણી ભાખી; પરગુણ ઠાંડી અવગુણ
 દેહ, ફૂડી વાતતણો સાખી. ૩ વિણદીડી અણસાંમળી વાત,
 દોહ વચ્ચે ચલવે પાપી; ચાડી કરતાં પાડી જાતિ, વાડી
 ગુણતણી કાપી. ૪ ગુણ અવગુણ મેં સરિખા કીધ, અરિકા
 ભક્તિ નવિ કીધી; ઉત્તમ કૃળ જાતિ પ્રસિદ્ધ, વાહ્યો મંડ
 ગારવ રિદ્ધિ. ૫ નીચ કાણુ સેવંતા નાય, બંધે નીચ ગોત્ર
 ઠરીયો; શ્રી શુભવીરનો આદ્યો હાય, સહેજે ભવસાયર
 તરિયો. ૬

કાવ્ય—અગરમુખ્ય ૧ નિજગુણાક્ષય ૨ (પૃષ્ઠ ૫૪માં)
 મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં નીચૈર્ગોત્રજધસ્થાનોઽષ્ટેદનામ
 ધૂપ યં સ્વાહા.

(ધતિ નીચૈર્ગોત્રજધસ્થાનોઽષ્ટેદનાયં ચતુર્થં ધૂપપૂજા સપૂર્ણ.)

પાંચમ દીપકપૂજા.

દોહો—કાળપ્રસંગે હસ નૃપ, બાણ પ્રાણ પરિકાર;
 ગગાજળ જળધિ મળે, નીચ કાણુ સુવિચાર. ૧

દાળ પાંચમી.

(ગુવડ કોઈ ગમગા નદી રે—એ દેશો.)

દાનમ દીપક જ્યોતિ ધરી રે, પૂજા રચું મનોહાર;
 પ્રભુજી, નીચ કૂળે હવે નહીં રે રડુ રે, પૂજા અરૂચિ બાવે
 ઠરી રે, નીચકૂળે અવતાર. પ્ર ૧ તુજ આગળ નવિ દીપ
 ધરો રે, નામિક હાય મથાત્ર, પ્ર ૨ માતાંગ જુગિત જાતિ
 ઠરી રે, કહે અરૂચિ ખાત. પ્ર ૨ માળી ગોવાળી કોળી

તેથી રે, મોતી ને શુભિકાર. પ્ર૦ ત્રણ વનેયર પાપીયો રે,
 દોષ ૧ અજ્ઞાન વિચાર. પ્ર૦ ૩ વણીમગ માહણ રાંક કુલીરે,
 બિહુક દૂગ અવતાર; પ્ર૦ જિતદર્શન નવિ શીશ નમે રે, તે
 શિર વહેતા ભાર. પ્ર૦ ૪ ગઢંભા જંબુક નીચ તિરી રે,
 કિલ્ખિવિયા લે દેવ; પ્ર૦ જાડુ ઢિયે મુર આગમે રે, પરમવ
 નિલક દેવ. પ્ર૦ ૫ જીવ મરીચિ કૃષ્ણમણી રે, વિષ
 ત્રિલોકિય યાય, પ્ર૦ શી શુભવીર જિનેશ્વર રે, દેવાનંદ
 ધર જાય. પ્રભુજી ૬

દોષ—મવતિ દીપ ૧ શુચિમનાદગ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૫ માં)
 મંત્ર—ઐ હ્રીં ઐ પરમં નીચેગોત્રોદયનિવારદ્રાવ દીપ
 ચંદ્ર સ્વાહા.

(હતિ નીચેગોત્રોદયનિવારદ્રાવ પંચમ દીપપૂજા સંરૂપ)

પદ અર્પણપૂજા.

દોષો—નીચ કુદોદય જિનગતિ, દૂર થકી દરબાર;
 તુજ સુખ કરચન દેખતાં, દોષ વડો બ્ધવકાર. ૧

દાખા છકી.

(વડો વર જિનેશ્વર રાજા—તે દેવ.)

અરુણપૂજા ગોપૂજા કેરી, નીચેગોત્ર વિખેરી રે, તુજ
 આગમ મુર મુંદર ચેરી. વડે તપ્તી બવહેરી રે. અગમ ૧
 સાચાવણ હમે અંધ કાંધે, પાંચમે ઉઠે દાવે રે; મુનુદા
 નખ છડે આવે, દેવાદી નીચ અપારે રે. અગ ૨ હરિદેશી
 વંશીને બાજ, વંચમધર મુનિસયા રે; નીચગોત્ર ઉઠે રે

૧ અગમ ૩ ગાથ

લહે, સેવક દૂર રહે, લાજિયે અમો સારા ચહેરમેં.
 હું મેં ૨ સ સારસુખ લીયો, વગ્ગ અનંત ક્રિયો, તોજિ
 ન એક પ્રદેશમેં, હું મેં ૩ સિદ્ધકો સુખ લીનો, તાકો
 એકાંશ કીનો; માવે ન લોકાકાશમેં. હું મેં ૩ તાકો જે
 અંશ દેવે, તામેં કયા હાનિ હોવે, સાહિબ ગરીબ નીવા-
 જીયે, હું મેં ૪ મેહર નજર જોવે, સેવક કામ હોવે, લોક
 લોકોત્તર છાજીયે, હું મેં ૪ કર્મહ કઠિન જડયો, સાંયુ કે
 સુખ ચડયો, ખાત કરત હમ લાજીયે. હું મેં ૫ આપહિ તેજે
 ગાયો, કર્મપડલ છાયો; એતનો અંતર ભાંજીયે. હું મેં ૫
 શ્રેષ્ઠિક આદે નવા, ઓળી સાંયુકી દવા, જિનપદ લેત
 ખિરાજીયે. હું મેં ૬ સાચી ભગતિ કહી, કારણ યોગ સકી,
 કારણ કોટી દિવાજીયે. હું મેં ૬ કર્મ સૂદન તપ નામ
 પ્રભુકો જપે, જાગીયે જ્ઞાન અવાજીયે. હું મેં ૭ કોઈ ન નામ
 દેવે, સ્વામિ આશિય દેવે, શ્રી શુભવીર બજે ગાજીયે,
 દુનિયા કે સાંઈ મેંખી ૭

કાવ્ય—શિવતરો: ૧, ચમરસે: ૨. (પૃષ્ઠ પદ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં ગોત્રાતીતાય ક્ષાન્તિયં સ્વાહા.

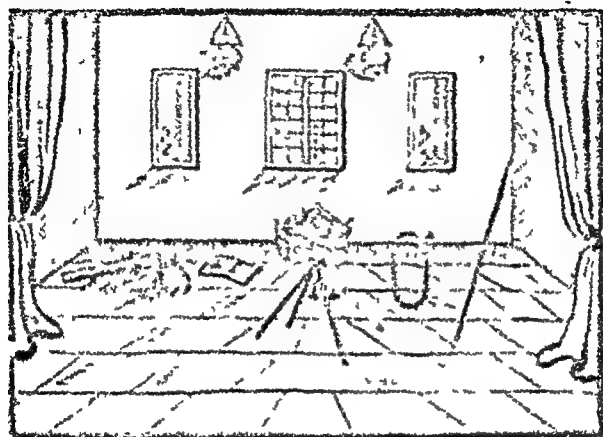
આક પૂજા પૂરી થયે--ગાયો ગાયો રે, મહાવીરં
 એ ઠગશ બોલવો જોઈએ, તે માટે પાનુ પદ-પદ-૬૦ ગુણો.

ગી ૧ ગોત્રાતીતાયે અષ્ટમ કાવ્યપૂજા સંપૂર્ણ. ૮

કવિ નામ નિરૂપ્ત પત્રોત્ર ગોત્ર: મનુનાથ મહત્તમ પૂજા ટક સંપૂર્ણ

શ્રી ચારિત્ર પદ—

પ્રથમ ખંડનો—નવમો વિભાગ.

આરાદિનારાદિનત્રિયસ્ત ।

નમો નમો સંતનરીરિયસ્ત ॥

મંત્રમેલેયેમાસ્તિ તદ્દ વેયોત્તર્યાનિ ગુત્યો નર વે ॥

પ્રાનાદિનિરુત્તિતત્ત કોપાદિનિરુત્તે જ આદિનમ ॥૧૫

શ્રી ચારિત્ર પદનું સ્વરૂપ—

આમા પોતાનું જાન મન છતાં, તેમ તેમ ને ઉપાદેયની
ચમત્ત મળ્યા છતાં તે આજ્ઞા ફાળી મૂકી પડી દુર્લભ છે.
વિગુરુ આગર ૬ ને ચારિત્ર પદ જેમ જેમ પુરુ આગર ૩
પદી વાય છે તેમ તેમ અગુરુ આગર ૩ પદી અત્ર છે.

લહે, સેવક દ્વર રહે, લાગિયે અમો સારા શહેરમેં.
 હું મેં ૨ સંસારસુખ લીયો, વગ્ગ અનંત ક્રિયો, તોભિ
 ન એક પ્રદેશમેં, હું મેં ૩ સિદ્ધકો સુખ લીનો, તાકો
 એકાંશ કીનો; માવે ન લોકાકાશમેં. હું મેં ૩ તાકો ને
 અંશ દેવે, તામેં કયા હાનિ હોવે, સાહિબ ગરીબ નીવા-
 લ્યે, હું મેં ૪ મેહેર નજર નેવે, સેવક કામ હોવે, લોક
 લોકોત્તર છાલ્યે, હું મેં ૪ કર્મહ કઠિન જડ્યો, સાંયુ કે
 સુખ ચડ્યો, ખાત કરત હમ લાલ્યે. હું મેં ૫ આપહિ તેજે
 ગાયો, કર્મપડલ છાયો; એતનો અંતર ભાંલ્યે. હું મેં ૫
 શ્રેષ્ઠિક આદે નવા, ઓળી સાંયુકી દવા, જિનપદ લેવ
 ખિરાલ્યે. હું મેં ૬ સાચી ભગતિ કહી, કારણ યોગ સકી,
 કારણ કોટી દિવાલ્યે. હું મેં ૬ કર્મ સૂદન તપ નામ
 પ્રભુકો જપે, ભગીયે જ્ઞાન અવાલ્યે. હું મેં ૭ કોઈ ન નામ
 લેવે, સ્વામિ આશિષ દેવે, શ્રી શુભવીર બળે ગાજિયે,
 દુનિયાં કે સાંઈ મેંબી ૭

કાવ્ય—શિવતરોઃ ૧, સમરસૈઃ ૨. (પૃષ્ઠ પદ માં)

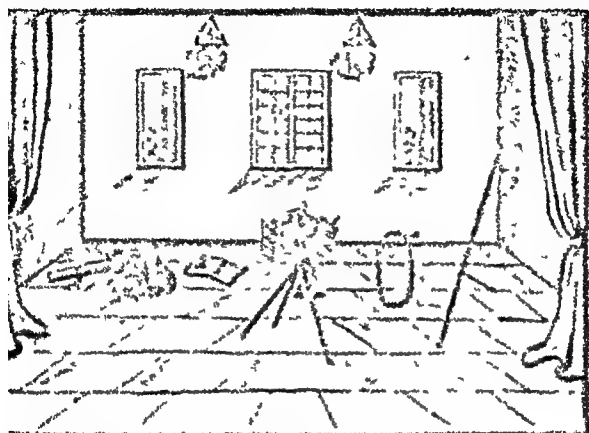
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં ગોત્રાતીતાય કૃત્તાનિ યં સ્વાકા.

આક પૂજા પૂરી થયે—ગાયો ગાયો રે, મહાવીરં
 એ કળશ જોતવો નેહએ, તે માટે પાનું પદ-પદ-દંડુઓ.

ગીત ગોત્રાતીતાયં અષ્ટમ કળપૂજા સપૂર્ણ. ૮

ગીત નવમ નિવસ્યા પત્નીન ગોત્રકર્મમૂલનાર્થં સપ્તમ પૂજાટક સપૂર્ણ

श्री स्थावित्र पद—

प्रथम पाँडना-नवभो विभाग.

आराधिकायंतिष्ठतत्रप्रियन्त ।

नमो नमो मञ्जनगीर्णस्म ५

मेतर्धमप्येतादित्थं वेयोत्कानि गुणयो नर १ ।

लोनादिप्रिकमिद तप जोषामिन्निरोधन-र स्थावित्रम् ॥६॥

श्री स्थावित्र पदनु स्वरूप—

चाया मोक्षार्जु ज्ञान जन छान, देव देव ने ज्योतिषी
खमज भजना छान से आनन्द गुणों मूक ५ । इति न छे
विमुक्त आनन्द ने स्थावित्र छे. जेस जेन मुक्त आनन्द
पदनु ज्ञान जे जेस तेन आनन्द आनन्द जेस ज्ञान छे.

શુદ્ધ આચરણમાં પ્રવૃત્તિ એ ચરણ-ચારિત્ર છે, ને અશુદ્ધ
 આચરણનો ત્યાગ એ વિરતિ છે. અશુદ્ધ આચરણ સર્વ
 પ્રકારે છોડવી તે સર્વ વિરતિ છે. ને અશે અશે છોડવી
 તે દેશવિરતિ છે. ગૃહસ્થોને દેશવિરતિ હોય છે ને મુનિ
 ઓને મર્ગવિરતિ હોય છે. પાણીમાં તરીને પેંદ્રે પર પહોં
 ચવાની પૂર્ણ રુચિ હોય તરવાની કળા પણ આવડતી હોય,
 પણ જ્યાં સુધી પાણીમાં પેસીને હાથ પગ ચલાવીને તરવાની
 ક્રિયા ન કરે, ત્યાં સુધી સામે પાર પહોંચે નહિ. એમ
 પ્રમાણે સમ્યક્ દર્શનથી સંસાર અકારો લાગતો હોય, એ
 મંસારથી છૂટકારો કેમ થાય તેનું જ્ઞાન પણ હોય, પણ
 જ્યાં સુધી આચરણ ન કરે, ત્યાં સુધી સંપૂર્ણ ફળ મળી શકતું
 નથી-મુક્તિ મળતી નથી. ચારિત્રથી પૂર્ણ ફળ પ્રાપ્ત થાય છે.
 સામાયિક, હેદોપસ્થાપનીય, પરિહારવિશુદ્ધિ, સૂક્ષ્મસંપત્તિ
 ને યથાખ્યાત એ પાંચ પ્રકાર ચારિત્રના છે. ઉત્તરોત્તર પૂર્વ
 કરતાં પછીના ચારિત્રમાં આત્મવિકાસની વૃદ્ધિ થાય છે.
 તીર્થંકર જગવંતો પણ ચારિત્ર-સંયમ સ્વીકારે છે, તેક
 સારી રીતે વિશુદ્ધિ પૂર્વક પાત્રન કરે છે, તીર્થસ્થાપન કરતાં
 ચારિત્ર ધર્મની પ્રધાનપદ્ધતિ પ્રદર્શાવે છે. તે જનનેક મનના
 ભાવોને ચારિત્ર આપે છે. છ ખંડની અળખ-સાત્ય વગેરેની
 ત્યાગ કરીને ચકવર્તીઓ ચારિત્ર મહારાજના નૈનિક નિયમ
 વાળા ગૌરવ અનુભવે છે. લોકમાં હડહડ થતો ને મર્ગસ્વરૂપ
 નિરસ્તાર પામતો રંડ-વગ્નિ-દુર્ગોળી પણ ચારિત્ર ધર્મનું ચક્ર
 સ્વીકારે છે. તેથી જનનમાં નહતો જન પૂરતીયને મળી
 યત છે. નિર્મલ આત્મિક ચારિત્ર પાત્રન કરતાં પૂર્વક રૂપિ

વરોના અરજીમાં કેવેન્દ્રો ને અગુરેન્દ્રો નામે છે. ને આત્મક
અનુભવે છે. આરિત્રના ગુણો અતન્ના છે, મેદો સત્તર છે ને
દસ પદ છે. પાંચ સમિતિ, ત્રણ સુક્તિ, ત્રણ કલિધર્મ ને આર
મેની વગેરે લાવના એજ આરિત્ર ધર્મને સ્વર ને મારખૂલ
કરે છે. ગિરિધે ત્રિવિધે નમન યો આરિત્ર ધર્મને.

શ્રી આરિત્રપદનું આરાધન—

શ્રી આરિત્રનું આરાધન ૭૦ પ્રકારે કરવાનાં આવે છે.
આરિત્રના પ્રકારો ત્રિસેર છે. પાંચ મહામત, દસ દાન્તિ વગેરે
સાધુધર્મ, સત્તર પ્રકારે સંપન્ન, દસ પેયારવ્ય, ત્રણ પત-
ત્યંગી સુતિઓ, જાન દશા ને આરિત્ર ને પ્રજા બાર
પ્રકારે લખ, ને આર તોષ, માન, માયા ને કોત્તનો વિદેશ
એમ સર્વ મળી ૫૮૧૦૪૧૬-૧૦૪૨-૩૧૧૨-૬૦૦૦ ત્રિસેર
ધાય છે. તે કરેકયુ આરાધન આરિત્ર ધર્મના અર્થો ન છે.
માટે આરિત્ર ૫૮ ત્રિસેર પ્રકારે આત્માધાય છે

શ્રી આરિત્રપદનો ગુહ્ય વર્ણ—

આરિત્ર પદનો વર્ણ કરવાનું અર્થ છે. આરિત્રપદનું
અર્થ નિર્મલ ને અત્મક છે. એ આરિત્ર અર્થ ને
નહોય તો અર્થને અર્થવત્ત અર્થ કરે માટે તે અર્થવત્ત
છે. ગુહ્ય ને માત્ર અર્થવત્ત છે ને નો અર્થવત્ત સ્વિકાર
આરિત્રનો પ્રાપ્તિ મોડા ૭૨૫૦ મે વ છે. આરિત્ર ને મોડ
ને ૧૦૪૨૪ વિદેશી છે. મોડ અર્થવત્ત છે, અર્થવત્ત છે.
અર્થવત્તો વિદેશી અર્થ છે. મોડા વિદેશ અર્થવત્ત નું
આરિત્ર મોડ-૭૨૫૦ મે વ છે. અર્થવત્ત અર્થવત્તો કાં સર્વ
અર્થવત્ત અર્થવત્ત ને અર્થવત્ત ને.

ચારિત્રપદનો આરાધક—

ચારિત્રપદની આરાધના કરતો આરાધક પોતાના હૃદયમાં દૃઢપણે નિશ્ચય કરે કે સંપૂર્ણ શુદ્ધ ચારિત્રનું પાલન કરવા હું સમર્થ છું. તે અંશે અંશે પણ અવિરતપણે ચારિત્ર ધર્મમાં આગળ વધે. તેનું આચરણ ચરણ વિરોધી નહોય. તેના જીવનમાં સચ્ચરિતની સુવાસ મહેકતી હોય. તેના વર્તનમાં દુશ્ચારિતની મલિનતા નહોય. ચારિત્ર એજ ઉદ્ધર્વાગમિતાનું પ્રધાન કારણ છે એમ તેના મનમાં મજબૂત થયું હોય.

*

*

*

સામાયિકાદિ ચારિત્ર ધર્મના ક્રમસર સેવન પૂર્વક વિશ્વના આત્માથી આત્માઓ યથાખ્યાત ચારિત્રના અપૂર્વ આસ્વાદને અનુભવો.

આડમો દિવસ

પદ-શ્રી ચારિત્ર.

કાંડેસમ્મા-૭૦ લોગસસને.

વાણુ-સદૈવ આયંજિત

એક ધાન્યનું. તે ચોખાનું.

નવકારવાણી-વીચ.

જાપ-૩૦ હ્રો નમો ચારિત્ર

સ્વસ્તિક-૭૦.

પ્રદક્ષિણા-

ખમાસમણાં. } ૭૦

ખમાસમણાનો દુહો:-

જાનું ચારિત્ર તે આત્મા, નિઃસ્વભાવમાં રમતો રે;
 કેરવા ગુદ અવડયો, નોડ વને નવી ભમતો રે. -૧૧૨
 વર જિનેશ્વર ઉપદિયો, તુમે માંજળને ચિત્ત આપે રે;
 આત્મ જાને આત્મા, જદિ મળે સુધિ આપે રે. -૧૧૩

सद्विप्रपदना ७० सुख—

- १ प्राज्ञाविपातपिरमगुडपचारित्राय नमः
- २ भूमावागिरिमगुडपचारित्राय नमः
- ३ अदत्ताज्ञाननिरमगुडपचारित्राय नमः
- ४ भोगुनविरमगुडपचारि०
- ५ परिमगुडपचारि०
- ६ क्षमाधर्मगुडपचारित्राय नमः
- ७ गृहताधर्मगुडपचारि०
- ८ आर्यधर्मगुडपचारि०
- ९ मुक्तिधर्मगुडपचारि०
- १० तपोधर्मगुडपचारि०
- ११ संयमधर्मगुडपचारि०
- १२ सत्यधर्मगुडपचारि०
- १३ शौचधर्मगुडपचारि०
- १४ अहिंसधर्मगुडपचारि०
- १५ धनधर्मगुडपचारि०
- १६ पुत्रिधर्मगुडपचारि०
- १७ धर्मधर्मगुडपचारि०
- १८ तेजोधर्मगुडपचारि०
- १९ वाग्धर्मगुडपचारि०
- २० धर्मधर्मगुडपचारि०
- २१ धर्मधर्मगुडपचारि०
- २२ धर्मधर्मगुडपचारि०
- २३ धर्मधर्मगुडपचारि०

- २४ पञ्चेन्द्रियरक्षासंयमयारि०
 २५ अणुवरक्षामयमयारि०
 २६ प्रेक्षामयमयारि०
 २७ उपेक्षासंयमयारि०
 २८ अतिरिक्तवश्रभक्तताद्विपरिस्थापनत्यागरूपसंयमयारि०
 २९ प्रमाणनरूपसंयमयारि०
 ३० मनःसंयमयारि०
 ३१ वाहसंयमयारि०
 ३२ कायसंयमयारि०
 ३३ आचार्यवैयावृत्यरूपसंयमयारि०
 ३४ उपाध्यायवैयावृत्यरूपसंयमयारि०
 ३५ तपस्विर्वैयावृत्यरूपयारि०
 ३६ लघुशिष्यद्विवैयावृत्यरूपयारि०
 ३७ ग्लानमाधुर्वैयावृत्यरूपयारि०
 ३८ माधुर्वैयावृत्यरूपयारि०
 ३९ श्रमणोपासकवैयावृत्यरूपयारि०
 ४० सङ्घवैयावृत्यरूपयारि०
 ४१ कुलवैयावृत्यरूपयारि०
 ४२ गणवैयावृत्यरूपयारि०
 ४३ पशुपण्डितरहितवसतिवसनप्रक्षयुक्तियारि०
 ४४ श्रीपादस्थानिविक्रयवर्जनप्रक्षयुक्तियारि०
 ४५ श्रीआसनवर्जनप्रक्षयुक्तियारि०
 ४६ श्रीअङ्गोपाङ्गनिरीक्षणवर्जनप्रक्षयुक्तियारि०
 ४७ दुःखान्तरिनाश्रीपादमायवस्तुवर्जनप्रक्षयुक्तियारि०

- १८ पूर्व श्रीनमो नमिन्ननवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 १९ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २० अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २१ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २२ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २३ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २४ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २५ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २६ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २७ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २८ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 २९ अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०
 ३० अनिमरुत्तमाद्युदवर्गन प्रमृष्टिचारि०

આથ અષ્ટમ દિવસેડેયાપનીય અન્તરાયકર્મમુદ-
નાર્થ અષ્ટમ પૂજાપદે પ્રારંભ

[આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોનાં નામ.]

(૧ પાંચામૃત જળ, ૨ કેસર, ૬ માલતી બયનાં ફૂલ, ૪ અષ્ટાંગ ધૂપ. ૫ પાંચ દીવેટનો દીપક, એમ ૭ વગી આહીં એકસો ને અઠાવન દીપકની શ્રેષ્ઠિ વંશમાલે ધરિયે, ૬ તંદુલના નંદાવત્ત રકેખીમાં કરીયે, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ.)

પ્રથમ જળપૂજા.

દોહા—શ્રી શંખેશ્વર શિરધરી, પ્રભુમી શ્રી ગુરૂ પાય,
વંછિતપદ વરવા બાણી, ટાળીશું અંતરાય. ૧
જેમ રાજા રીઝયો થકો, દેતાં દાન અપાર;
ભંડારી ખીજ્યો થકો, વારતો તેણી વાર. ૨
તેમ એ ઠમ ઉદય થકી, સંસારી કહેવાય;
ધર્મ કરમ સાધન બાણી, વિધન કરે અંતરાય ૩
અરિહાને અવલંબીને, તરિયે ઇણે સંસાર;
અંતરાય ઉચ્છેદવા, પૂજા અષ્ટપ્રકાર. ૪

દોહા પહેલી.

(મારી અખાના વડલા હે, જ્યાં મરોવર લહેર્યા હે તે ર-એ પેલી
જળપૂજા કરી જિનરાજ, આગળ વાત વીતી કહો રે
કહેતાં નવિ આણે લાજ, કર જોડીને આગળ રહો રે
જળ ૧. જિનપૂજાનો અંતરાય, આગમ લોખી નિં
બાજરે, વિપરિત પ્રકૃપા થાય, દીનતાની કડગ તણ રે
જળ ૨. તપની ન તપ્યા અનુગાર, છરનાની મેં કિંકાર
સજી રે. નવિ નીચો આ સંસાર, તુન સરિજો રે શ્રી

આસક પ્રકારી પૂજા (અગ્રમ પૂજાપદક)

નાથજી રે. જગજી ૩. રાક ઉપર કીચો કોપ, માકાં કમ
 પ્રકાશિયાં રે; પરમ ભારમનો લોપ, પરમારથ હેતાં
 હાંચિયા રે. જગજી ૪. જગુનાને કયો નાંતરાય, દાન દીધાં
 ને વાલિયા રે, ગીનારથને ઉદાય, વડુ લોતી મન ચોતીયાં
 રે. જગજી ૫. તર પગુચાં બાળક દાન, મુખ્યાં રાની આપે
 જમ્યો રે; પમંદેજાને વાળકીન, પરદારાનું રંગે રમ્યો રે.
 જગજી ૬. કૂટે પ્રગળિતો વ્યાપર, ધાપગ રાખીને એ. મવારે,
 વેચ્યાં પરદેશ ગોપર, બાળક દુભારિતો ગોપલી રે. જગજી
 ૭ પંચતીથે ચાપટ દીધ, રેની લાલ કહે મનો રે, અંતરાય
 કરમ જન કીધ, તે રાંધે જાતો હો જનમ ૧ રે. જગજી
 ૮. જયે પૂજતી દિગ્ગમરી, સોનેરગરી મનતિ પરીને; મુમ
 વીર જગમ આપાર, આખા મેં પા રિર પરી રે. જગજી ૯
 કાખ્ય-ગીનોદક ૧૦ ૧ મુમતી ૨. જનમનો ૩. (પૂજાપદક)
 મંત્ર—હોતો તો પરમા મિત્રધાનકાંઈદાન, જલિંધ રસાળા.
 કાંઈ દાન, જાનકાંઈદાન જનમ ૧૦ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦

દિલીપ ચંદનપૂજા

દોહડા—મહાદેવ હવે જેમાં રહ્યો તોતે મહાગુણ વંશ;
 આતમ રીતે જગના જ પૂજો વાલિયા જન ૧
 નાંભોવેલેયન પૂજના. પૂજો મન પાલકમણ
 કાંઈદાનકે રંગમો દાનકેયન પરિકાં.
 હામ ગીટ.

કાંઈદાનકે રંગમો દાનકેયન પરિકાં.
 કાંઈદાનકે રંગમો દાનકેયન પરિકાં.
 ૧૧

ન હીધું મુનિરાજને રે, શ્રેષ્ઠિકને દરબાર. કરપીં ૧. કરપી
 ચામ્ર ન સાંભળે રે, તેણે નવિ પામે ધર્મ; ધર્મ વિના પશુ
 પ્રાણીયો રે, છંડે નહિ કુકર્મ. કં ૨. દાનતણા અંતરાયથી
 રે, દાનતણા પરિણામ; નવિ પામે ઉપદેશથી રે, લોક ન
 લે તસ નામ. કં ૩. કૃપણતા અતિ સાંભળી રે, નાવે
 ઘર અણુગાર, વિશ્વાસી ઘર આવતાં રે, કલ્પે મુનિ આચાર.
 કં ૪. કરપી લક્ષ્મીવંતને રે, મિત્ર સજ્જન રહે દૂર;
 અલ્પધની ગુણ દાનથી રે, વંછે લોક પંડૂર. કં ૫.
 કલ્પતરુ કનકાયલે રે, નવિ કરતા ઉપકાર; તેથી મરુધર
 રૂડો કેરડો રે, પંચક છાય લગાર. કં ૬. ચંદનપૂજા ધન
 વાવરે રે, ક્ષય ઉપશમ અંતરાય; જિમ્ જયસૂર ને શુભ
 મતિ રે, ક્ષાયિક ગુણ પ્રગટાય. કં ૭. શ્રાવક દાન ગુણે
 કરી રે, તુંગિયાભંગ દુવાર, શ્રી શુભવીર વખાણિયારે,
 પંચમ અગ મજાર. કં ૮.

કાવ્ય—જિનપતે ૧. સહજકર્મ ૨. (પૃષ્ઠ ૫૧-૫૨માં)
 મંત્રઃ—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં દાનાંતરાયનિવારણાય ચંદનં યં
 સ્વાહા.

(મતિ મનાનગનિવારણાર્થ દ્વિતીય ચંદનપૂજા સંપૂર્ણ)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

ટોહા— હવે ત્રીજી મુમનસતળી, મુમનસ કરણ સ્વભાવ;
 ભાવ મુગંધ કરણ જાણી, દ્રવ્ય કુસુમ પ્રસ્તાવ. ૧.
 માતૃતી કૃતે પૂજતી લાભવિધન કરી હાણ,
 વલ્લિમુતા લીલાવતી, પામી પદ નિરવાહ. ૨.

દાખા ત્રીજી.

(ગોળા જે રજી આતો રે, કડું એક વાતવડી.—જે દેહો.)

મનમદિર આવોરે, કડું એક વાતવડી; અહાની સંજે
 રે, સમિયો સતવડી. મન ૧. વ્યાપાર કરેયા રે, કેય
 વિદેય ચલે; પરતેવા હેવા રે, કોટી ન એક મણે. મન ૨.
 રાજગણી નયરે રે, કુમક એક રે; નિશાચર વૃત્તિરે,
 હુ.એ પેટ ભરં, મન ૩. લાજાવતારે રે, લોક ન તાલ
 હીયે; ચિહા પાડતો રે, પોતોતો આગનીયે મન ૪.
 લંડણ અપનારે રે, જોયરી નિત્ય રે; પશુઆ અંતરયે
 રે, આહાર વિના વિચરે. મન ૫. આદીયર ચાલિય રે,
 ચંપનગાપ ધરે; પરતી તપ પારકું રે, ટ્રયાંતરાય પર.
 મન ૬ મિધ્યાત્મે માલો રે, આસ્ત પ્યાત કર; તુલ આન
 મવાડી રે, સમક્રિતી નિત્ય ધરં. મન ૭. જેન પુણિયો
 આવકરે, સંતોષ તાપ પરી, નિત્ય નિત્યર રે; રે,
 કૃષ્ણમર ખર્ચ મન ૮. સંચારે જમવારે, હું ખજી આવી
 મગ્યો; અન્તરાયનિષારક રે, હી શુભાવીર મગ્યો. મન ૯.
 કાલ્યં-મુમનયાં ૧ કમવવાર ૨. (૧૬ પૃ ૩૩ આ)
 મન—હી હી પરમ લાસાંતરોત્તેજનાય પુણાજિ
 ૪૦ કપાહા.

(પરે ન પોતોતો-જેનકાં ત્રીજી પુણ્ય ૩ રજી. ૨.)

અનુષ્ઠ પૂજાપૂજા.

દેહા—કર કનિ ૪૪ કાલેયા, ક્યાન દુષ્ટાચન સેન,
 પૂરે નિત્ય પૂજા રજી, અંતરય જે જાન ૧.

એક વાર જે ભોગમાં, આવે વસ્તુ અનેક;
અથન પાન વિવેપને, ભોગ કહે જિન છેક. ૨.
ઢાળ ચોથી.

(રાગ આશાવરી-કેડો નાદ-એ દેશી)

બાળ બાળ બાળ ભૂલ્યો બાળ, ભોગ વિધન ધન
ગાળ. ભૂલ્યો બાળ; આગમજ્યોત ન તાળ; ભૂલ્યોં કર્મ
કુટિલવચ કાળ, ભૂલ્યોં સાહિબ સુણ થઈ રાળ, ભૂલ્યોં
એ આંકણી. કાળ અનાદિ ચેતન રજળે, એકે વાત ન
સાળ, મયણા ભયણી ન રહે છાની, મળિયા માત
પિતાળ, ભૂલ્યોં ૧. અંતરાય થાનક સેવનથી, નિર્ધન ગતિ
ઉપરાળ; દૂપની છાયા દૂપ સમાવે. ઈચ્છા તેમ સવિ ભાંજ.
ભૂલ્યોં ૨. નૈગમ એક નારી ધૂતી, પણ ઘેબર ભૂખ ન
ભાગી, જમી જમાઈ પાછો વળિયો, જ્ઞાન ઈશા તવ જાગી.
ભૂલ્યોં ૩. કહણી કબટે ધનપતિ થાવે, અંતરાય દૂગ આવે;
રોગી પરવચ અન્ન કુરચિ, ઉત્તમ ધાન ન ભાવે. ભૂલ્યોં ૪.
સાયિકભાવે ભોગની લખિધ, પૂજા ધૂપ વિશાળા, વીર કહે
ભવ સાતમે સિદ્ધા, વિનયધર ભૂપાળા. ભૂલ્યો બાળ ૫
દાવ્ય—અગરમુખ્ય ૧. નિજગુણાદાય ૨. (પૃષ્ઠ પદમાં)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં ભોગાતરાયઠકુનાય ધૂપ યં
સ્વાહા.

(ઈતિ ભોગાતરાયઠકુનાય અર્ચા ધૂપપૂજા સંપૂર્ણા ૪)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહડા—ઉપભોગ વિનય પદગિયો, પડત જગત જ્યુ જ્યોત;
વિચરત.નંદન આગળે, દીપકનો ઉદ્યોત ૧

ગોમતી વસ્તુ ગોમતે, ને કહિયે ઉપસોન;
 વૃષ્ટ્ય ચીર વસના. ગેદાદિક સંયોગ ૨
 દાળા પાંચમી.

(મન મરી-અન્નાયદું સત નેત્રી રક્ષાન્ને દેવા.)

ચિતરાજકું સદા ગોરી વંદના, વંદના વંદના વંદના
 રે, ચિતરાજકું સદા એ આંક ૧. ઉપસોગાંતરાય વંદાતી,
 ગોમતીપદ મહાનદનારે, જિં અન્તરાય ઉઠો અંગારી,
 નિર્ધનને પરછદનારે. જિં ૧. દેશ વિદેશે ઘર ઘર સેના,
 લીમનેન નરિંદનારે; જિં મુલિય ત્રિપાત્ર મુખી ચિરનારે,
 હેતક લોક મુગીન્દનારે. જિં ૨. બાવીસ વરસ વિગેતે
 રહેતી, પવનપ્રિયા નતી અંગનારે; જિં ત્રણ કમરંતી
 સતી સીતાજી, પદમાસી આકરના રે. જિં ૩. મુનિચરને
 ગોદક ખંડગાતી, પાટી કરી પાટી નિદના રે. જિં લેલુક
 દેવી પાંચન નિગિરે, મન્મથ રોડ રિદના રે. જિં ૪.
 એમ સંસાર રિદનન દેખો: આર્દુ સરદ ચિતરવંદના રે;
 જિં સફરી સાહે ચિત્રા રિંતનરિ. ગોમતીવંદન અર્ચવંદના
 રે. જિં ૫. ચિત્રમણિ પાનસિદિ ડાળાંડી, સિદ પૂજ
 અપવંદના રે; જિં સિવ પાતી નેત્રી વંદ પદ પૂજી, એ
 શુભાસીરે પિતૃવંદના રે. ચિતરાજકું સદા ૬

કાવ્ય—સદા સીધા ૧ મુનિમનાત્મક ૨ મુનિ પદમ)

મંત્ર—૨ ગ્રી યો નમઃ. મુનિચરને વિગેતે ત્રણ પદ
 રસાંત.

૧૨૩૪૫ મુનિ પદ વંદનારે. વસ્તુ કાવ્યકૃત ન હર્ષ. ૩

પઞ્ચ અક્ષત પૂજા.

દોહા—વીર્ય વિધન ધનપડલસેં, અવરાણું રવિતેજ;
 કાળગ્રીષ્મ સમજાનથી, દીપે આત્મ સતેજ. ૧
 અક્ષત શુદ્ધ અખંડયું, નંદાવર્ત વિશાળ;
 પૂરી પ્રભુ સન્મુખ રહી, શુભીયે જગત દયાળ. ૨
 દાળ છઠ્ઠી.

(સદ્ગુણ ભય મેરી આબુકી ધારયા—એ દેશી.)

જિહ્વુંદા ખ્યારા મુણીંદા ખ્યારા, દેખોરી જિહ્વુંદા
 ભગવાન; દેખોરી જિહ્વુંદા ખ્યારા. એ આંકણી. ચરમ
 પચડિકો મૂલવિખરિયાં, ચરમ તીરથ સુલતાન; દેં દશન
 દેખત મગન ભયે હે, માગત ક્ષાયિક દાન. દેં ૧ પંચમ
 વિધનકો ખય ઉપશમસેં, હોવત હમ નહીં લીન, દેં
 પાંગલ બળહીણા દુનિયામેં, વીરો સાલવી દીન. દેં ૨
 હરિખળ ચકી ચકે જયુ બળી એ, નિર્બળ દૂળ અવતાર;
 દેં બાહુબળી બળ અક્ષય કીનો, ધન ધન વાલી કુમાર.
 દેં ૩ સદ્ગુણ ભયો નર જન્મ હમેશે, દેખત જિનદેદાર,
 દેં લોહચમક જયુ ભગતિસેં હલિયે, પારસ સાર્થ વિચાર.
 દેં ૪ કીરયુગલ ત્રીહી ચંચુમે ધરતે, જિન પૂજત ભમે
 દેવ, દેં અક્ષતસેં અક્ષયપદ દેવે, શ્રી શુભવીરકી મેઝ
 દેખોરીં ૫

કાવ્ય—સિતિતત્ત્વેં ૧ સહજભાવે ૨ (પૃષ્ઠ પદ માં)

મંત્ર—ૐ શ્રી શ્રી પરમં વીર્યોત્તરાયદંકુનાય અક્ષતાય
 વૃંદાવા

(૦૧ વેળાતરનાં દનાયં ૧૦૬ અક્ષતપૂજા મહેતુ)

અષ્ટમ નેવેદ્યપૂજા.

દોહા—નિર્વેરી આગળ ધરો, ગુચિ નેવેદ્યનો યાગ;
વિવિધ બાતિ પકવાણમું, સાખી અમૃતક દાણ. ૧
અજાહારીપદ મેં ક્યોં, ચિત્તહ મર્ષઅ અનંત;
ફર કરો જોમ શીડયે, કિંતો અજાહારી બહંત. ૨

દાણ સાતભી.

૧ ગમ, મધો—ગાયવન. ૨ હારા—૧ દેવા,
અખિયનમેં અવિકારા, ત્રિજુંકા તેરી અખિયનમેં
અવિકારા; રામ દોષ ધરમા; નિષયા, અંતરી અવિકારા,
જિં સંતોષિ પદમાર્ણ નિષયા, મુજ મુજ મનોહારા.
જિં ૩ દ્રવ્ય મુજ પદમાર્ણ ને મુજ, અર્ક જુ મેલ્ય ઉપાસ,
જિં પાંચ વિધા પત પડ્ય પડયા, દીન કિરક દીનમા.
જિં ૨ કર્મ વિનાશી ચિદ્રવરુદ્ધ, કિંતોતીન મુજ એવાન;
જિં ૪ વરુદ્ધિ વિધા ફર પડયા, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૫ તીન વેદકા હેલ કરાયા, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૬ અર્કિતી અપતીન દીનમે, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૭ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૮ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૯ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૦ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૧ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૨ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૩ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૪ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૫ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૬ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૭ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૮ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૧૯ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.
જિં ૨૦ અર્કિતી પાન રૂપાંચપત્રમેં, અર્કિત મિલ નિષયા.

ફળપાથો રે, મહાં ૮ મૃગ બળદેવ મુનિરથકારકે, ત્રણ
હુઆ એક ઠાયો, કરણ કરાવણુ ને અનુમોદન, સરખાં ફળ
નિપજ્ઞયો રે મહાં ૮ શ્રી વિજયસિંહસૂરીશ્વર કેરા,
સત્યવિજય બુધ ગાયો, કેપુરવિજય તસ ખિમાવિજય
તસ, વિજય પરંપર ધ્યાયો રે મહાં ૯ પડિત શ્રી શુભ-
વિજય સુશુર મુજ, પામી તાસ પસાયો, તાસ શિખ
ધીરવિજય સવૃણા, આગમ રાગ સવાયો રે મહાં ૧૦
તસ લઘુ બાંધવ રાજનગરમે, મિથ્યાત્વપુંજ જલાયો, પંડિત
વીરવિજય કવિરચના, સઘ સકળ સુખદાયો રે મહાં ૧૧
પહેલો ઉત્સવ રાજનગરમે, સંઘ મળી સમુદાયો, કરતા
જેમ નંદીશ્વર દેવા, પુરણ હર્ષ સવાયો રે મહાં ૧૨

કળશ—શ્રુતજ્ઞાન અનુભવ તાન મદિર, બળવત
ધંટો કરી, તવ મોહપુંજ સમૂલ જલતે, ભાંગતે મગ ડીકરી,
હમ રાજતે જગ જાગતે દિન, અખયતૃતીયા આજ્યે,
શુભવીર વિક્રમ વેદ મુનિ વસુ, ચંદ્ર વર્ષ વિરાજતે. ૧
(સવત ૧૮૭૭)

ર્તિ અષ્ટમ દિવમેડવ્યાપનીય અતરાવર્ધસંક્રાન્તિ અષ્ટમ
પૂજાપટક સપૂર્ણ.

ર્તિ પડિત શ્રી વીરવિજયજી મહારાજ દેવ-
ચારાંકપ્રજારી પૂજા સમાપ્ત

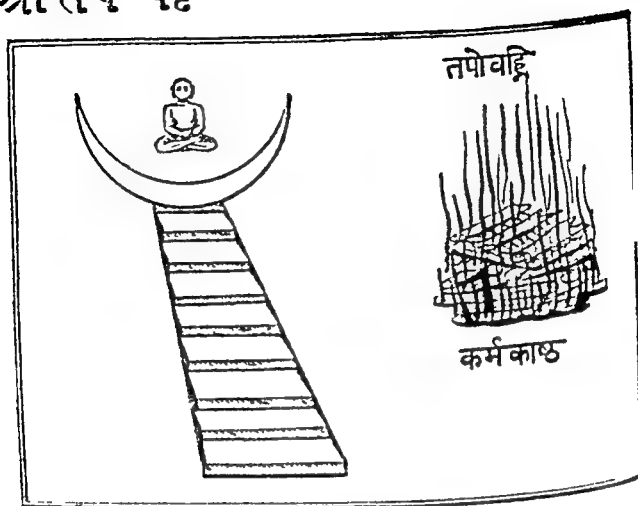
અહીં આડે કર્મનું મૂળ ઉત્પન્નવાને અર્થે, પ્રત્યેક કર્મ
આશયીને ઉપવાસથી માલીને આદ્ય કવચ પર્યં તત્ત્વ તથા દિવસ
આડ સુધી કરવું જોઈએ, તેને કર્મમૂલ્ય તથા કહે છે. તે તથા આઃ
કર્મનું કુળ સોઝક વિવરણ પર્યં ત કરવું, તેનો પત્ર નીચે મુજબ -
નિઃ તપની વિશેષ વિધિ પૂ. સુત્રમહારાજ પાસેથી બાજુથી

[illegible]

1944-1945

[illegible]

श्री तप पद—

प्रथम अंशो-दशभो विभाग.

कम्महुमुम्मूलणकुजरस्त ।

नमो नमो तिव्वतवोभरस्त ।

द्विविधं स्यादनशन-मौनोदर्य तथा द्विधा ।
 चतुर्था वृत्तिसंश्लेष, कायकेशस्तर्धकथा ॥ १ ॥
 एकवा रसनंत्यागः संलीनत्वं तथा द्विधा ।
 एवं बाह्यतपोभेदा, द्वादश श्रौजिनोदिता ॥ २ ॥
 दशवा प्रायश्चित्तं स्यात्, सप्तवा विनयस्तथा ।
 त्रयावृत्त्यं दशविध, स्वाध्यायः पञ्चवा मतः ॥ ३ ॥
 चतुर्विधं तथा ध्यान-मुत्सर्गो द्विविधस्तथा ।
 अष्टाविंशदिमे भेदास्तपसोऽभ्यन्तरस्य वै ॥ ४ ॥

નવમો દિવસ

પદ-શ્રી તપ
કાઉસગ્ગ-૫૦ લોગસ્સનો
વર્ણુ-સદૈદ આયંખિત
એક ધાન્યનુ તે ચોખાનું.

નવકારવાલી-વીથ--
જાપ-ૐ હ્રીં શ્રીં નમો તવત્ત.
સ્વસ્તિક-૫૦
પ્રદક્ષિણા-
ખમાસમણાં- } ૫૦

ખમાસણુનો દુહો :-

ઈન્ધારોધે સંવરી, પરિણતિ સમતા યોગે રે,
તપ તે એહીજ આતમા, વર્તે નિજ ગુણ લોગે રે.
વીર જિણુસર ઉપદિશે, સાંભળજો ચિત્ત લાઈ રે;
આતમ ધ્યાને આતમા, સિદ્ધિ મળે સર્વિ આઈ રે. વીર૦

તપ પદના ૫૦ ગુણુ —

- ૧ ચાતકચિકતપસે નમઃ
- ૨ ઇત્વરકચિકતપસે નમઃ
- ૩ ગ્રાહ્ય-ઔનોદયતપસે નમઃ
- ૪ અભ્યન્તર ઔનોદયતપસે નમઃ
- ૫ દ્રવ્યત-વૃત્તિમંદોપતપસે નમઃ
- ૬ ક્ષેત્રતઃ-વૃત્તિસંદોપતપસે નમઃ
- ૭ કાલતઃ-વૃત્તિસંદોપતપસે નમઃ
- ૮ જાવતઃ-વૃત્તિસંદોપતપસે નમઃ
- ૯ કાયકચેતપસે નમઃ
- ૧૦ રસત્યાગતપસે નમઃ
- ૧૧ ઇન્દ્રિય-કપાવ-યોગવિષયકસંહીનતાતપસે નમઃ
- ૧૨ શ્રી-પશુ-પરુકાદિવર્જિતચાનાવચ્ચિતતપસે નમઃ

- १३ आलोचनप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- १४ प्रतिष्ठमयप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- १५ मिथप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- १६ विवेकप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- १७ क्षयोत्पन्नप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- १८ तपप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- १९ छंदप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- २० मृदुप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- २१ अवनस्थितप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- २२ पारान्धितप्रायश्चित्तपक्षे नमः
- २३ शान्तिनयपक्षे नमः
- २४ इष्टनयनयपक्षे नमः
- २५ अशिशिनयपक्षे नमः
- २६ मनोविनयपक्षे नमः
- २७ पञ्चविनयपक्षे नमः
- २८ कल्पविनयपक्षे नमः
- २९ उपवासविनयपक्षे नमः
- ३० नानाविधविनयपक्षे नमः
- ३१ उपवासविनयपक्षे नमः
- ३२ शान्तिविनयपक्षे नमः
- ३३ तपविनयपक्षे नमः
- ३४ अशिशिनयपक्षे नमः
- ३५ मनोविनयपक्षे नमः
- ३६ पञ्चविनयपक्षे नमः
- ३७ कल्पविनयपक्षे नमः
- ३८ उपवासविनयपक्षे नमः
- ३९ नानाविधविनयपक्षे नमः

શ્રીમદ્ મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી

મહારાજકૃત નવપદ પૂજન.

વિનિ.

આ પૂજામાં અવશ્ય જરૂરની ઠેઠલીએક ચીજો :—

દુધ, કપિ, પૂત, ચક્રંસા, શુદ્ધ જળ, એ પંચામૃત; કેધાર
શુભાધિ ચન્દન, કપૂર, કસ્તૂરી, અન્નર, સોડી, મીઠોત્તર
છતા કૂડ, કૂડોની માળા, કૂડોના નંદ્રસા, પૂષ, અમૃત પ્રમુખ
નવ જ્વલિતા ધાન્ય, નવ પ્રકારના નૈવેદ્ય, નવ પ્રકારના ફળ,
નવ પ્રકારની પકવ વસ્તુ, ગિણિ. પત્રાણા, (જોવા) પ્રમુખ
અંગતુલ્યુ માટે સફેદ વસ્ત્ર, પહોંરસા માટે ઉત્તમ વસ્ત્ર,
ચામડોષ, સુલાખજળ, નત્તર હરિયાદિ; તથા તાલજા-
પાના નવ ફળસા, નવ રહેત્રીઓ અને યાગ્યઓ, આરતિ
મંત્રન લીપક, સનવાનની નાંની, સમરવજા, હત્યાદિ તથા
વસ્તુઓ પ્રથમથી એકી રીતે ગોઠવી રીતે રાખવો કે
એથી પૂજા વખતે અડચણ ન આવે, અરિયામાં સિધિ કરી
શે વિશિષ્ટ વિધિ ગુરુવનારી બજવો.

કલ્યાણ કાવત વિધિ:—એજ તથા જાનો માલમાં

પૂજાઓ અમુકથીરે ત્યારે નવ સ્થાવિયા કરસા, મોડા
કળા પ્રમુખમાં પંચામૃત જરૂર, ફળપાનાં પીરુક રસ
સેવક નાહું જરૂર, જે મુજ પાને મંદલી, કેરુર કે નિરક
કરુ. કોકુરોરો કાલે કરીયા. તથા ધરના રસિયા
કરીરે વિધિ ગુરુના કલ્યાણ કરુ. (જે નવ રસ પુરાણ
રસક પૂજામાં કરીર કે રસ પુરો.)

શ્રીમદ્ મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી

મહારાજકૃત નવપદ પૂજા.

વિધિ.

આ પૂજામાં અવશ્ય જરૂરની કેટલીએક ચીજો :—

હુધ, દધિ, ધૂત, ચર્કરા, શુદ્ધ જળ, એ પંચામૃત; કેયર
સુગંધિ ચન્દન, કપૂર, કસ્તૂરી, અમ્મર, રોહી, મૌલીસૂત
છુટાં ફૂલ, ફૂલોની માળા, ફૂલોના ચંદ્રવા, પૂપ, અક્ષત પ્રમુખ
નવ જાતિના ધાન્ય, નવ પ્રકારના નૈવેદ્ય, નવ પ્રકારના ફળ,
નવ પ્રકારની પકવ વસ્તુ, મિશ્રિ, પતાસા, (ઓલા) પ્રમુખ
અંગણુહણાં માટે સફેદ વસ્ત્ર, પહેરવા માટે ઉત્તમ વસ્ત્ર,
વાસક્ષેપ, શુભાખજળ, અત્તર ઇત્યાદિ; તથા નાજયા-
વાળા નવ કળશ, નવ રહેળીઓ અને યાળાઓ, આરતિ
મંગળ દીપક, ભગવાનની આંગી, સમવસરણુ, ઇત્યાદિ સર્વ
વસ્તુઓ પ્રથમથી એવી રીતે ગોઠવી કરીને રાખવી કે
જેથી પૂજા વખતે અડચણ ન આવે, સંક્ષેપમાં વિધિ કહ્યો
છે. વિશેષ વિધિ ગુરુગમથી જાણવો.

કળશ ઢાઝન વિધિ:—ચૈત્ર તથા આસો માસમાં
પૂજાઓ ભણાવીયે ત્યારે નવ સ્નાત્રિયા કરવા, મોટા
જગથ પ્રમુખમાં પંચામૃત જરવું, સ્થાપનામા શ્રીફળ તથા
રોકડ નાણું ધરવું, તે ગુરુ પાસે મંત્રાવી, કેયરથી તિલક
કરવું. કંકણદોરો હાથે માંધવો, ડાળા કાંચમાં સ્વસ્તિક
કરીને વિધિ યુક્ત સ્નાત્ર ભણાવવું. (તે સ્નાત્ર આ પુસ્તકના
૨૦માં પૃષ્ઠમાં આપેલ છે ત્યાં જુઓ.)

(૧) પહેલું-શ્રી અરિહંત પદમાં તન્દુલ ધૂપ, દીપ, નૈવેદ્ય પ્રમુખ અષ્ટ દ્રવ્ય, વાસણેપ, નાગરવેલ પ્રમુખનાં પાન, રકેળીમાં ધરીને, તે રકેળી હાથમાં રાખવી. કળશને મૌલિસૂત્ર બાંધી, કુમકુમના સ્વસ્તિક કરી, પંચામૃતથી ભરી, ને કળશો હાથમાં લેઈ, પ્રથમ શ્રીઅરિહંત પદની પૂજા ભણાવવી. તે સંપૂર્ણ ભણી રહ્યા પછી મોટા થાળમાં પ્રતિમાજીને પધરાવવા પછી ‘ૐ હ્રીં નમો અરિહંતાણુ’ એ પ્રમાણે બોલીને અભિષેક કરી શ્રી અરિહંત પદની પૂજા કરવી, અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચઢાવવા.

(૨) બીજું-સિદ્ધપદ રક્ત વર્ણ છે, માટે ઘઉં રકેળીમાં ધરી શ્રીકળ તથા અષ્ટદ્રવ્ય લઈને નવ કળશ પંચામૃતથી ભરી બીજી પૂજા ભણવી, તે સંપૂર્ણ થયા પછી ‘ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણુ’ એમ કહી કળશથી અભિષેક કરી અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચઢાવવા.

(૩) ત્રીજું - આચાર્યપદ પીળે વર્ણ છે, માટે ચણાની ઢાળ, અષ્ટ દ્રવ્ય, શ્રીકળ પ્રમુખ લઈ, નવ કળશ પંચામૃતથી ભરી ત્રીજી પૂજા ભણવી, તે સંપૂર્ણ થયા પછી ‘ૐ હ્રીં નમો આચરિઆણુ’ એમ કહી કળશ વડે અભિષેક કરવો, અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચઢાવવા.

(૪) ચોથું - ઉપાધ્યાય પદ નીલ વર્ણ છે, માટે મગ, તથા અષ્ટ દ્રવ્ય તરફ, પુલકન વિધિને પૂજા ભણાવવી. સંપૂર્ણ થયા પછી ‘ૐ હ્રીં નમો ઉપાધ્યાયાણુ’ એમ કહી કળશ વડે અભિષેક કરવો, ને અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચઢાવવા.

(૫) પાંચમું - શ્રી સાતુપદ રાગમ વર્ણ છે, માટે

અહંદ્ર અઠ દ્રવ્યાદિ લેવા બીજી વિધિ પ્રથમ પ્રમાણે કરી પૂજા ભણાવી, તે સંપૂર્ણ થયાથી ' ઐ હ્રીં નમોઃ સંવ સાહુણુ ' કહેવું.

(૬) છતુઃ-દશનપદ પ્રવેત વર્ણ છે, માટે અક્ષત લેવા ' ઐ હ્રીં નમોઃ દસણુસ્સ ' કહેવું, બીજી નવ વિધિ પૂર્વોક્ત રીતે કરવી.

(૭) સાતમું-જ્ઞાનપદ પ્રવેત વર્ણ છે, માટે અક્ષત લેવા ' ઐ હ્રીં નમોઃ નાણુસ્સ ' કહેવું. બીજી નવ વિધિ પૂર્વોક્ત રીતે કરવી.

(૮) આઠમું-ચારિત્રપદ પદ્ય પ્રવેત વર્ણ છે. માટે અક્ષત લેવા, ' ઐ હ્રીં નમોઃ ચારિત્તસ્સ ' કહેવું. બીજી નવ વિધિ પૂર્વોક્ત રીતે કરવી.

(૯) નવમું-તથપદ પ્રવેત વર્ણ છે, માટે અક્ષત લેવા પૂર્વોક્ત વિધિ કરીને ' ઐ હ્રીં નમોઃ તવસ્સ ' કહી અભિષેક કરી અષ્ટ દ્રવ્ય અતુકમે ચઢાવવા.

પછી અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરવા અને આરતી કરવા

નવપદપૂજા વિધિ સંપૂર્ણ

સાહિત્ય શિક્ષા મંજરી (સંસ્કૃત)

સાહિત્યનો એક અપૂર્વ ગ્રંથ સંસ્કૃત સાપાઘા છે. ડૉ. ડો. રૂપીયો. ગ્લેઝ જેપર સકલનાકાર પુ-મુનિશ્રી પુરંધરવિજયચંદ્ર મહારાજ.

પ્રથમ શ્રી અરિહંત પદ પૂજા.

કાવ્યઃ ઉપજાતિવૃત્તમ

ઉપ્પત્તસન્નાણુમહોમયાણુ, સપ્પાડિહરાસણુસંઠિયાણુ;
સવંસણાણુંદિયસન્નજ્યાણુ, નમો નમો હોઉ સયા ત્રિણાણુ.૧

ભુજ ગપ્રયાતવૃત્તમ

નમોઽનન્તસન્તપ્રમોદપ્રદાન- પ્રધાનાય ભગ્યાત્મને ભાસ્વતાય;
યયા જેહના ધ્યાનથી સૌખ્યભાજી, સદાસિદ્ધચક્રાય શ્રી પાળરાજ.૨
કયો કર્મ દુર્મર્મ અકચૂર જેણે, ભણા ભગ્ય નવપદ ધ્યાનેન તેણે;
કરી પૂજના ભવ્યભાવે ત્રિકાળે, સદા વાસિયો આત્મા ત્ર્યલુકાળે.૩
જિંકે તીર્થ કરકર્મ ઉદયે કરીને, દીયે દેવના ભગ્યને હિતધરીને;
સદા આઠ મકાપાડિકારે સમેતા, સુરેશે નરેશે સ્તવ્યા બ્રહ્મપુતા.૪
કયો ધાતિયા કર્મ ચારે અત્રગ્ગા; ભવોપગ્રહી ચાર જે છે વિત્રગ્ગા;
જગત પંચકડ્યાણુકે સૌખ્ય પામે, નમો તેહ તીર્થ કરા મોક્ષકામે.૫

ઢાળ-ઉલાલાની દેશી.

તીર્થપતિ અરિકા નમુ, ધર્મ દુરંધર ધીરો હુ;
દેશના અમૃત વરસતા, નિજ વીરજ વડ વીરો હુ. ૧

ઉલાલો-વરઅણ્ય નિર્મળ જ્ઞાન ભાસન, સર્વ ભાવ પ્રકાશતા;
નિજ શુદ્ધ શ્રદ્ધા આત્મભાવે, ચરણ ચિરતા વાસતા.
જિનનામકર્મપ્રજ્ઞ અતિશય, પ્રતિહારજી દોનતા,
જગતજનું કલ્યાણત મગવંત, ભવિડ જનને યોગતા.
પૂજા ઢાળ. શ્રી પાળના રાસની.

ત્રીજે જાવ વર સ્થાનક તપ કરી, જેજે બાધ્યુ જિનનામ,
ચે.ચક નિરે પૂજિત જે જિન, ત્રીજે તાસ પ્રણામ ર.

ભવિકા ! સિદ્ધચક્રપદ વંદો, જેમ ચિરકાળે ન દોરે. ભવિકા ! સિં ૧
એ આંકણી.

જેહને હોય કસ્યાણુક દિવસે, નરકે પણ અજવાળું;
સકળ અધિક શુભ અતિથય ધારી, તે જિત નમી અપ દાણુરે.
ભવિકા ! સિં ૨

જે તિહું નાણ સમગ્ગ ઉખ્યન્તા, લોગ કરમ ક્ષીણ બાણી;
લેધ દીક્ષા શિક્ષા દિયે જનને તે નમિયે જિનવાણી રે.
ભવિકા ! સિં ૩

મહાગોપ મહામાહણ કહિયે, નિર્ધોમક સચ્ચવાક;
ઉપમા એકવી જેહને છાને, તે જિત નમિયે ઉત્સાહ રે.
ભવિકા ! સિં ૪

પ્રાક પ્રતિહારજ જસ છાને, પાંત્રીસ શુદ્ધગુણ વાણી;
પ્રતિબોધ કરે જગ જનને, તે જિત નમિયે પ્રાણી રે.
ભવિકા ! સિં ૫

દાળ

અરિહંતપદ ધ્યાતો યકો, કંબુક શુભ પન્થપરે,
મેઢ છેડ કરી આતમા, અરિહંતરૂપી યાય રે.
વીર જિનેસર ઉપદિયે, સાંભળને ચિત લાઇ રે;
આતમ ધ્યાને આતમા, કદિ મળે સવિ આઇ રે. વીરં ૧
આ કાવ્ય પ્રત્યેક પૂજા દીક અતે કહેવું

કાવ્ય - કૃતવિનયિતવન

વિમલ કેવલ ભાસન ભાસ્કર, જગતિ જંતુ મહોદય કારણ;
જિનવરં બહુમાનજલોર્નનં. શુચિમનાઃ સ્વપચામિ વિશુદ્ધયે. ૧
સ્નાન કરતાં જગદગુરુ શરીરે, સકળ દેવે વિમલ કુળથી નીરે;
આવણું કમંમલ દૂર દીધં, તેજે તે વિપુલ મયે પ્રસિદ્ધા ૨

હપં ધરી અપ્સરાવૃંદ આવે, સ્નાત્ર કરી એમ આશીષ પાવે;
જિહ્વાં લગે સુરગિરિ જંબૂદ્વીપો, અમતલ્લા નાથ દેવાધિદેવો. ૩

શ્રી અરિહંતપદ કાવ્યમ્

નિયંતરંગારિગણે સુતાણે, સપ્પાડિહેરાઈસયપ્પકાણે;
સંદેહસંદોહરયં હરંતે, ઝાએક નિમ્મયંપિ જિહ્વેરિહંતે. ૧

મંત્ર—ૐ હ્રો શ્રી પરમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-
મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમતે અર્હંતે જલાદિકં યજ્ઞમહે સ્વાહા.

પ્રથમ અરિહંતપદપૂજન સમાપ્ત ૧

દ્વિતીય શ્રી સિદ્ધપદપૂજન.

કાવ્ય. ઈન્દ્રવજ્રાવૃત્તમ્

સિદ્ધાણ્વમાણ્વંદ-રમાલયાણ્વં, નમો નમોઽણ્વંત-ચઉક્કમાણ્વં.

કાવ્યં. ભુજંગપ્રવાતવૃત્તમ્

કરી આડકમં લયે પાર પામ્યા, જરાજન્મમરણાદિભય જેણે વામ્યા;
નિરાવણં જે આત્મરૂપે પ્રસિદ્ધા, યયા પાર પામી સદા સિદ્ધબુદ્ધા. ૧
ત્રિભાગોનદેહાવગાડાત્મદેશા, રદ્ધા જ્ઞાનમય જાતવણાદિ લેશા;
સદાનંદસૌખ્યાશ્રિતા જ્યોતિરૂપા, અનાયાધ અપુનર્ભવાદિ સ્વરૂપા. ૨

દાગ ઉલાલાની દેશી

સકલ કરમમલ લવ કરી, પૂરણ શુદ્ધ સ્વરૂપોણ;

અનાયાધ પ્રમુતામયી, આતમ સંપત્તિ બૂપોણ. ૧

ઉલાટો-જેક મૂપ આનમ સકુળ સંપત્તિ, શક્તિવ્યક્તિ પછે કરી;

સ્વદ્રવ્ય દોષ સ્વકાલ માવે, ગુણ અનંતા આઢરી,

મુક્તમાન ગુણ પયોર પરિગુણિ, સિદ્ધસાધન પરમ ણિ;

મુનિરાજ માનવ કંચ સમવડ, નમો સિદ્ધ મહાયુગી. ૨

પૂજ. ઢાળ શ્રીપાળના રાસની.

સમયપએમંતર અણ્કરમી, ચરમ તિભાગ વિશેષ;
અવગાહન લહી જે શિવ પોહોવા, સિદ્ધ નમો તે અશેષ રે.
ભવિકા ! સિં ૬

પૂર્વ પ્રયોગ ને ગતિ પરિણામે, અંધન છેલ અસંગ;
સમય એક ઉર્ધ્વગતિ જેહની, તે સિદ્ધ પ્રભુમો રંગ રે.
ભવિકા ! સિં ૭

નિર્મળ સિદ્ધશિલાની ઉપરે, જોયણ એક ડોગંત;
આદિ અનંત તિહા સ્થિતિ જેહની, તે સિદ્ધ પ્રભુમો સંત રે.
ભવિકા ! સિં ૮

જલે પલુ ન ચકે ઠહી પુરગુણ, પ્રાકૃત તેમ ગુણ અસ;
ઉપમા વિષ્ણુ નાણી ભવમાંહે, તે સિદ્ધ ત્રીયો ઉગ્રાસ રે.
ભવિકા ! સિં ૯

જ્યોતિશું જ્યોતિ મળી જય અનુપમ, વિરમી ચકલ ઉપાધિ;
આતમરામ રમાપતિ સમરો, તે સિદ્ધ સહજ સમાધિ રે.
ભવિકા ! સિદ્ધચક્ર ૧૦

રૂપાતીત સ્વભાવ જે, કેવલ ઠંસણ નાણી રે;
તે ધ્યાતાં નિજ આતમા, હોયે સિદ્ધ ગુણખાણી રે; વીર ૨
કાવ્ય—વિમલકેવલ (પૃષ્ઠ ૧૮૩માં ગુણો.)

શ્રી સિદ્ધપદ ગવ્યમ

કુંકુમમાવરણપ્રગુરુકે, અનંતનાણાઈસિરીચક્રકે;
સમગ્રગોગગપયસિદ્ધે, આએહ નિમ્નપિ સમગ્ર સિદ્ધે, ૨
મંત્ર—ૐ શ્રી પરમંસાધ્યાયલ્લાહિકં ચનામહેસ્વાહા.
ત્રિત્રિય શ્રી સિદ્ધપદપૂજ સનાતા. ૮

તૃતીય શ્રી આચાર્યપદ પૂજા

કાવ્યં ઇન્દ્રવજ્રાવૃત્તમ્

સૂરીણુ દ્વરીકચકુગ્ગહાણુ, નમો નમો સૂરસમખપહાણુ.

ભુજગપ્રયાતવૃત્તમ્

નમું સૂરિરાજ સદા તત્ત્વતાજ, જિનેન્દ્રાગમે પ્રોઠ સામ્રાજ્યજાજ;
 પટ્ટવર્ગ વર્ગિત ગુણે શોભમાના, પંચાચારને પાળવે સાવધાના. ૧
 ભવિપ્રાણીને દેશના દેશ કાળે, સદા અપ્રમત્તા યથા સૂત્ર આવે,
 જિકે શાસનાધાર દિગ્દન્તિકંડપા, જગે તે ચિરંજીવને શુદ્ધ નંડપા. ૨

ઢાળ. ઉલાલાની દેશી

આચારજ મુનિપતિ ગણિ, ગુણુછત્રીશી ધામોણ;
 ચિદાનંદ રસ સ્વાદતા, પરભાવે નિઃકામોણ. ૧

ઉલાલો-નિઃકામ નિર્મળ શુદ્ધસિદ્ધન, સાધ્ય નિજ નિરધારથી;
 નિજ જ્ઞાન-દર્શન ચરણ-નીરજ, સાધના વ્યાપારથી.
 ભવિજીવ જોધક તત્ત્વજોધક, સયત્ર ગુણુ સંપત્તિધરા;
 સંવરસમાધિ ગતઉપાધિ, દુવિધ તપ ગુણુઆગરા. ૨

પૂજા ઢાળ શ્રીપાળના રાસની

પંચ આચાર જે મુધા પાળે, મારગ બાળે સાચો,
 તે આચારજ નમિયે તેહયુ, પ્રેમ કરીને જ્ઞયોરે.

ભવિકા : સિં ૧૧

વર છત્રીય જુએ કરી સોડે, યુગપ્રધાન જન મોડે;
 જન જોડે ન રહે જિનુ કેડે, સૂરિ નમું તે જોડે રે.

ભવિકા : સિં ૧૨

નિત્ય અપ્રમત્ત ધર્મ ઉપયોગે, નરીં ચિડયા ન કયાય;

ધરે પંચને વર્ગ વર્ગિત ગુણૌધા; પ્રવાહિ દ્વિપોચ્છેદને તુલ્ય સિધા;
ગણી ગચ્છ સંધારણે સ્થંભમૂતા; ઉપધ્યાય તે વંદિયે ચિતપ્રભૂતા. ૨

ઢાળ ઉદ્ધાળાની દેશી

પાંતિબુઆ મુતિબુઆ, અબ્જવ મદવબુતાળ,
સચ્ચં સોચં અક્રિયણા, તવ સંજમ ગુણરતાળ.

ઉદ્ધાળો-જે રમ્યા પ્રહસુગુત્તિ ગુતા, સમિતિ સમિતા શ્રુતધરા;
સ્વાદાદવાદે તત્ત્વવાદક, આત્મ પર વિભંજનકરા.
ભવભીરુ સાધન ધીર શાસન, વહન ધોરી મુનિવરા;
સિદ્ધાન્ત વાયલુ ઢાન સમરથ, નમો પાઠક પદધરા. ૨

પૂજા. ઢાળ શ્રીપાળના રાસની.

દ્વાદશ અંગ સજ્જાય કરે જે, પારગ ધારગ તાસ;
સૂત્ર અર્થ વિસ્તાર રસિક તે, નમો ઉવજ્જાય ઉદ્ધાસરે.
ભવિકા ! સિં ૧૬

અર્થ સૂત્ર ને ઢાન વિભાગે, આચારજ ઉવજ્જાય;
ભવ ત્રીજે જે લહે શિવસંપદ; નમિયે તે સુપસાય રે.
ભવિકા ! સિં ૧૭

મુરખ શિષ્ય નિપાત્ર જે પ્રભુ, પાડાધુને પદ્મવ આણે;
તે ઉવજ્જાય સકલગ્ન પૂજિત, સૂત્ર અર્થ સવિ બાણે રે.
ભવિકા ! સિં ૧૮

રાજકુમાર મરિખા ગણચિતક, આચારજ પદ યોગ;
જે ઉવજ્જાય સદા તે નમતા, નાવે ભવ ભય સોગ રે.
ભવિકા ! સિં ૧૯

પાવતાચન્દન રસ મમ વયલે, અનિતતાપ સવિ ટાળે;
તે ઉવજ્જાય નમીજે જે વળી, જિનશામન અનુવાળે રે.
ભવિકા ! સિદ્ધચક્ર પદ વંદો. ૨૦

તપ તેજ દીપે કમં ઝીપે, નૈવ છીપે પર ભણી;
મુનિરાજ કરુણાસિંધુ ત્રિભુવન, બંધુ પ્રણમું હિત ભણી.૨

પૂજા. ઢાળ. શ્રીપાળના રાસની.

જેમ તરુ ફૂલે ભમરો જોસે, પીડા તસ ન ઉપાવે;
લેઈ રસ આતમ સંતોષે, તેમ મુનિ ગૌયરી બંધે રે.

ભવિકા ! સિં ૨૧

પંચ ઇન્દ્રિયને જે નિત્ય ઝીપે, પટકાયક પ્રતિપાળ;
સંયમ સત્તર પ્રકારે આરાધે, વંદુ તેહ દયાળ રે

ભવિકા ! સિં ૨૨

અઢાર સહસ શીલાંગના ઘોરી, અચળ આચાર આચિત્ત;
મુનિ મહંત જયણાયુત વદી, ક્રીજે જન્મ પવિત્ર રે.

ભવિકા ! સિં ૨૩

નવવિધ બ્રહ્મશુભિ જે પાળે. બારસવિહ તપ શૂરા;
એઠવા મુનિ નમિયે જો પ્રગટે, પૂરવ પુણ્ય અંકુરા રે.

ભવિકા ! સિં ૨૪

સોના તણી પરે પરીક્ષા લીસે, દિન દિન ચઢતે વાને;
સંજ્ઞમ બપ કરતા મુનિ નમિયે, દેશ કાળ અનુમાને રે.

ભવિકા ! સિં ૨૫

ઢાળ.

અપ્રમત્ત જે નિત્ય રહે, નવિ હરજો નવિ શોચે રે;
ગ્રાધુ મુધા તે આતમા, શું મૂડે શું લોચે રે ? વીરં ૫
કાવ્ય-વિમત્ર કેવલં (પૃષ્ઠ ૧૮૩માં જુઓ.)

શ્રી માતૃપદઃ નવમ્

ખતે વ ઢતે વ મુગુત્તિગુત્તે; મુત્તે પસંતે ગુણજેગમુત્તે,
ગવપ્પમાયો ગવ્વોહમાયે, ગવ્વોહ નિચ્ચં મુદ્ધિગવપાચ્ચે. ૫

મંત્ર-ૐ શ્રી શ્રી પરમં સાધવે જ્ઞાતિકં યજ્ઞમહે સ્વાહા
પંચમ મુનિપદપૂજા સનાપ્તા ૫

૫૦૩ શ્રી સમ્યગ્દર્શનપદ પૂજા.

કાવ્ય—૪-દ્રવ્યભૂતમ

દ્યુતતત્તે રુઝલદ્વિષ્ણુસ, નમો નમો નિમ્મલકંસલુસ.

ભુજંગપ્રયાતદત્તમ

પ્રધીસ હઠવાસનારૂપ મિથ્યા; દળેને બનાદિ બરછે જેમ પથ્યા.
જેનોકે હોયે સહજથી શ્રદ્ધાનં; ઠહિયે દશનં તેડ પરમં નિધાનં. ૧
રેના જેહથી જ્ઞાન અજ્ઞાનરૂપ; ચરિત્ર વિચિત્રં ભવારણ્ય કૃપં.
દ્યુતિ સાતને ઉપચમે ક્ષય તે હોવે, તિહા આપરૂપે સદા આપ જોવે. ૨

દાળા. ઉલાલાની દેશી

સમ્યગ્દર્શન ગુણ નમો, તત્ત્વ પ્રતીત સ્વરૂપો જી;
જસુ નિરધાર સ્વભાવ છે, ચેતનગુણ ને અરૂપો જી. ૧
ઉલાલો-ને અનુપ શ્રદ્ધા ધર્મ પ્રગટે, સયત્ત પર ઇહા દળે;
નિજ શુદ્ધ સત્તા પ્રગટ અનુભવ, દરજી રચિતા ઉન્નતે.
બહુમાન પરિણતિ વસ્તુ તત્ત્વે, અહવ તસુ કારણપણે;
નિજ સાધ્યદષ્ટે સર્વ કરણી. તત્ત્વતા સંપત્તિ ગણે. ૨

પૂજા. દાળા શ્રીપાળના રાસની

શુદ્ધ દેવ ગુરૂ ધર્મ પરીક્ષા, સદ્ગુણા પરિણામ;
જેહ પામીને તેહ નમીને, સમ્યગ્દર્શન નામ રે.
ભવિકા! ચિં ૨૬

મલ ઉપચમ ક્ષયઉપચમ ક્ષયથી, જે હોવ વિરિધ અજગ;
સમ્યગ્દર્શન તેહ નમીને, જિનધર્મે દહરંગ રે.
ભવિકા! ચિં ૨૭

હોય પંચ મત્યાદિ સુજ્ઞાન લેહે, ગુરૂપાસ્તિથી ચોગ્યતા તેહ વેહે;
વળી જ્ઞેય-હેય-ઉપાદેય રૂપે, લહે ચિત્તમાં જેમ ધ્વાંત પ્રતીષે.૨

હાળ. ઉલાડાની દેશી.

ભવ્ય નમો ગુણ જ્ઞાનને, સ્વપર પ્રકાશક જાણેછ;
પરજાય ધર્મ અનતતા, લેહાલેહ સ્વજાણે છ. ૧

ઉલાડો-જે સુખ્ય પરિણતિ સકલજ્ઞાયક, જોધ જાવવિલગ્નતા;
મતિ આદિ પંચ પ્રકાર નિર્મળ, સિદ્ધ સાધન ડરછતા.
સ્વાદાહનંગી તત્ત્વરંગી, પ્રથમ લેહાલેહતા;
સવિકલ્પ ને અવિકલ્પ વસ્તુ, સકલ સંશય છેદતા ૨

પૂજા. હાળ શ્રીપાળના રાસની.

જ્ઞાનમદ ન જે વિણ લહીયે, પેય-અપેય વિચાર;
દૂત્ય-અદૂત્ય ન જે વિણ લહીયે, જ્ઞાન તે સકલ આધાર ૨.
ભવિકા ! સિં ૩૧

પ્રથમ જ્ઞાન ને પછી અહિંસા, ધી સિદ્ધાંતે જાખ્યું;
જ્ઞાનને વદો જ્ઞાન મ નિહો, જ્ઞાનીએ શિવમુખ ચાખ્યું ૨.
ભવિકા ! સિં ૩૨

કલ કિયાનું મૂળ જે શ્રદ્ધા, તેવડું મૂળ જે કલિયે;
ક જ્ઞાન નિત નિત વંદીજે, તે વિણ કંઈ કેમ રહીયે ૨.
ભવિકા ! સિં ૩૩

જે જ્ઞાનમાત્રી જેહ સદાનંદ, સ્વપર પ્રકાશક જેહ;
પરે પરે નિહુવન ઉપકારી, વળી જેમ સર્વ શયિ નેહ ૨
ભવિકા ! સિં ૩૪

શ્રી ચારિત્રપદ કાવ્યમ્

સુસંવરં મોહનિરોધસારં, પંચાખ્યારં વિગયાધ્યારં;
 મૂલોત્તરાણેગશુભં પવિત્રં, પાલેહ નિર્યાપિહુ સમ્યચિત્તં. ૮
 મંત્ર-ૐ હ્રીં શ્રીં પરમં ચારિત્રાય જલાદિકં યજ્ઞમહે
 સ્વાહા.

અષ્ટમ ચારિત્રપદ પૂજા સમાપ્તા. ૮

નવમ શ્રી તપઃપદ પૂજા.

કાવ્યં ઇદ્રવજ્રાવૃત્તમ્

કમ્ભુમે!મ્ભૂલણુકુંજરસ્સ; નમો નમો તિબ્વત વોભરસ્સ.

માલિનીવૃત્તમ્

ઇંય નવપયસિદ્ધં, લલિવિજ્ઞાસમિદ્ધં;
 પયડિયસુરવગ્ગં, હ્રીતિરેહાસમગ્ગં;
 દિસિવઇસુરસારં, ખેલ્લિપીઠાવયારં;
 તિજયવિજયચક્કં, સિદ્ધચક્કં નમામિ. ૧

બુજ ગમ્પવાતટ્ઠમ્

ત્રિકાલિકપણે કમ્ કયાય ટાળે,
 નિકાચિતપણે બાધિયા તેહ બાળે,
 કચું તેહ તપ બાલ્લ અંતર દુલ્લેદે,
 ક્ષમાયુક્ત નિહેંતુ દુઃખાંન છેદે ૨
 હોયે ગાસ મહિમાયત્રી લળિધ સિદ્ધિ,
 અવાઇકપણે કમ્ આવરણશુદ્ધિ;
 તપો તેહ તપ જેહ મહાનંદ હેતે,
 હોવ મિદ્ધી ઝીમંનિની જિમ સહેતે. ૩

ઇન્દ્રિયા નવપદ ધ્યાનને જેહ ધ્યાવે,
 સંગનંદ ચિદુપત્તા તેહ પાવે;

વળી જ્ઞાનવિમલાદિ ગુણરત્ન ધામા,

નમું તે સદા ચિદ્વચક પ્રધાના. ૪

માલિની રાત્રી

ધર્મ નવપદ ધ્યાવે, પરમ આનંદ પાવે,

નવમે ભવ શિવ જાવે, દેવ નરભવ પાવે,

જ્ઞાનવિમલ ગુણ ગાવે, સિદ્ધચક પ્રભાવે,

સર્વિ દુરિત શમાવે, વિશ્વ જયકાર પાવે, ૫

દાળ. ઉલાસાની ઢેશી.

ધર્મદોષન તપ નમો, બાહ્ય અભ્યંતર ભેદે છ,

આત્મ સત્તા એકતા, પરપરિણતિ ઉચ્છેદે છ ૧

ઉલાસો-ઉચ્છેદ કર્મ અનાદિ સંતર્પિત, જેહ સિદ્ધપદું ૨૨;

યોગ સંગે આહાર ટાળી, બાવ અડિયલા કરે

અંતર મુદૂરત તત્ત્વ સાથે, સર્વ સંવરતા કરી;

નિજ આત્મસત્તા પ્રગટ ભાવે, કરો તપ ગુણ આહરી. ૨

દાળ.

એમ નવપદ ગુણ મંડલ, ચક્ર નિરૂપ પ્રભાવે છ;

સાત નયે જે આહરે, સમ્યગ્જ્ઞાને જાણે છ ૩

ઉલાસો-નિર્ધારનેતી ગુણી ગુણનો, કરે જે મનુનાન એ.

વધુ કરણ મંડા તત્ત્વ રમણે, વાય નિર્નગ ધ્યાન એ

એમ મુદ્ધવત્તા જાણે ચેતન, ચક્રલ સિદ્ધિ અનુભવે,

અસુખ અતંત મંદંત સિદ્ધન, પરમ આનંદતા ૨૨. ૪

કેશરો.

દર્શિતેત ગં

એ સુવલ મુખકર ગુણપુરંદર, સિદ્ધચક પત્તનની;

જોઈ શકિ નિજના સિદ્ધિમંદિર, નવિત પૂરે મનરૂતી.

અણ સકલ સમૃદ્ધિની, ઘટમાણે કદિ લાખી રે,
તેમ નવપદ કદિ લાજશે, આતમરામ છે સાખી રે. વીર૦ ૧૧
યોગ અસંખ્ય છે જિન કહ્યા, નવપદ સુખ્ય તે લાગોરે;
એક તણે અવલખને, આતમ ધ્યાન પ્રમાણો રે વીર૦ ૧૨
દાળ બારમી એકવી, ચોથે ખંડે પૂરી રે;
વાણી વાચકજમ તણી, કોઈ નથે ન અમૂરી રે. વીર૦ ૧૩

શ્રી તપપદ કાવ્યમ્

બલ્લ તહાજિતરસેયલે(મે)યં, કસાયદુલ્લહેવકુકંમસેયં;
દુકખદ્ધયત્યે કયપાવનાસં, તવં તવેલુ લાકાગમયં નિરાસં. ૬

મંત્ર-ૐ શ્રી પરમયુરુધાય પરમેશ્વરાય જન્મજરા-
મૃત્યુનિવારણાય શ્રીમતે તપસે જ્ઞાદિકં વતમહે સ્વાહા.

ત્રીમદ્ પદ્યવિજયજી ઉપાધ્યાય કૃત નવપદ પૂજા નવપદા

નવપદની આરાધનની સમજણ માટે તેનું વચ આપું

આપવામાં આવે છે --

ક્રમ.	નામ.	પદ્ય	મંત્ર	કુ.કે.કે.ન	ખમા.નમ.ક	પ્રક.કે.કે.ક	૧૨-૧૨.૧૧.૧૧	૧૧.૧૧.૧૧
૧	નવપદ-૧૧૬	સુકલ	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૨૦	૧૫
૨	વદ-૧૬	પાદ	૮	૮	૮	૮	૧૦	૬૩
૩	મ.પ.૧૬	સીમા	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૧૦	૫૫
૪	કે.પ.૧૬	સીમા	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૧૦	૫૫
૫	કે.પ.૧૬	રણમ	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૧૦	૫૫
૬	કે.પ.૧૬	સુકલ	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૦	૫૫
૭	કે.પ.૧૬	સુકલ	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	૧૦	૫૫
૮	કે.પ.૧૬	સુકલ	૭૭	૭૭	૭૭	૭૭	૧૦	૫૫
૯	૧૧૫૫	નામ	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	૧૦	૫૫

અવરૂપ જ્ઞાનની ક્રિયાઓ--નવ પદ્ય વચનને ૧૦ કુ.
દેવ ૧૨ સપાળે કુ.ન. મે. ૮૬ પ્રતિજ્ઞાન કુ.ન. લાલ. નામ
કુ.ન. ૧૫ કુ.ન. ૬૨૨૨. નવ દેવગણે રાજી નવ પદ્યવચન.
૧૦૦ ૧૦૦ નવકુ. ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦

પૂજન કરવું પૂર્વાચાર્યોએ નિદાન્તમાથી તે યંત્રવિધાન આ પ્રમાણે દર્શાવ્યું છે—

૧. સર્વ મધ્યમાં અર્ધ ધીજ સ્થાપન કરવું. તે ધીજ કેની વચ્ચે આવે તેમ અર્ધને કરતો ઝંકાર કરવો. તે ઝંકારને ઝંકારથી વીંટવો એ ત્રણે ધીજને જે કુલાળની આકૃતિવાળા ૭ ચનાકતથી વીંટી લેવા. તે ચનાકતને દેશના અ, ખા, ઇ, ફે, ડ, ઝ, જ, ળ, ટ, ણ, ટે, ઓ, ઓ, જં, ઝ એ સોળ સ્વરો સ્થાપન કરવા. આ અર્ધ પદની કલ્પિત કહેવાય છે. ઉપરોક્ત સર્વનું ધ્યાન આ કલ્પિકામાં કરવાનું છે.

૨ આ કલ્પિકાને દેશનું આઠ પાસીવાળા ડનડાના આકારનું વણવું, તેના અડધને (૧) ઐ હ્રીં સિદ્ધેન્દ્ર સ્વાહા પૂર્વના, (૨) ઐ હ્રીં આચાર્યેન્દ્ર સ્વાહા, રતિનુમા, (૩) ઐ હ્રીં ઉપાધ્યાયેન્દ્ર સ્વાહા, પાંચપા (૪) ઐ હ્રીં સર્વમાયુન્દ્ર સ્વાહા, કનરમા, (૫) ઐ હ્રીં દશનાથ સ્વાહા, અંતોષ્ઠમ (૬) ઐ હ્રીં જ્ઞાનાથ સ્વાહા નેત્ર વાજુમાં (૭) ઐ હ્રીં ચારિત્રાથ સ્વાહા, વાપવપાશુમાં, (૮) ઐ હ્રીં તપસેન્દ્રાહા, વજાન કે. જાનું જામનું આ પ્રથમ વચન થાય.

૩ આ પ્રથમ વચનને દેશનું ગોળાકારે સોળ પાંખડીવાળું ધીજનું વણવું કરવું. તેમાં ઉપરની પાંખડીથી અનુક્રમે એકાન્તરિત-એક છેડીને બીજે એમ આઠ વર્ગે ચનાકત સ્થિતિ ઉપપા. તે આઠ વર્ગો આ પ્રમાણે ૧ અર્ધ ૨ કવર્ગ ૩ ચર્વર્ગ ૪ દર્વર્ગ ૫ તર્વર્ગ ૬ પર્વર્ગ ૭ વર્વર્ગ ૮ દર્વર્ગ તેમાં પ્રવર્ગમાં સોળ સ્વરો, હરત્રી માંડી વર્ગમાં મુદ્રી હરત્રીમાં પાંચ વર્ગો ને ઉપરના ચરત્રીમાં

૪ વર્ણો આવે છે એ આઠ વર્ગની વચમાં બાકી રહેલી પાંખડીમાં
ૐ નમો અરિહંતાણં લખવું. એ પ્રમાણે બીજી વલય કરવું.

૪ ત્રીજા વલયમાં આઠ દિશામાં આઠ અનાહતો
લખવા ને વચમાં ૐ હ્રોં મહોં નમો જિણાણં વગેરે એક
લીટીમાં બે એમ કરતા લખવા. એક ચક્રાવામાં ૧૬ આવે
એજ પ્રમાણે બીજા ૧૬ ઉપર બીજી પંક્તિમાં, ને ત્રીજી
પંક્તિમાં ત્રીજા સોળ એમ સર્વ મળી ૪૮ લખિ
પડે લખવા.

૫ તે લખિ પદના વલયને શુદ્ધ શ્વેતવર્ણના હ્રોંકારને
ત્રિગુણિત કરી વીંટવું. અર્થાત્ લખિ પદના વલયની ઉપર
હ્રોં લખીને તેના ઇકારના અન્તભાગથી એક રેખા કાઢી
વલય કરતી ત્રણ વખત વીંટવી ને ચોથી રેખાને અન્ને
કોં લખવો. તે પરિધિને કરતી આઠ ગુરુપાદુકા લખવી

૬ ગુરુ પાદુકાના વલયની ઉપર ડાબી બાજુ બે રેખાને
અન્યોન્ય ગુંથીને કલશાકાર અમૃતમંડલ કરવું. તેની ચાર
દિશામાં જ્યાંદિ ચાર દેવીઓ ને ચાર વિદિશામાં જ્યાંદિ
ચાર દેવીઓ લખવી.

૭ કલશાકારની કરતા ૐ હ્રોં વિમલસ્વામિને નમઃ ।
ધૃત્યાદિ લખી સિદ્ધચક્રના અધિષ્ઠાયક દેવદેવીઓ સ્થાપવા.

૮ તે કલશની આગળાગળ ૧૨ વિદ્યાદેવીઓ, ૨૪
વેદો જમણી બાજુ ને ૨૪ વક્ષિત્રીઓ ડાબી બાજુ સ્થાપન
કરવા. કલશના મૂળમાં નવ મેડો, કંઠ ભાગમાં નવ નિધિઓ
કલશરૂપે રાખી જમણી બાજુમાં લખવા. ચાર પ્રતિહાર

દ્વારપાલો ચાર દિશામાં, માણિમદ્ર વગેરે ચાર વીરો ચાર દિશામાં લખવા. પૂર્વ વગેરે આઠ દિશામાં આઠ ને ઉપર નીચે એમ દશ સ્થાને દશ દિશાપાત્ર સ્થાપવા. પોતાની જમણી બાજુના નાગકોણમાં ક્ષેત્રપાત્રને સ્થાપન કરવા.

આ સર્વ સંક્ષેપથી સ્થાપના વિધાન કર્યું છે. વિસ્તારથી શુભગમ પાસેથી બદ્ધકાર દ્વારા સનજીવું. આ સિદ્ધચક્ર ચન્ત્રોદ્ધાર વિદ્યાપ્રવાહ નામના કથામાં પૂર્વમાંથી ઉદ્ભવે છે. તેનું વ્યવસ્થિત પૂજન ધ્યાન કરવાનું છે. સિદ્ધચક્રની આરાધનાનું સર્વસ્વ આ ચન્ત્રોદ્ધાર છે. તેના વિધિપૂર્વક પૂજન વિધાનની પ્રતિ હુમજી મળી આવી છે. તેના અનુભવીઓ દ્વારા શુદ્ધ વિધાન સાથે એ પૂજન કરવું કરાવવું તે આ આરાધનાનું ખાસ કર્તવ્ય છે. શ્રીચિદ્ધક્રમે સકલ દુઃખદેશ આ ચન્ત્રને અવરંખીને છે. આ ચન્ત્રોદ્ધારના સ્નાન જળથી, પૂજનથી તથા ધ્યાનથી અનેક નિદિ સિદ્ધિ પ્રકટે છે. સકલ મનોવાંછિત અર્થ થાય છે શ્રી સિદ્ધચક્ર ચન્ત્રોદ્ધાર પૂજન બહુવાપતા પણ અપૂર્વ ઉત્તાર પ્રકટે છે, વિભ માન દૂર થાય છે. અપૂર્વ યાન્ત્રિ સ્થપાય છે. નનોડ્ડુ ધીસિદ્ધચક્રસ્ય ॥

શ્રી સિદ્ધચક્ર-નવપદ આરાધન વિધિ

પ્રથમ ખંડ સંપાનું.

તાન માન શુભ જ્ઞાનલય, નિમંલ નાદ સુરંગ;
સોલમી પૂજા કરી, પામ્યો સમરસ ચંગ. ૧

સોરઠં-મધુમાદન ગગેણ ગીયતે

સરસ વય વેષ સુખરૂપ કુચ શોભતી,
વિવિધ ભૂષાંગિની સુરકુમારી;
એકથત આઠ સુરકુમર કુમરી તિહાં,
વિવિધ વીણાદિ વાજાંત્રધારી સરસ ૧
અભિનવ હસ્તકી હાવળાવે કરી, વિવિધ જુગતેબહુ નાયકારી;
દેવના દેવને દેવરાજી યથા,
કરતિ નૃત્ય તથા ભૂમિચારી. સરસ ૨

ગીત નાગ શુદ્ધ નદ

એકથત આઠ નાચે, દેવકુમર કુમરી;
દોં દોં દોં મુરજી શુંજતી, નાયતી દદા ભમરી. એક ૧
ધનકુચ યુગ હાર રાજી, કસી કંચુકી ખંધી;
સોલસ સિંગાર શોભિત, વેણી કુસુમ શુંથી. એક ૨
નટ ઠટિકટ ઠહ ઠહ, વિચ પટ્ટિ તાલ વાજે;
દેખાવતી જિન હસ્તકી, નૃત્યકી નવિ લાજે. એક ૩
તિન તિનાતિ તતિ વાજે, રઘુઅણ્ણતિ વીણા;
તાંડવ જેમ સુર કરંત, તેમ કરો ભવિ લીણા. એક ૪

કાવ્યમ

આ કોડના કૃત્યવિદો તતોડસ્ય, ગંધર્વ નાટયાધિપતી અમલ્યો,
તૂયંત્રિકં સમજ્યતિસ્મ તત્ર, પ્રભોનિંપણ્ણે પુરતઃ સુરેન્દ્રેઃ ૧૬

ગોપાલ નામ પૂજા સમાપ્ત ૧૧

સપ્તદશ સર્વવાદ્ય પૂજા પ્રારંભ

ચાલુ ન આરતી નગલ દીવાલી પૂજા ૧૭ ની, વસ્તુ ૭૬
સાંત રસમય, સાંત રસમય, અરથ ઉદાર;
અદ્ભુત્તર સય કવિતવર. કરિય દેવ અગ્નિંત શુભમય,
સાંત આક પદ ઓસરિય, ધરિય પાણિ સિર કનક ઝેરીય;
ત્રિલિ વાર મરતક ધરીય, ભૂમિતલ નિય લાણ;
સર્કરંશુલ ઉચો બણે. નમુત્યુષ્યં મુદ્દં લાણ ૧

સામેરી મંગલ ગીયતે.
સમવસરજી જેમ વાળાં વાળે, દેવ હુદુલિ અંખર માળે,
મેલ નિશાન વિશાળ;
મંગળ અલ્લરિ પલ્લવ નહેરી, કંઠાલા દલબરી વર લેરી;
શરણાઈ રલુકાર. ૧

તુલસી વંશ સુરતી નવિ મૂકે, સત્તરગી પૂજા નરિ પૂકે,
વીણા વંશ કહે જિન ઊવો, આરતિ તેમ મંગળ પડવો. ૨
ગીત. રામ નૂતરી

પદ્ય છંદ તું છંદ જિનરાજ છંદો પદ્ય,
શંખ સરણાઈ વાજિંત્ર જાણે:

મહુઅરિ પરિ પરિ દેવડી હુંડશી,
હે! નહિ જિન વાળે કાણ તોડે. ૫૨૦ ૧.
દેવ નિશાન કરવાલ વલવાલયું,
અલ્લરી પલ્લવ લેરી નહેરી;

પલ્લવ દેવ વાજિંત્ર અલ્લે કહે,

સકલ વાજિંત્ર પ્રભો અવ ન હેરી ૫૨૦ ૨
અંખરે અવિકલવાજિંત્ર પૂજા કરી, કહે સુખેતું પ્રભુ! ત્રિજન વીણે;
દેવદેવે મને જિનપ પૂજા કર, આરતિ સાધિ મંગળ પડવો.
૫૨૦ ૩.

સપ્તદશ સર્વવાદ્ય પૂજા પ્રારંભ.

રાગન આરતી નાનલ દીગાની પૂજા ૧૭ ની, વન્દ ૪૬
 સાંત રસમય, સાંત રસમય, અરથ ઉદાર;
 અદ્ભુતર સય કવિતવર. કરિય દેવ અગ્નિદેવ શુભમય;
 સાત આઠ પદ ઓસરિય, ધરિયા પાણિ સિરકમલ બોલીય;
 પ્રિથિવાર મસ્તક ધરીય, ભૂમિતલ નિય બાણ,
 ચંદ્રશુભ ઉચો બણે. નમસ્તુભ્યં સુદુ બાણ ૧

સામેરી ગમેલ ગીર્ણો.

સમવસરલુ જેમ વાળાં વાળે, દેવ હુદુણિ અંબર ગાળે,
 શેલ નિશાન નિશાળ,
 મંગળ ઝલારિ પણુવ નેરી, કંસાલા હડબરી વર લેરી;
 ચરણાધ રણકાર. ૧

કેશવ વંશ મુરતી નવિ મૂકે, સત્તરગી પૂજા નવિ રૂંકે,
 પીણા વંશ કહે જિન જીવે, આરતિ તેમ મંગળ પડવે. ૨
 ગીતા રામ ગૂર્ણગી

પણુ જીવ તું જીવ જિનરાજ જીવે પડુ,
 શાખ ચરણાધ વાજિંત બાણે:

મહુજરિ પરિ પરિ દેવડી હુંડળી.
 હો! નહિ જિન વણે કાઢ તોડે. પડુ ૧

શેલ નિશાન કરવાડ તલવાવડું,
 ઝલારી પણુવ લેરી નેરી;

ચક્રા દેવ વાજિંત બાણે કહે,

સદેવ કવિડો પ્રસો જવ ન દેરી પડુ ૨

જેમપરે કવિકવાજિંત પૂજા કરી, કહે મુખેતું પ્રહા પ્રિયન પ્રવે;
 કેમપરે કેમ અમે જિનપ પૂજા કર, આરતિ સાજિ મંગળ પડવે.
 ૫૬૦ ૩.

કાવ્યમ.

મૃદંગ લેરી વરવેણુ વીણુ, પડભામરી-ઝલારિ-કિંકિણીનાં;
ભંભાદિકાનાં ચ તદા નિનાદૈઃ, ક્ષણં જગન્નાદમયં બ્રહ્મવ. ૧૭
સમદય સર્વવાદ પૂજ સમાપ્ત. ૧૭

વસ્તુ ૭૬

એહ વિધિવર, એહ વિધિવર, સત્તર ગુણુ ભેદ,
પૂજ પરમેશ્વરતાણી, કરીય દેવ નર નારી શ્રાવક,
સમક્રિતધારી નિપુણ નર, વીતરાગ શાસન પ્રભાવક,
સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાલ સુર, શ્રી જિન ભવન મઝાર;
સકલ પૂજ અનુમોદતાં, કરતાં હરખ અપાર. ૧

કૃપાર

ધન્યાશ્રી ગગેણુ ગીયતે

યુણીયો યુણીયો રે પ્રભુ તું! સુરપતિ જેમ યુધિયો;
તીન ભુવન મનમોહન લોચન, પરમ હૃદ તબ જલિયો રે. પ્રભુ ૦ ૧
એક થત આઠ કવિત નિત અનુપમ, ગુણમણિ ગુંથી યુધિયો;
ભવિક જીવ! તુમ થય યુદ્ધ કરતાં, દુરિત મિથ્યામતિ ખલિયો
રે પ્રભુ ૦ ૨

તપગચ્છ અખર દિનકર સરિખો, વિજયદાન ગુરુ મુદિયો;
જિન ગુણ સંઘ ભગતિ કરી પસરી, કુમતિ તિમિર સખ
હલિયો રે. પ્રભુ ૦ ૩

એણીપરે સત્તરભેદ પૂજ વિધિ શ્રાવકકું જિને ભલિયો;
સકલ મુનીશ્વર કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાને, ચિંતવિન તસ ક્ષણ યુધિયો
રે પ્રભુ ૦ ૪

શ્રી સદાચરિત્ર ઉપાધ્યાય દ્રુત સત્તરભેદી પૂજ સમાપ્ત.

પ્રભુ સન્મુખ જોલવાની સ્તુતિઓ.

- ૧ ધન્યોહં દૃતપુણ્યોહં, નિસ્તીર્ણોહં જવાનુંવાત્,
અનાદિગવકાન્તારે, દષ્ટો ચો ન તુતો મયા.
- ૨ અથ પ્રક્ષાલિતં જાતં, નેત્રે ચ વિમલીકૃતે
મુક્તોહં સર્વપાપેભ્યો, જિનેન્દ્ર તવ દર્શનાત્
- ૩ દર્શનાત્ દુરિતધ્વંસઃ, વન્ધનાત્ વાગિ છાપ્રઠઃ,
પૂજનાત્ પૂરકઃ શ્રીષ્ઠાં, જિનઃ ત્રાસાત્ સુરદ્રુમઃ.
- ૪ દર્શનં દેવદેવસ્ય, દર્શનં પાપનાશનમ્;
દર્શનં સ્વર્ગસોપાનં, દર્શનં મોક્ષસાધનમ્.
- ૫ કલ્પે ચન્દ્રસ્ય કલંકમુક્તા, મુક્તાવલિચ્છાદુચ્ચુપ્રપન્ના;
જગત્પથસ્થાસિમતં હતાના, લેનેતરી કલ્પવતેવ મુક્તિઃ.
- ૬ અઘાજવત્સકૃતતા નયનદ્વયસ્ય,
દેવ ત્વઘીયચરણામ્બુજવીક્ષતેન;
અગ્નિવોકનિલક પ્રતિભાસતે મે,
સંસારવાશિધિરયં તુલ્યકપ્રભાજ્ઞઃ.
- ૭ તુભ્યં નમઃજિયુવનાર્તિહરાય નાય !
તુભ્યં નમઃ ક્ષિપિતભાગવત્પ્રાણાય;
તુભ્યં નમઃજિજ્ઞાસતઃ પરમેષ્વરાય;
તુભ્યં નમો જિન ! જાવોદધિગ્રોપજ્ઞાય
પેઃ શાન્તરાગરુચિજિઃ પરમાત્મજિન્ત્વં,
નિર્માપિતસ્તિજ્ઞપતેકરૂડામશ્રુત !
તાપન્ત એવ ખડુ તેષ્વલુપઃ પૂરિત્વાં
યતો અમાનનપરં ન વિ રૂપમ્ભિઃ.

- ८ धन्यास्त एव भुवनाधिप। ये त्रिसन्ध्य-
 माराधयन्ति विधिवद् विधुनान्यृत्याः;
 लङ्घ्योद्धृतसत्पुलकपक्षमलद्वेष्टेशाः
 पादद्वयं तव विलो। भुवि जन्मभागः
- १० प्रथमरसनमग्नं दृष्टियुग्मं प्रसन्नं,
 वदनकमलमङ्गुः कामिनीसङ्गशून्यं,
 करयुगमपि यत्ते शस्त्रसंभन्धवन्ध्य;
 तदसि जगति देवो वीतरागस्त्वमेव.
- ११ ऐन्द्रश्रेष्ठिनता प्रतापभवनं भव्याङ्गि नेत्रामृतं,
 सिद्धान्तोपनिषद्विवारयतुरैः प्रीत्या प्रमाणीकृता,
 भूतिः स्फूर्तिमती सदा विज्यते नैनेश्वरी विस्तुरन्,
 मोहोन्मादधनप्रमादमदिरामत्तैरनावोकिता.
- १२ नेत्रानन्दकरी भवोदधितरी, त्रेयस्तराभङ्गि नरी,
 श्रीमद्भर्मभट्टानरेन्द्रनगरी, आपःलताधूमरी;
 ड्योत्कथं शुभप्रभावलङ्करी, रागद्विषां जित्वरी,
 भूतिः श्रीजिनपुङ्गवस्य भवतु त्रेयस्करी द्वेष्टिनाम.
- १३ अङ्गन्तो भगवन्त छन्दमहिताः, सिद्धाश्च सिद्धिस्थिता,
 आचार्या जिनशासनोन्नतिकराः, पूज्या उपाध्यायकाः;
 श्रीसिद्धान्तमुपाङ्का मुनिवरा, रत्नत्रयाराधकाः,
 पश्यैते परमेष्ठिनः प्रतिदिनं, कुर्वन्तु वो भर्ग्वलम्.
- १४ पूष्टानन्दमयं, महोदयमयं, देवदयचिह्नगूमयं,
 रूपातीनमयं, स्वर्परमयं, स्वाभाविकीश्रीमयम्;
 सानोद्योतमयं, दृष्टारमयं, स्वाङ्गवादविद्यालय,
 श्रीसिद्धान्ततीर्थराजमनिश, वन्देहमादीश्वरम्.

૧૫ કિં કર્પૂરમયં ? સુધારસમયં ? કિં ચન્દ્રરોચિમયં ?
કિં ડાવણ્યમયં ! મહામધુમય ? કાશ્યપકેલિમયમ્ ?
વિશ્વાનન્દમયં ? મહોદયમયં ? શોભામયં ? ચિન્મયં ?
શુદ્ધધ્યાનમયં ? વપુર્ગિંતપતેર્મૂં નાક જલચરમનમ્

૧૬ હીનોદ્ધારધુરન્ધરસ્ત્વદપરો નાસ્તે મદન્યઃ । ૧૫—
પાત્રં નામ જ્ઞેતે જિનેશ્વર ! તથાખેતા ન વાગે શિવમ્ ;
કિન્ત્વહંન્તિતમેવ કેવલમહો અજોગિત્ત્વં શિવ,
શ્રીરત્નાકર ! મંગલકનિલય ! પ્રેયસ્કર્મ પ્રાપ્તયે.

૧૭ સકલ કરમ વારી, બોલનાનીધિકારી,
ત્રિભુવનકોપકારી, કેવલજ્ઞાનધારી;
સચિદન નિલા દેવો, દેવ એ જાદિનાવે,
એની જિનવર તજતા, સર્વ નંધનિ આપે.

૧૮ જિનવર પદ સેવ, મર્વ સંપત્તિ પાઈ,
નિશ્ચિન્ત મુખપાઈ, કલ્પવૃક્ષિ વલ્લાઈ
નમિ-ચિન્તિત લક્ષ્મીને સર્વ વિદ્યા વશાઈ,
શિવજા જિનવર મેલા કાપતાં તે . પાઈ

૧૯ જ્યોત્સવ તુમ ચરજની મેલ, હું નેા નાજ દેવમિદેસ !
સાગુ સુખોતે સેવકના હી, જેલે કિન્નરજનનનો માલ

૨૦ તું અકલંગી રૂપ સદૃશ, પદ્મનાભદ્ર ૧૦ હું હાલ,
તું ચક્રર પ્રતા જનનોપર, બીજાના નં મનમહા . ૧
અનુપમ રૂપ દેવી તુજ નીકે, સુર નર નાસં કે કંઈ
તમેા નિર્લયન કૃપાપાત્ર રોલેલ, પાવ્ય મેલિએ ના

કાને કુંડલ શિર છત્ર ખીરાળે, ચક્ષુ ટીકા નિરધારી;
 અષ્ટ ખીજેરું હાથ સોહીએ, તુમ વન્દે સહુ નરનારી. ૩
 અશિકાષ્ટાસે સર્પ નિકાલા, મંત્ર સુણાયા બહુ ભારી;
 પૂર્વ જનમકા વૈર ખોલાયા, જળ વરસાયા નિરધારી. ૪
 જળ આવી પ્રભુ નાકે અડીયા, આસન કંખ્યા નિરધારી;
 નાગ નાગણી છત્ર ધરે છે, પૂર્વ જનમકા ઉપગારી. ૫
 રૂપવિજય કહે સુષુ મેરી લાવણી, એસી શોભા બહુ સારી;
 માતપિતા બંધવ બહુ સાથે, સંયમ લીધા નિરધારી. ૬

પૂ૦ આચાર્ય શ્રી વિજયામૃતસૂરીશ્વરજી મહારાજ કૃત

૨૧ ઋષભદેવ ભગવાનની સ્તુતિ

જેણે કીધી સકલ જનતા નીતિને જાણનારી,
 ત્યાગી રાજ્યાદિક વિભવને જે થયા મૌનધારી;
 બેઠેતો કીધો સુગમ સખળો મોક્ષનો માર્ગ જેણે,
 વન્દુ છુ તે ઋષભજિનને ધર્મ-ધોરી પ્રભુને. ૧

૨૨ શ્રી શાન્તિ જિન સ્તુતિ.

જાણ્યા જાણે શિશુ સકળના લક્ષણો પારજ્ઞાથી,
 શાન્તિ કીધી પણ પ્રભુ તમે માતના ગર્ભમાંથી;
 પદ્મખંડો ને નવનિધિ તથા ચૌદ રત્નો તજીને,
 પામ્યા છે જે પરમ પદને આપજો તે અમોને.

૨૩ શ્રી નેમિ જિન સ્તુતિ.

લોભાવે લલનાતણા લલિત શું ત્રિલોકના નાથને ?
 ડંપાવે ગિરિભેદી વાયુ લહરી શું સ્વર્ગના શેલને ?
 શું સ્વાવે જિનદેવ એ પશુતણા પોકારને માંજળે ?
 શ્રોમન્નેમિજિનેન્દ્ર મેવનયત્રી શું શું જગે ના મળે ?

૨૪ શ્રી પાર્થ જિન સ્તુતિ

પૂર્ણમાં જળતો દયાનિધિ તમે જાને કરી સખને,
જાણી સર્વે જનો સમક્ષ દાનુમા આપી મહામંત્રને.
દીપો શ્રી ધરણેન્દ્રને જવધરી તારો ધણા લખ્યને,
આપો પાર્થજિનેન્દ્રનાથરહિતા ગેરા તમારી મને.

૨૫ શ્રી વીર જિન સ્તુતિ.

ધી નિહાર્ય તરે દ્રના કુળનલો જાનુ સમા છે વિદુ,
મહાત્મા ચિત્ત ચકોરને જિન તમે છે પૂર્ણ ચંદ્ર પ્રભુ;
પામો છું પશુતા તણ મુરખનું, હું આપતા ધર્મથી,
રમે શ્રીમહાવીર દેવો મુજને, પાપી મહાકર્મથી.

૨૬ પૃ. મુનિશ્રી રામવિજયજી મહારાજ કૃત

શરિરેત્ત નોવીસ ઈન્દ્ર પૂજીત સિદ્ધ પ્રભુ જરી વિદ્યા,
શાન્ત દીપક સૂરિરો, છે ઉપાધ્યાયે ચોખતા;
વિદ્યાંત જાણી જાણાવનાં પંચમ પદે વળી કુનિવરા,
તેમ તણ આરાધતાં વળી પંચ પ્રભુજી મુખકરા.
આનંદ પુરે ઉદયવંતા પૂર્ણ જ્ઞાનમયી પ્રભુ,
અરૂપી સુખે સ્વરૂપરમો મુજ લક્ષ્મીમયો વિદુ,
જાન પ્રકાશે દયા કરને જેન નિદાસપદ પર,
નિદાસ તીર્થપતિની પદતા અનિય કા

૨૭ પ્રથમ મંગલ વીર પ્રભુનું ચિત્તધાનક બદલ્યું,
જેમમ પ્રભુનું વીર્યું મંગલ નાનમહિરે ના હું
મુનિન્દ્ર પ્રભુનું કુનિનું વીર્યું મંગલ માનક
તેમ મંગલ નાનું મંગલ પવિત્ર દુહાને રંગપદ

૨૯ પ્રભુ—ગીત

પૂર્ણાનંદ સ્વરૂપ, તારું જિનજી છે રૂપ;
 ત્રણ જગતમા અનૂપ, મનો હાર હાર હાર. ॥ ૧ ॥
 જોવા દિલડું લલચાય, જોઈ હૃદયું હરખાય;
 કાપે સર્વ કપાય, ગતિ ચાર ચાર ચાર. ॥ ૨ ॥
 નહિ રાગ કે રોષ, વળી વિગત દોષ;
 પ્રકટ પૂર્ણ સંતોષ, અવિકાર કાર કાર. ॥ ૩ ॥
 ભમ્યો ભવ મોઝાર, વિના તારો સન્તાન;
 હવે ઉતારો પાર, કૃપા ધાર ધાર ધાર. ॥ ૪ ॥
 નેમિ અમૃત પસાય, પૂણ્યે પામ્યો સુખદાય;
 ધર્મધુરંધર રાય, મને તાર તાર તાર. ॥ ૫ ॥

૩૦ પ્રભુ—ગીત

પામ્યો પ્રભુનો દરબાર, થયા દર્શન સુખકાર;
 ત્રણ જગનો આધાર, તુંહિ સાર સાર સાર. ॥ ૧ ॥
 મૂર્તિ શોભે અપાર, જિનમંદિર મોઝાર;
 હૃદયે આગી મનોહાર, વડું વાર વાર વાર. ॥ ૨ ॥
 તુજ વિના આધાર, ભમ્યો અનંત સંસાર,
 હવે કૃપા ભંડાર, દયા ધાર ધાર ધાર. ॥ ૩ ॥
 દુખ સહ્યા અપાર, કરો ભવોદ્ધવિ પાર;
 તુંહિ તારણકાર, કરો પાર પાર પાર. ॥ ૪ ॥
 નોમ અમૃત મનોહાર, ખાન્તિ શોભે અપાર,
 નિરજન નિરાકાર, મોદે તાર તાર તાર. ॥ ૫ ॥

૩૧ જેનો પ્રબોધ પ્રમદે જગમાં પવિત્ર,
 જેનું મદા પરમ મંગલ છે ચરિત્ર,

જેનું જપાય જગમાં ચિવરૂપ નામ,
તે વીરને પ્રણયથી કરીએ પ્રણામ.

મર્યાદો ધરતો તુમારે, જિનવર કરતો આશ પૂરી અમારી,
નબોલપણ પાર મ્હારો, તુમવિષ્ણુ જગમાં ચારતો કોણ મ્હારી?
કાપો જિનરાજ આતો, હુયં અધિકથી પરમ આનંદકારી,
શાંતો તુમ કશું નાસે ભવોગવ જ્રમજ્ઞા નાય! સર્વે અન્ધારી.

ક્રમક્રમ હશે પૂન્યા હશે નિરખ્યા હશે પણ કે કો
કે! જગતમાંધુ ચિત્તમાં ધાયો નહિ ભજિતરો,
જન્મો પ્રભુ તે કારણ દુષ્કર્મ હે સ્વાસ્થ્યમાં,
શા! ભક્તિ તે શક્તી નથી જે વાવ મૃત્યુનાચારમાં

નિહનુવવાદ—

અવિનિષ્ઠ કેનેન્દ્ર શાશ્વતમાં મનોકલ્પિત દિવ્ય
સ્વામી ખરી કરી જૈનશાસનના જન્ય જાગૃત્ત્યોને
કેવી જાન મચાવનાર એના નિર્મલોચન કાળ
વર્ણનો સુંદર વિવેચન યુગ આ જન્ય પ્રભો:
આત્માર્થો ઉવોનો વાચના વાચક કે

કેવલ-વિહંગ્ય સુનિર્મી ધુન્ધરવિજયક મ.

[પ્રકાશન—ની જેમ માર્કિટ વાંચક નક્કી]

૨૦૨૨-૨૩

નવપદનાં ચૈત્યવંદનો (૧)

જો ધુરિ સિરિઅરિહ ત. મૂલ દઠ પીઠ પધાઈઓ;
 સિદ્ધ-સૂરિ-ઉવગ્ગાય-સાહુ, ચિહ્નું સાહ ગરિહ્નિઓ.
 દંસણુ-નાણુ-ચરિત્ત-તવહિ, પડિસાહા સુન્દરુ;
 તત્તદ્ધખર સરવગ્ગ લહિ, ગુરૂપયદલ દુખરુ.
 દિસિવાલ જદ્ધખજદ્ધખિણી; પમુહ સુરકુસુમેહિં અલંકિઓ
 સો સિદ્ધચક્ર ગુરુકખપતર, અમ્હ મનવંછિય ફલ દિઓ.

(૨)

[ઈન્દ્રવજ્રા વ્રતમ]

ઉખપ્પસન્નાણુમહોમયાણુ, સખ્ખાડિહોરાસણુસઠિયાણુ;
 સવંસણુણ્ણિયસન્નજણુણુ, નમો નમો હોઉ જિણુણુ.
 સિદ્ધાણુમાણુંદરમાલયાણુ, નમો નમોણુંતયઉક્કયાણુ;
 સૂરીણુ દ્વરીકયકુગ્ગહાણુ, નમો નમો સૂરસમખપહાણુ
 સુત્તત્યવિત્થારણુતખ્ખરાણુ, નમો નમો વાયગકુંજરાણુ;
 સાહૂણુ સસાહીઅ સંજમાણુ, નમો નમો સુદ્ધઢયાઢમાણુ.
 જિણુત્તત્તે રુદ્ધલકુળણુરસ, નમો નમો નિમ્મલદંસણુર
 અન્નાણુસ મોહરસ, નમો નમો નાણુદિવાયરસ
 આરાહિયખડિયસહ્ચિઅરસ, નમો નમો સંજમવીરિયરસ
 કમ્મદુમોમ્મૂલણુકુંજરસ, નમો નમો તિવ્વતવોળરસ.

(માત્રિની વ્રતમ)

ઈય નવપયસિદ્ધ, લહિવિજ્જન્તસમિદ્ધં;
 પયડિયમરવગ્ગં દ્વી તિરેહાસમગ્ગં;
 દિમિવર્ધ મુરમારં, ખોણિ પીઠાવયારં,
 તિજયવિજયચક્રં, સિદ્ધચક્રં નમામિ.

(૩)

પહેલે દિન અરિહંતનું, નિત્ય કીજે ધ્યાન;
ખાજે પદ વળી સિહનું, કીજે સુખમાન. ૧
આચારજ ત્રીજે પદે, જપતા જયજપકાર,
ચોથે પદે ઉપાધ્યાયના, રુદ્ર ગાઓ ઉદાર. ૨
સકલ સાધુ વંદો સદી, અદીલીપનાં જેહ,
પંચમપદ આદર કરી, જપજો મરી સચનેહ. ૩
છઠ્ઠે પદે દર્શન નમો, દરિયણ અનુભાવો;
નમો નાલુ પદ સાતમે, નિમ પાપ મખાવો. ૪
આઠમે પદ આદર કરી, ચારિત્ર સુચના;
પદ નવમે બહુ તપ તણો, દગ કીજે અજંગ. ૫
આગ્રે નવપદ ભાવનું એ, જપજ નવનવ કોડ;
પંદિત શાંતિ વિજય તણો, શિવ્ય કંઈ કરજોડ. ૬

(૪)

શ્રી સિદ્ધયક આરાધીએ, આસો અદંતર માત્ર;
નવદિત નવ આબિડ કરી, કીજે ચોતી ખાત્ર. ૧
દેવર ચંદન ઘસી ઘણાં, કરગરી ખરાત્ર;
ભુગતે નિતવર પૂજ્યા, મયાણા ને શ્રીપાણ. ૨
પૂજ અટ પ્રકારની, દેવવંદન માત્ર કા :
નંચ જપો જપકાળ ને, રુદ્રનું તેર હલક. ૩
દદ દણુ કેળાર તાડ, જપતા નવપદ અદંત્ર;
શ્રી શ્રીપાણ નર્મક મખા, નારીએ ખમીરુ વાન. ૪
કાવલો કોલી સુખ કાળ, પાવના નિજ - જાન
હરે મુદિતનું વખાં, પાવના કાં પિત્રાન. ૫

૧ શ્રી આરંહતપદનુ ચૈત્યવંદન (૫)

જય જય શ્રી અરિહંત બાનુ, ભવિ કમલ વિકાશી;
લોકાલોક અરૂપી રૂપી, સમસ્ત વસ્તુ પ્રકાશી.

સમુદ્ધાત શુભ કેવલે, ક્ષય કૃત મળ રાશિ,
શુદ્ધ અમર શુચિ પાદસે, ભયો વર અવિનાશી.

અતરંગ રિપુગણ હણીએ, હુએ અખ્યા અરિહંત;
તસુ પદ પંકજમેં રહી, હીરધર્મ નિત સંત.

૨ શ્રી સિદ્ધપદનુ ચૈત્યવંદન (૬)

શ્રી શૈલેશી પૂર્વ પ્રાંત, તનુ હીન ત્રિભાગી;

પુન્વપઓગ પ્રસંગસે, ઉરધ ગત જાગી.

સમય એકમેં લોકપ્રાંત, ગયે નિગુણ નિરાગી;

ચેતન ભૂપે આત્મરૂપ, સુદિશા લહી સાગી.

કેવલ ઢંસણ-નાણ્યી એ, રૂપાતીત સ્વભાવ;

સિદ્ધ ભયે તસુ હીરધર્મ, વંદે ધરી શુભ ભાવ.

૩ શ્રી આચાર્યપદનુ ચૈત્યવંદન. (૭)

જિનપદ કુલ મુખરસ અનિલ, મિત રસ ગુણ ધારી;

પ્રબલ સળલ ધન મોહકી, જિણુ તે અમૂહારી.

ઋણવાદિક જિનરાજ ગીત, નય તનુ વિસ્તારી;

ભવ રૂપે પાપે પડત, જગ જન નિસ્તારી.

પચાચારી શુદ્ધકે, આચારજ પદ સાર;

તીનકું વંદે હીરધર્મ. અક્રોત્તરસો વાર.

૪ શ્રી ઉપાધ્યાયપદનુ ચૈત્યવંદન (૮)

ધન ધન શ્રી ઉવજ્જાય રાય, ચક્રતા ધન બંજન;

જિનવર દેશિત દુવાલસંગ, કર કૃત જનરંજન.

શુભવન સંગજી મય ગયંદ, કુપ શિવ કિમ ગંગજી;
કુણાવંધ લોચ લોચજી, જ્યય ય મુપ નંગજી ૨
મહાપ્રાપ્તમેં જિત ઉગ્રો જો, જ્ઞાનનયે પદ તુપં;
લીન જે અનનિય લીર ધન. વડે પાક પર્વ. ૩

૫ શ્રી સાધુપદનું ચૈત્યવંદન. (૧૬)

કંસજી નાજી ચરિત શ્રી, પર શિવપદ ગામી,
પર્મ શુકલ શુચિ ચક્રે. જ્ઞાનિમ ખમ ગામી. ૧
શુભ પ્રમત્ત અપ્રમત્તમે, નયે જ્ઞાનરંગમી,
માનસ હીદિય દમન મૂત, યમ દમ અભિરામી. ૨
ચારૂતિપત (૨૭) શુભ જયો જો, પંચમ પદ મુનિરાજ;
તત્પદ પંચ નમન જો, લીરધર્મ કે ૩૪ ૩

૬ શ્રી દસાંનપદનું ચૈત્યવંદન (૧૭)

કુપ પુગલ પરિવ્રજ અવ, પરિમિત સંચાર,
ગદિપોઠ તળ કરિ ઉડે, જળ કુણુનો આપાર ૧
સાવક (૧) વેદક નાથિ નવજા, ઉપસમ પા ૧ (૧) પાગ
ગિના જેજી ચારમ ન જા, નાદિ કુપે ચિર લાપાર. ૨
શ્રી મુકેવ શુક્ર પર્મની જો; કુચિ કંડન નાગિરામ;
દયાંનકું ગદિ લીર ધર્મ, અનનિય કરન પ્રભાવ. ૩

૭ શ્રી જ્ઞાનપદનું ચૈત્યવંદન. (૧૮)

શિવ દિક રત્ન રામ પદિ (૩૩૬), નિવ નર્મદિન નાજી
જ્ઞાપ મિત્રપતં જિતવનિત, કુપ કોમ (૧૭) અપાર ૧
સવ કુપ પદવપ નેકાદિ દેવ. ભાગ જ્ઞાન (૧) નાજી
લોગાવેક અપ દાન. કંક કૈવલ નાજી ૨

નાણાવરણી નાશથી એ, ચેતન નાણ પ્રકાશ;
સપ્તમ પદમે હીર ધર્મ, નિત ચાહત અવકાશ. ૩

૮ શ્રી ચારિત્ર પદનું ચૈત્યવંદન. (૧૨)

જરસ પસાયે સાહુ પાય, જુગ જુગ સમિતેંદ,
નમન કરે શુભ ભાવ લાય, કુણુ નરપતિ વૃંદ. ૧
જંપે ધરી અરિહંતરાય, કરી કર્મ નિકંદ;
સુમતિ પંચ ત્રીન ગુણિ સુત, દે સુખ અમંદ. ૨
ધણુ કૃતિ (૨૫) માન કષાયથી એ, રહિત લેશ શુચિવંત;
જીવ ચરિત્તકું હીરધર્મ, નમન કરત નિત સંત. ૩

૯ શ્રી તપ પદનું ચૈત્યવંદન. (૧૩)

શ્રી ઋષભાદિક તીર્થનાથ, તદ્ભવ શિવ જાણ;
ખિહિ અંતેરપિ બાહ્ય મધ્ય, દ્વાદશ પરિમાણ. ૧
વસુ કર (૨૮) મિત આમોસહી, આદિક લખિધ નિદાન;
લેહે સમતા સુત ખિણે, દગ્ધન (૮) કર્મ વિતાન. ૨
નવમે શ્રી તપ પદ બલો એ, ઇચ્છારોધ સરૂપ;
વંદનસે નિત હીરધર્મ, દૂર ભવતુ ભવદૂપ. ૩

નવપદનાં ચૈત્યવંદન. (૧૪)

બાર ગુણ અરિહંતના, તેમ સિદ્ધના આઠ;
છત્રીસ ગુણ આચાર્યના, જ્ઞાનતણા બાંડાર. ૧
પચીસ ગુણ ઉપાધ્યાયના, સાધુ સત્તાવીસ;
શ્યામ તનુ શોભના, જિનશાસનના ઈશ. ૨
જ્ઞાન નમું એકાવને, દશનના સડમક;
ત્રીતેર ગુણ ચારિત્રના, તપના બાર તે નિદુ. ૩

એન નવપદગીતાં કરી, ગજ યત જડ (૩૦૮) મુદ્ધાન,
પૂરે જે કથી જાવનુ, તેવના પાપક જામ,
પૂજ્યા મદદ મુંઝરી, તેન નરપતિ પીપાડ;
પુરયે મુદિત મુખ જગા, પગલા મંત્રગમાડ. ૫

(૧૫)

શ્રી સિદ્ધમત મહા મંત્રાજ, પૂજા પરચિદ્ધ;
જામ નમતથી કંપજે, અપૂરજ રિદ્ધ. ૧
અરિહંતાદિક નવ પદ, જિન નવ નિધિ દાતા,
એ સંચાર અચાર ગાર, હોને પાર વિખ્યાતા. ૨
અમરાચર પદ કંપજે, પૂરે મનના કોડ;
મોહન કહે વિધિપુત્ર કયો, જિન સોય જરનો ટોડ. ૩

(૧૬)

શ્રી અરિહંત ઉદાર દાવિ, અધિપુત્રકર મુખ;
સોયો સિદ્ધ અનંત રાંગ, આગમ મુદ્ધક ૧
આચારજ ઉચ્ચનામ સાધ, કોનગારને ખેન;
જિન જાપિત રિહંત મુદ્ધ, અપુત્રક અધિરામ. ૨
જોમિ જામ પુત્ર નંપદા એ, મામુ જરુ દર રેડક;
ધ્યાવો પદમતનંદ પદ, એ નવ પદ અધિદુકે. ૩
પદ પરમત અતનંદ કહે, અતનંદિક મહિમા,
નિતામનિ સમ નવ પદેન, જે પદે પદ ૪
જિનજનક હાર અતનંદ એવો, અતનંદ મન મન
પ્રતિદેવ નર પદે, અતનંદ નિ. એક પદેન, એક ૫
જિનજનક પદ નવ પદ, અતનંદ નવ પદ ૬
અતનંદમત્ર કા, અતનંદ નવ પદ ૭

(૧૭)

સુલલિત નવપદ ધ્યાનથી, પરમાનંદ લહીએ; ૧
 ધ્યાન અગ્નિથી કર્મના, ઇંધન પુષ્પ દહીએ.
 ઇતિ ભીતિ ને રોગ શોક, સર્વ દૂર પથારી; ૨
 ભોગ સંજોગ સુખદિતા, પ્રાપ્ત સુવિલાસે.
 સિદ્ધચક્ર તપ કીર્તતાં એ, ઉત્તમ પ્રભુતા સંગ; ૩
 મોહન નાથ પ્રસિદ્ધતા, ગંગારંગ તરંગ.

(૧૮)

પહેલે પદ અરિહંતના, ગુણ ગાઉં નિત્ય; ૧
 બીજે સિદ્ધ તથા ઘણા, સમરો એક ચિત્તે.
 આચારજ ત્રીજે પદે, પ્રભુમો બિહું કર જોડી; ૨
 નમીએ શ્રીઉવજ્જાયાને, ચોથે પદ મોડી.
 પંચમ પદ સર્વ સાધુનું, નમતા ન આણો લાજ; ૩
 એ પરમેષ્ઠી પંચને, ધ્યાને અવિચળ રાજ.
 ઢંસણ ચંકાદિક રહિત, પદ છૂટે ધારો; ૪
 સર્વ નાથ પદ સાતમે, ક્ષણ એક ન વિસારો.
 ચારિત્ર ચોકળું ચિત્તથી, પદ અદ્ભુત જાણીએ; ૫
 સકલ લેટ વિચ દાનમૂલ, તપ નવમે તપીએ.
 એ સિદ્ધચક્ર આરાધતાં, પૂરે વાંછિત ઠોડ; ૬
 મુમતિ વિજય કવિરાજનો, રામ કહે કર જોડ.

(૧૯)

સિદ્ધચક્ર મંત્ર મંત્રરાજ, પૂજા ફલ પ્રસિદ્ધિ; ૧
 નામ નવવૃત્તી મંપડે, સંપૂર્ણ ઋદ્ધિ.

અરિહંતાદિ નવપદો, નિત્ય નવનિધિ શાલા;
એ સંસાર અસાર પંથ, કામ પાર વિજ્ઞાવાલ ૨
અપરાધલ પદ સંપન્ને એ, પદોનાં મનનો કોમ
મોહન કહે તર પદ ગાત્રી, વંદુ છે કર દિલ ૩

(૨૦)

આમો નેત્ર ઉગીત પદ, તપ કિરલ નિરંતર,
આંગિત તપ છેક દંડના પ્રતિભાતુ કુરંકર ૧
તપુ શલ અતિજ-વર્ગ, નિત્યવંદન કીર,
ચૈત્ય પ્રવાહી વીતસગ, પૂજા રૂઝ પાંચે ૨
સ્વામી પાશલ કીડમે રો, તર રોટલી પુર્ણા,
ઉત્તમનું સિદ્ધચક્રુ મોહન મહિમાવત ૩

તથાવા.

સાલ તપનું નુકસાન સ્વપ્ન સ્વપ્નના મારે તપ તપ
મદુ દુષ્કર્મો કો દીન તપ માત્ર તપ તપ તપ
તપના કાલ રૂઝ વેગ

અધિકાર

પ્રત્યક્ષાદિ દેવનાથ

૨. તપાસના કાલે તપ તપ

નવપદનાં સ્તવનો.

(૧)

નવપદ ધ્યાન સદા જયકારી. એ આંકણી.	
અરિહંત સિદ્ધ આચારજી પાઠક,	
સાધુ દેખો ગુણ રૂપ ઉદારી.	નવ૦ ૧
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર હે ઉત્તમ,	
તપ દોષ ભેદે હૃદય વિચારી.	નવ૦ ૨
મંત્ર જડી ઓર તંત્ર ઘણેરા,	
ઉન સખડું હમ દૂર વિસારી.	નવ૦ ૩
ખડોત જીવ ભવજલસે તારે;	
ગુણ ગાવત હે ખડું નર નારી.	નવ૦ ૪
શ્રી જિનભક્ત મોહન મુનિવંદન,	
દિન દિન ચઢતે હર્ષ અપારી.	નવ૦ ૫

(૨)

ક્રીસકે ચેલે ક્રીસકે પૂત. એ દેશી

સેવોરે ભવિ ભાવે નવકાર, જંપે શ્રી ગૌતમ ગણધાર;
 ભવિ સાંભળો હારે સંપદ યાય, ભ૦ હારે સંકટ જાય, ભ૦
 આસો ને ચેત્રે હરખ અપાર, ગણુણુ કીજે તેર હજાર. ભ૦ ૧
 ચાર વર્ષ ને વળી પટમાસ, ધ્યાન ધરો ભવી ધરી વિશ્વાસ, ભ૦
 ધ્યાયોરે મયણો સુઢરી શ્રીપાળ, તેહનો રોગ ગયો તત્કાળ ભ૦ ૨
 અટ કમલ ઢલ પૂજા રસાલ, કરી નહવણ છાંટયુ તત્કાળ, ભ૦
 સાતસોમત્રી પતિ તેહને રે ધ્યાન, દેહડી પામ્યા કંચનવાન. ભ૦ ૩
 મદિમા કહેતા નાવે પાર, મમરો તિણ કારણ નવકાર, ભ૦
 ઈંદ્રજીવ પરમજીવીએ ગુપવાસ, પામે સુચી સીતવિશામ. ભ૦ ૪

જ્યોત્સ્ના પાલ નતંદ, એવો કુપ્તભાવક ને મંત્ર, ૧૦
 સિમસાગર પંડિત સિમ્ધ, એવે કાલિદાસ નિરુદ્ધ, ૧૧

(૩)

નાનારે પદોદય અને નાનારે નાનારે ને

પૂજેરે સિદ્ધકર્મે તાવે ચાલિત આર્ય;
 નવપદ પામી લાલો શ્રીને, લવકુળ પ્રાપ્ત, ને નાનારે
 પડેરે પડે અનિલંત જાણીને, પાળે નાનારે શ્રીને,
 તોળે આચારજ તીમ સમરે, આપ કુળ, તુલ. રૂંદેરે ૧
 શોય પડે ઉવલજાવ જાણીને, પાળે નાનારે
 જો દયાન સાતમે નાના, લકટે આરાધુ, પૂજેરે ૨
 આડમે પદ ચારિત નાની રે, નરને લવ જોન;
 ને નવપદ જાવે નાનારે, પોષાદે લવ. રૂંદેરે ૩
 મન વચ તનુ વિદુ મુદિ દીને, પડિશમજા દોષ;
 દેવ ત્રિશયે પડે તિમ પાળી, પૂજા વિષુ દોષ રૂંદેરે ૪
 મુણુ તોરે સુવન ઉલ્લેખ, નાનારે દોષ સદેશ;
 મુનિ સંધારે શ્રીને પાળે, વિનયનગર સદેશ ૫૦ ૫
 પૂજેરે હિમ ચોલી નવ દીને, વિધિનું નાનારે નાનારે
 દમ્ય નાનારે રૂંદેરે ૬૬ આડા નવ વચ નાનારે પૂજેરે ૬
 વચ પૂજે દિવ્યમાર્ગ દીને, તુલ. નાનારે (કોરે)
 ૬૭ ન દેવચિત્ત પદમા નાનારે દેવા નાનારે રૂંદેરે ૭
 લવકુળને લવ ૬૬ દીને, નાનારે ૭૬૬૬૬
 નેરે લવ તિમ પ્રે. નાનારે ને નાનારે નાનારે ૮
 પડેરે પૂજા શ્રીને, નેરે લવ નવ નવ નાનારે
 પ્રમ ને નાનારે નાનારે, નેરે નાનારે નાનારે ૯

પુનઃકિલ્લિત પાંચે તીરથ, ચૈત્યતા પાંચ પ્રકારે;
 યાવર તીરથ એક જાણીએ, તીર્થયાત્રા મનોહારે પ્રીત ૩
 ચિહ્નરમાન તીરથ જંગમ તીરથ, જે કોઈ ને રમી આપે;
 વિચરતા દુઃખ દોહમ દામે, જંગમ તીરથ નાપરે પ્રીત ૪
 મધ્ય ચતુર્વિધ જંગમ તીરથ, આનંદને આસાવેરે,
 અદતાલીય યુગે યુગવતા, તીર્થપતિ નમે જાહેરે પ્રીત ૫
 દીરગપદ ધ્યાયો યુગ યાવો, પંચરંગી રત્નાનિ જાણે,
 યાજબરીબરી ગોત્રીકે રધાયો, અનંતવર્તિ જાણે ની ૬
 મેઘપ્રમ પરમેશ્વર યુગે, એક દીર્યને પતાવેરે;
 વિવિધસામાન્યત્ર મીનરિ સંપદ, મનમોહક જાહેર પ્રીત ૭

(૭)

નવપદને પૂછ્યો હો પ્રાણી નવપદને, એકે ને જાણે
 સર્વ મંત્રાગમો પાઠેનું મંત્રન, કયે નિર્દોષ દામે
 સમા સહિત જે આહાર નિર્દોષ, આદ્ય હોઈ નિર્દોષ
 એ જાણે પ્રીત ૮

તે જાણે યુક્તિ જાણે નિત્યરે, નહીં જાણે જાણે
 દોષ નહીં આનંદ ન મૂકે, જાણે પ્રીત ૯
 એ જાણે પ્રીત ૧૦

પીઠ અને મહાપીઠ મુખીને, દેવજન ભક્તિ નિવેરે,
 નાવપદા પ્રમથમ નાવપદિક દેવો, કાળગેતાને કહેવો
 એ જાણે પ્રીત ૧૧

આનંદને જાણે ને દેવેનું કૃત્ય, જાણે પ્રીત ૧૨
 મંદન કપડીકે આનંદનું કૃત્ય, જાણે પ્રીત ૧૩
 એ જાણે પ્રીત ૧૪

તપ તપિયા ગુણુરત્ન સંવત્સર, ખ ધક ક્ષમાના દરિયા;
ચૌદ હજાર સાધુમાં અધિકા, ધન્નો તપગુણુ કરિયા.

હો પ્રાણી! તપ૦ ૫

૫૨ ભેદ બાહિર તપના પ્રકારયા, અભ્યંતર ૫૬ ભેદ;
બાર ભેદે તપ તપતાં નિર્માળ, સફળ અનેક ઉમેદ.

હો પ્રાણી! તપ૦ ૬

ઠનકેકેતુ એહ પદને આરાધી, સાધી આતમ કંજ,
તીર્થકર પદ અનુભવ ઉત્તમ, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી મહારાજ.

હો પ્રાણી! તપ૦ ૭

(૮)

નવપદ ધરજો ધ્યાન, ભવિજન! નવપદ ધરજો ધ્યાન;
એ નવપદનુ ધ્યાન કરંતા, પામે જીવ વિશ્રામ. ભવિ૦
અરિહંતસિદ્ધ આચારજી પાઠક, સાધુ સફળ ગુણુ ખાણુ. ભવિ૦
દશાંન જ્ઞાન ચારિત્ર એ ઉત્તમ, તપ તપો કરી બહુમાન. ભવિ૦
આસો ચૈત્રની સુદિ સાતમથી, પૂનમ લગી પ્રમાણુ. ભવિ૦
એમ એકયાસી આબિલ કીજે, વરસ સાડાચાર માન. ભવિ૦
પડિધમણા દોય ટંકના કીજે. પડિલેહણુ જે વાર. ભવિ૦
દેવવંદન ત્રણ ટંકના કીજે, દેવ પૂજો ત્રિકાળ. ભવિ૦
બાર, આઠ, છત્રીશ, પચવીશને, સત્તાવીશ, સડસઠ સાર બળ
એકાવન, મીતેર, પચાસનો, કાઉમગ્ગ કરો સાવધાન. ભવિ૦
એક એક પદનુ ગુણુ, ગણીએ દોય હજાર, ભવિ૦
એણે વિવિ જે એ તપ આરામે, તે પામે ભવ પાર. ભવિ૦
કર નેત્રી નેવક ગુણુ ગાવે, મોહન ગુણુ મણિમાળ. ભવિ૦
વાસુ યિ ૫ મુનિ દેમ કહે છે, જન્મ મરણુ હુઃખ ટાળ. ભવિ૦

(૬)

વિદ્યવત્ સેવે: રે પ્રાણી, જવોદમિમાંદે લાન્ક હે મહી.
 વિધિપૂરક આરાધી એ, જિમ અવલનિત પાતક ડીરે મહી.
 વેળમે પડે અરિહંત, ધીરે પડે યશી લિહ નવરંગ:
 ધીરે પડે આચાર્ય બાહુ, ચે ચે પડે ઉપાચાર ચના : તિરક
 પ્રથમે પડે ચક્રવર્તુનીંદ્ર, છટ્ટે દશાંત વિપ્રહુવ. કે,
 આઠમે પડે જ્ઞાન વિશુધ, આઠમે નારિદ પાર વિશુદ્ધ, તિરક
 નવમે પડે ત્રણ ધાર, એકએકપદ અપો રોપ નવરંગ
 નવ આખિત આળી ડીરે, ત્રણ પ્રાણ જિનને રૂડે. રૂડે
 રેવંદન ત્રણ વાર, પડિછમણું પડિવેદન પ્રાર:
 રેતકહે એમ આરાધો, પ્રીયાપામયાના રિતનુલચાર નિવંધ

(૧૦)

કાનપદ બનિયે રે અનાત મુદકર, પાંચ એકવન જેદે રે
 કાનપદ જાન જે જિનવર જાણિયુ, પડે પ્રાણની રૂડે રે

ઉપદેશમાળામાં કિરિયા તેહની, કાય કલેશ તસ હુંત રે. જાં
જયંત બૂપો રે જ્ઞાન આરાધતો, તીર્થંકરપદ પામે રે;
રવિ શશિ મેહપરે જ્ઞાન અનંતગુણી, સૌભાગ્યલક્ષ્મી હિત
કામેરે જ્ઞાનપદ ૭

(૧૧)

ઓ ભાવિ પ્રાણી રે ! સેવો, સિદ્ધચક્ર ધ્યાન સમે! નહિ મેવો. ઓ
ને સિદ્ધચક્રને આરાધે, તેહની કીરતિ જગમાં વાધે. ઓ
પહેલે પદે રે અરિહંત, બીજે સિદ્ધ બુદ્ધ ધ્યાન મહંત;
ત્રીજે પદે રે સૂરીશ, ચોથે ઉવજ્જાચ ને પાંચમે મુનીશ. ઓ
છઠ્ઠે દરશન કીજે, સાતમે જ્ઞાનથી શિવ સુખ લીજે;
આઠમે ચારિત્ર પાળો, નવમે તપથી મુક્તિ લાળો. ઓ
ઓળી આયંજિલની કીજે, નોકારવાલી વીશ ગણીજે;
ત્રણે ટંકના રે દેવ, પડિલેહણ પડિકમણાં આજેલ. ઓ
ગુરુમુખ કિરિયા રે કીજે, દેવ ગુરુ ભક્તિ ચિત્તમાં ધરીજે;
એમ કહે રામનો રે શિષ્ય, ઓલી ઉજવશે જગદીશ ઓ

(૧૨)

અવસર પામીને રે, કીજે નવ આંજિલની ઓળી,
ઓલી કરતા આપદ જાયે, રિદ્ધિ સિદ્ધિ લહીએ જાહુલી. અં ૧
આસો ને ચૈત્ર આદરશું, સાતમથી સંભાળી રે,
આગસ મેત્રી આગિલ કરશે, તસ ધર નિત્ય દિવાળી. અં ૨
પૂનમને દિન પૂરી થાતે. પ્રેમશુ પખાલી રે;
સિદ્ધચક્રને ગુદ આરાધી, જપ જપે જપમાલી. અં ૩
દેહરે જઈને દેવ મુક્તારો, આદીશ્વર અરિહંત રે;
ચાલીયો ચાલીને પૂજો, ભાવશુ ભગવંત. અવસર ૪

શ્રદ્ધા પરિણતિ આતમ ડેરી, નમીએ વારંવાર. ભવિજન૦ ૭
 અઠાવીસ ચૌદ ને પદ્ દુગ એક, મત્યાદિકના નાણુજી રે;
 એમ એકાવન ભેદે પ્રણુમો, સાતમે પદ વર નાણુ. ભવિજન૦ ૮
 નિવૃત્તિ ને પ્રવૃત્તિ ભેદ, ચારિત્ર છે વ્યવહારજી રે;
 નિજ ગુણુ સ્થિરતા ચરણુ તે પ્રણુમો, નિશ્ચય શુદ્ધ પ્રકાર ભવિજન૦ ૯
 બાહ્ય અશ્વંતર તપ તે સંવર, સમતા નિર્જરા હેતુજી રે;
 તે તપ નમીએ ભાવ ધરીને, ભવ સાયરમાં સેતુ. ભવિજન૦ ૧૦
 એ નવપદમાં પણુ (પાંચ) છે ધર્મી, ધર્મ તે વરતે ચારજી રે;
 દેવ ગુરુ ને ધર્મ તે એકમાં, દો ત્રીન ચાર પ્રકાર ભવિજન૦ ૧૧
 મારગદેશક અવિનાશીપણુ. આચાર વિનય સંકેતેજી રે;
 સહાયપણુ ધરતા સાધુજી, પ્રણુમો એક જ હેતે. ભવિજન૦ ૧૨
 વિમલેશ્વર સાન્નિધ્ય કરે તેહને, ઉત્તમ જેહ આરાધેજી રે;
 પદ્મવિજય કહે તે ભવિ પ્રાણી, નિજ આતમ હિત સાધે. ભ૦ ૧૩

શિવભૂતિ.

દિગંબરોની ઉત્પત્તિ દર્શાવતુ સુંદર શૈલીમાં
 લખાયેલ કથાનક છે. કીંમત ત્રણ આના સો નકલના
 રૂ—૧૨)

પ્રાપ્તિસ્થાન.

આણુભાઈ રૂગનાથ

કે જમાદારની ગેરી—લાવનગર.

(૨) નોકારવાળીની સજ્જાયા.

બાર જપ્ત અરિહંતના, લગવંતના રે ગુણ હું નિશદીશ;
સિદ્ધ આઠ ગુણ બાણીયે, વખાણીએ રે ગુણ સૂરિ છત્રીસ;
નોકારવાલી વંદીયે. ૧

ચિર નંદીયે રે ઉઠી ગણીયે સવેર; સૂત્ર તણા ગુણ ગુંથિયા;
મણિઆ મોહનરે મહ મોટો મેર. નોકાં ૨

પંચવીશ ઉવજ્જાયાના, સત્તાવીશ રે ગુણ શ્રી અણુગાર;
એકસો આઠગુણે કરી, ઈમ જપીયે રે ભવિષ્ય નવકાર. નોકાં ૩
મોક્ષ બપ અંગુઠડે, વૈરી જુઠડેરે, તર્જની અંગુલી જોય,
બહુ સુખદાયક મધ્યમા, અનામિકારે વશ્યારથ હોય. નોકાં ૪
આકપંજુ ટચી અંગુલી, વલી સુણજોરે એ ગણવાની રીતિ;
મેરૂ ઉલ્લંઘન મત મમ કરજો રે, નખ અગ્રે પ્રીતિ. નોકાં ૫
નિશ્ચલ ચિત્તે જે ગણે, જે ગણે સંખ્યાદિકથી એકાંત;
તેહને રૂપ હોએ અતિધાનું, ઈમ જોલે રે જિનવર સિંધાંત નો
શંખ પ્રવાલ સ્ફટિક મણિ, પત્રા જીવ રતાંજલી મોતી સાર;
રૂપ સોવન રચણ તણી અંદન અવર અગર ને ધનસાર નોકાં ૭
સુંદર રૂપ રૂપાક્ષની જપમાલિકારે રેશમની અપાર;
પંચવરણ મમ સૂત્રની, વલી વસ્તુ વિશેષ તણી ઉદાર. નોકાં ૮
ગૌતમ પૂંછતે કહ્યો, મહાવીરે રે એ સચલ વિચાર;
લગ્નિ કહે ભવિષ્ય સુણો, ગણજો ભણજો રે નિત્ય સજ્જાયો
નવકાર. નોકાં ૯

પંચ મહાવ્રત સૂધા પાવે, ધર્મ શુકલ ઉજવાવેલ,
ક્ષપક શ્રેષ્ઠિ કરી કર્મ ખપાવે, દમપદ ગુણ દિપજાવેલ. ૧

૬ શ્રી દર્શનપદ થોય

જિન પત્રત તત્ત સુધા સરથે, સમકિત ગુણ ઉજવાવેલ;
લેદ છેદ કરી આતમ નિરખી, પશુ ટાલી સુર પાવેલ,
પ્રત્યાખ્યાને સમ તુલ્ય ભાખ્યો, ગણધર અરિહંત શૂરાલ;
એ દરશન પદ નિત નિત વંદો, ભવસાગરકો તીરાલ. ૧

૭ શ્રી જ્ઞાનપદ થોય.

મતિ શ્રુત ઈન્દ્રિય જનિત કહીએ, સહીએ ગુણ ગંભીરોલ;
આતમધારી ગણધર વિચારી, દ્વાદશ અંગ વિસ્તારોલ;
અવધિ મનઃપર્યાવ કેવલવલી, પ્રત્યક્ષ રૂપ અવધારોલ;
એ પંચ જ્ઞાનકું વંદો પૂજો, ભવિજનને સુખકારોલ. ૧

(૮) શ્રી ચારિત્ર પદની થોય

કર્મ અપચય દૂર ખપાવે, આતમ ધ્યાન લગાવેલ,
જારે ભાવના સુધી ભાવે, સાગર પાર ઉતારેલ;
પદ ખંડ રાજકું દૂર તણે, ચક્રી સંજમ ધારેલ,
એહવો ચારિત્ર પદ નિત વંદો, આતમગુણ હિતકારેલ. ૧

(૯) શ્રી તપ પદની થોય

ઘરુથારોધન તપ તે ભાખ્યો, આગમ તેહનો સાખીલ;
દ્રવ્ય ભાવસે દ્વાદશ દાખી, જોગ સમાધિ રાખીલ,
ચેતન નિજ ગુણ પરણતિ પેખી, તેટ્ઠીજ તપ ગુણ દાખીલ,
લગ્નિ સકલનો ઝરણુ દેખી, ઇશ્વર મુખને બાખીલ. ૧

રૂમજીમ કરતી પાયે નેઉર, દીસે દેવી રૂપાળીજી,
 નામ ચક્રેસરીને સિદ્ધાઈ, આદિ જિન તીર રખવાલીજી
 વિધન કોડ હરે સહુ સંઘનાં, જે સેવે એના પાયજી,
 ભાણુવિજય ઠવિ સેવક નય કહે, સાનિધ્ય કરજે માયજી. ૪

(૫)

જિનશાસન વંછિત, પૂરણ દેવ રસાલ,
 ભાવે ભવિ ભણીયે, સિદ્ધચક્ર ગુણમાલ;
 ત્રિહું કાલે એહની, પૂજા કરે ઉજમાલ,
 તે અજર અમર પદ, સુખ પામે સુવિશાલ. ૧
 અરિહંત. સિદ્ધ વંદો, આચારજ, ઉવજાચ,
 મુનિ, ઠરિસણ, નાણ, ચરણ, તપ એ સમુદાય;
 એ નવપદ સમુદિત, સિદ્ધચક્ર સુખદાય;
 એ ધ્યાને ભવિનાં, ભવ કોટી દુઃખ જાય. ૨
 આસો ચૈતરમાં, શુદ્ધિ સાતમથી સાર,
 પૂનમ લગે કીજે, નવ નવ આંખિલ નિરધાર;
 દોય સહસ ગણણું, પદ સમ સાડાચાર,
 એકચાશી આંખિલ, તપ આગમ અનુસાર. ૩
 સિદ્ધચક્રનો સેવક, શ્રી વિમલેસર દેવ,
 શ્રીપાલતણી પરે, સુખ પૂરે સ્વયમેવ;
 દુઃખ દોહગ નાવે, જે કરે એહની સેવ,
 શ્રીમુમતિ મુશુડનો, રામ કહે નિત્યમેવ. ૪

(૬)

અરિહંત નમો વલી સિદ્ધ નમો, આચારજ વાચક સાહે નમો,
 ધર્મ જ્ઞાન ચારિત્ર નમો, તપ એ સિદ્ધચક્ર સદા પ્રભુમો. ૧

જેકંઈ અનંત યથા-ધારો, વળી જ્ઞાન નિરોપે હું માટે.
 વિદ્યુત્કાંઠેવરંદન વિધિનું, આગિત તપ મહત્તું મોટો વિધિનું.
 જમને પાણી જે તપ કર્યો, ત્રીપાણતણી પરે વધ વર્યો;
 મેઠસાને કુલુ આવે તોલે, એકવા જિન આનન સુખ એકે. ૩
 ભગવાર વરસે તપ પૂરો, એ કર્મ વિગરણ તપ દુરો;
 નિદ્યકને મળમંદિર યાપો, નય વિનયોસરે વર મારો.

(૭)

પ્રથમ હેડી વંદુ, ચિદ્વચકે ચલાય,
 જપીએ નવપદનો, બાપ સદા સુખમય;
 વિધિદ્રાંક એ તપ, જે કરે થઈ ઉચ્ચમાય,
 તે કવિ સુખ પામે, જેમ મપાવ્યા ત્રીપાણ. ૧
 માલમયતિ પુત્રી, મપાવ્યા ચરિત કનકંત,
 વસ કર્મ સયોને, દેહી મતીનો કંઈ;
 હું ચપલે તેલે, આસાદુ તપ એક,
 હુમ અંપલ વનિયા, લગિયા નરજલ દેહ. ૨
 અજિત ને કપસાસ, છટું વતી અર્જુન,
 તપ અનુપ પંદર, માત્ર ઉચ્ચ તો વર્યેય.
 વિશાદિ તપ મહુ, મહુમાંની ચિત્તધાર,
 જે અપિયલ કર્યો, તે વર્યો વર્યેય. ૩
 તપ આનિમ કર્યો, તો વિમલેસરે ૪
 મહુ અંપલ પંદર, જે વર્યેય મપાવ્યા;
 મુકેરીક મણિપાર, મનદિગ્ધ તપ વિધિ.
 ૧૪ દદ્યંત, પંદર એક, મહુને વર્યેય અનંત.

(૮)

અંગ દેશ ચંપાપુરી વાસી, મયણા ને શ્રીપાળ.
સુખાશી, સમક્ષિયું મન વાસી; આદિ જિનેશ્વરની ઉદ્ધાસી,
ભાવે પૂજા કીધી મન આશી, ભાવ ધરી વિશ્વાસી,
ગલિન કોઠ ગયો તેણે નાશી, સુવિધિયું સિદ્ધચક્ર ઉપાસી,
થયા સ્વર્ગના વાસી, આસો ચૈત્ર તણી પૂર્ણમાસી, ગ્રેમે
પૂજા ભક્તિ વિકાસી, આદિ પુરુષ અવિનાશી. ૧

કેસર અંદન મૃગમદ ઘોળી, હરખેયું બરી હેમ
કચોળી, શુદ્ધ જળે અંધોળી, નવ આંખિલની કીને ઓળી,
આસો શુદ્ધ સાતમથી ખોલી, પૂજો શ્રી જિન ટોળી,
ચઉગતિ માંહે આપદા ઓળી, દુર્ગતિનાં દુઃખ દૂરે ઢોળી,
કર્મ નિકાચિત રોળી; કેમ કપાય તણા મદ રોળી, જેમ
શિવ રમણી ભમર ભોળી, પામ્યા સુખની ઓળી ૨

આસો શુદ્ધ સાતમયું વિચારી, ચૈત્રી પદ્ય ચિત્તયું
નિરધારી, નવ આંખિલની સારી; ઓળી કીને આળસ વારી,
પ્રતિક્રમણ જે કીને ધારી, સિદ્ધચક્ર પૂજો સુખકારી, શ્રી
જિનભાષિત પર ઉપકારી, નવ દિન જાપ જપો નરનારી,
જેમ લહો મોક્ષની પારી; નવપદ મહિમા અતિ મનોહારી,
જિન આગમ ભાષે ચમત્કારી, જાઉં તેહની બલિહારી ૩

રયામ ભમર સમ વીંઘા કાળી, અતિ સોહે મુઠર
મુકુમાળી, જાણે રાજ મરાળી, જલકલ ચક્ર ધરે રૂપાળી,
શ્રી જિનચાસનની રખવાળી, ચક્રેશ્વરી મેં ભાળી, જે એ
ઓળી કરે ઉજમાળી, તેના વિધન હરે સા બાળી, સેવક

દેવપદનો ધોરો

પદ સંખ્યાનો, ઉદયરતન કહે અ. સંખ્યાનો, જે નિત્ય નામ
તરે રચનાથી, તે પર નિત્ય દીવાનો

(૯)

શ્રી ચિત્તચક્ર સેવો સુવિચાર, આ પી રહે કમ
મધર, નિત્ય ગદો સુખ શીકાર, મન મુને યોગી
કે, જોડનિય નવપદ ધ્યાન ધરીને, જિનર પૂજા કો
નિમિત્તમાં દોષ દંકના કીર, આકે સુરે દો રેવ સંજો
જનિ સંધ્યાનો કીર: ગુણ લણો રેવ રુદિગ, નવે
લેવ પરીને ચાર, કીરે જાન અપાર

અરિસંત ચિત્ત આચાર્ય નવીને, સાચક વર્ગે ના
કહે, દંત્ય નાચ મુખીને, ચારિત્ર લખું નવ પદ
અદનિય નવપદ નકાળું મ પીરે નવ અભિ. પદ
રેવેક રાગી મન જાગીયા, જાગીને પર અરિસંત
નેવપદનો ધોર, ઉલ્કે અંબિકા માટે. તરે કીરે. નવ
રેવ ચિત્ત પૂજા રચીને, માનવ જન રેવ

વડને કુલોચીના સેવ, નાચ નવ નવેક અભિ.
જા પૂજા કરના તોન, કદ નવર દરેકકો કીર નવે
નેવ રેવ પદને, મનવ. નવ પદ પામે નવર. નવે
નેવ, મનુચીને કુર જાન, ને નેવે દાક નવ
નવેક મનો નવી કોઈ નવે, નવર. નવે
નેવ નેવે નવે દરેકને

નિત્ય ધોરો નવ પી શીકાર, નવ નવે
નવે, નવે નવે નવે નવે નવે નવે
નેવ નેવે નવે નવે નવે નવે

વિમલેશ્વર ચક્ષુ સેવા સારે, આપદા કષ્ટને દૂર નિવારે;
દોલત લક્ષ્મી વધારે; મેઘવિજય કવિચ્છના શિષ્ય,
આણી હેડે ભાવ જગદીશ, વિનય વદે નિશદીશ. ૪

(૧૦)

વિપુલ કુશલમાલા કેલિગેહં વિશાલા—

સમવિભવ નિધાનં શુદ્ધ મંત્ર પ્રધાનમ્;
સુર નરપતિ સેવ્યં દિવ્ય માહાત્મ્ય ભવ્ય,
નિહત દુરિત ચક્રં સંસ્તુવે સિદ્ધચક્રમ્. ૧

દમિત કરણવાહં ભાવતો યઃ કૃતાહં,
કૃતિ નિકૃતિ વિનાશં પૂરિતાંગિવ્રજન્નશમ્;
નમિત જિનસમાજં સિદ્ધચક્રાદિબીજં,
ભજતિસ શુભરાશ્ર સોડનિશં સૌખ્યરાશ્ર : ૨

વિવિધસુકૃતશાખો ભદ્રગપત્રૌઘશાલી,
નયકુસુમમનોરઃ પ્રૌઢ સંપત્તિલાઢયઃ
હરતુ વિનુવતાં શ્રી-સિદ્ધચક્રં જનનાં,
તરુરવિ ભવતાપા-નાગમઃ શ્રીજિનાનામ્. ૩

જિનપતિ પદસેવા સાવધાના ધુતાના,
દુરિતરિપુકંઠ-કાન્ત કાન્તિં દધાના;
દંઢતુ તપસિ પુસા સિદ્ધચક્રસ્ય નવ્ય—
પ્રમદમિહ રતાનાં રોહિણી મુખ્યદેવ્યઃ ૪

(૧૧)

જં જતિચુતા જિહ્વા સિદ્ધસૂરિ, ઉવજ્જાય સાદૃશ્ય ક્રમે નમતિ;
મુદંસચ્ચનાચ તવો ચરિતં પુઅંતુ, પાવેહ મુહં અશ્વંતં. ૧

પ્રત્યક્ષેષુ ત્રિલિંગયંકા નિર્ભ્યંતયા એવિ સુરિંક રંગે,
 રંગિયવક્રત્વ તવે રયાણં, કુલંતુ નવ્ય પત્તવ્યના કુ
 રે કમલો ચીત્રિયેષુ યુગિયં, પન્છા મન્નિરે, મુગાનિયો
 જયેત નાસાદેણ તરપરાણં, સો આગમે પ્રિયિયુક કુલંક
 રયાણં તવે વિમલરપદાઈ, દેવા લક્ષ્મી આગ્રા દેવપદો,
 રંગિયવક્રમિ સુયાવિ જતા, પુરિતુ જાગ્યાતુ મન્નિરેં તે. ૬

(૧૨)

વેતિદ્યકમાં છે વણુ તવ દેવ ગુરુ ધર્મ તાકુ એકેલ,
 જગો ધરી સ્તવ, જે પદ દેવ તત્ત્વમાં આગ્રા પ્રત્યે
 જ પદ છે ચારા, ધર્મમા ચાર ઉગાન વિરામસાક
 રંગેં જાર, તિદ્યકનો કયો ઉપાર. પૂર્વ પદો પદો
 પદ. વિમલેયર સુર પૂરે આય, જે કરે તરપદ તરપદાણ,
 રંગે વહે ચિયવાચ. ૧

શ્રી મયાગુમુંદરીની સન્નિધિ

ગાયત્રી માતા નવા કમે, આગે વચ્ચે રિજાગે રે
 મયાગુમુંદરી સતી માયકા, નાની કુવંદે નવો રે
 તરપ મરીના સાંજગે, મનમાં મરી વેગે રે
 વચ્ચેનુદરી સોપાવને, રૂલીસે મર્મ ઉગારે રે
 વચ્ચે રેથ માંડી પગી, ઉગારે નવને જાગે રે
 વચ્ચે કરે લિલં માંડગે, કુલીસે નરિંદે રે
 વચ્ચે મરી મોડગી, વચ્ચે નવોપન રે
 વચ્ચે કમે મુગા નવગી, રાગદની વચ્ચે લોકે રે
 વચ્ચે મરી કમે, આગ્રા જ રે રંગે, રંગે
 વચ્ચેનુદરી ચિદાવગે, આગ્રા જ રે રંગે, રંગે

રાય કહે પુત્રી પ્રત્યે, હું તુઠો તુમ જેહો રે;
 વંછીત વર માગો તદા, આપુ અનુપમ જેહોરે. નં ૬
 સુરસુંદરીએ વર માગીઓ, પરણી શુભ ઠામોરે;
 મયણાસુંદરી વચણાં કહે, કર્મ કરે તે હોય રે નં ૭
 કરમે તુમારે આવીઓ, વર વરો યેટી જેહોરે;
 તાત આદેશે કર અહો, વરીયો કુળી તેહોરે. નં ૮
 આંખિલનો તપ આદરી, કોલ અઢારનો કાલોરે;
 સદ્ગુરુ આજ્ઞા શિર ધરી, હુઓ રાય શ્રીપાલો રે. નં ૯
 તપ પ્રસાદે સુખ સંપદા, પ્રત્યક્ષ સ્વર્ગ પહુંતોરે;
 ઉપસર્ગ સર્વી દૂરે ટળ્યા, પામ્યો સુખ અનતો રે. નં ૧૦
 દેશ દેશાંતર ભમી કરી, આવ્યો તે વરસંતો રે;
 નવ રાણી પામ્યા બહી, રાજ્ય પામ્યો મનરગોરે. નં ૧૧
 તપગચ્છ દિનકર ઉગીયો, શ્રી વિજયસેન સુરીદોરે,
 તાસ શિષ્યવિમલ એમ વિનવે, સતીય નામે આણુંદોરે નં ૧૨

સમાપ્ત.

વાયો ! આત્મવાદ:- વંચાવો!!

આત્મા સખ ધી જાણવાની જિજ્ઞાસાવાળા બન્ધુઓએ
 આ પુસ્તક ખાસ વાંચવું. આમાં યુક્તિસંગત આધૂ-
 નિક પદ્ધતિએ 'આત્મવાદ' સુંદર આલેખાયેલ છે. જેથી
 આધૂનિક જડવાદની કેળવણીથી રગાયેલા નવયુવક
 બન્ધુઓને પણ ખાસ વંચાવો. કિંમત 'દશ આના'

પ્રકાશક: શ્રીજૈન સાહિત્ય વર્ધક સભા ભાવનગર.
 લેખક:- પૂ. મુનિશ્રી દુર ધર વિજયજી મહારાજ.

પ્રાપ્તિસ્થાન —

પ્રસિદ્ધ જૈન પુસ્તકવેત્તે } ખાલુભાઈ રૂમનાથ શાહ.
 ત્રાવી પંજ મનગ. } જમનાદારની ગેરી ભાવનગર.

